

Έκθεση Πεπραγμένων ΕΕΤ
2011

ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΕΕΤ

Διοικητικό Συμβούλιο

Πρόεδρος

ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ ΡΑΠΑΝΟΣ

Πρόεδρος Εθνικής Τράπεζας της Ελλάδος Α.Ε.

Αντιπρόεδροι

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΝΑΝΟΠΟΥΛΟΣ

Διευθύνων Σύμβουλος

Τράπεζας EFG Eurobank Ergasias A.E.

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΜΑΝΤΖΟΥΝΗΣ

Διευθύνων Σύμβουλος Alpha Bank

ΣΤΑΥΡΟΣ ΛΕΚΚΑΚΟΣ

Διευθύνων Σύμβουλος Τράπεζας Πειραιώς Α.Ε.

Μέλη

ΘΕΟΔΩΡΟΣ ΠΑΝΤΑΛΑΚΗΣ

Διοικητής Αγροτικής Τράπεζας της Ελλάδος Α.Ε.

ALAIN STRUB

Αντιπρόεδρος και Διευθύνων Σύμβουλος

Εμπορικής Τράπεζας της Ελλάδος Α.Ε.

ΧΡΙΣΤΟΣ ΣΤΥΛΙΑΝΙΔΗΣ

Διευθύνων Σύμβουλος Cyprus Popular Bank plc

ΚΛΕΑΝΘΗΣ ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ

Πρόεδρος

Ταχυδρομικού Ταμιευτηρίου Ελλάδος Α.Τ.Ε.

ΓΙΑΝΝΗΣ ΠΕΧΛΙΒΑΝΙΔΗΣ

Πρώτος Αναπληρωτής

Διευθύνοντα Σύμβουλου Τράπεζας Κύπρου

Δημόσιας Εταιρίας Λίμιτεδ

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΡΩΜΟΣΙΟΣ

Διευθύνων Σύμβουλος

Τράπεζας Millennium Bank

GRANT CARSON

Citi Country Officer Citibank International plc

ΣΠΥΡΟΣ ΦΙΛΑΡΕΤΟΣ

Πρόεδρος Εκτελεστικής Επιτροπής ΕΕΤ

ΧΡΗΣΤΟΣ ΓΚΟΡΤΣΟΣ

Γενικός Γραμματέας

Ελληνικής Ένωσης Τραπεζών

Εκτελεστική Επιτροπή

Πρόεδρος

ΣΠΥΡΟΣ ΦΙΛΑΡΕΤΟΣ

Γενικός Διευθυντής Alpha Bank

Αναπληρωτής Προέδρου ΕΕ

ΒΥΡΩΝ ΜΠΑΛΛΗΣ

Αναπληρωτής Διευθύνων Σύμβουλος

Τράπεζας EFG Eurobank Ergasias A.E.

Μέλη

ΑΝΘΙΜΟΣ ΘΩΜΟΠΟΥΛΟΣ

Αναπληρωτής Διευθύνων Σύμβουλος

Εθνικής Τράπεζας της Ελλάδος Α.Ε.

ΣΠΥΡΙΔΩΝ ΠΑΠΑΣΠΥΡΟΥ

Αναπληρωτής Διευθύνων Σύμβουλος

Τράπεζας Πειραιώς Α.Ε.

ΛΕΩΝΙΔΑΣ ΖΩΝΝΙΟΣ

Γενικός Διευθυντής

Εμπορικής Τράπεζας της Ελλάδος Α.Ε.

ΑΔΑΜΑΝΤΙΝΗ ΛΑΖΑΡΗ

Υποδιοικητής

Αγροτικής Τράπεζας της Ελλάδος Α.Ε.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΒΟΥΤΑΣ

Οικονομικός Διευθυντής Ελλάδος

Citibank International plc

ΧΡΗΣΤΟΣ ΓΚΟΡΤΣΟΣ

Γενικός Γραμματέας

Ελληνικής Ένωσης Τραπεζών

Συντονιστική Επιτροπή Αγορών και Κεφαλαίων

Πρόεδρος

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΚΑΡΑΜΟΥΖΗΣ

Αναπληρωτής Διευθύνων Σύμβουλος Τράπεζας EFG Eurobank Ergasias A.E.

Μέλη

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΤΟΥΡΚΟΛΙΑΣ

Αναπληρωτής Διευθύνων Σύμβουλος Εθνικής Τράπεζας της Ελλάδος A.E.

ΑΡΤΕΜΗΣ ΘΕΟΔΩΡΙΔΗΣ

Γενικός Διευθυντής Alpha Bank

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΜΑΝΟΣ

Διευθύνων Σύμβουλος Τράπεζας Πειραιώς A.E.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΚΟΥΤΣΟΥΔΑΚΗΣ

Γενικός Διευθυντής Εμπορικής Τράπεζας της Ελλάδος A.E.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΒΑΣΙΛΑΚΟΠΟΥΛΟΣ

Σύμβουλος Διοίκησης Cyprus Popular Bank plc

ΧΑΡΗΣ ΣΙΓΑΝΟΣ

Εκτελεστικός Αντιπρόεδρος Ταχυδρομικού Ταμιευτηρίου Ελλάδος A.T.E.

ΧΡΗΣΤΟΣ ΓΚΟΡΤΣΟΣ

Γενικός Γραμματέας Ελληνικής Ένωσης Τραπεζών

Συνοπτικός Πίνακας Περιεχομένων

Ενότητα Πρώτη:

Οι εξελίξεις στο θεσμικό και ρυθμιστικό πλαίσιο λειτουργίας του τραπεζικού συστήματος

A. Το έργο του G-20 και του Συμβουλίου Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας

B. Λειτουργία και εποπτεία πιστωτικών ιδρυμάτων

Γ. Λειτουργία και εποπτεία κεφαλαιαγορών

Δ. Συστήματα και μέσα πληρωμών

E. Θέματα προστασίας καταναλωτή

ΣΤ. Πρόληψη και καταστολή της νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες και χρηματοδότησης της τρομοκρατίας – Θέματα φυσικής ασφάλειας

Z. Νομικά - Φορολογικά θέματα

Ενότητα Δεύτερη: Οι δραστηριότητες της ΕΕΤ

A. Λειτουργία και εποπτεία πιστωτικών ιδρυμάτων

B. Λειτουργία και εποπτεία κεφαλαιαγορών

Γ. Συστήματα και μέσα πληρωμών

Δ. Θέματα προστασίας καταναλωτή

E. Πρόληψη και καταστολή της νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες και χρηματοδότησης της τρομοκρατίας – Θέματα φυσικής ασφάλειας

ΣΤ. Νομικά - Φορολογικά θέματα

Z. Θέματα Διεθνούς Εμπορικού Επιμελητηρίου (ΔΕΕ)

H. Αναπτυξιακή δραστηριότητα

Θ. Επικοινωνιακή δραστηριότητα

Ενότητα Τρίτη: Εκπροσώπηση της ΕΕΤ

A. Στην Ελλάδα

B. Στο εξωτερικό

Ενότητα τέταρτη: Εκπαιδευτικές υπηρεσίες

A. Εκπαιδευτικές υπηρεσίες

B. Εξεταστικό κέντρο για πιστοποιήσεις επαγγελματικής επάρκειας

Γ. Θεσμικές υπηρεσίες

Αναλυτικός Πίνακας Περιεχομένων

Ενότητα Πρώτη

Οι εξελίξεις στο θεσμικό και ρυθμιστικό πλαίσιο λειτουργίας του τραπεζικού συστήματος	17
A. Το έργο του G-20 και του Συμβουλίου Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας	19
1. Σύνοδοι του G-20	19
1.1 Σύνοδος Κορυφής του G-20 στις Κάννες	19
1.2 Σύνοδος των Υπουργών Οικονομικών και των Διοικητών Κεντρικών Τραπεζών των κρατών μελών του G-20 στο Παρίσι	19
1.3 Σύνοδος των Υπουργών Οικονομικών και των Διοικητών Κεντρικών Τραπεζών των κρατών μελών του G-20 στην Ουάσιγκτον	20
2. Έργο του Συμβουλίου Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας	21
2.1 Θεματική επανεξέταση των πρακτικών δημοσιοποίησης των κινδύνων	21
2.2 Πρόοδος εργασιών σε ό,τι αφορά την υιοθέτηση των συστάσεων του G-20 για την ενδυνάμωση της χρηματοπιστωτικής σταθερότητας	21
2.3 Σκιώδες τραπεζικό σύστημα (Shadow Banking)	23
2.4 Θεματική αξιολόγηση της εφαρμογής των κανόνων για την πολιτική αποδοχών	23
2.5 Πλαίσιο συντονισμού για την παρακολούθηση της εφαρμογής των μεταρρυθμίσεων στο χρηματοπιστωτικό τομέα	24
2.6 Ζητήματα χρηματοπιστωτικής σταθερότητας στις αναδυόμενες αγορές και τις αναπτυσσόμενες οικονομίες	24
2.7 Αντιμετώπιση των συστημικά σημαντικών χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων (SIFIs)	25
B. Λειτουργία και εποπτεία πιστωτικών ιδρυμάτων	27
1. Διεθνές επίπεδο	27
1.1 Βασικές αρχές για την αποτελεσματικότητα των συστημάτων εγγύησης καταθέσεων - Μεθοδολογία για την αξιολόγηση της συμμόρφωσης	27
1.2 Αναθεώρηση του κανονιστικού πλαισίου «Βασιλεία II» για κάλυψη έναντι των κινδύνων αγοράς	27
1.3 Μεθοδολογίες για την ευθυγράμμιση των πολιτικών αποδοχών με τους κινδύνους και την απόδοση	27
1.4 Κείμενο αρχών για τη διαχείριση λειτουργικού κινδύνου	28
1.5 Απαιτήσεις γνωστοποιήσεων για τις πολιτικές αποδοχών στο πλαίσιο του Πυλώνα III	28
1.6 Πρόοδος αναφορικά με τη θέσπιση πολιτικών για τη διευθέτηση πιστωτικών ιδρυμάτων	28

1.7 «Βασιλεία III» - Συχνές ερωτήσεις/απαντήσεις	29
1.8 Έκθεση προόδου της εφαρμογής του πλαισίου «Βασιλεία III»	30
1.9 Παγκοσμίως συστημικά σημαντικές τράπεζες: Μεθοδολογία αξιολόγησης και πρόσθετες απαιτήσεις	30
1.10 Η λειτουργία του εσωτερικού ελέγχου στις τράπεζες	30
1.11 Οι βασικές αρχές της αποτελεσματικής τραπεζικής εποπτείας	31
2. Ευρωπαϊκό επίπεδο.....	31
2.1 Πρόταση Οδηγίας (CRD IV) και πρόταση Κανονισμού (CRR) για την τροποποίηση των Οδηγιών 2006/48/ΕΚ, 2006/49/ΕΚ και 2002/87/ΕΚ.....	31
2.2 Εργασίες της Ευρωπαϊκής Αρχής Τραπεζών	32
2.3 Πράσινη Βίβλος της Ευρωπαϊκής Επιτροπής αναφορικά με τα «Ομόλογα σταθερότητας»	36
3. Εθνικό επίπεδο	36
3.1 Τροποποιήσεις του Καταστατικού της Τράπεζας της Ελλάδος	36
3.2 Αναμόρφωση πλαισίου λειτουργίας Ταμείου Παρακαταθηκών και Δανείων και Οργανισμού Διαχείρισης Δημοσίου Χρέους	37
3.3 Ανάθεση από την Τράπεζα της Ελλάδος σε τρίτους της αξιολόγησης δανειακών χαρτοφυλακίων εποπτευόμενων από την Τράπεζα της Ελλάδος προσώπων	37
3.4 Υποβολή από τα πιστωτικά ιδρύματα στοιχείων για τις συναλλαγές τους στη διατραπεζική αγορά	38
3.5 Υπολογισμός των κεφαλαιακών απαιτήσεων σχετικά με τον κίνδυνο αγοράς του χαρτοφυλακίου συναλλαγών των πιστωτικών ιδρυμάτων	38
3.6 Υπολογισμός των σταθμισμένων ανοιγμάτων για θέσεις σε τιτλοποίηση των πιστωτικών ιδρυμάτων	39
3.7 Ενισχυμένα μέτρα εποπτείας και εξυγίανσης των πιστωτικών ιδρυμάτων	39
3.8 Σύσταση μεταβατικού πιστωτικού ιδρύματος με την επωνυμία «Νέα Proton Τράπεζα ΑΕ.» ...	41
3.9 Σκέλος Εξυγίανσης του Ταμείου Εγγύησης Καταθέσεων και Επενδύσεων	41
3.10 Κανονισμός ειδικής εκκαθάρισης πιστωτικών ιδρυμάτων	42
3.11 Εκπόνηση από τα πιστωτικά ιδρύματα σχεδίου ανάκαμψης	42
3.12 Δημοσίευση Πράξης Νομοθετικού Περιεχομένου «Κατεπείγοντα μέτρα εφαρμογής του Μεσοπρόθεσμου Πλαισίου Δημοσιονομικής Στρατηγικής 2012-2015 και του Κρατικού Προϋπολογισμού έτους 2011»	43
3.13 Ανάκληση άδειας λειτουργίας του πιστωτικού ιδρύματος με την επωνυμία «Τ BANK ΑΝΩΝΥΜΗ ΤΡΑΠΕΖΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ»	43

Γ. Λειτουργία και εποπτεία κεφαλαιαγορών.....	44
1. Διεθνές επίπεδο	44
1.1 Γνωστοποίηση βασικών πληροφοριών στα σημεία πώλησης	44
1.2 Διαπραγμάτευση εξω-χρηματιστηριακών παραγώγων	44
1.3 Εποπτικές αρχές και συστημικός κίνδυνος	44
1.4 Μη ρυθμιζόμενες χρηματοπιστωτικές αγορές και προϊόντα	45
1.5 Αρχές για την αντιμετώπιση της αδιαφανούς ρευστότητας (dark liquidity)	45
1.6 Τεχνολογία και αποτελεσματικότητα των κεφαλαιαγορών	46
2. Ευρωπαϊκό επίπεδο	47
2.1 Οδηγία 2004/39/ΕΚ για τις αγορές χρηματοπιστωτικών μέσων (MiFID)	47
2.2 Αναθεώρηση Οδηγίας 2003/6/ΕΚ για την κατάχρηση αγοράς	49
2.3 Οδηγία 2010/73/ΕΕ για το ενημερωτικό δελτίο	50
2.4 Οδηγία 2004/109/ΕΚ για τις απαιτήσεις διαφάνειας	51
2.5 Κανονισμός για τις ανοικτές πωλήσεις και ορισμένες πτυχές των συμβολαίων ανταλλαγής πιστωτικής αθέτησης (CDS)	52
2.6 Κεντρικά Αποθετήρια Τίτλων	53
2.7 Φορολόγηση του χρηματοπιστωτικού τομέα	53
2.8 Οργανισμοί Αξιολόγησης Πιστοληπτικής Ικανότητας	54
2.9 Οδηγία 2011/61/ΕΕ για τους διαχειριστές οργανισμών εναλλακτικών επενδύσεων	56
2.10 Λοιπές εργασίες της ESMA	56
3. Εθνικό επίπεδο	57
3.1 Απαγόρευση των ανοικτών πωλήσεων	57
3.2 Τροποποίηση του Κανονισμού Λειτουργίας του Χ.Α	58
3.3 Τροποποίηση της απόφασης 1/462/7.2.2008 της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς «Κανονισμός Συμπεριφοράς ΑΕΔΑΚ και ΑΕΕΧ»	58
3.4 Απόφαση 6/587/2.6.2011 του Διοικητικού Συμβουλίου της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς για την κατηγοριοποίηση αμοιβαίων κεφαλαίων	59
3.5 Έναρξη διαπραγμάτευσης δικαιωμάτων εκπομπής αερίων θερμοκηπίου στο Χρηματιστήριο Αθηνών	59
3.6 Συναλλαγές εισηγμένης εταιρίας με συνδεδεμένα μέρη	60
3.7 Αναβολή εφαρμογής του φόρου υπεραξίας μετοχών	60

Δ. Συστήματα και μέσα πληρωμών	61
1. Ευρωπαϊκό επίπεδο	61
1.1 Πρόσβαση σε βασικό λογαριασμό πληρωμών	61
1.2 Επαγγελματική οδική διασυνοριακή μεταφορά μετρητών ευρώ μεταξύ κρατών μελών της ζώνης του ευρώ	62
1.3 Έρευνα της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για πιθανή παραβίαση του κοινοτικού δικαίου ανταγωνισμού	62
1.4 Απόφαση του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης σχετικά με τη μη απαλλαγή από τον Φ.Π.Α. υπηρεσιών SWIFT	62
2. Εθνικό επίπεδο	63
2.1 Διαχείριση κερμάτων ευρώ ακατάλληλων για κυκλοφορία	63
2.2 Ανάθεση είσπραξης Φ.Π.Α. από δηλώσεις που υποβάλλονται μέσω διαδικτύου στις τράπεζες που συμμετέχουν στην εταιρία ΔΙΑΣ Α.Ε	63
2.3 Δυνατότητα πληρωμής στα νοσοκομεία του δημοσίου και του ευρύτερου δημοσίου τομέα με κάρτα πληρωμών	63
2.4 Ιδρύματα ηλεκτρονικού χρήματος	64
2.5 Ηλεκτρονική Διακυβέρνηση	64
2.6 Ηλεκτρονική υποβολή από τα πιστωτικά ιδρύματα στο Υπουργείο Οικονομικών στοιχείων οικονομικού και φορολογικού ενδιαφέροντος	64
2.7 Εργόσημο - Τροποποίηση των παρ. 3 και 4, του άρθρου 20 του ν. 3863/2010	65
2.8 Ρύθμιση της αγοράς παιγνίων	66
2.9 Τροποποίηση του ν. 3862/2010 για τις υπηρεσίες πληρωμών	66
2.10 Περιβαλλοντική αδειοδότηση έργων και δραστηριοτήτων, ρύθμιση αυθαιρέτων σε συνάρτηση με δημιουργία περιβαλλοντικού ισοζυγίου	67
2.11 Ανάθεση είσπραξης της ειδικής εισφοράς αλληλεγγύης, της έκτακτης εισφοράς σε αντικειμενικές δαπάνες και του τέλους επιτηδεύματος	67
2.12 Τροποποίηση του Κανονισμού Λειτουργίας του Συστήματος Ταχείας Μεταφοράς Κεφαλαίων και διακανονισμού σε συνεχή χρόνο TARGET 2-GR	67
E. Θέματα προστασίας καταναλωτή.....	68
1. Διεθνές επίπεδο	68
1.1 Σχέδιο Αρχών του G-20 για την προστασία των καταναλωτών χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών	68
1.2 Προστασία του καταναλωτή χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών με έμφαση στη χορήγηση πιστώσεων	68
1.3 Πρακτικές «εξασφάλισης» (underwriting) στο πλαίσιο της ενυπόθηκτης πίστης	69

2. Ευρωπαϊκό επίπεδο.....	69
2.1 Ενυπόθηκη πίστη - Πρόταση Οδηγίας σχετικά με τις συμβάσεις πίστωσης για ακίνητα κατοικίας	69
2.2 Εναλλακτική και ηλεκτρονική επίλυση διαφορών.....	70
2.3 Καταναλωτική πίστη.....	72
2.4 Περιορισμοί επιτοκίων στην Ευρωπαϊκή Ένωση	73
2.5 Ευρωπαϊκή προσέγγιση στις συλλογικές προσφυγές	73
2.6 Κοινές Αρχές της EBIC για τη διαφάνεια τραπεζικών χρεώσεων σε τρεχούμενους λογαριασμούς	74
3. Εθνικό επίπεδο	74
3.1 Ρύθμιση οφειλών υπερχρεωμένων φυσικών προσώπων	74
3.2 Απαγόρευση αναγραφής Γενικών Όρων Συναλλαγών που έχουν κριθεί καταχρηστικοί με αμετάκλητες δικαστικές αποφάσεις	75
ΣΤ. Πρόληψη και καταστολή της νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες και χρηματοδότησης της τρομοκρατίας – Θέματα φυσικής ασφάλειας	77
1. Διεθνές επίπεδο - Διαγραφή της Ελλάδας από τον κατάλογο των εθνικών δικαιοδοσιών υψηλού κινδύνου σε θέματα καταπολέμησης της νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες και χρηματοδότησης της τρομοκρατίας	77
2. Ευρωπαϊκό επίπεδο	77
2.1 Τρίτες χώρες που επιβάλλουν απαιτήσεις ισοδύναμες με αυτές που θεσπίζει η Οδηγία 2005/60/EK	77
2.2 Προστασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και καταπολέμηση νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες και χρηματοδότησης της τρομοκρατίας	78
3. Εθνικό επίπεδο	78
3.1 Σύσταση αρχής καταπολέμησης της νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες και της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας και ελέγχου των δηλώσεων περιουσιακής κατάστασης	78
3.2 Χρήση συστημάτων βιντεοεπιτήρησης για την προστασία προσώπων και αγαθών	79
3.3 Όροι ασφαλείας των καταστημάτων των πιστωτικών ιδρυμάτων	79
3.4 Άρση φορολογικού, τραπεζικού, χρηματιστηριακού ή επιχειρηματικού απορρήτου	79
3.5 Διοικητικές κυρώσεις σε περίπτωση παραβίασης της νομοθεσίας κατά της νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες και χρηματοδότησης της τρομοκρατίας	80
3.6 Τροποποίηση του ν. 3691/2008	80
3.7 Επαναπατριsmός κεφαλαίων	80

Z. Νομικά - Φορολογικά θέματα	81
1. Ευρωπαϊκό επίπεδο	81
1.1 Διαχείριση κρίσεων στο χρηματοπιστωτικό τομέα: διευθέτηση και εξυγίανση πιστωτικών ιδρυμάτων	81
1.2 Προστασία προσωπικών δεδομένων	82
1.3 Εταιρική διακυβέρνηση	83
1.4 Πρόταση Κανονισμού «Ευρωπαϊκή διαταγή διατήρησης λογαριασμού με σκοπό τη διευκόλυνση της διασυννοριακής ανάκτησης οφειλών σε αστικές και εμπορικές υποθέσεις»	83
1.5 Νομοθετικό πλαίσιο που διέπει την παροχή ελεγκτικών υπηρεσιών	84
1.6 Κρατικές ενισχύσεις στα μέτρα στήριξης των τραπεζών λόγω της χρηματοπιστωτικής κρίσης	85
2. Εθνικό επίπεδο	85
2.1 Αναστολή πλειστηριασμών	85
2.2 Τροποποίηση Πτωχευτικού Κώδικα	86
2.3 Υποχρέωση εφαρμογής κώδικα εταιρικής διακυβέρνησης από τις εισηγμένες εταιρίες	87
2.4 Προστασία του ελεύθερου ανταγωνισμού	87
2.5 Ν. 3943/2011 «Καταπολέμηση της φοροδιαφυγής, στελέχωση των Ελεγκτικών Υπηρεσιών και άλλες διατάξεις αρμοδιότητας Υπουργείου Οικονομικών»	88
2.6 Ν. 4024/2011 «Συνταξιοδοτικές ρυθμίσεις, ενιαίο μισθολόγιο-βαθμολόγιο, εργασιακή εφεδρεία και άλλες διατάξεις εφαρμογής του μεσοπρόθεσμου πλαισίου δημοσιονομικής στρατηγικής 2012-2015»	88
2.7 Ν. 3994/2011 «Εξορθολογισμός και βελτίωση στην απονομή της πολιτικής δικαιοσύνης και άλλες διατάξεις»	88
Ενότητα Δεύτερη: Οι δραστηριότητες της EET	89
A. Λειτουργία και εποπτεία πιστωτικών ιδρυμάτων	91
1. Διεθνές και ευρωπαϊκό επίπεδο	91
2. Εθνικό επίπεδο	91
2.1 Ενισχυμένα μέτρα εποπτείας και εξυγίανσης των πιστωτικών ιδρυμάτων	91
2.2 Σύσταση νομοπαρασκευαστικής επιτροπής για την ενσωμάτωση της Οδηγίας 2010/76/ΕΕ	92
2.3 Σχέδια Πράξεων Διοικητή της Τράπεζας της Ελλάδος για την ενσωμάτωση της Οδηγίας 2010/76/ΕΕ	92

2.4 Σχέδιο ανάκαμψης	92
2.5 Πολιτικές αποδοχών	93
2.6 Σκέλος Εξυγίανσης	94
B. Λειτουργία και εποπτεία κεφαλαιαγορών	95
1. Ευρωπαϊκό επίπεδο	95
1.1 Συμμετοχή σε διαβουλεύσεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής και ενημέρωση μελών	95
1.2 Εναρμόνιση των εταιρικών πράξεων	95
1.3 Target2-Securities	96
2. Εθνικό επίπεδο	96
2.1 Τροποποίηση του Κανονισμού Λειτουργίας του Χρηματιστηρίου Αθηνών	96
2.2 Μετάβαση του χρηματικού διακανονισμού συναλλαγών επί Αξιών και Παραγώγων σε περιβάλλον Επικουρικού Συστήματος (Ancillary System) στο Target2	96
2.3 Συμμετοχή στη διαβούλευση του σχεδίου νόμου: «Καταπολέμηση της φοροδιαφυγής, στελέχωση των Ελεγκτικών Υπηρεσιών και άλλες διατάξεις αρμοδιότητας Υπουργείου Οικονομικών»	97
2.4 Ενημερωτικό δελτίο	97
Γ. Συστήματα και μέσα πληρωμών	98
1. Ευρωπαϊκό επίπεδο	98
1.1 Ενιαίος Χώρος Πληρωμών σε Ευρώ (SEPA)	98
1.2 Πέμπτη έκδοση του συστήματος πληρωμών TARGET2	98
1.3 Μηχανισμοί ελάφρυνσης ισολογισμού	99
1.4 Σύγκλιση των παρεχόμενων από τις Εθνικές Κεντρικές Τράπεζες υπηρεσιών μετρητών σε ευρώ	99
1.5 Ηλεκτρονική τιμολόγηση – Δημιουργία εθνικών fora ηλεκτρονικής τιμολόγησης	100
2. Εθνικό επίπεδο	100
2.1 Εθνικές τραπεζικές αργίες για το έτος 2012	100
2.2 Συστήματα και Μέσα Πληρωμών πλην Μετρητών	100
2.3 Μετρητά	104
2.4 Πρόληψη και αντιμετώπιση της απάτης στα μέσα και συστήματα πληρωμών	107

Δ. Θέματα προστασίας καταναλωτή	109
1. Ευρωπαϊκό επίπεδο	109
1.1 Διαφάνεια και συγκρισιμότητα τραπεζικών χρεώσεων σε τρεχούμενους λογαριασμούς	109
1.2 Εφαρμογή της Οδηγίας 2008/48/ΕΚ για τις συμβάσεις καταναλωτικής πίστης	110
1.3 Διαβούλευση επί της πρότασης Οδηγίας σχετικά με τις συμβάσεις πίστωσης για ακίνητα κατοικίας (ενυπόθηκη πίστη)	110
1.4 Μεταφορά τραπεζικών λογαριασμών	111
1.5 Συνεργασία με την Ευρωπαϊκή Ομοσπονδία Ενυπόθηκτης Πίστης	111
1.6 Έρευνα της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για τις αθέμιτες εμπορικές πρακτικές και την εφαρμογή της Οδηγίας 2005/29/ΕΚ	112
2. Εθνικό επίπεδο	112
2.1 Ν. 3869/2010 «Ρύθμιση οφειλών υπερχρεωμένων φυσικών προσώπων»	112
E. Πρόληψη και καταστολή της νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες και χρηματοδότησης της τρομοκρατίας – Θέματα φυσικής ασφάλειας	113
1. Διεθνές και ευρωπαϊκό επίπεδο	113
2. Εθνικό επίπεδο	114
2.1 Πρακτική υλοποίηση από τα εγκατεστημένα στη χώρα μας πιστωτικά ιδρύματα της νομοθεσίας των ΗΠΑ Foreign Accounts Tax Compliance Act (FATCA)	114
2.2 Διαχείριση αιτημάτων άρσης τραπεζικού απορρήτου από ΣΔΟΕ	114
2.3 Στατιστικά στοιχεία ληστειών τραπεζικών καταστημάτων και ΑΤΜ για το έτος 2011	114
2.4 Αίτημα παροχής διευκρινίσεων επί της ισχύουσας νομοθεσίας πυροπροστασίας καταστημάτων πιστωτικών ιδρυμάτων	115
2.5 Εναλλακτικοί τρόποι απευθείας σύνδεσης των καταστημάτων των πιστωτικών ιδρυμάτων με τις Αστυνομικές Διευθύνσεις της χώρας μας	115
ΣΤ. Νομικά - Φορολογικά θέματα	116
1. Ευρωπαϊκό επίπεδο	116
1.1 Έρευνα για τις εθνικές ρυθμίσεις εταιρικής διακυβέρνησης σε πιστωτικά ιδρύματα	116
1.2 Αιτήματα παροχής πληροφοριών εκ μέρους εθνικών τραπεζικών ενώσεων κρατών μελών της ΕΕ	116
2. Εθνικό επίπεδο.....	116
2.1 Παρατηρήσεις της ΕΕΤ επί του σχεδίου διαβούλευσης αναφορικά με τον Κώδικα Εταιρικής Διακυβέρνησης του ΣΕΒ για τις Εισηγμένες Εταιρίες	116
2.2 Εφαρμογή των διατάξεων της παρ. 1 του άρθρου 6 του ν. 2946/2001 για τις διαφημιστικές επιγραφές	117

2.3 Ζητήματα που ανέκυψαν από το νομοσχέδιο «Για την ηλεκτρονική διακυβέρνηση».....	117
2.4 Ζητήματα που προκύπτουν από την παρ. 4 του άρθρου 31 του νομοσχεδίου «Περί ρύθμισης της αγοράς παιγνίων»	117
2.5 Δημόσια διαβούλευση για το νομοσχέδιο «Εξορθολογισμός και βελτίωση στην απονομή της πολιτικής δικαιοσύνης»	118
2.6 Παρατηρήσεις στο σχέδιο νόμου «Αντικατάσταση του έκτου κεφαλαίου του ν. 3588/2007 (Πτωχευτικός Κώδικας) – Προπτωχευτική διαδικασία εξυγίανσης και λοιπές διατάξεις»	119
2.7 Ζητήματα που προκύπτουν από την εφαρμογή του νομοθετικού πλαισίου για την πρόληψη και καταστολή της νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες	120
2.8 Επιβολή Φ.Π.Α. επί των αμοιβών των έμμισθων δικηγόρων	121
2.9 Ζητήματα που ανακύπτουν από την εφαρμογή του άρθρου 2 του ν. 3919/2011	121
2.10 Ζητήματα τροποποίησης του κ.ν. 2190/1920	122
2.11 Ζητήματα ερμηνείας και εφαρμογής του άρθρου 23 του ν. 4014/2011	122
2.12 Εφαρμογή της παρ. 5 του άρθρου 691 ΚΠολΔ	122
2.13 Λοιπά νομικά θέματα	123
2.14 Φορολογική και Εποπτική μεταχείριση της ανταλλαγής Ομολόγων του Ελληνικού Δημοσίου (ΟΕΔ) στο πλαίσιο της εθελοντικής συμμετοχής του ιδιωτικού τομέα στην αναδιάρθρωση του ελληνικού χρέους	123
2.15 Φορολογία υπεραξίας από τη μεταβίβαση εισηγμένων μετοχών	124
2.16 Εξορθολογισμός της φορολογίας των τραπεζικών εσόδων	124
2.17 Παρατηρήσεις της ΕΕΤ στο σχέδιο νόμου «Καταπολέμηση της φοροδιαφυγής, στελέχωση των ελεγκτικών υπηρεσιών και άλλες διατάξεις αρμοδιότητας Υπουργείου Οικονομικών»	125
2.18 Συμμετοχή της ΕΕΤ στις διαβουλεύσεις για τη διαμόρφωση ενός νέου φορολογικού συστήματος	125
2.19 Λοιπά φορολογικά θέματα	126
Z. Θέματα Διεθνούς Εμπορικού Επιμελητηρίου (ΔΕΕ)	127
H. Αναπτυξιακή δραστηριότητα	128
1. Συνεργασία ΕΕΤ – Υπουργείου Οικονομίας, Ανταγωνιστικότητας & Ναυτιλίας	128
1.1 Προτάσεις ενίσχυσης της ρευστότητας της οικονομίας	128
1.2 Συνεργασία ΕΕΤ – Υπ. Οικονομίας και Ευρωπαϊκής Τράπεζας Επενδύσεων (ΕΤΕπ)	128
1.3 Επενδυτικός (Αναπτυξιακός) Νόμος	128

1.4 Συμμετοχή τραπεζών στην υλοποίηση δράσεων κρατικών ενισχύσεων ΜμΕ στα πλαίσια των ΠΕΠ του ΕΣΠΑ	129
1.5 Συμμετοχή των τραπεζών στη διαδικασία διάθεσης των ειδικών σημάτων τελών κυκλοφορίας ΙΧ αυτοκινήτων και μοτοσικλετών	129
1.6 Εθνικό Συμβούλιο Μικρομεσαίων Επιχειρήσεων (ΕΣΜΕ)	129
1.7 Εγγυητικές επιστολές τραπεζών	129
2. Συνεργασία ΕΕΤ με το Υπουργείο Οικονομικών	129
2.1 Προσωρινό Πλαίσιο Στήριξης (ΥΑ 55608 & 64312/2011)	129
2.2 Ρυθμίσεις στεγαστικών δανείων	129
2.3 Εγγύηση του Ελληνικού Δημοσίου σε δάνεια επιχειρήσεων οι οποίες εμφανίζουν δυσμενή στοιχεία ή έχουν υπαχθεί στις διατάξεις του εθνικού πτωχευτικού δικαίου	130
2.4 Παροχή της εγγύησης του Ελληνικού Δημοσίου σε δάνεια που χορηγήθηκαν σε επιχειρήσεις βιοτεχνικές, βιομηχανικές, μεταλλευτικές, ξενοδοχειακές, κ.ά., καθώς και επιχειρήσεις του πρωτογενή τομέα σε διάφορους νομούς της χώρας	130
2.5 Συγκρότηση Ομάδας Έργου για την τροποποίηση της διαδικασίας βεβαίωσης ληξιπρόθεσμων οφειλών εγγυημένων, από το Ελληνικό Δημόσιο, δανείων	130
3. Συνεργασία ΕΕΤ – Υπ. Οικονομικών και Τράπεζας της Ελλάδος (ΤτΕ)	130
4. Συνεργασία ΕΕΤ με το Υπουργείο Περιβάλλοντος Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής	131
5. Συνεργασία ΕΕΤ με την Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων - Χρηματοδοτικός μηχανισμός Jessica (Joint European Support for Sustainable Investment in City Areas)	131
6. Συνεργασία ΕΕΤ με το Ευρωπαϊκό Ταμείο Επενδύσεων (Joint European Resources for Micro to medium enterprises)	131
7. Προώθηση σχέσεων της ΕΕΤ με Παραγωγικές τάξεις	131
8. Συνεργασία ΕΕΤ – ΕΤΕΑΝ ΑΕ	132
Θ. Επικοινωνιακή δραστηριότητα.....	133
1. Συνεντεύξεις – Παρουσιάσεις – Ενημερώσεις.....	133
2. Εκδόσεις.....	133
3. Οργάνωση συνεδρίων/ημερίδων/εκδηλώσεων από την ΕΕΤ κατά το έτος 2011	133
4. Λοιπές επικοινωνιακές ενέργειες	134
Ενότητα Τρίτη – Εκπροσώπηση της ΕΕΤ.....	135
A. Στην Ελλάδα	137
B. Στο εξωτερικό	138

Ενότητα τέταρτη – Εκπαιδευτικές υπηρεσίες	139
A. Εκπαιδευτικές υπηρεσίες	141
Συγκριτικά στοιχεία	141
1. Ανοικτή (διατραπεζική) εκπαίδευση	141
2. Ενδοεπιχειρησιακά προγράμματα	142
3. Προγράμματα πιστοποίησης γνώσεων	144
3.1 Η κανονιστική συμμόρφωση στις τράπεζες	144
3.2 European Foundation Certificate in Banking	145
4. Προγράμματα προετοιμασίας για τις εξετάσεις CFA (Chartered Financial Analyst)	145
5. Εκπαιδευτικές εκδόσεις	145
B. Εξεταστικό κέντρο για πιστοποιήσεις επαγγελματικής επάρκειας	146
1. Επενδυτικές υπηρεσίες	146
2. Ασφαλιστική διαμεσολάβηση	146
Γ. Θεσμικές υπηρεσίες	147
1. Εθνικό επίπεδο	147
1.1 Πιστοποίηση για την παροχή επενδυτικών υπηρεσιών	147
1.2 Πιστοποίηση για την παροχή υπηρεσιών ασφαλιστικής διαμεσολάβησης	147
1.3 Εγκύκλιος ΛΑΕΚ 2011	148
2. Διεθνές και ευρωπαϊκό επίπεδο	148
2.1 European Banking & Financial Services Training Association (EBTN)	148
2.2 Διακρατικές συνεργασίες	149

Ενότητα Πρώτη

Οι εξελίξεις στο θεσμικό και ρυθμιστικό
πλαίσιο λειτουργίας του τραπεζικού συστήματος

A. Το έργο του G-20 και του Συμβουλίου Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας

1. Σύνοδοι του G-20

1.1 Σύνοδος Κορυφής του G-20 στις Κάννες

Κατά τη Σύνοδο Κορυφής του G-20 στις Κάννες στις 3-4 Νοεμβρίου 2011 επισημάνθηκε, μεταξύ άλλων, η σημαντικότητα των αποφάσεων των Ευρωπαίων ηγετών της 26ης Οκτωβρίου 2011 για την αποκατάσταση της βιωσιμότητας του ελληνικού χρέους, την ενδυνάμωση των ευρωπαϊκών τραπεζών, τη δημιουργία αναχωμάτων για την αποφυγή της εξάπλωσης της κρίσης και το χτίσιμο των θεμελίων για μια ισχυρή αναθεώρηση της ευρωπαϊκής οικονομικής διακυβέρνησης στην ευρωζώνη και την ταχεία θέση της σε εφαρμογή.

Σε ό,τι αφορά ειδικά το χρηματοπιστωτικό σύστημα, συμφωνήθηκε η λήψη μέτρων ώστε καμία επιχείρηση του χρηματοπιστωτικού τομέα να θεωρείται “too big to fail” και να προστατεύονται οι φορολογούμενοι από το κόστος διευθέτησής της. Ανακοινώθηκε η δημοσίευση από το Συμβούλιο Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας μιας αρχικής λίστας των παγκοσμίως συστημικά σημαντικών χρηματοπιστωτικών επιχειρήσεων (G-SIFIs). Οι επιχειρήσεις αυτές θα υπόκεινται σε ενισχυμένη εποπτεία, σε ένα νέο πλαίσιο για τον τρόπο διευθέτησής τους, καθώς επίσης και, από το 2016, σε πρόσθετες απαιτήσεις κεφαλαιακής επάρκειας. Αποφασίστηκε επίσης η υιοθέτηση συγκεκριμένου ρυθμιστικού και εποπτικού πλαισίου για το καλούμενο «σκιάδες τραπεζικό σύστημα» (shadow banking). Ανακοινώθηκε ακόμη η λήψη περαιτέρω μέτρων για τη διασφάλιση της εύρυθμης λειτουργίας και της αποτελεσματικότητας των κεφαλαιαγορών και η ανάθεση στην IOSCO της εντολής να αξιολογήσει τον τρόπο λειτουργίας των αγορών των Credit Default Swaps.

Ειδική αναφορά έγινε, τέλος, στη συμφωνία του G-20 για την υιοθέτηση των αρχών του ΟΟΣΑ για την προστασία του καταναλωτή χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών.

1.2 Σύνοδος των Υπουργών Οικονομικών και των Διοικητών Κεντρικών Τραπεζών των κρατών μελών του G-20 στο Παρίσι

Κατά τη Σύνοδο των Υπουργών Οικονομικών και των Διοικητών των Κεντρικών Τραπεζών των κρατών μελών του G-20 που πραγματοποιήθηκε στις 18-19 Φεβρουαρίου στο Παρίσι, αποφασίστηκαν σε ό,τι αφορά τις αναπροσαρμογές που λαμβάνουν χώρα στο χρηματοπιστωτικό τομέα, τα εξής:

- δέσμευση για την πλήρη υιοθέτηση των κανόνων του κανονιστικού πλαισίου «Βασιλεία III» της Επιτροπής της Βασιλείας για την Τραπεζική Εποπτεία εντός του προκαθορισμένου χρονοδιαγράμματος, λαμβάνοντας ωστόσο υπόψη την «περίοδο παρακολούθησης» (observation period) και τη ρήτρα επανεξέτασης σε ό,τι αφορά τους συντελεστές ρευστότητας,
- εφαρμογή σε διεθνές επίπεδο και με συνεκτικό τρόπο των συστάσεων του Συμβουλίου Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας (εφεξής FSB) αναφορικά με τα εξωχρηματιστηριακά παράγωγα και τη χρήση των αξιολογήσεων των οίκων αξιολόγησης πιστοληπτικής ικανότητας, και

- ολοκλήρωση στην επόμενη Σύνοδο Κορυφής, σε επίπεδο αρχηγών κρατών και κυβερνήσεων, του G-20 των εργασιών που έχουν ήδη δρομολογηθεί για τους συστημικά σημαντικούς φορείς παροχής χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών (SIFIs) σύμφωνα με το πρόγραμμα εργασιών του FSB. Το πλαίσιο αυτό θα περιλαμβάνει τον καθορισμό των παγκοσμίως συστημικά σημαντικών φορέων παροχής χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών (G-SIFIs) από το FSB και τις εθνικές αρχές βάσει ενδεικτικών κριτηρίων, την καθιέρωση αυστηρότερων γι' αυτούς κανόνων εποπτείας, την καθιέρωση ειδικών κανόνων διευθέτησης (resolution), και την καθιέρωση αυστηρότερων κανόνων σε ό,τι αφορά την απορρόφηση ζημιών. Από τη στιγμή που θα συμφωνηθεί το εν λόγω πλαίσιο για τους G-SIFIs, θα επεκταθεί στη συνέχεια, ώστε να καλύπτει όλους τους SIFIs.

Τα μέλη του G-20 ζήτησαν επίσης:

- την υιοθέτηση από την IOSCO συστάσεων για την ενίσχυση της ακεραιότητας και της αποτελεσματικότητας των αγορών με έμφαση στον περιορισμό των κινδύνων που δημιουργούνται από τις τελευταίες τεχνολογικές εξελίξεις,
- την παρουσίαση διεξοδικών προτάσεων από το FSB σε ό,τι αφορά την ενίσχυση της διακυβέρνησής του,
- την υιοθέτηση από όλες τις εθνικές δικαιοδοσίες των αρχών και προτύπων του FSB για τις πολιτικές αποδοχών και την παρακολούθηση εκ μέρους του της τήρησής τους, και
- την υιοθέτηση αρχών σε διεθνές επίπεδο για την προστασία του καταναλωτή χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών από τον ΟΟΣΑ, το FSB και άλλους διεθνείς οργανισμούς.

Τέλος, επιβεβαιώθηκε αφενός μεν η δέσμευση των κρατών μελών του G-20 για την άσκηση πιο αποτελεσματικής εποπτείας των τραπεζών, περιλαμβανομένης της διενέργειας ασκήσεων προσομοίωσης ακραίων καταστάσεων, σε συνέχεια των κανόνων της Επιτροπής της Βασιλείας για την Τραπεζική Εποπτεία και αφετέρου η ανάγκη ενίσχυσης της συμμόρφωσης με τα διεθνή πρότυπα και η ενδυνάμωση των διαδικασιών εντοπισμού των μη συνεργάσιμων δικαιοδοσιών.

1.3 Σύνοδος των Υπουργών Οικονομικών και των Διοικητών Κεντρικών Τραπεζών των κρατών μελών του G-20 στην Ουάσιγκτον

Στις 14-15 Απριλίου 2011 έλαβε χώρα συνάντηση των Υπουργών Οικονομικών και των Διοικητών Κεντρικών Τραπεζών των κρατών μελών του G-20 στην Ουάσιγκτον. Σε ό,τι αφορά τις εξελίξεις σε σχέση με το παγκόσμιο χρηματοπιστωτικό σύστημα, επισημάνθηκε, μεταξύ άλλων, ότι, σε συνέχεια της έκθεσης του FSB αναφορικά με το σκιάδες τραπεζικό σύστημα του Απριλίου 2011, αναμένεται η εκπόνηση συγκεκριμένων συστάσεων ρυθμιστικής παρέμβασης και άσκησης επίβλεψης του εν λόγω τομέα, οι οποίες θα πρέπει επίσης να υποβληθούν από το FSB κατά την επόμενη συνεδρίαση του G-20.

Τα κράτη μέλη του G-20 δεσμεύτηκαν επίσης σε ό,τι αφορά την υιοθέτηση από μέρους τους των συστάσεων του FSB για τα εξωχρηματιστηριακά παράγωγα, ενώ θεωρούν αναγκαία την πλήρη υιοθέτηση από όλες τις εθνικές δικαιοδοσίες των αρχών και προτύπων του ίδιου φορέα για τις πολιτικές αποδοχών.

Τέλος, τα μέλη του G-20 επιδοκίμασαν τις εργασίες που έχουν ήδη δρομολογηθεί από τον ΟΟΣΑ, το FSB και άλλους διεθνείς φορείς για την υιοθέτηση κοινών αρχών στον τομέα της προστασίας των καταναλωτών χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών.

2. Έργο του Συμβουλίου Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας

2.1 Θεματική επανεξέταση των πρακτικών δημοσιοποίησης των κινδύνων

Στις 18 Μαρτίου 2011 το Συμβούλιο Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας (εφεξής FSB) δημοσίευσε έκθεση αναφορικά με τις πρακτικές δημοσιοποίησης του κινδύνου ιδίως σε ό,τι αφορά τα δομημένα προϊόντα (structured products). Με την εν λόγω έκθεση εξετάζεται ειδικότερα η τήρηση από τα 24 κράτη μέλη του FSB των συστάσεων που έχουν εκδοθεί σε ό,τι αφορά τις αυξημένες ανάγκες δημοσιοποίησης των κινδύνων στους οποίους εκτίθενται οι φορείς παροχής χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών με σημαντικά ανοίγματα σε δομημένα χρηματοπιστωτικά προϊόντα, καθώς επίσης και σε ορισμένα άλλα στοιχεία εντός και εκτός ισολογισμού.

Με βάση τα ευρήματα της ως άνω έρευνας, η έκθεση καταλήγει μεταξύ άλλων στις ακόλουθες προτάσεις:

- οι φορείς παροχής χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών θα πρέπει να υιοθετήσουν υψηλής ποιότητας πρακτικές δημοσιοποιήσεων και να βελτιώσουν με αυτόν τον τρόπο τη συνοχή των δημοσιοποιήσεων,
- οι τράπεζες θα πρέπει να βελτιώσουν τις πρακτικές δημοσιοποιήσεων στο πλαίσιο του Πυλώνα III και, ειδικότερα, να βελτιώσουν τόσο τα χρονοδιαγράμματα των δημοσιοποιήσεων όσο και την καθοδήγηση στην εύρεση και «ανάγνωση» των συγκεκριμένων πληροφοριών,
- το FSB θα εργάζεται συνεχώς για την περαιτέρω βελτίωση των τρόπων μέσω των οποίων πραγματοποιούνται οι πρακτικές δημοσιοποιήσεων, καθώς και την επίλυση των όποιων αδυναμιών και προβληματικών των διαδικασιών δημοσιοποίησης, και
- το FSB ενθαρρύνει όλους τους συμμετέχοντες της αγοράς, να αναπτύξουν βέλτιστες πρακτικές δημοσιοποίησης ιδίως σε ό,τι αφορά τον κίνδυνο ρευστότητας, τον κίνδυνο από την έκθεση σε δημόσιο χρέος και τον κίνδυνο από αναδιαρθρώσεις δανείων.

2.2 Πρόοδος εργασιών σε ό,τι αφορά την υιοθέτηση των συστάσεων του G-20 για την ενδυνάμωση της χρηματοπιστωτικής σταθερότητας

Στις 10 Απριλίου 2011 το FSB δημοσίευσε την έκθεσή του προς τους Υπουργούς Οικονομικών και τους Διοικητές Κεντρικών Τραπεζών των κρατών μελών του G-20 αναφορικά με την πορεία της υιοθέτησης των συστάσεων του τελευταίου για την ενδυνάμωση της χρηματοπιστωτικής σταθερότητας. Με βάση τις επιμέρους θεματικές και τις ρυθμιστικές πρωτοβουλίες που είτε έχουν ήδη ολοκληρωθεί είτε έχουν δρομολογηθεί, σύμφωνα με την έκθεση του FSB προκύπτουν, μεταξύ άλλων, τα ακόλουθα:

(α) «Βασιλεία III»

Σε συνέχεια της υιοθέτησης του νέου κανονιστικού πλαισίου από τη Σύνοδο κορυφής του G-20 στη Σεούλ τον Νοέμβριο του 2010 και της έκδοσης των νέων κανόνων από την Επιτροπή της Βασιλείας τον Δεκέμβριο του ίδιου έτους, όλα τα κράτη μέλη του G-20 προβαίνουν στις αναγκαίες νομοθετικές ρυθμίσεις για τη μεταφορά των κανόνων στην εθνική έννομη τάξη τους, ώστε να ξεκινήσει η σταδιακή εφαρμογή τους την 1η Ιανουαρίου 2013 και να ολοκληρωθεί σταδιακά μέχρι την 1η Ιανουαρίου 2019.

(β) Συστημικά σημαντικοί φορείς παροχής χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών (SIFIs)

Η Επιτροπή της Βασιλείας έχει ήδη επεξεργαστεί μια γενική μεθοδολογία για την αξιολόγηση της συστημικής σημαντικότητας των τραπεζών σε παγκόσμιο επίπεδο, η οποία θα χρησιμοποιηθεί τόσο από το FSB όσο και από τις εθνικές αρχές για τον εντοπισμό των εν λόγω τραπεζών. Η μεθοδολογία αυτή βασίζεται σε ποσοτικούς και ποιοτικούς δείκτες: διεθνής δραστηριότητα, μέγεθος, διασυνδεσιμότητα, δυνατότητα υποκατάστασης (substitutability) και βαθμός πολυπλοκότητας. Στους φορείς παροχής χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών που θα οριστούν από το FSB και τις εθνικές αρχές ως παγκοσμίως συστημικά σημαντικοί με βάση την εν λόγω μεθοδολογία, θα εφαρμοστούν καταρχήν οι συστάσεις που έχει ήδη εκδώσει σχετικά το FSB. Το FSB σε συνεργασία με την Επιτροπή της Βασιλείας πρόκειται να υποβάλουν στην επόμενη Σύνοδο Κορυφής του G-20 προτάσεις για τον εμπλουτισμό των ως άνω συστάσεων και των μέτρων που θα πρέπει να αναληφθούν αναφορικά με τους G-SIFIs.

(γ) Σκιώδης τραπεζικός τομέας (shadow banking)

Σε συνέχεια της έκθεσης του FSB που περιέχει ορισμένες γενικές συστάσεις και κατευθύνσεις για το σκιώδες τραπεζικό σύστημα, το FSB θα υποβάλει εκ νέου έκθεση στο G-20 στην οποία θα περιέχονται πιο λεπτομερείς συστάσεις τόσο σε ό,τι αφορά την άσκηση ελέγχου στο εν λόγω πεδίο όσο και για την αντιμετώπιση θεμάτων συστημικού κινδύνου και ρυθμιστικού αρμπιτράζ που προκαλούνται στο πλαίσιο της λειτουργίας του σκιώδους τραπεζικού τομέα.

(δ) Βελτίωση της λειτουργίας των αγορών εξωχρηματιστηριακών παραγώγων και των αγορών εμπορευμάτων

Σε έκθεσή του τον Οκτώβριο του 2010 το FSB διατύπωσε 21 συστάσεις για την αντιμετώπιση πρακτικών ζητημάτων που ενδέχεται να αντιμετωπίσουν οι εθνικές αρχές κατά την υιοθέτηση των μέτρων που θα υλοποιούν τις δεσμεύσεις του G-20 για την τυποποίηση, την κεντρική εκκαθάριση και τη δημιουργία βάσεων καταγραφής (trade repositories) των συναλλαγών σε εξωχρηματιστηριακά παράγωγα μέχρι τα τέλη του 2012. Το FSB θα εξακολουθήσει να παρακολουθεί τις εξελίξεις σε ό,τι αφορά την πορεία των εργασιών που λαμβάνουν χώρα σε εθνικό επίπεδο και θα επισημαίνει τυχόν διαφοροποιήσεις και αποκλίσεις που εντοπίζει.

(ε) Καθιέρωση μακρο-προληπτικών μέτρων και εργαλείων

Το FSB σε συνεργασία με το Διεθνές Νομισματικό Ταμείο και την Τράπεζα Διεθνών Διακανονισμών θα υποβάλουν στην επόμενη Σύνοδο Κορυφής του G-20 έκθεση αναφορικά με τις εθνικές και διεθνείς εξελίξεις στην εν λόγω θεματική.

(στ) Λοιπά θέματα

Στο πλαίσιο της προσπάθειας που καταβάλλεται από το FSB για την ενίσχυση της προσχώρησης των εθνικών δικαιοδοσιών στα διεθνή ρυθμιστικά και εποπτικά πρότυπα, ο εν λόγω φορέας έχει ήδη δρομολογήσει και προτίθεται να διενεργήσει «θεματικές έρευνες» (thematic peer review) για τη διερεύνηση του βαθμού προσχώρησης και υιοθέτησής τους τόσο από μεμονωμένες χώρες όσο και από το σύνολο των εθνικών δικαιοδοσιών.

Σε ό,τι αφορά τα θέματα προστασίας καταναλωτή χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών, το FSB και ο ΟΟΣΑ σε συνεργασία και με άλλους διεθνείς φορείς εκπονούν έκθεση, η οποία θα επικεντρώνεται

στις θεματικές της καταναλωτικής και της ενυπόθηκης πίστης (χρηματοπιστωτική εκπαίδευση, διαφάνεια, ρύθμιση ορισμένων προϊόντων που εντάσσονται στους τομείς αυτούς, περιλαμβανομένης της απαγόρευσης ορισμένων από αυτά, προστασία από την απάτη και συλλογικοί μηχανισμοί προστασίας των καταναλωτών).

2.3 Σκιώδες τραπεζικό σύστημα (shadow banking)

Το FSB ξεκίνησε τις εργασίες του στη θεματική αυτή εστιάζοντας σε ένα πρώτο στάδιο σε τρεις επιμέρους θεματικές:

- τον προσδιορισμό της έννοιας του «σκιώδους τραπεζικού τομέα»,
- τη διερεύνηση προσεγγίσεων για την άσκηση ελέγχου στον εν λόγω τομέα, και
- τη διερεύνηση των κατάλληλων ρυθμιστικών μέτρων για την αντιμετώπιση του συστημικού κινδύνου και του ρυθμιστικού αρμπιτράζ, που θεωρείται ότι αποτελούν τα δύο σημαντικότερα προβλήματα του «σκιώδους τραπεζικού τομέα» που αναδείχτηκαν έντονα κατά τη διάρκεια της πρόσφατης διεθνούς χρηματοπιστωτικής κρίσης.

Στο πλαίσιο αυτό, στις 12 Απριλίου 2011 το FSB δημοσίευσε έκθεση, η οποία επικεντρώνεται στην πρώτη εκ των ως άνω θεματικών. Σύμφωνα με το FSB, ως σκιώδης τραπεζικός τομέας νοείται «η έμμεση (πιστωτική) διαμεσολάβηση (credit intermediation), η οποία περιλαμβάνει επιχειρήσεις και δραστηριότητες εκτός του «κλασικού» τραπεζικού συστήματος». Η προσέγγιση που προτείνεται είναι ότι οι αρμόδιες αρχές θα πρέπει:

- κατά πρώτον, να εξετάσουν όλες τις εκφάνσεις της μη τραπεζικής έμμεσης (πιστωτικής) διαμεσολάβησης, προκειμένου να συλλέξουν δεδομένα για όλες τις δραστηριότητες στις οποίες ενδέχεται να εμφανιστούν κίνδυνοι που απορρέουν από τον σκιώδη τραπεζικό τομέα, και
- κατά δεύτερον, να επικεντρωθούν στις περιπτώσεις μη τραπεζικής έμμεσης διαμεσολάβησης, όπου ο μετασχηματισμός της ρευστότητας ή/και η μεταφορά του πιστωτικού κινδύνου ή/και η μόχλευση δημιουργούν σημαντικούς κινδύνους.

Στη συνέχεια η έκθεση εξετάζει πιο αναλυτικά το ζήτημα του συστημικού κινδύνου στον οποίο εκτίθεται το σκιώδες τραπεζικό σύστημα, καθώς και τον κίνδυνο του ρυθμιστικού αρμπιτράζ που ενέχει η δραστηριοποίηση σε αυτό.

Στις επόμενες δύο ενότητες της έκθεσης παρουσιάζονται αφενός μεν οι πιθανές προσεγγίσεις που θα μπορούσαν να ακολουθηθούν για τον έλεγχο της λειτουργίας του σκιώδους τραπεζικού τομέα και αφετέρου τα πιθανά μέτρα ρυθμιστικής παρέμβασης σε αυτό.

2.4 Θεματική αξιολόγηση της εφαρμογής των κανόνων για την πολιτική αποδοχών

Το FSB δημοσίευσε στις 7 Οκτωβρίου 2011 επικαιροποιημένη έκθεση αναφορικά με τη θεματική αξιολόγηση της εφαρμογής από τα μέλη του των κανόνων που έχει εκδώσει για τις πολιτικές αποδοχών.

Σε σχέση με την έκθεση για το ίδιο θέμα που είχε δημοσιεύσει το FSB τον Μάρτιο του 2010, στη νέα έκθεση επισημαίνεται ότι προστέθηκαν έκτοτε άλλα επτά (7) κράτη, τα οποία υιοθέτησαν πλήρως τους εν λόγω κανόνες. Συνεπώς, από τα είκοσι τέσσερα (24) κράτη που συμμετέχουν στο FSB, δεκατρία

(13) έχουν υιοθετήσει πλήρως τους κανόνες του για την πολιτική αποδοχών, ενώ άλλα πέντε (5) τους έχουν υιοθετήσει σχεδόν εξ ολοκλήρου, με ελάχιστες δηλαδή αποκλίσεις. Εντούτοις, το FSB επισημαίνει ότι θα πρέπει να ληφθούν τα αναγκαία μέτρα για την υιοθέτηση από όλα τα μέλη του FSB και εξ ολοκλήρου των κανόνων του.

Στην επικαιροποιημένη έκθεσή του το FSB υιοθετεί επίσης συγκεκριμένες συστάσεις για τη στήριξη της αποτελεσματικής εφαρμογής των κανόνων του τόσο από τις εποπτικές αρχές όσο και από τις επιχειρήσεις.

2.5 Πλαίσιο συντονισμού για την παρακολούθηση της εφαρμογής των μεταρρυθμίσεων στο χρηματοπιστωτικό τομέα

Στις 18 Οκτωβρίου 2011, το FSB δημοσίευσε έκθεση αναφορικά με το πλαίσιο συντονισμού για την παρακολούθηση της εφαρμογής των μεταρρυθμίσεων στο χρηματοπιστωτικό τομέα. Το FSB, βάσει του καταστατικού του είναι ο διεθνής φορέας που έχει την ευθύνη του συντονισμού και της προώθησης της παρακολούθησης της εφαρμογής των κανόνων και προτύπων που υιοθετούνται από τα αρμόδια κατά περίπτωση fora στο χρηματοπιστωτικό τομέα και την υποβολή των σχετικών αναφορών στο G-20. Με γνώμονα την ενίσχυση του συντονισμού και της αποτελεσματικότητας της παρακολούθησης το FSB σε συνεργασία με τα λοιπά διεθνή fora (Standard Setting Bodies) υιοθέτησε το πλαίσιο που θα διέπει την εκπλήρωση του έργου αυτού (Coordination Framework for Implementation Monitoring – CFIM).

Οι στόχοι του συντονιστικού πλαισίου που υιοθετήθηκε από το FSB είναι οι εξής:

- η διασφάλιση ότι οι διαδικασίες εφαρμογής της παρακολούθησης τήρησης των διεθνών προτύπων είναι αναλυτικές, αυστηρές και έγκαιρες, καθώς και ότι προωθούν τη συνολική και διατομεακή συνέπεια της εφαρμογής των προτύπων,
- η διασφάλιση της παροχής αναλυτικής πληροφόρησης αναφορικά με τον τρόπο και την ταχύτητα της εφαρμογής, ώστε να είναι δυνατή η υποβολή αναφορών στο G-20 και το κοινό εν γένει,
- ο εντοπισμός και η μείωση των εμποδίων σε ό,τι αφορά την εφαρμογή των προτύπων μέσω της πολιτικής ώθησης και άσκησης πίεσης, και
- η καταγραφή εμπειριών σχετικά με την αποτελεσματικότητα και τυχόν μη αναμενόμενες συνέπειες από την εφαρμογή των υιοθετούμενων πολιτικών και κανόνων.

2.6 Ζητήματα χρηματοπιστωτικής σταθερότητας στις αναδυόμενες αγορές και τις αναπτυσσόμενες οικονομίες

Το FSB από κοινού με το Διεθνές Νομισματικό Ταμείο και την Παγκόσμια Τράπεζα δημοσίευσε στις 20 Οκτωβρίου 2011 έκθεση για θέματα χρηματοπιστωτικής σταθερότητας στις αναδυόμενες οικονομίες και τις αναπτυσσόμενες οικονομίες. Στην έκθεση δίδεται έμφαση σε πέντε θεματικές που αφορούν τη χρηματοπιστωτική σταθερότητα στις εν λόγω αγορές και γίνονται συστάσεις στις εθνικές αρμόδιες αρχές για τα μέτρα που θα πρέπει να λάβουν προκειμένου τα ζητήματα αυτά να αντιμετωπιστούν αποτελεσματικά.

Ειδικότερα, η έκθεση αναφέρεται στις ακόλουθες θεματικές:

- εφαρμογή των διεθνών χρηματοπιστωτικών προτύπων,
- προώθηση της διασυννοριακής εποπτικής συνεργασίας,
- διεύρυνση της ρυθμιστικής και εποπτικής περιμέτρου, ώστε να καταλαμβάνονται και επιχειρήσεις, οι οποίες δεν είναι τράπεζες και χορηγούν δάνεια, και οι οποίες αποκτούν όλο και πιο σημαντικό ρόλο στις αναδυόμενες αγορές και οικονομίες,
- διαχείριση του κινδύνου συναλλάγματος, και
- ανάπτυξη των εγχώριων κεφαλαιαγορών.

2.7 Αντιμετώπιση των συστημικά σημαντικών χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων (SIFIs)

(α) Σύμφωνα με το FSB, συστημικά σημαντικά χρηματοπιστωτικά ιδρύματα (SIFIS) θεωρούνται εκείνα η μη ομαλή διεύθυνση των οποίων θα δημιουργούσε, λόγω του μεγέθους, της πολυπλοκότητας των δραστηριοτήτων τους και της συστημικής διασυνδεσιμότητάς τους, σημαντικές δυσλειτουργίες στο χρηματοπιστωτικό σύστημα και την οικονομία εν γένει.

Με βάση τη μεθοδολογία που εκπονήθηκε από την Επιτροπή της Βασιλείας για την Τραπεζική Εποπτεία, ο φορέας αυτός από κοινού με το FSB κατάρτισαν αρχικό κατάλογο είκοσι εννέα (29) παγκοσμίως συστημικά σημαντικών τραπεζών. Ο εν λόγω κατάλογος θα επικαιροποιείται σε ετήσια βάση και θα δημοσιεύεται από το FSB τον Νοέμβριο κάθε έτους. Η χρησιμοποιούμενη μεθοδολογία και τα δεδομένα που θα συλλέγονται για την εκπόνηση του καταλόγου θα είναι δημοσίως διαθέσιμα. Η εφαρμογή των υιοθετούμενων ειδικά για τα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα αυτά μέτρων θα γίνει σταδιακά με βάση το χρονοδιάγραμμα που καθορίζει το FSB.

(β) Περαιτέρω, στις 4 Νοεμβρίου 2011, το FSB δημοσίευσε κείμενο αρχών στο οποίο παρατίθενται τα βασικά χαρακτηριστικά που πρέπει να πληροί κάθε εθνική νομοθεσία αναφορικά με τη διεύθυνση (resolution) στο πλαίσιο εξυγίανσης και εκκαθάρισης χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων. Τα εν λόγω χαρακτηριστικά, σύμφωνα με το FSB, μπορούν να διασφαλίσουν την ομαλή διεύθυνση των χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων, χωρίς την έκθεση των φορολογουμένων σε απώλειες και διασφαλίζοντας παράλληλα τη συνέχεια των βασικών οικονομικών λειτουργιών τους.

Σύμφωνα με τις αρχές του FSB, μεταξύ άλλων, κάθε έννομη τάξη πρέπει να ορίσει μία ή περισσότερες διοικητικές αρχές, που θα είναι επιφορτισμένες με την άσκηση των αρμοδιοτήτων διεύθυνσης και θα επιδιώκουν κατά την άσκηση των καθηκόντων τους:

- τη διασφάλιση της χρηματοπιστωτικής σταθερότητας και της συνέχειας των συστημικώς σημαντικών υπηρεσιών και λειτουργιών (υπηρεσίες πληρωμών, συστήματα εκκαθάρισης και διακανονισμού),
- την προστασία των καταθετών, των κατόχων ασφαλειών και των επενδυτών που καλύπτονται από συστήματα εγγύησης καταθέσεων και επενδύσεων,
- την ελαχιστοποίηση του συνολικού κόστους της διεύθυνσης, αλλά και των ζημιών των πιστωτών, και
- την επιμελή θεώρηση των ενδεχόμενων επιπτώσεων της διεύθυνσης σε ό,τι αφορά τη χρηματοπιστωτική σταθερότητα άλλων έννομων τάξεων.

Το χρηματοπιστωτικό ίδρυμα θα πρέπει να εισέρχεται σε διαδικασία διευθέτησης όταν δεν είναι (ή ενδέχεται να μην είναι) πλέον βιώσιμο και δεν υπάρχει εύλογη προοπτική ανάκαμψης. Σε κάθε περίπτωση, η διαδικασία εξυγίανσης πρέπει να τίθεται σε εκκίνηση προτού εξανεμιστεί η αξία του ενεργητικού του ιδρύματος. Μεταξύ των προτεινόμενων εργαλείων διευθέτησης, συγκαταλέγονται και τα εξής:

- η αντικατάσταση της διοίκησης και ο διορισμός επιτρόπου,
- η καταγγελία των εκκρεμών συμβάσεων, η διαγραφή χρεών και η πώληση στοιχείων του ενεργητικού,
- η αναστολή ορισμένων δικαιωμάτων των μετόχων, όπως για παράδειγμα της προηγούμενης έγκρισης εταιρικών πράξεων από τη γενική συνέλευση,
- η μεταβίβαση στοιχείων του ενεργητικού και του παθητικού σε «υγιές» τρίτο πιστωτικό ίδρυμα,
- η ίδρυση μεταβατικού πιστωτικού ιδρύματος ή ιδρύματος ειδικού σκοπού στο οποίο μεταβιβάζονται τα «τοξικά» στοιχεία του ενεργητικού, και
- η δημιουργία μεταβατικού πιστωτικού ιδρύματος (bridge bank).

Οι έννομες τάξεις καλούνται να δημιουργήσουν ιδιωτικά χρηματοδοτούμενα συστήματα εξυγίανσης, λαμβάνοντας ταυτόχρονα μέτρα για την ελαχιστοποίηση του πθικού κινδύνου. Ως μέτρο έσχατης προσφυγής και με γνώμονα τη διασφάλιση της χρηματοπιστωτικής σταθερότητας, ορισμένα κράτη μπορούν να αποφασίσουν να έχουν τη δυνατότητα να θέτουν προσωρινά υπό δημόσιο έλεγχο χρηματοπιστωτικά ιδρύματα, προκειμένου να είναι δυνατό να συνεχιστεί η παροχή εκ μέρους τους κρίσιμων υπηρεσιών.

B. Λειτουργία και εποπτεία πιστωτικών ιδρυμάτων

1. Διεθνές επίπεδο

1.1 Βασικές αρχές για την αποτελεσματικότητα των συστημάτων εγγύησης καταθέσεων - Μεθοδολογία για την αξιολόγηση της συμμόρφωσης

Στις 27 Ιανουαρίου 2011 η Επιτροπή της Βασιλείας για την Τραπεζική Εποπτεία (εφεξής Επιτροπή της Βασιλείας) δημοσίευσε από κοινού με τη Διεθνή Ένωση Φορέων Εγγύησης Καταθέσεων το τελικό κείμενο σε ό,τι αφορά τη μεθοδολογία που θα πρέπει να ακολουθείται για την αξιολόγηση της συμμόρφωσης με τις βασικές αρχές για την αποτελεσματικότητα των συστημάτων εγγύησης καταθέσεων του Ιουνίου 2009. Ειδικότερα, με το εν λόγω κείμενο προτείνονται συγκεκριμένα «βασικά» κριτήρια (essential criteria) τα οποία θα πρέπει να εξετάζεται αν πληρούνται σε ό,τι αφορά την αξιολόγηση της συμμόρφωσης με κάθε μία από τις δεκαοκτώ επιμέρους αρχές που περιέχονται στο προαναφερθέν κείμενο των βασικών αρχών. Επίσης, προτείνονται και ορισμένα «πρόσθετα» κριτήρια, η συμμόρφωση με τα οποία είναι προαιρετική και αποσκοπεί στη διόρθωση και αντιμετώπιση τυχόν αδυναμιών που αφορούν τη λειτουργία των συστημάτων εγγύησης καταθέσεων.

1.2 Αναθεώρηση του κανονιστικού πλαισίου «Βασιλεία II» για κάλυψη έναντι των κινδύνων αγοράς

Στις 11 Φεβρουάριου 2011 η Επιτροπή της Βασιλείας έθεσε σε διαβούλευση την αναθεώρηση του κανονιστικού πλαισίου της Βασιλείας II για κάλυψη έναντι των κινδύνων αγοράς. Η Επιτροπή της Βασιλείας επισημαίνει ότι από την έναρξη της χρηματοπιστωτικής κρίσης στα μέσα του 2007, δημιουργήθηκαν σημαντικές απώλειες στο χαρτοφυλάκιο συναλλαγών των τραπεζών. Ένας κύριος παράγοντας που συνέβαλλε σε αυτό ήταν ότι το ισχύον κανονιστικό πλαίσιο κεφαλαιακών απαιτήσεων για τους κινδύνους αγοράς, με βάση την τροποποίηση του Συμφώνου Κεφαλαιακής Επάρκειας το 1996, δεν συμπεριέλαβε κάποιους βασικούς κινδύνους. Με το υπό διαβούλευση κείμενο, η Επιτροπή της Βασιλείας, προτείνει τη συμπλήρωση του ισχύοντος πλαισίου τόσο για τα τιτλοποιημένα όσο και για τα μη τιτλοποιημένα προϊόντα.

1.3 Μεθοδολογίες για την ευθυγράμμιση των πολιτικών αποδοχών με τους κινδύνους και την απόδοση

Η Επιτροπή της Βασιλείας δημοσίευσε στις 12 Μαΐου 2011 έκθεση αναφορικά με τις μεθοδολογίες που μπορούν να χρησιμοποιούνται για την ευθυγράμμιση των πολιτικών αποδοχών με τους κινδύνους και την απόδοση, με απώτερο στόχο την αποφυγή ανάληψης υπερβολικών κινδύνων από τα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα. Η έκθεση της Επιτροπής της Βασιλείας έχει ως κύριο στόχο την παρουσίαση:

- πρακτικών αποδοχών και μεθοδολογιών που λειτουργούν υποστηρικτικά στην καθιέρωση υγιών κινήτρων, και
- προκλήσεων ή στοιχείων που επηρεάζουν την αποτελεσματικότητα της επιδιωκόμενης, σύμφωνα με τα προαναφερθέντα ευθυγράμμισης, που θα πρέπει να λαμβάνονται υπόψη αφενός μεν από τις

τράπεζες κατά την ανάπτυξη των πολιτικών τους και αφετέρου από τις εποπτικές αρχές κατά την αξιολόγηση των εν λόγω πολιτικών.

1.4 Κείμενο αρχών για τη διαχείριση λειτουργικού κινδύνου

Τον Ιούνιο του 2011 η Επιτροπή της Βασιλείας δημοσίευσε τελικό κείμενο αρχών για τη διαχείριση του λειτουργικού κινδύνου. Το κείμενο αυτό αποτελεί στην ουσία επικαιροποίηση του κειμένου αρχών του ίδιου φορέα αναφορικά με την ορθή διαχείριση του λειτουργικού κινδύνου και το ρόλο των εποπτικών αρχών του 2003. Συγκεκριμένα, η Επιτροπή της Βασιλείας με το νέο κείμενο αρχών για τη διαχείριση του λειτουργικού κινδύνου ενσωματώνει τις εξελίξεις που έλαβαν χώρα εν τω μεταξύ σε ό,τι αφορά τις πρακτικές διαχείρισής του που εφαρμόζονται από τις τράπεζες.

Το νέο κείμενο αρχών της Επιτροπής της Βασιλείας περιέχει έντεκα (11) αρχές, οι οποίες αποσκοπούν στην προώθηση και ενίσχυση της διαχείρισης του λειτουργικού κινδύνου.

1.5 Απαιτήσεις γνωστοποιήσεων για τις πολιτικές αποδοχών στο πλαίσιο του Πυλώνα III

Η Επιτροπή της Βασιλείας δημοσίευσε τον Ιούλιο του 2011 έκθεση με τίτλο “*Pillar 3 disclosure requirements for remuneration*”. Σύμφωνα με τις εν λόγω αρχές, οι τράπεζες οφείλουν να γνωστοποιούν ποιοτικά και ποσοτικά στοιχεία πληροφόρησης αναφορικά με τις πολιτικές αποδοχών που εφαρμόζουν. Η παροχή πληροφόρησης θα πρέπει να καλύπτει ιδίως τις ακόλουθες περιοχές:

- τη διακυβέρνηση και τις δομές των επιτροπών,
- το σχεδιασμό και τον τρόπο λειτουργίας των πολιτικών αποδοχών και τη συχνότητα επανεξέτασής τους,
- την ανεξαρτησία που θα πρέπει να διέπει τον τρόπο καταβολής των αποδοχών στο προσωπικό που απασχολείται στις μονάδες διαχείρισης κινδύνων και κανονιστικής συμμόρφωσης,
- τη μεθοδολογία προσαρμογής των πολιτικών αποδοχών ανάλογα με τον αναλαμβανόμενο κίνδυνο,
- τη σύνδεση μεταξύ πολιτικών αποδοχών και απόδοσης της τράπεζας,
- τα μακροπρόθεσμα μέτρα απόδοσης, και
- τους τύπους αποδοχών (μετρητά/μετοχές, σταθερές/μεταβλητές).

Ο κύριος στόχος των απαιτήσεων γνωστοποίησης, τόσο των ποσοτικών όσο και των ποιοτικών, είναι σύμφωνα με την Επιτροπή της Βασιλείας η εγκαθίδρυση ενός συστήματος πολιτικής αποδοχών το οποίο θα προάγει την ανταγωνιστικότητα, τη διατήρηση της καινοτομίας και την επιβράβευση του ανθρώπινου δυναμικού, αλλά θα συμβάλλει ταυτόχρονα στην αποτελεσματικότητα της πειθαρχίας της αγοράς.

1.6 Πρόοδος αναφορικά με τη θέσπιση πολιτικών για τη διευθέτηση πιστωτικών ιδρυμάτων

Τον Ιούλιο του 2011 η Ομάδα Εργασίας για τη Διασυνοριακή Διευθέτηση Πιστωτικών Ιδρυμάτων (Cross-Border Bank Resolution Group, εφεξής CBRG) της Επιτροπής της Βασιλείας διεξήγαγε έρευνα με στόχο να διαπιστωθεί κατά πόσο τα κράτη μέλη της έχουν εφαρμόσει τις αρχές και τις συστάσεις της Επιτροπής της Βασιλείας και του FSB για τη διευθέτηση (resolution) φορέων παροχής χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών. Τα σημαντικότερα συμπεράσματα της εν λόγω έρευνας συνοψίζονται στα εξής:

- (α) Αρκετά κράτη έχουν υιοθετήσει ήδη ειδική νομοθεσία αναφορικά με τη διευθέτηση φορέων παροχής χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών ή πρόκειται να υιοθετήσουν σχετική νομοθεσία άμεσα. Παρατηρείται μια τάση πρόβλεψης αρμοδιοτήτων για την εξυπηρέτηση στόχων «δημοσίου συμφέροντος», όπως ιδίως η διατήρηση της χρηματοπιστωτικής σταθερότητας ή η προστασία των ιδιωτών-καταθετών.
- (β) Παρατηρείται ότι οι αρμόδιες εθνικές αρχές αρκετών κρατών δεν έχουν στη διάθεσή τους βασικές αρμοδιότητες για τη διευθέτηση φορέων παροχής χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών, όπως π.χ. το δικαίωμα να προκαλέσουν τη λύση εκείνων των συμβάσεων που είναι ζημιογόνες για το ίδρυμα, το δικαίωμα να διαθέσουν προς πώληση περιουσιακά στοιχεία και να μεταβιβάσουν στοιχεία του παθητικού σε τράπεζα «γέφυρα» ή άλλου είδους οντότητα.
- (γ) Σε περιπτώσεις φορέων παροχής χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών με διασυννοριακή παρουσία ή ομίλων ετερογενών χρηματοπιστωτικών δραστηριοτήτων, μέχρι στιγμής, έχει δοθεί έμφαση στη διευθέτηση των πιστωτικών (μόνον) ιδρυμάτων και μόνον σε επίπεδο μεμονωμένων νομικών προσώπων.
- (δ) Σε αρκετές έννομες τάξεις παραμένει αβέβαιο ποιος θα επωμιστεί το κόστος μιας πιθανής διευθέτησης. Δεν έχουν δημιουργηθεί σε όλα τα κράτη ειδικά ταμεία για τη χρηματοδότηση της διευθέτησης (resolution funds). Επίσης, παρατηρούνται σημαντικές διαφορές στους όρους υπό τους οποίους προστατεύονται οι καταθέτες.
- (ε) Οι ρυθμίσεις για τη διευκόλυνση της διευθέτησης σε διασυννοριακό επίπεδο παραμένουν αδύναμες. Ωστόσο, οι περισσότερες έννομες τάξεις βρίσκονται ήδη στη διαδικασία εκπόνησης σχεδίων ανάκαμψης και διευθέτησης (recovery and resolutions plans) και διερευνούν τις δυνατότητες πρόσθετων εργαλείων διευθέτησης, όπως ιδίως η βελτίωση της διαχείρισης κινδύνων και η μείωση των παρεχόμενων εγγυήσεων μεταξύ μελών του ίδιου ομίλου.

1.7 «Βασιλεία III» - Συχνές ερωτήσεις/απαντήσεις

- (α) Στις 5 Ιουλίου 2011 η Επιτροπή της Βασιλείας δημοσίευσε δύο κείμενα, τα οποία περιέχουν συχνές ερωτήσεις και απαντήσεις σε ό,τι αφορά:
- τον ορισμό των ελαχίστων ιδίων κεφαλαίων, και
 - τους συντελεστές ρευστότητας,
- όπως καθορίζονται στο κανονιστικό πλαίσιο της Επιτροπής τα Βασιλείας για την ενδυνάμωση της σταθερότητας του τραπεζικού συστήματος, γνωστό ως «Βασιλεία III».
- (β) Περαιτέρω, τον Νοέμβριο του 2011, η Επιτροπή της Βασιλείας δημοσίευσε ερωτήσεις και απαντήσεις αναφορικά με τον πιστωτικό κίνδυνο αντισυμβαλλομένου και δημοσίευσε κείμενο διευκρινίσεων αναφορικά με τις αλλαγές που πραγματοποιήθηκαν στο πλαίσιο του κινδύνου αγοράς σε σχέση με το κανονιστικό πλαίσιο «Βασιλεία III».
- (γ) Τέλος, στις 16 Δεκεμβρίου 2011, η Επιτροπή της Βασιλείας επικαιροποίησε τις «ερωτήσεις-απαντήσεις» που δημοσιοποιεί σε τακτά χρονικά διαστήματα με βάση τα ερωτήματα που δέχεται σε ό,τι αφορά τον ορισμό των ιδίων κεφαλαίων δυνάμει του νέου πλαισίου «Βασιλεία III. Με τον τρόπο αυτό επιδιώκεται η ομοιόμορφη εφαρμογή και ερμηνεία των νέων κανόνων σε παγκόσμιο επίπεδο.

1.8 Έκθεση προόδου της εφαρμογής του πλαισίου «Βασιλεία III»

Τον Οκτώβριο του 2011, η Επιτροπή της Βασιλείας δημοσίευσε επικαιροποιημένη έκθεση αναφορικά με την πρόοδο των εργασιών για την υιοθέτηση της «Βασιλείας III» από τα κράτη μέλη της. Η Επιτροπή της Βασιλείας εκτιμά ότι η πλήρης, εμπρόθεσμη και συνεπής εφαρμογή των εν λόγω κανόνων αποτελεί καθοριστικό παράγοντα για την ενίσχυση της ανθεκτικότητας του παγκόσμιου τραπεζικού συστήματος, τη διατήρηση της εμπιστοσύνης στις αγορές και τη διατήρηση ίσων όρων ανταγωνισμού.

Η έκθεση προόδου περιλαμβάνει αναλυτικούς πίνακες, οι οποίοι αποτυπώνουν την τρέχουσα κατάσταση της εφαρμογής του πλαισίου ανά κράτος μέλος της Επιτροπής της Βασιλείας.

1.9 Παγκοσμίως συστημικά σημαντικές τράπεζες: Μεθοδολογία αξιολόγησης και πρόσθετες απαιτήσεις

Στις 4 Νοεμβρίου 2011 εκδόθηκε έκθεση της Επιτροπής της Βασιλείας αναφορικά με τη μεθοδολογία αξιολόγησης των παγκοσμίως συστημικά σημαντικών τραπεζών (εφεξής G-SIBs), τις πρόσθετες απαιτήσεις για την απορρόφηση ζημιών που πρόκειται να επιβληθούν στις εν λόγω τράπεζες και το χρονοδιάγραμμα για την εφαρμογή τους. Η μεθοδολογία αξιολόγησης βασίζεται σε συγκεκριμένες παραμέτρους:

- μέγεθος,
- διασυνδεσιμότητα,
- απουσία διαθέσιμων υποκατάστατων υποδομών,
- παγκόσμια δραστηριότητα, και
- πολυπλοκότητα δραστηριότητας.

Οι πρόσθετες κεφαλαιακές απαιτήσεις για τη δυνατότητα απορρόφησης ζημιών θα κυμαίνονται μεταξύ 1% έως 2,5% του Common Equity Tier 1 ανάλογα με τη συστημική σημαντικότητα της κάθε τράπεζας (με ένα “empty bucket” 3,5% CET1 ως εργαλείο για την αποθάρρυνση των τραπεζών να γίνονται ακόμη πιο συστημικά σημαντικές). Οι πρόσθετες κεφαλαιακές απαιτήσεις θα τεθούν σε εφαρμογή παράλληλα με τους κανόνες της «Βασιλείας III» για τα κεφάλαια συντήρησης (capital conservation buffers) και τα αντικυκλικά αποθέματα (countercyclical buffers), δηλαδή από την 1η Ιανουαρίου 2016 σταδιακά με πλήρη εφαρμογή τους την 1η Ιανουαρίου 2019.

1.10 Η λειτουργία του εσωτερικού ελέγχου στις τράπεζες

Η Επιτροπή της Βασιλείας δημοσίευσε στις 2 Δεκεμβρίου 2011 αναθεωρημένο κείμενο εποπτικής καθοδήγησης αναφορικά με την αξιολόγηση της αποτελεσματικότητας της λειτουργίας του εσωτερικού ελέγχου των τραπεζών. Οι προτεινόμενες από την Επιτροπή της Βασιλείας είκοσι (20) αρχές αφορούν συνοπτικά τα εξής:

- (α) Στην πρώτη κατηγορία εντάσσονται οι αρχές που είναι σχετικές με τις προσδοκίες των εποπτικών αρχών από τη λειτουργία του εσωτερικού ελέγχου των τραπεζών.
- (β) Στη δεύτερη κατηγορία εντάσσονται οι αρχές που αφορούν τη σχέση μεταξύ της εποπτικής αρχής και της λειτουργίας εσωτερικού ελέγχου.

(γ) Η τρίτη κατηγορία περιλαμβάνει τις αρχές σχετικά με την εποπτική αξιολόγηση της λειτουργίας εσωτερικού ελέγχου.

1.11 Οι βασικές αρχές της αποτελεσματικής τραπεζικής εποπτείας

Στις 20 Δεκεμβρίου 2011, η Επιτροπή της Βασιλείας δημοσίευσε κείμενο διαβούλευσης για την αναθεώρηση των βασικών αρχών της σε ό,τι αφορά την άσκηση αποτελεσματικής τραπεζικής εποπτείας (Core principles for effective banking supervision). Ειδικότερα, με το προτεινόμενο κείμενο διαβούλευσης αφενός μεν επικαιροποιείται το κείμενο των βασικών αρχών του 2006 και αφετέρου ενοποιείται το κείμενο αυτό με το κείμενο που αφορά τη μεθοδολογία εφαρμογής των εν λόγω κανόνων της Επιτροπής της Βασιλείας (*Core principles methodology*). Επίσης, οι βασικές αρχές αναδιατάσσονται, ώστε να είναι σαφής η διάκριση μεταξύ των αρχών που απευθύνονται στις εποπτικές αρχές (αρχές 1-13) και εκείνων που απευθύνονται στις τράπεζες (αρχές 14-29).

Μεταξύ άλλων, η αναθεώρηση των βασικών αρχών λαμβάνει υπόψη και τα διδάγματα από την πρόσφατη διεθνή χρηματοπιστωτική κρίση. Στο πλαίσιο αυτό, οι βασικές αρχές ενισχύθηκαν με γνώμονα την ενδυνάμωση των εποπτικών πρακτικών και της διαχείρισης κινδύνων. Επίσης, μέσω των προτεινόμενων αναθεωρημένων βασικών αρχών επιδιώκεται η αντιμετώπιση ορισμένων τάσεων και εξελίξεων οι οποίες αναδείχθηκαν κατά τη διάρκεια των τελευταίων χρόνων και ιδίως κατά τη διάρκεια της χρηματοπιστωτικής αναταραχής, όπως η ανάγκη:

- αντιμετώπισης των συστημικά σημαντικών τραπεζών,
- μακρο-προληπτικής επίβλεψης, πέραν της άσκησης μικρο-προληπτικής εποπτείας των τραπεζών προκειμένου να εντοπίζονται, να αναλύονται και να λαμβάνονται προληπτικά μέτρα για την αντιμετώπιση του συστημικού κινδύνου, και
- απόδοσης έμφασης στην αποτελεσματική διαχείριση κρίσεων και τα μέτρα διευθέτησης και εξυγίανσης.

2. Ευρωπαϊκό επίπεδο

2.1 Πρόταση Οδηγίας (CRD IV) και πρόταση Κανονισμού (CRR) για την τροποποίηση των Οδηγιών 2006/48/ΕΚ, 2006/49/ΕΚ και 2002/87/ΕΚ

Στις 20 Ιουλίου 2011 η Ευρωπαϊκή Επιτροπή δημοσίευσε σχέδιο πρότασης Οδηγίας και πρότασης Κανονισμού στο πλαίσιο της 4ης αναθεώρησης των Οδηγιών 2006/48/ΕΚ, 2006/49/ΕΚ και 2002/87/ΕΚ, με γνώμονα την ενσωμάτωση στο ευρωπαϊκό δίκαιο της «Βασιλείας III».

Οι προτάσεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής περιλαμβάνουν αναλυτικότερα:

- μια πρόταση Οδηγίας (υπό α), και
- μια πρόταση Κανονισμού, ο οποίος χωρίζεται σε τρία (3) μέρη (υπό β).

(α) Η πρόταση Οδηγίας αφορά τις ακόλουθες θεματικές ενότητες:

- ορισμοί, πεδίο εφαρμογής και αρμόδιες αρχές (άρθρα 1-8),
- όροι αδειοδότησης πιστωτικού ιδρύματος και επιχείρησης επενδύσεων (άρθρα 9-32),

- ελευθερία εγκατάστασης και παροχής υπηρεσιών και σχέσεις με τρίτες χώρες (άρθρα 33-48),
- εποπτικές εξουσίες και εργαλεία άσκησης προληπτικής εποπτείας από τις αρμόδιες εποπτικές αρχές (άρθρα 49-132), και
- λοιπές διατάξεις (άρθρα 133-154).

Στη θεματική της προληπτικής εποπτείας εντάσσονται, μεταξύ άλλων, και οι διατάξεις αναφορικά με την επιβολή σε πιστωτικά ιδρύματα και επιχειρήσεις επενδύσεων της υποχρέωσης τήρησης κεφαλαιακών αποθεμάτων (κεφαλαιακό απόθεμα για λόγους συντήρησης και αντι-κυκλικό κεφαλαιακό απόθεμα) σε περιόδους οικονομικής ανάπτυξης (άρθρα 122-130).

(β) Η πρόταση Κανονισμού, η οποία περιλαμβάνει τρία μέρη, περιέχει διατάξεις ιδίως αναφορικά με:

- τις απαιτήσεις που εφαρμόζονται σε ατομική βάση (άρθρα 5-9) και σε ενοποιημένη βάση (άρθρα 10-21),
- τον ορισμό και τα στοιχεία των βασικών ιδίων κεφαλαίων (άρθρα 22-86), και
- το ύψος των βασικών ιδίων κεφαλαίων, τον υπολογισμό τους, τις απαιτήσεις αναφορών (reporting requirements) και το χαρτοφυλάκιο συναλλαγών (άρθρα 87-101), και
- τις κεφαλαιακές απαιτήσεις για κάλυψη έναντι του πιστωτικού κινδύνου (άρθρα 102-265),
- τις κεφαλαιακές απαιτήσεις για την κάλυψη έναντι του κινδύνου αντισυμβαλλομένου (άρθρα 266-300),
- τις κεφαλαιακές απαιτήσεις για την κάλυψη έναντι του λειτουργικού κινδύνου (άρθρα 301-313),
- τις κεφαλαιακές απαιτήσεις για την κάλυψη έναντι του κινδύνου αγοράς (άρθρα 314-367),
- τις κεφαλαιακές απαιτήσεις για την κάλυψη έναντι του κινδύνου διακανονισμού και του κινδύνου προσαρμογής πιστωτικής αποτίμησης (credit valuation adjustment risk) (άρθρα 368-375),
- τα μεγάλα χρηματοδοτικά ανοίγματα (άρθρα 376-392),
- τα ανοίγματα για το μεταφερόμενο πιστωτικό κίνδυνο (άρθρα 393-399),
- τις απαιτήσεις ρευστότητας (άρθρα 400-415),
- το δείκτη μόχλευσης (άρθρα 416-417),
- τις απαιτήσεις γνωστοποιήσεων των πιστωτικών ιδρυμάτων (άρθρα 418-440), και
- λοιπές διατάξεις, περιλαμβανομένων των μεταβατικών διατάξεων (άρθρα 441-488).

2.2 Εργασίες της Ευρωπαϊκής Αρχής Τραπεζών

2.2.1 Διενέργεια της δεύτερης ευρωπαϊκής άσκησης προσομοίωσης ακραίων καταστάσεων για τον τραπεζικό τομέα

Στις 13 Ιανουαρίου 2011 συνήλθε το πρώτο Συμβούλιο Εποπτών της Ευρωπαϊκής Αρχής Τραπεζών (εφεξής ΕΒΑ), η οποία θεσμοθετήθηκε με τον Κανονισμό (ΕΕ) 1093/2010 και διαδέχτηκε την Επιτροπή Ευρωπαϊκών Αρχών Τραπεζικής Εποπτείας (CEBS). Κατά τη συνεδρίαση, το Συμβούλιο Εποπτών

συμφώνησε το στρατηγικό σχεδιασμό της νέας πανευρωπαϊκής άσκησης προσομοίωσης ακραίων καταστάσεων για το πρώτο εξάμηνο του 2011 σε συνεργασία με τις εθνικές εποπτικές αρχές, το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο Συστημικού Κινδύνου, την Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα και την Ευρωπαϊκή Επιτροπή. Η άσκηση αποφασίστηκε να καλύψει περίπου την ίδια ομάδα πιστωτικών ιδρυμάτων με την πρώτη άσκηση που διενεργήθηκε τον περασμένο Ιούλιο, καθώς επίσης και να χρησιμοποιηθεί παρεμφερής μεθοδολογία με εκείνη της πρώτης άσκησης. Σκοπός της άσκησης είναι η αξιολόγηση της ανθεκτικότητας του ευρωπαϊκού τραπεζικού τομέα λαμβάνοντας υπόψη την επέλευση υποθετικών ακραίων συνθηκών.

Στις 18 Μαρτίου 2011, η ΕΒΑ δημοσίευσε αναλυτική επισκόπηση των σεναρίων και της μεθοδολογίας της δεύτερης πανευρωπαϊκής άσκησης προσομοίωσης ακραίων καταστάσεων, η οποία αποσκοπεί στην αξιολόγηση της ανθεκτικότητας τόσο του ευρωπαϊκού τραπεζικού συστήματος εν γένει όσο και των επιμέρους πιστωτικών ιδρυμάτων.

2.2.2 Εσωτερική διακυβέρνηση (internal governance) πιστωτικών ιδρυμάτων

Η ΕΒΑ δημοσιοποίησε στις 27 Σεπτεμβρίου 2011 κατευθυντήριες γραμμές αναφορικά με την εσωτερική διακυβέρνηση των πιστωτικών ιδρυμάτων. Οι αδυναμίες που εντοπίστηκαν σε σχέση με την εσωτερική διακυβέρνηση εκτιμάται ότι αποτέλεσαν καθοριστικό παράγοντα που συνέβαλε έμμεσα στην εκδήλωση της κρίσης. Στο πλαίσιο αυτό, οι κατευθυντήριες γραμμές της ΕΒΑ αποσκοπούν στην αναθεώρηση και ενίσχυση προηγούμενων σχετικών κατευθυντήριων γραμμών της CEBS, καθώς και στην ενίσχυση της σύγκλισης των εποπτικών πρακτικών.

Οι κατευθυντήριες γραμμές της ΕΒΑ περιλαμβάνουν τα ακόλουθα έξι (6) κεφάλαια:

- (α) Το πρώτο κεφάλαιο για την εταιρική οργανωτική δομή αναφέρεται στη δομή των ομίλων και καθιερώνει την αρχή “know your structure”, με γνώμονα την αντιμετώπιση των αδυναμιών που εντοπίστηκαν σχετικά με την ύπαρξη πολύπλοκων δομών, οι οποίες δεν ήταν ευχερές να εποπτεύονται αποτελεσματικά λόγω ακριβώς της πολυπλοκότητάς τους.
- (β) Το δεύτερο κεφάλαιο αναφέρεται στο διοικητικό συμβούλιο. Με τις κατευθυντήριες γραμμές ενισχύονται οι κανόνες σχετικά με τη σύνθεση, το διορισμό και τη διαδοχή των μελών του, καθώς και τα προσόντα που πρέπει να διαθέτουν, εστιάζοντας στις επιτροπές που πρέπει να λειτουργούν σε επίπεδο διοικητικού συμβουλίου και τη διαχείριση των συγκρούσεων συμφερόντων.
- (γ) Το τρίτο κεφάλαιο περιέχει κανόνες για τη διαχείριση κινδύνων, θεματική η ανάγκη ενίσχυσης της οποίας αναδείχτηκε έντονα σε συνέχεια της κρίσης.
- (δ) Το τέταρτο κεφάλαιο περιέχει κανόνες για τον εσωτερικό έλεγχο των πιστωτικών ιδρυμάτων και τη μονάδα διαχείρισης κινδύνων. Κύριος στόχος των νέων κανόνων είναι η διασφάλιση από τα πιστωτικά ιδρύματα επαρκών πόρων για τις εν λόγω μονάδες, καθώς όπως αναδείχτηκε από την προαναφερθείσα μελέτη, οι μονάδες ελέγχου αρκετών πιστωτικών ιδρυμάτων δεν διέθεταν επαρκείς πόρους για την εκπλήρωση της αποστολής τους.
- (ε) Στο πέμπτο κεφάλαιο για τα συστήματα και τη «συνέχεια» των λειτουργιών καθιερώνονται κανόνες αναφορικά με τους μηχανισμούς που πρέπει να υπάρχουν για τη διασφάλιση της συνέχισης της επιχειρηματικής δραστηριότητας (business continuity).

(στ) Το έκτο και τελευταίο κεφάλαιο των κατευθυντήριων γραμμών εστιάζει στις γνωστοποιήσεις που πρέπει να γίνονται από τα πιστωτικά ιδρύματα προς το κοινό και τη διαφάνεια.

2.2.3 Κείμενα διαβούλευσης αναφορικά με τις πολιτικές αποδοχών

Η ΕΒΑ, στηριζόμενη με βάση το άρθρο 22 της Οδηγίας 2006/48/ΕΚ, όπως αυτό τροποποιήθηκε από την Οδηγία 2010/76/ΕΚ που αναφέρει ότι οι αρμόδιες εποπτικές αρχές ανά κράτος μέλος δύνανται να συλλέγουν στοιχεία στο πλαίσιο της δημοσίευσης πληροφοριών από μέρους των πιστωτικών ιδρυμάτων για τις πολιτικές αποδοχών, δημοσίευσε δύο κείμενα διαβούλευσης αναφορικά με τη συλλογή πληροφοριών για τις πολιτικές αποδοχών που εφαρμόζονται στα πιστωτικά ιδρύματα. Η ΕΒΑ επισυνάπτει στα δύο κείμενα πίνακες, τους οποίους τα πιστωτικά ιδρύματα, κατόπιν συνεννόησης με την αρμοδία εποπτική αρχή, θα κληθούν να συμπληρώσουν με στοιχεία σε συνολική (όχι σε ατομική βάση).

Το πρώτο κείμενο διαβούλευσης αφορά τη συλλογή γενικών πληροφοριών από μέρους των πιστωτικών ιδρυμάτων, όπως π.χ. τον συνολικό αριθμό των εργαζομένων και το συνολικό ύψος των αποδοχών που καταβλήθηκαν ανά τομείς του πιστωτικού ιδρύματος.

Το δεύτερο κείμενο διαβούλευσης αφορά τη συλλογή πληροφοριών για τα στελέχη των πιστωτικών ιδρυμάτων με αμοιβή από ένα (1) εκατομμύριο ευρώ και πάνω.

2.2.4 Μέτρα για την αποκατάσταση της εμπιστοσύνης στον τραπεζικό τομέα

Στις 26 Οκτωβρίου 2011, η ΕΒΑ μετά το πέρας της συνόδου κορυφής της 26ης Οκτωβρίου, δημοσίευσε λεπτομερές σημείωμα αναφορικά με τα μέτρα που θα πρέπει να ληφθούν για την αποκατάσταση της εμπιστοσύνης στον τραπεζικό τομέα. Ειδικότερα:

- (α)** Σε σχέση με τη χρηματοδότηση των πιστωτικών ιδρυμάτων, επισημαίνεται ότι παρά τη στήριξη που παρέχεται βραχυπρόθεσμα από την Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα, απαιτούνται πρόσθετα βήματα για την επανέναρξη της αγοράς χρηματοδότησης χωρίς εξασφαλίσεις. Αυτό θα συμβάλει στη συνέχιση της δανειοδοτικής δραστηριότητας των πιστωτικών ιδρυμάτων το 2012, ώστε να μην επηρεαστεί αρνητικά ο τομέας της πραγματικής οικονομίας. Προς την κατεύθυνση αυτή ζητήθηκε από την ΕΒΑ να συνεργαστεί με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, την Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα και την Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων για την επίτευξη του στόχου αυτού.
- (β)** Με γνώμονα την αντιμετώπιση της αύξησης του συστημικού κινδύνου λόγω της κρίσης χρέους στην ευρωζώνη, τα πιστωτικά ιδρύματα απαιτείται να ενισχύσουν την κεφαλαιακή τους βάση. Ειδικότερα, τα πιστωτικά ιδρύματα καλούνται να πληρούν δείκτη βασικών στοιχείων των ιδίων κεφαλαίων (Core Tier 1), που θα ανέρχεται στο 9% από τα τέλη Ιουνίου 2012.
- (γ)** Τα πιστωτικά ιδρύματα θα πρέπει μέχρι το τέλος του 2011 να υποβάλουν στις εποπτικές τους αρχές σχέδια στα οποία θα περιγράφουν διεξοδικά τις ενέργειες στις οποίες θα προβούν για την εκπλήρωση του εν λόγω στόχου. Τα σχέδια αυτά θα πρέπει να συμφωνηθούν με τις εθνικές εποπτικές αρχές τους και να συζητηθούν με την ΕΒΑ. Οι στόχοι θα πρέπει να επιτευχθούν με αποφυγή υπερβολικής απομόχλευσης, ώστε να περιοριστεί κατά το δυνατόν η επίπτωση στον τομέα της πραγματικής οικονομίας. Για την επίτευξη των εν λόγω στόχων, τα πιστωτικά ιδρύματα δεν θα πρέπει να διανείμουν μερίσματα και *bonuses*.

2.2.5 Αξιολόγηση των απαιτήσεων δημοσιοποιήσεων των πιστωτικών ιδρυμάτων βάσει του Πυλώνα III

Η ΕΒΑ δημοσίευσε στις 13 Οκτωβρίου 2011 έκθεση αξιολόγησης αναφορικά με τις απαιτήσεις δημοσιοποίησης των πιστωτικών ιδρυμάτων υπό τον Πυλώνα III για το έτος 2010. Τα αποτελέσματα της ανάλυσης που πραγματοποιήθηκε σε ένα εύρος είκοσι (20) πιστωτικών ιδρυμάτων επιβεβαιώνει την προσπάθεια που έχουν καταβάλει τα πιστωτικά ιδρύματα για μια περαιτέρω βελτίωση των δημοσιοποιήσεων στις οποίες προβαίνουν τόσο αναφορικά με τα στοιχεία που συνδέονται με τον κίνδυνο όσο και με τη δημοσίευση του προφίλ κινδύνου του κάθε πιστωτικού ιδρύματος προς τους συμμετέχοντες στην αγορά.

Οι Ευρωπαϊκές Εποπτικές Αρχές (ESAs) καθώς επίσης και το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο Συστημικού Κινδύνου, θα έβλεπαν θετικά τη δημιουργία χρονοδιαγραμμάτων για τη δημοσίευση των στοιχείων του Πυλώνα III, καθώς και μια μεγαλύτερη τυποποίηση στη μορφοποίηση των στοιχείων.

2.2.6 Δημοσίευση πίνακα συμμόρφωσης με τις κατευθυντήριες γραμμές της Ευρωπαϊκής Αρχής Τραπεζών αναφορικά με την εσωτερική διακυβέρνηση

Η ΕΒΑ δημοσίευσε στις 19 Δεκεμβρίου 2011 πίνακα αναφορικά με τη συμμόρφωση σε εθνικό επίπεδο των αρμόδιων εποπτικών αρχών με τις κατευθυντήριες γραμμές της, αναφορικά με την εσωτερική διακυβέρνηση. Εκ των 30 αρμόδιων εποπτικών αρχών, οι 27 απάντησαν ότι πρόκειται να συμμορφωθούν ή έχουν συμμορφωθεί ήδη με τις κατευθυντήριες γραμμές, ενώ οι αρμόδιες εποπτικές αρχές της Ρουμανίας (National Bank of Romania), της Ισλανδίας (Fjármálaeftirlitið) και του Λιχτενστάιν (Finanzmarktaufsicht) δεν είχαν στείλει την απόφασή τους μέχρι την ημερομηνία έκδοσης του πίνακα.

2.2.7 Σχέδιο εκτελεστικών τεχνικών προτύπων για τις εποπτικές απαιτήσεις δημοσιεύσεων των πιστωτικών ιδρυμάτων

Στις 20 Δεκεμβρίου 2011, η ΕΒΑ έθεσε σε διαβούλευση σχέδιο εκτελεστικών τεχνικών προτύπων αναφορικά με τις εποπτικές απαιτήσεις δημοσιεύσεων των πιστωτικών ιδρυμάτων. Το εν λόγω κείμενο διαβούλευσης αφορά τα εκτελεστικά τεχνικά πρότυπα που προβλέπεται ότι πρέπει να εκδοθούν από την ΕΒΑ στα άρθρα 95 και 96 της πρότασης Κανονισμού του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου «σχετικά με τις απαιτήσεις προληπτικής εποπτείας για πιστωτικά ιδρύματα και επιχειρήσεις επενδύσεων», γνωστού ως “CRR”.

Σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 95 της πρότασης Κανονισμού, τα ιδρύματα που υπολογίζουν τις απαιτήσεις ιδίων κεφαλαίων για κίνδυνο θέσης κοινοποιούν τις εν λόγω απαιτήσεις ιδίων κεφαλαίων τουλάχιστον κάθε τρεις (3) μήνες και διαβιβάζουν τα αποτελέσματα και τα απαιτούμενα επί μέρους σχετικά στοιχεία στις αρμόδιες αρχές. Σύμφωνα με την ίδια διάταξη, οι αρμόδιες αρχές εφαρμόζουν, από τις 30 Ιουνίου 2013, ενιαίο μορφότυπο, ενιαίες συχνότητες και ενιαίες ημερομηνίες για τη διαβίβαση των ανωτέρω υπολογισμών από τα ιδρύματα.

Περαιτέρω, με το άρθρο 96 της πρότασης Κανονισμού ορίζεται ότι, τα πιστωτικά ιδρύματα κοινοποιούν συγκεκριμένα στοιχεία στις αρμόδιες αρχές.

Τα σχέδια εκτελεστικών τεχνικών προτύπων της ΕΒΑ, τα οποία έχουν βασιστεί στις ισχύουσες κατευθυντήριες γραμμές COREP και FINREP, αφορούν διευκρινίσεις για τον ενιαίο μορφότυπο, τις συχνότητες

και τις ημερομηνίες κοινοποίησης των στοιχείων που αναφέρονται ως άνω τόσο σε ατομική όσο και σε αθροιστική βάση.

2.3 Πράσινη Βίβλος της Ευρωπαϊκής Επιτροπής αναφορικά με τα «Ομόλογα σταθερότητας»

Στις 23 Νοεμβρίου 2011 τέθηκε σε διαβούλευση Πράσινη Βίβλος της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για την έκδοση ομολόγων σταθερότητας (ευρωομολόγων) στην Ε.Ε. Η Επιτροπή θεωρεί ότι το κύριο χαρακτηριστικό του μέσου αυτού θα είναι η ενίσχυση της χρηματοπιστωτικής σταθερότητας στη ζώνη του ευρώ. Σύμφωνα με την Επιτροπή, οι πολυάριθμες εναλλακτικές επιλογές όσον αφορά την κοινή έκδοση ομολόγων σταθερότητας μπορούν να ενταχθούν σε τρεις ευρείες κατηγορίες. Οι τρεις (3) προσεγγίσεις περιλαμβάνουν:

- την πλήρη υποκατάσταση των κρατικών ομολόγων από ομόλογα σταθερότητας με από κοινού και εις ολόκληρον εγγυήσεις (joint and several guarantees),
- μερική υποκατάσταση των κρατικών ομολόγων από ομόλογα σταθερότητας με από κοινού και εις ολόκληρον εγγυήσεις, και
- μερική υποκατάσταση των κρατικών ομολόγων από ομόλογα σταθερότητας με εις ολόκληρον, αλλά όχι από κοινού, εγγυήσεις.

Οι εναλλακτικές επιλογές συνδέονται με διαφορετικές συσχετίσεις μεταξύ των αναμενόμενων ωφελειών και των προϋποθέσεων που πρέπει να ικανοποιηθούν.

Εξαιτίας, κυρίως, της διαφορετικής έκτασης των απαιτούμενων τροποποιήσεων της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ε.Ε. (ΣΛΕΕ) για τις διάφορες εναλλακτικές επιλογές θα απαιτηθούν διαφορετικοί χρόνοι υλοποίησης.

Στην Πράσινη Βίβλο αναλύονται η σκοπιμότητα, τα οφέλη και οι επιπτώσεις της έκδοσης των εν λόγω ομολόγων σταθερότητας ανά κατηγορία, καθώς και οι προϋποθέσεις που θα πρέπει να πληρούνται κατά περίπτωση.

3. Εθνικό επίπεδο

3.1 Τροποποιήσεις του Καταστατικού της Τράπεζας της Ελλάδος

Στην 78η Ετήσια Τακτική Γενική Συνέλευση των Μετόχων της Τράπεζας της Ελλάδος (εφεξής ΤτΕ), της 18ης Απριλίου 2011, εγκρίθηκε η πρόταση που υποβλήθηκε σύμφωνα με την από 14.3.2011 απόφαση του Γενικού Συμβουλίου της, για την τροποποίηση και προσθήκη άρθρων στο Καταστατικό της.

Με τις τροποποιήσεις και προσθήκες αυτές σκοπείται αφενός μεν η προσαρμογή του Καταστατικού της ΤτΕ προς διατάξεις της οικείας νομοθεσίας (ν. 3863/2010 και ν. 3867/2010) σε ό,τι αφορά αντίστοιχα την κοινωνική ασφάλιση του προσωπικού της Τράπεζας και το εποπτικό της έργο, αφετέρου δε η εναρμόνιση του Καταστατικού της με το ενωσιακό δίκαιο.

Επί των ως άνω τροποποιήσεων εκδόθηκε στις 14 Απριλίου 2011, κατόπιν σχετικού αιτήματος της ΤτΕ, Γνώμη της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας, σύμφωνα με την οποία επικροτούνται εν γένει οι εν λόγω διατάξεις στο βαθμό που αποτελούν μέσο για τη ρύθμιση πτυχών που αφορούν τη λειτουργία της ΤτΕ και την άσκηση των καθηκόντων της.

3.2 Αναμόρφωση πλαισίου λειτουργίας Ταμείου Παρακαταθηκών και Δανείων και Οργανισμού Διαχείρισης Δημοσίου Χρέους

Στις 18 Μαΐου 2011 δημοσιεύτηκε στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως ο ν. 3965/2010 «Αναμόρφωση πλαισίου λειτουργίας Ταμείου Παρακαταθηκών και Δανείων, Οργανισμού Διαχείρισης Δημοσίου Χρέους, Δημοσίων Επιχειρήσεων και Οργανισμών, σύσταση Γενικής Γραμματείας Δημόσιας Περιουσίας και άλλες διατάξεις». Με τον εν λόγω νόμο αναμορφώνεται το νομοθετικό πλαίσιο του Ταμείου Παρακαταθηκών και Δανείων (εφεξής Ταμείο) και του Οργανισμού Διαχείρισης του Δημοσίου Χρέους (εφεξής ΟΔΔΗΧ), προκειμένου να ανταποκριθούν, όπως επισημαίνεται στην αιτιολογική έκθεση του νόμου, στις αυξημένες απαιτήσεις του Προγράμματος Οικονομικής Πολιτικής και του μεσοπρόθεσμου πλαισίου δημοσιονομικής στρατηγικής. Καθιερώνονται επίσης αλλαγές στο καθεστώς που διέπει τις Δημόσιες Επιχειρήσεις και Οργανισμούς (εφεξής ΔΕΚΟ), οι οποίες θα πρέπει να θέσουν ένα πλαίσιο αυτοπεριορισμού των δαπανών τους, ενίσχυσης της αποτελεσματικότητας και της επιχειρηματικής ανταγωνιστικότητάς τους και να βελτιώσουν τις παρεχόμενες υπηρεσίες τους.

- (α)** Οι ρυθμίσεις που αφορούν την αναμόρφωση του Ταμείου εστιάζουν στο λειτουργικό διαχωρισμό μεταξύ των δεσμευμένων και των εμπορικών δραστηριοτήτων του Ταμείου. Στον κλάδο εμπορικών δραστηριοτήτων του Ταμείου εντάσσονται οι δραστηριότητες της χορήγησης δανείων σε ιδιώτες κατά την εκάστοτε διέπουσα το Ταμείο νομοθεσία, και των καταθέσεων, εξαιρουμένων των πάσης φύσεως εκ του νόμου υποχρεωτικών καταθέσεων. Ορίζεται επίσης ότι, δεν επιτρέπεται η σταυροειδής επιδότηση ή οποιασδήποτε άλλης μορφής άμεση ή έμμεση χρηματοδότηση του κλάδου εμπορικών δραστηριοτήτων από πόρους, οι οποίοι προέρχονται από τις λοιπές λειτουργίες του Ταμείου.
- (β)** Οι ρυθμίσεις που αφορούν τον ΟΔΔΗΧ αποσκοπούν, σύμφωνα με την αιτιολογική έκθεση, στον εκσυγχρονισμό της λειτουργίας του προς τις εξής κυρίως κατευθύνσεις:
- ανάληψη νέων αρμοδιοτήτων, όπως η εκτέλεση των πράξεων διαχείρισης διαθεσίμων του Ελληνικού Δημοσίου που σήμερα υπάγεται στο Γενικό Λογιστήριο του Κράτους,
 - ενεργοποίηση και επέκταση υφιστάμενων λειτουργιών, όπως οι συστηματικές σχέσεις με τους επενδυτές (investor relations) και η παραγωγή και δημοσίευση αναλύσεων σχετικών με την αγορά ομολόγων και το δημόσιο χρέος, και
 - αναδιάρθρωση του οργανωτικού σχήματος του ΟΔΔΗΧ.

3.3 Ανάθεση από την Τράπεζα της Ελλάδος σε τρίτους της αξιολόγησης δανειακών χαρτοφυλακίων εποπτευόμενων από την Τράπεζα της Ελλάδος προσώπων

Στις 6 Σεπτεμβρίου 2011 δημοσιεύθηκε Πράξη Διοικητή της Τράπεζας της Ελλάδος (εφεξής ΤτΕ) αναφορικά με τη δυνατότητα ανάθεσης από την ΤτΕ σε τρίτους της αξιολόγησης δανειακών χαρτοφυλακίων εποπτευόμενων από την ΤτΕ προσώπων, εφόσον το κρίνει εποπτικά αναγκαίο. Στην αξιολόγηση περιλαμβάνεται ιδίως η συγκέντρωση και εκτίμηση στοιχείων, κινδύνων και προοπτικών σε σχέση με τα δανειακά χαρτοφυλάκια των εποπτευόμενων προσώπων. Σύμφωνα με το άρθρο 2 της ΠΔ/ΤΕ, κάθε δαπάνη αξιολόγησης βαρύνει τα πρόσωπα που αφορά και καταβάλλεται από αυτά στην ΤτΕ σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στην Πράξη.

3.4 Υποβολή από τα πιστωτικά ιδρύματα στοιχείων για τις συναλλαγές τους στη διατραπεζική αγορά

Στις 8 Σεπτεμβρίου 2011 δημοσιεύτηκε η ΠΔ/ΤΕ 2644/2011 αναφορικά με την υποβολή από τα πιστωτικά ιδρύματα στοιχείων για τις συναλλαγές τους στη διατραπεζική αγορά. Η Πράξη ορίζει τις συναλλαγές στη διατραπεζική αγορά ως: «*πράξεις δανεισμού και τοποθετήσεων με αντισυμβαλλόμενους πιστωτικά ιδρύματα σε ευρώ και σε συνάλλαγμα ανεξαρτήτως ληκτότητας*». Οι εν λόγω συναλλαγές αφορούν:

- το δανεισμό και οι τοποθετήσεις χωρίς εξασφάλιση μεταξύ πιστωτικών ιδρυμάτων,
- τις πωλήσεις χρεογράφων με συμφωνία επαναγοράς (repos) και τις αγορές χρεογράφων με συμφωνία επαναπώλησης (reverse repos), και
- τις άμεσες (spot) αγορές χρεογράφων με συμφωνία μελλοντικής (forward) επαναπώλησης (buy/sell backs) και τις άμεσες πωλήσεις χρεογράφων με συμφωνία μελλοντικής επαναγοράς (sell/buy backs).

3.5 Υπολογισμός των κεφαλαιακών απαιτήσεων σχετικά με τον κίνδυνο αγοράς του χαρτοφυλακίου συναλλαγών των πιστωτικών ιδρυμάτων

Στις 28 Σεπτεμβρίου 2011 δημοσιεύτηκε η ΠΔ/ΤΕ 2646/2011, η οποία καταργεί την ΠΔ/ΤΕ 2591/2007 και επανακαθορίζει τις διατάξεις αναφορικά με τον υπολογισμό των κεφαλαιακών απαιτήσεων για τον κίνδυνο αγοράς του χαρτοφυλακίου συναλλαγών των πιστωτικών ιδρυμάτων. Με την εν λόγω Πράξη ενσωματώνονται στο ελληνικό δίκαιο οι διατάξεις αναφορικά με το χαρτοφυλάκιο συναλλαγών και τον κίνδυνο αγοράς της Οδηγίας 2010/76/ΕΕ, γνωστής ως “CRD III”.

Σύμφωνα με την Πράξη, το χαρτοφυλάκιο συναλλαγών ενός πιστωτικού ιδρύματος αποτελείται από το σύνολο των θέσεων σε χρηματοπιστωτικά μέσα και βασικά εμπορεύματα οι οποίες πληρούν τις ακόλουθες προϋποθέσεις:

- (α) κατέχονται είτε με σκοπό τη διαπραγμάτευση είτε με σκοπό την αντιστάθμιση κινδύνων σχετιζόμενων με άλλα στοιχεία του χαρτοφυλακίου συναλλαγών,
- (β) είτε δεν υπόκεινται σε καμία συμβατική ρήτρα που να περιορίζει την εμπορευσιμότητά τους ή είναι επιδεκτικές αντιστάθμισης κινδύνου.

Ο όρος «θέσεις» καλύπτει τις κατά κυριότητα κατεχόμενες θέσεις, τις θέσεις που προκύπτουν από παροχή υπηρεσιών σε πελάτες και τις θέσεις από ειδική διαπραγμάτευση (market making).

Με την Πράξη καθορίζονται τα στοιχεία που περιλαμβάνονται στο χαρτοφυλάκιο συναλλαγών και ορίζεται ότι τα πιστωτικά ιδρύματα οφείλουν να αποτιμούν σε καθημερινή βάση τις θέσεις του χαρτοφυλακίου συναλλαγών με τις τρέχουσες αγοραίες τιμές, με σκοπό ανά πάσα στιγμή η αξία του χαρτοφυλακίου να αντικατοπτρίζει με τον δέοντα τρόπο την τρέχουσα αγοραία αξία. Η αξία αυτή ενέχει ικανοποιητικό βαθμό βεβαιότητας με γνώμονα τον δυναμικό χαρακτήρα των θέσεων του χαρτοφυλακίου συναλλαγών, τις απαιτήσεις της συνετής αποτίμησης και τον τρόπο εφαρμογής και το σκοπό των κεφαλαιακών απαιτήσεων όσον αφορά τις θέσεις χαρτοφυλακίου συναλλαγών.

3.6 Υπολογισμός των σταθμισμένων ανοιγμάτων για θέσεις σε τιτλοποίηση των πιστωτικών ιδρυμάτων

Στις 28 Σεπτεμβρίου 2011 δημοσιεύτηκε η ΠΔ/ΤΕ 2645/2011, η οποία καταργεί την ΠΔ/ΤΕ 2633/2010 και επανακαθορίζει τις διατάξεις για τον υπολογισμό των σταθμισμένων ανοιγμάτων για θέσεις σε τιτλοποίηση των πιστωτικών ιδρυμάτων. Η Πράξη Διοικητή περιλαμβάνει, μεταξύ άλλων, ρυθμίσεις αναφορικά με:

- τις ελάχιστες απαιτήσεις για την αναγνώριση μεταφοράς σημαντικού μέρους του πιστωτικού κινδύνου,
- τον υπολογισμό σταθμισμένων ανοιγμάτων και ποσών αναμενόμενης ζημίας,
- τις εξωτερικές πιστοληπτικές αξιολογήσεις,
- τον υπολογισμό των σταθμισμένων ανοιγμάτων με την τυποποιημένη μέθοδο και τη μέθοδο των διαβαθμίσεων, και
- τις υποχρεώσεις πιστωτικών ιδρυμάτων περί δέουσας επιμέλειας.

3.7 Ενισχυμένα μέτρα εποπτείας και εξυγίανσης των πιστωτικών ιδρυμάτων

Στις 3 Οκτωβρίου 2011 δημοσιεύτηκε στο ΦΕΚ ο ν. 4021/2011 «Ενισχυμένα μέτρα εποπτείας και εξυγίανσης των πιστωτικών ιδρυμάτων – Ρύθμιση θεμάτων χρηματοπιστωτικού χαρακτήρα – Κύρωση της Σύμβασης-Πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Ταμείου Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας και των τροποποιήσεων της και άλλες διατάξεις», ο οποίος περιέχει τέσσερα (4) μέρη:

- (α)** Το *πρώτο μέρος* (άρθρα 1-8) περιέχει ρυθμίσεις για τη διεύρυνση των προληπτικών εποπτικών μέτρων και των μέτρων εξυγίανσης που μπορεί να λάβει η Τράπεζα της Ελλάδος, το διορισμό Επιτρόπου, καθώς και την προσθήκη Σκέλους Εξυγίανσης στο Ταμείο Εγγύησης Καταθέσεων και Επενδύσεων.
- (β)** Το *δεύτερο μέρος* (άρθρα 9-45) περιέχει διατάξεις με τις οποίες ενσωματώνονται στο ελληνικό δίκαιο:
- η *Οδηγία 2009/110/ΕΚ* για την ανάληψη, άσκηση και προληπτική εποπτεία της δραστηριότητας ιδρύματος ηλεκτρονικού χρήματος,
 - η *Οδηγία 2009/111/ΕΚ* για την τροποποίηση των οδηγιών 2006/48/ΕΚ, 2006/49/ΕΚ και 2007/64/ΕΚ, όσον αφορά τράπεζες συνδεδεμένες με κεντρικούς οργανισμούς, ορισμένα στοιχεία των ιδίων κεφαλαίων, τα μεγάλα χρηματοδοτικά ανοίγματα, τις εποπτικές ρυθμίσεις και τη διαχείριση κρίσεων (γνωστή ως “CRD II”), και
 - η *Οδηγία 2009/44/ΕΚ* για το διακανονισμό και την εκκαθάριση στα συστήματα πληρωμών και τα συστήματα διακανονισμού χρηματοπιστωτικών μέσων, τις συμφωνίες παροχής χρηματοοικονομικής ασφάλειας στα συνδεδεμένα συστήματα και τις πιστωτικές απαιτήσεις.

Επίσης, περιέχονται προς κύρωση οι αλλαγές στην τροποποίηση του Καταστατικού της Τράπεζας της Ελλάδος σε συνέχεια της από 18 Απριλίου 2011 απόφασης της 78ης Ετήσιας Τακτικής Γενικής Συνέλευσης των Μετόχων της.

(γ) Το *τρίτο μέρος* (άρθρα 46-48) περιλαμβάνει ρυθμίσεις αναφορικά με:

- την κύρωση της Πράξης Νομοθετικού Περιεχομένου «*Ανάληψη δανειακών υποχρεώσεων των Δήμων Ζωγράφου και Αχαρνών από το Υπουργείο Οικονομικών – Παράταση δημοσίευσης των οικονομικών καταστάσεων των εισηγμένων στο Χρηματιστήριο πιστωτικών ιδρυμάτων*»,
- την τροποποίηση διατάξεων του ν. 3943/2011 που αφορούν τη διαιτητική επίλυση φορολογικών διαφορών και το σώμα φορολογικών διαιτητών, και
- την τροποποίηση διατάξεων του ν.δ. 400/1970 και του π.δ. 237/1986 για το Επικουρικό Κεφάλαιο Ασφάλισης Ευθύνης από ατυχήματα αυτοκινήτων.

(δ) Με τις διατάξεις του *τέταρτου μέρους* (άρθρα 49-50) κυρώνονται:

- η Σύμβαση-Πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Ταμείου Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας που υπογράφηκε στις 16 Ιουνίου 2010 και οι τροποποιήσεις της, της 30ής Ιουνίου 2011 και της 1ης Σεπτεμβρίου 2011,
- οι τροποποιήσεις του ν. 4002/2011,
- η λήξη της θητείας των μελών της ΕΛ.ΣΤΑΤ, και
- το Έκτακτος Τέλος Ηλεκτροδοτούμενων Δομημένων Επιφανειών.

Ως έναρξη ισχύος του νόμου (άρθρο 54) ορίζεται η ημερομηνία δημοσίευσής του στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, εκτός αν άλλως ορίζεται στις επιμέρους διατάξεις του.

Ειδικά σε ό,τι αφορά τα μέτρα εξυγίανσης, ορίζεται ότι τα προβλεπόμενα μέτρα επιβάλλονται από την Τράπεζα της Ελλάδος (άρθρο 63B) χάριν:

- της προστασίας της χρηματοοικονομικής σταθερότητας, και
- της ενίσχυσης της εμπιστοσύνης του κοινού στο χρηματοπιστωτικό σύστημα.

Η λήψη μέτρων εξυγίανσης δεν λογίζεται ως διαδικασία αφερεγγυότητας του υπό εξυγίανση πιστωτικού ιδρύματος.

Τα μέτρα εξυγίανσης, τα οποία είναι νέα σε σχέση με το ισχύον καθεστώς (άρθρα 63Γ-63Ε), είναι τα ακόλουθα:

(α) Αύξηση κεφαλαίου του πιστωτικού ιδρύματος με απόφαση του Επιτρόπου, μετά από σχετική ρητή εντολή της Τράπεζας της Ελλάδος (άρθρο 63Γ). Δικαιώματα προτίμησης των παλαιών μετόχων δεν ισχύουν κατά την εφαρμογή της διάταξης αυτής.

(β) Υποχρέωση μεταβίβασης περιουσιακών στοιχείων του πιστωτικού ιδρύματος σε άλλο πιστωτικό ίδρυμα ή σε άλλο πρόσωπο έναντι ανταλλάγματος, με απόφαση της Τράπεζας της Ελλάδος (άρθρο 63Δ).

(γ) Σύσταση μεταβατικού πιστωτικού ιδρύματος με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών, κατόπιν εισήγησης της Τράπεζας της Ελλάδος, για λόγους δημοσίου συμφέροντος, προς το οποίο μεταβιβάζεται το σύνολο ή μέρος των περιουσιακών στοιχείων του αρχικού πιστωτικού ιδρύματος (άρθρο 63Ε). Το μεταβατικό πιστωτικό ίδρυμα δεν μπορεί να λειτουργήσει για διάστημα πέραν των δύο (2) ετών με δυνατότητα παράτασης για ένα (1) ακόμη έτος.

3.8 Σύσταση μεταβατικού πιστωτικού ιδρύματος με την επωνυμία «Νέα Proton Τράπεζα Α.Ε.»

Με την Υπουργική απόφαση 9250/2011 της 9ης Οκτωβρίου 2011 του Υπουργού Οικονομικών, συστάθηκε μεταβατικό πιστωτικό ίδρυμα με την επωνυμία «Νέα Proton Τράπεζα Α.Ε.», μετά από εισηγήσεις της ΤτΕ. Το μετοχικό κεφάλαιο του μεταβατικού πιστωτικού ιδρύματος ανέρχεται στο ποσό των διακοσίων πενήντα εκατομμυρίων (250.000.000) ευρώ, διαιρούμενο σε πενήντα εκατομμύρια (50.000.000) κοινές ονομαστικές μετοχές μετά ψήφου, αξίας πέντε (5) ευρώ έκαστη, καταβαλλόμενο στο σύνολό του από το Ταμείο Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας (εφεξής ΤΧΣ). Στο Παράρτημα 1 της Υπουργικής Απόφασης ορίζονται διεξοδικά τα μεταβιβαζόμενα περιουσιακά στοιχεία στο μεταβατικό πιστωτικό ίδρυμα.

Για το ίδιο θέμα εκδόθηκαν επίσης Αποφάσεις της Επιτροπής Πιστωτικών και Ασφαλιστικών Θεμάτων της Τράπεζας της Ελλάδος κατά την 20ή συνεδρίασή της, της 9.10.2011 αναφορικά με τα ακόλουθα:

- Θέμα 1ο: Καθορισμός της διαφοράς αξίας μεταξύ στοιχείων παθητικού και στοιχείων ενεργητικού που μεταβιβάζονται στο μεταβατικό πιστωτικό ίδρυμα με την επωνυμία «NEA PROTON ΤΡΑΠΕΖΑ Α.Ε.»,
- Θέμα 2ο: Χορήγηση άδειας λειτουργίας στο μεταβατικό πιστωτικό ίδρυμα με την επωνυμία «NEA PROTON ΤΡΑΠΕΖΑ Α.Ε.», και
- Θέμα 3ο: Ανάκληση άδειας λειτουργίας του πιστωτικού ιδρύματος με την επωνυμία «PROTON ΤΡΑΠΕΖΑ Α.Ε.», θέση αυτού υπό εκκαθάριση και διορισμός εκκαθαριστή.

3.9 Σκέλος Εξυγίανσης του Ταμείου Εγγύησης Καταθέσεων και Επενδύσεων

Όπως προαναφέρθηκε, με το ν. 4021/2011 επήλθαν, μεταξύ άλλων, τροποποιήσεις στο νόμο για το ΤΕΚΕ, οι οποίες σχετίζονται με τη θέσπιση των μέτρων εξυγίανσης αναφορικά με:

- την υποχρέωση μεταβίβασης περιουσιακών πιστωτικού ιδρύματος σε άλλο πιστωτικό ίδρυμα ή σε άλλο πρόσωπο έναντι ανταλλάγματος, με απόφαση της Τράπεζας της Ελλάδος, και
- τη σύσταση μεταβατικού πιστωτικού ιδρύματος με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών, κατόπιν εισήγησης της Τράπεζας της Ελλάδος, για λόγους δημοσίου συμφέροντος, προς το οποίο μεταβιβάζεται το σύνολο ή μέρος των περιουσιακών στοιχείων του αρχικού πιστωτικού ιδρύματος.

Στο πλαίσιο αυτό, προστίθεται στο ισχύον ΤΕΚΕ **Σκέλος Εξυγίανσης**, ως αυτοτελές σύνολο περιουσίας, κατ' αντιστοιχία με το Σκέλος Κάλυψης Καταθέσεων και το Σκέλος Κάλυψης Επενδύσεων. Θεσπίζονται επίσης:

- η υποχρέωση συμμετοχής στο νέο Σκέλος Εξυγίανσης των πιστωτικών ιδρυμάτων τα οποία έχουν λάβει άδεια λειτουργίας στην Ελλάδα, εκτός των περιπτώσεων της παρ. 2 του άρθρου 3 του ν. 3601/2007, και
- η υποχρέωση καταβολής πρόσθετων εισφορών εκ μέρους τους.

Με την Υπουργική Απόφαση 9249/2011 της 9ης Οκτωβρίου 2011 ενεργοποιήθηκε το Σκέλος Εξυγίανσης του ΤΕΚΕ. Ειδικότερα, ορίζεται ότι, κατά την πρώτη εφαρμογή του άρθρου 13Α του ν. 3746/2009 στο Σκέλος Εξυγίανσης και με σκοπό τη συγκέντρωση του κεφαλαίου που απαιτείται για το σχηματισμό του, παρέχεται, υπό μορφή δανείου, πίστωση, η οποία συνίσταται στη δυνατότητα

χρησιμοποίησης κεφαλαίων (χρηματικών ποσών ή κινητών αξιών) που ανήκουν στο Σκέλος Κάλυψης Καταθέσεων του ανωτέρω Ταμείου. Η πίστωση αυτή ανέρχεται, κατ' ανώτατο όριο, στο ήμισυ των σημερινών διαθεσίμων του Σκέλους Κάλυψης Καταθέσεων.

3.10 Κανονισμός ειδικής εκκαθάρισης πιστωτικών ιδρυμάτων

Στις 4 Νοεμβρίου 2011 δημοσιεύτηκε η υπ' αριθμ. 21/2/4.11.2011 απόφαση της Επιτροπής Πιστωτικών και Ασφαλιστικών Θεμάτων (εφεξής ΕΠΑΘ) της ΤτΕ με την οποία θεσπίζεται Κανονισμός ειδικής εκκαθάρισης πιστωτικών ιδρυμάτων. Όπως επισημαίνεται στο προοίμιο της εν λόγω απόφασης, με αυτήν ασκείται η κανονιστική αρμοδιότητα της ΤτΕ βάσει της παρ. 2 του άρθρου 68 του ν. 3601/2007 και δεν θεσπίζεται αυτοδύναμη ρύθμιση για την ειδική εκκαθάριση πιστωτικού ιδρύματος, που θα κάλυπτε τα οικεία ζητήματα χωρίς ανάγκη προσφυγής στον Πτωχευτικό Κώδικα. Αντίθετα, εισάγονται ειδικότεροι κανόνες αναφορικά με μια σειρά ζητημάτων, ενώ κατά τα λοιπά ισχύει η συμπληρωματική εφαρμογή του Πτωχευτικού Κώδικα.

Ειδικότερα, η υπ' αριθμ. 21/2/4.11.2011 απόφαση της ΕΠΑΘ περιέχει ρυθμίσεις αναφορικά με τα ακόλουθα:

- όργανα της ειδικής εκκαθάρισης,
- απογραφή της υπό ειδική εκκαθάριση περιουσίας,
- διαδικασία αναγγελίας των απαιτήσεων των πιστωτών,
- επαλήθευση των αναγγελθεισών απαιτήσεων,
- εκποίηση των περιουσιακών στοιχείων του πιστωτικού ιδρύματος,
- διατυπώσεις σχετικά με τη σύνταξη και τη δημοσίευση του πίνακα διανομής από τον ειδικό εκκαθαριστή μετά το πέρας της εκποίησης των περιουσιακών στοιχείων, και
- υποβολή έκθεσης για την πορεία των εργασιών της ειδικής εκκαθάρισης.

3.11 Εκπόνηση από τα πιστωτικά ιδρύματα σχεδίου ανάκαμψης

Στις 25 Νοεμβρίου 2011 τέθηκε σε διαβούλευση σχέδιο ΠΔ/ΤΕ αναφορικά με την εκπόνηση από τα πιστωτικά ιδρύματα σχεδίου ανάκαμψης κατά την έννοια της παρ. 7 του άρθρου 62 του ν. 3601/2007, όπως τροποποιήθηκε με το ν. 4021/2011. Σύμφωνα με το σχέδιο ΠΔ/ΤΕ, «ως σχέδιο ανάκαμψης ορίζεται η γραπτή έκθεση, από το Διοικητικό Συμβούλιο του πιστωτικού ιδρύματος, του προκαθορισμένου συνόλου ενεργειών στις οποίες προτίθεται να προβεί το ίδιο, εφόσον αντιμετωπίσει δυσχέρειες που αφορούν ειδικώς το πιστωτικό ίδρυμα και ευρύτερους κλυδωνισμούς συστημικού χαρακτήρα, που εκτιμάται ότι θα έχουν αρνητική επίπτωση στην κεφαλαιακή επάρκεια και ρευστότητα, και έτσι και στη βιωσιμότητα του πιστωτικού ιδρύματος. Το σχέδιο ανάκαμψης αποσκοπεί στην αποκατάσταση της βιωσιμότητας του πιστωτικού ιδρύματος, έτσι ώστε να διασφαλίζονται η συνέχεια των βασικών τραπεζικών εργασιών, η ρευστότητα και η κεφαλαιακή του επάρκεια, με χρήση ιδιωτικών πόρων και με το χαμηλότερο δυνατό κοινωνικό κόστος».

3.12 Δημοσίευση Πράξης Νομοθετικού Περιεχομένου «Κατεπείγοντα μέτρα εφαρμογής του Μεσοπρόθεσμου Πλαισίου Δημοσιονομικής Στρατηγικής 2012-2015 και του Κρατικού Προϋπολογισμού έτους 2011»

Στις 16 Δεκεμβρίου 2011 δημοσιεύτηκε στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως (ΦΕΚ Α΄ 262/16.12.2011), η ως άνω Πράξη Νομοθετικού Περιεχομένου. Με την εν λόγω Πράξη:

- (α) Παρατάθηκε εκ νέου η αναστολή πλειστηριασμών –από την 1η Ιανουαρίου 2012 έως την 31η Δεκεμβρίου 2012–, οι οποίοι επισπεύδονται για την ικανοποίηση απαιτήσεων που δεν υπερβαίνουν το ποσό των διακοσίων χιλιάδων (200.000) ευρώ, από πιστωτικά ιδρύματα και εταιρίες παροχής πιστώσεων, καθώς και από τους εκδοχείς των απαιτήσεων αυτών.
- (β) Προστέθηκε νέα διάταξη στην παρ. 4 του άρθρου 63Δ του ν. 3601/2007 αναφορικά με τη διαδικασία υποβολής προσφορών σε επείγουσα περίπτωση. Στις 22 Δεκεμβρίου 2011, η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα (εφεξής ΕΚΤ) δημοσίευσε γνώμη αναφορικά με τις ως άνω τροποποιήσεις του άρθρου 63Δ σε ό,τι αφορά το πλαίσιο εξυγίανσης των πιστωτικών ιδρυμάτων.

3.13 Ανάκληση άδειας λειτουργίας του πιστωτικού ιδρύματος με την επωνυμία «T BANK ΑΝΩΝΥΜΗ ΤΡΑΠΕΖΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ»

- (α) Η Επιτροπή Πιστωτικών και Ασφαλιστικών Θεμάτων (εφεξής ΕΠΑΘ) της ΤτΕ εξέδωσε στις 17 Δεκεμβρίου 2011 την Απόφαση 5548 αναφορικά με την «ανάκληση άδειας λειτουργίας του πιστωτικού ιδρύματος με την επωνυμία «T BANK ΑΝΩΝΥΜΗ ΤΡΑΠΕΖΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ», θέση αυτού σε ειδική εκκαθάριση και διορισμός ειδικού εκκαθαριστή». Σύμφωνα με την Απόφαση, λόγω της ανεπάρκειας των ιδίων κεφαλαίων του εν λόγω πιστωτικού ιδρύματος και της συνακόλουθης έλλειψης ρευστότητας, η οποία οφείλεται όμως και στις συνθήκες της αγοράς, τίθεται σε ισχύ το στοιχείο γ΄ της παρ. 1 του άρθρου 8 του ν. 3601/2007. Συνεπώς, με την Απόφαση ανακλήθηκε η άδεια που είχε παρασχεθεί στο ως άνω πιστωτικό ίδρυμα και τέθηκε αυτό σε ειδική εκκαθάριση σύμφωνα με το άρθρο 68 του ν. 3601/2007. Με την ίδια Απόφαση ορίστηκε ειδικός εκκαθαριστής και προβλέφθηκε ότι το εν λόγω πιστωτικό ίδρυμα επιτρέπεται εφεξής να διενεργεί μόνο τις πράξεις που υπηρετούν το σκοπό της εκκαθάρισης. Ειδικώς απαγορεύεται δε η άσκηση όλων των δραστηριοτήτων της παρ. 1 του άρθρου 11 του ν. 3601/2007.
- (β) Την ίδια ημερομηνία (17.12.2011) δημοσιεύτηκε επίσης η Απόφαση 5549 της ΕΠΑΘ αναφορικά με την «εντολή μεταβίβασης περιουσιακών στοιχείων του σε ειδική εκκαθάριση πιστωτικού ιδρύματος με την επωνυμία «T BANK ΑΝΩΝΥΜΗ ΤΡΑΠΕΖΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ» στο πιστωτικό ίδρυμα με την επωνυμία «ΤΑΧΥΔΡΟΜΙΚΟ ΤΑΜΙΕΥΤΗΡΙΟ ΕΛΛΑΔΟΣ Α.Τ.Ε.». Με την Απόφαση αυτή υποχρεούται ο ειδικός εκκαθαριστής του σε ειδική εκκαθάριση ως άνω πιστωτικού ιδρύματος να μεταβιβάσει παραχρήμα τα αναφερόμενα στο Παράρτημα της Απόφασης περιουσιακά στοιχεία του πιστωτικού ιδρύματος «T BANK Ανώνυμη Τραπεζική Εταιρία» στο πιστωτικό ίδρυμα με την επωνυμία «Ταχυδρομικό Ταμιευτήριο Ελλάδος Α.Τ.Ε.». Η δυνατότητα αυτή της Τράπεζας της Ελλάδος προβλέπεται στο άρθρο 63Δ του ν. 3601/2007.
- (γ) Η τρίτη Απόφαση που εκδόθηκε σχετικά είναι η Απόφαση 5550 της ΕΠΑΘ αναφορικά με τον «καθορισμό της διαφοράς αξίας μεταξύ στοιχείων παθητικού και στοιχείων ενεργητικού που μεταβιβάζονται από το σε ειδική εκκαθάριση πιστωτικό ίδρυμα με την επωνυμία «T BANK ΑΝΩΝΥΜΗ ΤΡΑΠΕΖΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ» στο πιστωτικό ίδρυμα με την επωνυμία «ΤΑΧΥΔΡΟΜΙΚΟ ΤΑΜΙΕΥΤΗΡΙΟ ΕΛΛΑΔΟΣ Α.Τ.Ε.».».

Γ. Λειτουργία και εποπτεία κεφαλαιαγορών

1. Διεθνές επίπεδο

1.1 Γνωστοποίηση βασικών πληροφοριών στα σημεία πώλησης

Την 1η Φεβρουαρίου 2011, η Διεθνής Οργάνωση Επιτροπών Κεφαλαιαγοράς (εφεξής IOSCO) δημοσίευσε έκθεση αναφορικά με τις έξι (6) αρχές που θα πρέπει να εφαρμόζονται σχετικά με τη γνωστοποίηση βασικών πληροφοριών για τα προϊόντα συλλογικών επενδυτικών σχημάτων στα σημεία πώλησης. Η ύπαρξη διαφανών διαδικασιών στις χρηματοπιστωτικές αγορές και κυρίως η γνωστοποίηση πληροφοριών στους επενδυτές, αποτελεί προτεραιότητα για τις ρυθμιστικές αρχές κατά την εκπλήρωση των στόχων τους που είναι η διασφάλιση ότι οι αγορές λειτουργούν απρόσκοπτα και αποτελεσματικά. Σύμφωνα με την IOSCO, η ενίσχυση της παροχής γνωστοποιήσεων στα σημεία πώλησης, με γνώμονα τη διασφάλιση ότι οι επενδυτές είναι σε θέση να αξιολογήσουν τη βασική πληροφορία σχετικά με τα προϊόντα των συλλογικών επενδύσεων πριν προβούν στην επένδυση, μπορεί να συνεισφέρει στην ικανοποίηση του στόχου αυτού.

1.2 Διαπραγμάτευση εξω-χρηματιστηριακών παραγώγων

Στις 18 Φεβρουαρίου 2011, η IOSCO δημοσίευσε έκθεση αναφορικά με τα οφέλη που προκύπτουν από τη διαπραγμάτευση των εξω-χρηματιστηριακών παραγώγων σε οργανωμένες πλατφόρμες διαπραγμάτευσης. Ειδικότερα, το κείμενο διερευνά τα οφέλη αλλά και τις προκλήσεις που σχετίζονται με τη δέσμευση των Αρχηγών των κρατών μελών του G-20 τον Σεπτέμβριο του 2009 αναφορικά με τη μεταφορά της διαπραγμάτευσης των τυποποιημένων εξω-χρηματιστηριακών παραγώγων σε χρηματιστήρια ή ηλεκτρονικές πλατφόρμες διαπραγμάτευσης.

Το κείμενο καταλήγει στο συμπέρασμα ότι είναι κατάλληλη η διαπραγμάτευση σε οργανωμένες πλατφόρμες των εξω-χρηματιστηριακών παραγώγων προϊόντων, τα οποία παρουσιάζουν επαρκή ρευστότητα, καθώς και ότι η υιοθέτηση μιας ευέλικτης προσέγγισης ως προς τον ορισμό της οργανωμένης πλατφόρμας διαπραγμάτευσης θα έχει ως αποτέλεσμα την αύξηση του αριθμού των τυποποιημένων παραγώγων προϊόντων, τα οποία κρίνονται ως συμβατά για διαπραγμάτευση σε οργανωμένους τόπους διαπραγμάτευσης.

1.3 Εποπτικές αρχές και συστημικός κίνδυνος

Στις 24 Φεβρουαρίου 2011, η IOSCO δημοσίευσε κείμενο εργασίας (discussion paper) αναφορικά με το ρόλο των εποπτικών αρχών της κεφαλαιαγοράς στη μείωση του συστημικού κινδύνου και στην προώθηση της σταθερότητας του χρηματοπιστωτικού συστήματος. Ειδικότερα, το κείμενο περιέχει κατευθυντήριες γραμμές σε ό,τι αφορά τα εργαλεία τα οποία θα πρέπει να χρησιμοποιούν οι εποπτικές αρχές των αγορών κινητών αξιών προκειμένου να αναγνωρίζουν, να παρακολουθούν, να αμβλύνουν και να διαχειρίζονται το συστημικό κίνδυνο στον οποίο εκτίθενται οι εν λόγω αγορές.

Το κείμενο αυτό έρχεται σε συνέχεια της αναθεώρησης τον Ιούνιο του 2010 από την IOSCO των «Αρχών και στόχων ρυθμιστικής παρέμβασης στις κεφαλαιαγορές» (Objectives and Principles of

Securities Regulation), αποτέλεσμα της οποίας ήταν η καθιέρωση οκτώ νέων Αρχών, μεταξύ άλλων, για την ανάγκη παρακολούθησης, διαχείρισης και άμβλυνσης του συστημικού κινδύνου.

1.4 Μη ρυθμιζόμενες χρηματοπιστωτικές αγορές και προϊόντα

Σε συνέχεια της έκθεσης της IOSCO η οποία είχε δημοσιευτεί στις 4 Σεπτεμβρίου 2009, με σκοπό την καθιέρωση συστάσεων αναφορικά με τη λήψη δράσεων από τις αρμόδιες ρυθμιστικές αρχές για την ενίσχυση της διαφάνειας και της παρακολούθησης των αγορών τιτλοποιήσεων και των συμβάσεων αντιστάθμισης πιστωτικού κινδύνου (CDSs), καθώς και για την ενίσχυση της εμπιστοσύνης των επενδυτών στις αγορές αυτές, η IOSCO δημοσίευσε στις 4 Μαρτίου 2011 την πρώτη έκθεσή της αναφορικά με το βαθμό εφαρμογής των ανωτέρω συστάσεων στις τιτλοποιήσεις προϊόντων.

Σύμφωνα με τα αποτελέσματα της σχετικής έρευνας που διεξήχθη στις αρχές του 2010, όλες οι χώρες που συμμετείχαν (Αυστραλία, Βραζιλία, Γαλλία, Γερμανία, Η.Π.Α., Ιαπωνία, Ισπανία, Καναδάς, Μεγάλη Βρετανία, Μεξικό, Ολλανδία και Χονγκ Κονγκ) έχουν λάβει μέτρα για την εφαρμογή τουλάχιστον μίας, αν όχι περισσότερων, πρωτοβουλιών για την υιοθέτηση των προαναφερθεισών συστάσεων.

Η IOSCO, βασιζόμενη στην ανάλυση των αποτελεσμάτων της έρευνας αυτής, προβαίνει στην έκθεσή της στην υιοθέτηση δύο νέων συστάσεων, εκ των οποίων:

- η πρώτη είναι ότι οι ρυθμιστικές αρχές θα πρέπει να ενθαρρύνουν την υιοθέτηση πρωτοβουλιών για τη βελτίωση των γνωστοποιήσεων σε ό,τι αφορά τα τιτλοποιημένα προϊόντα για όλες τις κατηγορίες επενδυτών, και
- η δεύτερη είναι η ανάγκη ενίσχυσης της συνεργασίας των ρυθμιστικών και εποπτικών αρχών των κεφαλαιαγορών σε διεθνές επίπεδο προκειμένου να επιτευχθεί σύγκλιση των εθνικών κανονισμών.

1.5 Αρχές για την αντιμετώπιση της αδιαφανούς ρευστότητας (dark liquidity)

Στις 20 Μαΐου 2011 η IOSCO δημοσίευσε έκθεση, η οποία περιλαμβάνει μια σειρά αρχών για την αντιμετώπιση της αδιαφανούς ρευστότητας. Συγκεκριμένα, με την έκθεση καθιερώνονται έξι (6) αρχές, οι οποίες θα πρέπει να διέπουν τη λειτουργία των αδιαφανών δεξαμενών ρευστότητας και οι οποίες αναμένεται ότι θα συμβάλλουν στην αντιμετώπιση από τις αρμόδιες ρυθμιστικές και εποπτικές αρχές των κεφαλαιαγορών ζητημάτων που προκύπτουν από την ύπαρξη αδιαφανούς ρευστότητας στις χρηματοπιστωτικές αγορές.

Για τους σκοπούς της έκθεσης ως «αδιαφανής δεξαμενή ρευστότητας» (dark pool) νοείται η δυνατότητα εισαγωγής εντολών (συνήθως μεγάλου μεγέθους), για τις οποίες δεν τηρούνται κανόνες προ-συναλλακτικής διαφάνειας, σε τόπο διαπραγμάτευσης, προσβάσιμο με ηλεκτρονικό τρόπο. Αντίστοιχα, ως «αδιαφανής εντολή» (dark order) νοείται μια ηλεκτρονικά διαβιβαζόμενη εντολή που μπορεί να εκτελεστεί αυτόματα και για την οποία δεν υπάρχει προ-συναλλακτική διαφάνεια. Ειδικότερα, οι αρχές αφορούν τις ακόλουθες θεματικές:

- διαφανείς διαδικασίες για τους συμμετέχοντες φορείς στην αγορά και τους εκδότες,
- προτεραιότητα διαφανών εντολών,
- γνωστοποιήσεις στις ρυθμιστικές αρχές,

- παροχή πληροφόρησης σε συμμετέχοντες φορείς της αγοράς σχετικά με αδιαφανείς δεξαμενές ρευστότητας και αδιαφανείς εντολές, και
- ρύθμιση των αδιαφανών δεξαμενών ρευστότητας και των αδιαφανών εντολών.

1.6 Τεχνολογία και αποτελεσματικότητα των κεφαλαιαγορών

Στις 20 Οκτωβρίου 2011 η IOSCO δημοσίευσε έκθεση αναφορικά με ορισμένα ρυθμιστικά ζητήματα που προκύπτουν από την επίδραση των τεχνολογικών αλλαγών στη λειτουργία και αποτελεσματικότητα των κεφαλαιαγορών. Το κείμενο εκδόθηκε σε συνέχεια της εντολής που έλαβε η IOSCO από τη Σύνοδο του G-20 τον Νοέμβριο του 2010 να υποβάλει στο Συμβούλιο Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας (FSB), έως τον Ιούνιο 2011, κείμενο με συστάσεις για την άμβλυση των κινδύνων που απορρέουν για το χρηματοπιστωτικό σύστημα από τη χρήση της τεχνολογίας με σκοπό την προώθηση της ακεραιότητας και αποτελεσματικότητας των αγορών. Η δομή του κειμένου έχει ως εξής:

(α) Περιγραφή της τρέχουσας κατάστασης των αγορών

Στο κεφάλαιο αυτό καταγράφονται οι βασικότερες τεχνολογικές εξελίξεις που έχουν επιτευχθεί τα τελευταία χρόνια και χρησιμοποιούνται από τις κεφαλαιαγορές, επισημαίνονται οι κίνδυνοι που έχουν ήδη εντοπιστεί ή ενδέχεται να ανακύψουν και συνοψίζονται οι εργασίες που έχουν ήδη αναληφθεί από την IOSCO σχετικά.

(β) Διαπραγμάτευση υψηλής συχνότητας (high frequency trading-HFT)

Το κεφάλαιο αυτό εστιάζει στις επιπτώσεις και τους κινδύνους που απορρέουν από τη διαπραγμάτευση υψηλής συχνότητας.

(γ) Εργαλεία ρυθμιστικής παρέμβασης

Στο εν λόγω κεφάλαιο παρουσιάζονται οι βασικές ισχύουσες αρχές της IOSCO, καθώς και ορισμένα άλλα εργαλεία που αποσκοπούν να διευκολύνουν τις ρυθμιστικές και εποπτικές αρχές σε ό,τι αφορά την άμβλυση των κινδύνων που απορρέουν από τις τεχνολογικές αυτές εξελίξεις και απειλούν την απρόσκοπτη λειτουργία και την αποτελεσματικότητα των αγορών. Στο κεφάλαιο αυτό γίνονται επίσης ορισμένες προτάσεις για την ενίσχυση της αποτελεσματικότητας της ρυθμιστικής παρέμβασης με στόχο πάντοτε την άμβλυση των κινδύνων που συνδέονται με τη διαπραγμάτευση υψηλής συχνότητας.

(δ) Συμπεράσματα και συστάσεις

Στο κεφάλαιο αυτό παρουσιάζονται συνοπτικά τα βασικότερα συμπεράσματα της IOSCO, καθώς και μια σειρά συστάσεων για την άμβλυση των κινδύνων που απορρέουν για το χρηματοπιστωτικό σύστημα από τη χρήση της τεχνολογίας, με σκοπό την προώθηση της ακεραιότητας και αποτελεσματικότητας των αγορών.

2. Ευρωπαϊκό επίπεδο

2.1 Οδηγία 2004/39/EK για τις αγορές χρηματοπιστωτικών μέσων (MiFID)

2.1.1 Αναθεώρηση Οδηγίας 2004/39/EK για τις αγορές χρηματοπιστωτικών μέσων

Στο πλαίσιο της αναθεώρησης της Οδηγίας 2004/39/EK για τις αγορές χρηματοπιστωτικών μέσων (MiFID), η Ευρωπαϊκή Επιτροπή δημοσίευσε στις 20 Οκτωβρίου 2011 πρόταση Κανονισμού (υπό α) και πρόταση Οδηγίας (υπό β) με τις οποίες τροποποιεί και διευρύνει το πεδίο εφαρμογής ορισμένων διατάξεων της Οδηγίας 2004/39/EK ενώ, παράλληλα, καθιερώνει ορισμένες νέες υποχρεώσεις για όλους σχεδόν τους συμμετέχοντες φορείς στις κεφαλαιαγορές.

(α) Κύριος σκοπός της **πρότασης Κανονισμού** είναι η διασφάλιση ότι η οργανωμένη διαπραγμάτευση των χρηματοπιστωτικών μέσων λαμβάνει χώρα σε «*ρυθμιζόμενους τόπους διαπραγμάτευσης*» (regulated venues) και υπόκειται σε καθεστώς πλήρους διαφάνειας. Ειδικότερα, ο Κανονισμός προβλέπει τα εξής:

(i) Διεύρυνση της εφαρμογής του πλαισίου προ-συναλλακτικής και μετα-συναλλακτικής διαφάνειας σε χρηματοπιστωτικά μέσα που είναι παρεμφερή με τις μετοχές (equity-like instruments), όπως είναι τα πιστοποιητικά αποθετηρίου (depository receipts), τα διαπραγματεύσιμα αμοιβαία κεφάλαια και τα εταιρικά πιστοποιητικά (certificates).

(ii) Ενίσχυση της συνεπούς εφαρμογής των εξαιρέσεων προ-συναλλακτικής διαφάνειας στις αγορές μετοχών μέσω της Ευρωπαϊκής Αρχής Κινητών Αξιών και Αγορών (εφεξής ESMA), και καθιέρωση γνωστοποίησης των εξω-χρηματιστηριακών συναλλαγών μέσω του «*Αποδεκτού Μηχανισμού Δημοσιοποιήσεων*» (Approved Publication Arrangement – APA).

(iii) Ενίσχυση της προ-συναλλακτικής και μετα-συναλλακτικής διαφάνειας των επιχειρήσεων επενδύσεων που διαπραγματεύονται εξω-χρηματιστηριακά, συμπεριλαμβανομένων των συστηματικών εσωτερικοποιιών.

(iv) Καθιέρωση υποχρέωσης γνωστοποίησης των συναλλαγών στις αρμόδιες εποπτικές αρχές και τήρησης από τους τόπους διαπραγμάτευσης αρχείων των εντολών για πέντε (5) έτη.

(v) Διεύρυνση του πεδίου εφαρμογής των ρυθμίσεων προ-συναλλακτικής και μετα-συναλλακτικής διαφάνειας σε ομόλογα, δομημένα χρηματοπιστωτικά προϊόντα, δικαιώματα εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου και παράγωγα χρηματοπιστωτικά μέσα.

(vi) Καθιέρωση υποχρέωσης διαπραγμάτευσης επιλέξιμων παραγώγων σε ρυθμιζόμενες αγορές, πολυμερείς μηχανισμούς διαπραγμάτευσης και οργανωμένους μηχανισμούς διαπραγμάτευσης (ΟΜΔ), σύμφωνα και με τις διατάξεις του προτεινόμενου κανονισμού για τα εξω-χρηματιστηριακά παράγωγα, τους κεντρικούς αντισυμβαλλομένους και τα αρχεία καταγραφής συναλλαγών (EMIR).

(vii) Άρση εμποδίων κατά την πρόσβαση στην εκκαθάριση.

(viii) Ενίσχυση της εποπτείας των χρηματοπιστωτικών προϊόντων.

(ix) Καθιέρωση ενός νέου πλαισίου για την παροχή επενδυτικών υπηρεσιών από επιχειρήσεις και διαχειριστές αγορών εγκατεστημένους σε τρίτες χώρες.

(β) Στην πρόταση Οδηγίας προβλέπονται, μεταξύ άλλων, τα εξής:

- (i) Διεύρυνση της εφαρμογής των διατάξεων της Οδηγίας 2004/39/EK σχετικά με τους κανόνες επαγγελματικής συμπεριφοράς και σύγκρουσης συμφερόντων κατά την πώληση «δομημένων καταθέσεων» (structured deposits) από τα πιστωτικά ιδρύματα.
- (ii) Διεύρυνση της εφαρμογής των διατάξεων της Οδηγίας 2004/39/3Κ στις επιχειρήσεις επενδύσεων και τα πιστωτικά ιδρύματα όταν προβαίνουν σε εκτέλεση εντολών για ίδιο λογαριασμό.
- (iii) Περιορισμός των εξαιρέσεων που προβλέπονται στην Οδηγία 2004/39/EK.
- (iv) Διεύρυνση της εφαρμογής των οργανωτικών απαιτήσεων και του πλαισίου προσυναλλακτικής και μετα-συναλλακτικής διαφάνειας σε μια νέα κατηγορία αγορών οργανωμένης διαπραγμάτευσης (Organised Trading Facilities-OTFs), πέραν αυτών που προβλέπονται σύμφωνα με το ισχύον πλαίσιο (οργανωμένες αγορές, πολυμερείς μηχανισμοί διαπραγμάτευσης και συστηματική εσωτερικοποίηση).
- (v) Ενίσχυση των απαιτήσεων εταιρικής διακυβέρνησης.
- (vi) Υιοθέτηση πρόσθετων οργανωτικών απαιτήσεων για τις επιχειρήσεις επενδύσεων και τα πιστωτικά ιδρύματα που προβαίνουν σε διαπραγμάτευση υψηλής συχνότητας (high frequency trading).
- (vii) Ενίσχυση των απαιτήσεων για τη διαχείριση χαρτοφυλακίου, την παροχή επενδυτικής συμβουλής και την προσφορά σύνθετων χρηματοπιστωτικών προϊόντων, καθώς και καταχώριση της φύλαξης (safeguarding) χρηματοπιστωτικών μέσων πελατών ως επενδυτική υπηρεσία.
- (viii) Ενίσχυση του επιπέδου προστασίας των μη-ιδιωτών επενδυτών μέσω της εφαρμογής και στους επιλέξιμους αντισυμβαλλομένους των βασικών αρχών επαγγελματικής συμπεριφοράς (εντιμότητα, δικαιοσύνη, επαγγελματισμός).
- (ix) Υιοθέτηση πρόσθετων υποχρεώσεων για τους τόπους διαπραγμάτευσης, περιλαμβανομένων των τόπων στους οποίους αποτελούν αντικείμενο διαπραγμάτευσης παράγωγα προϊόντα επί εμπορευμάτων.
- (x) Δημιουργία εξειδικευμένης αγοράς για μικρομεσαίες επιχειρήσεις, η οποία θα διέπεται από υποχρεώσεις εναρμονισμένες με αυτές των οργανωμένων αγορών.
- (xi) Καθιέρωση ενός νέου πλαισίου για την παροχή επενδυτικών υπηρεσιών από επιχειρήσεις και διαχειριστές αγορών εγκατεστημένους σε τρίτες χώρες.
- (xii) Καθιέρωση γνωστοποίησης των συναλλαγών μέσω ενός «Αποδεκτού Μηχανισμού Δημοσιοποιήσεων», καθώς και ενός ενιαίου συστήματος καταγραφής στοιχείων επί των συναλλαγών.
- (xiii) Ενίσχυση των εποπτικών εξουσιών των αρμόδιων αρχών σε ό,τι αφορά τις τοποθετήσεις σε παράγωγα χρηματοπιστωτικά μέσα.
- (xiv) Αυστηροποίηση των διοικητικών κυρώσεων.

2.1.2 Κατευθυντήριες γραμμές σχετικά με ορισμένες πτυχές του ελέγχου καταλληλότητας

Στις 22 Δεκεμβρίου 2011 η ESMA δημοσίευσε κείμενο διαβούλευσης αναφορικά με την έκδοση κατευθυντήριων γραμμών σχετικά με ορισμένες πτυχές του ελέγχου καταλληλότητας η διενέργεια του οποίου προβλέπεται στην Οδηγία 2004/39/EK για τις αγορές χρηματοπιστωτικών μέσων (MiFID). Όπως επισημαίνει η ESMA, οι εν λόγω κατευθυντήριες γραμμές λαμβάνουν υπόψη το νέο πλαίσιο (πρόταση Οδηγίας και πρόταση Κανονισμού) που υποβλήθηκε από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή τον Οκτώβριο του 2011 για την αναθεώρηση της Οδηγίας 2004/39/EK. Με την έκδοση κατευθυντήριων γραμμών επιδιώκεται η αντιμετώπιση της ύπαρξης ορισμένων αδυναμιών και ελλείψεων που έχουν παρατηρηθεί το τελευταίο διάστημα κατά την εφαρμογή των ελέγχων καταλληλότητας στο πλαίσιο των υποχρεώσεων για την προστασία του επενδυτή.

2.1.3 Κατευθυντήριες γραμμές σχετικά με ορισμένες πτυχές της λειτουργίας της κανονιστικής συμμόρφωσης

Στις 22 Δεκεμβρίου 2011 η ESMA δημοσίευσε κείμενο διαβούλευσης αναφορικά με την έκδοση κατευθυντήριων γραμμών σχετικά με ορισμένες πτυχές της λειτουργίας κανονιστικής συμμόρφωσης σύμφωνα με τους κανόνες της Οδηγίας για τις αγορές χρηματοπιστωτικών μέσων. Όπως επισημαίνει η ESMA, οι εν λόγω κατευθυντήριες γραμμές λαμβάνουν υπόψη το νέο πλαίσιο (πρόταση Οδηγίας και πρόταση Κανονισμού) που υποβλήθηκε από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή τον Οκτώβριο του 2011 για την αναθεώρηση της Οδηγίας 2004/39/EK. Σκοπός των κατευθυντήριων γραμμών είναι η επίτευξη μεγαλύτερης σαφήνειας και η ενίσχυση της σύγκλισης σε ό,τι αφορά την εφαρμογή των οργανωτικών απαιτήσεων σχετικά με ορισμένες πτυχές της λειτουργίας κανονιστικής συμμόρφωσης, καθώς και η ενίσχυση της σημασίας της κανονιστικής συμμόρφωσης.

2.2 Αναθεώρηση Οδηγίας 2003/6/EK για την κατάχρηση αγοράς

Στο πλαίσιο της αναθεώρησης της Οδηγίας 2003/6/EK για τις πράξεις προσώπων που κατέχουν εμπιστευτικές πληροφορίες και τις πράξεις χειραγώγησης της αγοράς (κατάχρηση αγοράς), η Ευρωπαϊκή Επιτροπή δημοσίευσε στις 20 Οκτωβρίου 2011 πρόταση Κανονισμού (υπό α) και πρόταση Οδηγίας (υπό β) με τις οποίες διευρύνει το πεδίο εφαρμογής της Οδηγίας 2003/6/EK και, παράλληλα, καθιερώνει ποινικές κυρώσεις για παραβάσεις της νομοθεσίας περί κατάχρησης αγοράς.

(α) Τα βασικά σημεία της πρότασης Κανονισμού είναι τα κάτωθι:

- (i) Διεύρυνση του πεδίου εφαρμογής του κανονιστικού πλαισίου για την κατάχρηση αγοράς σε όλα τα χρηματοπιστωτικά μέσα που γίνονται δεκτά προς διαπραγμάτευση σε πολυμερείς μηχανισμούς διαπραγμάτευσης και σε αγορές οργανωμένης διαπραγμάτευσης (OTFs), καθώς και σε οποιοδήποτε παράγωγο χρηματοπιστωτικό μέσο που αποτελεί αντικείμενο διαπραγμάτευσης εξω-χρηματιστηριακά και μπορεί να επηρεάσει τη διαπραγμάτευση του υποκείμενου μέσου.
- (ii) Διεύρυνση του ορισμού της χειραγώγησης της αγοράς προκειμένου να συμπεριλάβει τη διαπραγμάτευση παραγώγων επί εμπορευμάτων.
- (iii) Προσδιορισμός συγκεκριμένων επενδυτικών στρατηγικών που κάνουν χρήση «αλγοριθμικής διαπραγμάτευσης» και «διαπραγμάτευσης υψηλής συχνότητας» και οι οποίες οδηγούν σε χειραγώγηση της αγοράς.

(iv) Καθιέρωση υποχρέωσης επιβολής κυρώσεων και σε περιπτώσεις απόπειρας (attempt) χειραγώγησης της αγοράς.

(v) Κατηγοριοποίηση των δικαιωμάτων εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου (emission allowances) ως χρηματοπιστωτικό μέσο.

(vi) Διασφάλιση ίσων όρων ανταγωνισμού μεταξύ των τόπων διαπραγμάτευσης και επιβολή σε αυτούς της υποχρέωσης υιοθέτησης κατάλληλων μηχανισμών για την πρόληψη και την ανίχνευση πρακτικών χειραγώγησης της αγοράς.

(vii) Αποσαφήνιση του καθεστώτος που διέπει τη δημοσιοποίηση προνομιακών πληροφοριών από τους εκδότες και τη δυνατότητα αναβολής μιας τέτοιας δημοσιοποίησης.

(viii) Εξάλειψη εθνικών διαφορών σε ό,τι αφορά τα κριτήρια με τα οποία συντάσσονται οι κατάλογοι των προσώπων που έχουν πρόσβαση σε προνομιακές πληροφορίες μέσω της έκδοσης πράξεων κατ' εξουσιοδότηση και τεχνικών προτύπων.

(ix) Καθιέρωση υποχρεώσεων γνωστοποίησης για τους εκδότες των οποίων τα χρηματοπιστωτικά μέσα έχουν γίνει αποδεκτά προς διαπραγμάτευση σε αγορές μικρομεσαίων επιχειρήσεων (SME growth markets).

(x) Αποσαφήνιση των διατάξεων για τη γνωστοποίηση συναλλαγών των διευθυντικών στελεχών.

(xi) Ενίσχυση των εξουσιών των αρμόδιων ρυθμιστικών και εποπτικών αρχών και της ESMA μέσω της απόκτησης δεδομένων καταγραφής τηλεφωνικών κλήσεων και της κατάσχεσης ιδιωτικών εγγράφων.

(xii) Καθιέρωση υποχρέωσης για τα κράτη μέλη να υιοθετήσουν αποτελεσματικές, αναλογικές και αποτρεπτικές ποινικές κυρώσεις για τα σοβαρά περιστατικά κατάχρησης αγοράς.

(xiii) Παροχή προστασίας και χρηματικών κινήτρων σε όσους διοχετεύουν πληροφορίες στις αρμόδιες αρχές σχετικά με πράξεις κατάχρησης αγοράς (whistleblowers).

(β) Στην πρόταση Οδηγίας, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή επιχειρεί να καθιερώσει ελάχιστους κανόνες για την επιβολή ποινικών κυρώσεων για τις πλέον σοβαρές παραβάσεις, δηλαδή τις πράξεις προσώπων που κατέχουν εμπιστευτικές πληροφορίες και τη χειραγώγηση της αγοράς, προκειμένου να διασφαλιστεί η αποτελεσματική εφαρμογή της ενωσιακής πολιτικής για τη λειτουργία των χρηματοπιστωτικών αγορών.

2.3 Οδηγία 2010/73/ΕΕ για το ενημερωτικό δελτίο

Στις 15 Ιουνίου 2011 η ESMA δημοσίευσε, κατόπιν αιτήματος της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, κείμενο διαβούλευσης αναφορικά με την έκδοση πράξεων κατ' εξουσιοδότηση σχετικά με την Οδηγία 2003/71/ΕΚ για το ενημερωτικό δελτίο, όπως τροποποιήθηκε με την Οδηγία 2010/73/ΕΕ. Η πρόταση της ESMA προς την Ευρωπαϊκή Επιτροπή επικεντρώνεται στις ακόλουθες θεματικές:

- μορφή των τελικών όρων στο βασικό ενημερωτικό δελτίο,
- μορφή του περιληπτικού σημειώματος, λεπτομερές περιεχόμενο και ειδική μορφή των βασικών πληροφοριών που θα πρέπει να περιλαμβάνονται στο περιληπτικό σημείωμα,
- το καθεστώς γνωστοποίησης που ορίζεται ότι ισχύει για προσφορές μετοχών από εταιρίες των οποίων οι μετοχές της ίδιας κατηγορίας εισάγονται προς διαπραγμάτευση σε ρυθμιζόμενη αγορά

ή σε πολυμερή μηχανισμό διαπραγμάτευσης, που υπόκεινται στις κατάλληλες απαιτήσεις συνεχούς γνωστοποίησης και σε κανόνες σχετικά με την κατάχρηση αγοράς, υπό τον όρο ότι ο εκδότης δεν έχει άρει την εφαρμογή των καταστατικών δικαιωμάτων προτίμησης.

Σε συνέχεια των ανωτέρω, στις 13 Δεκεμβρίου 2011 δημοσιεύτηκε το δεύτερο μέρος της διαβούλευσης για την παροχή συμβουλής προς την Ευρωπαϊκή Επιτροπή με στόχο την περαιτέρω αποσαφήνιση:

- των προϋποθέσεων συναίνεσης του εκδότη στη χρήση διαθέσιμου ενημερωτικού δελτίου στην περίπτωση μεταγενέστερης μεταπώλησης κινητών αξιών ή τελικής τοποθέτησης κινητών αξιών μέσω χρηματοπιστωτικών μεσολαβητών, και
- ορισμένων προϋποθέσεων που αναφέρονται στον Κανονισμό 809/2004 για το ενημερωτικό δελτίο, όπως ισχύει.

2.4 Οδηγία 2004/109/ΕΚ για τις απαιτήσεις διαφάνειας

2.4.1 Αναθεώρηση Οδηγίας 2004/109/ΕΚ για τη διαφάνεια

Στις 25 Οκτωβρίου 2011 η Ευρωπαϊκή Επιτροπή δημοσίευσε πρόταση Οδηγίας «για την τροποποίηση της Οδηγίας 2004/109/ΕΚ για την εναρμόνιση των προϋποθέσεων διαφάνειας αναφορικά με την πληροφόρηση σχετικά με εκδότες των οποίων οι κινητές αξίες έχουν εισαχθεί προς διαπραγμάτευση σε ρυθμιζόμενη αγορά και της Οδηγίας 2007/14/ΕΚ της Επιτροπής». Σκοπός της πρότασης είναι:

- αφενός μεν η απλούστευση ορισμένων υποχρεώσεων των εκδοτών, και
- αφετέρου η ενίσχυση της αποτελεσματικότητας του ισχύοντος καθεστώτος διαφάνειας, κυρίως αναφορικά με τη γνωστοποίηση του ιδιοκτησιακού καθεστώτος των εταιριών.

Τα βασικά σημεία της πρότασης Οδηγίας είναι τα εξής:

- κατάργηση της απαίτησης δημοσίευσης ενδιάμεσων καταστάσεων διαχείρισης και/ή τριμηνιαίων εκθέσεων,
- διεύρυνση του ορισμού των χρηματοπιστωτικών μέσων που υπόκεινται σε υποχρέωση γνωστοποίησης προκειμένου να καλυφθούν όλα τα μέσα που έχουν παρόμοια οικονομική επίδραση με την κατοχή μετοχών και τα δικαιώματα απόκτησης μετοχών,
- ενίσχυση της εναρμόνισης όσον αφορά τη γνωστοποίηση σημαντικών συμμετοχών,
- υποχρέωση επιλογής του κράτους μέλους προέλευσης για εκδότες τρίτων χωρών που δεν έχουν επιλέξει το κράτος μέλος προέλευσής τους εντός τρίμηνης προθεσμίας με στόχο την επίτευξη αποτελεσματικότερης εποπτείας,
- βελτίωση του υφιστάμενου πλαισίου «επισήμως ορισμένων μηχανισμών αποθήκευσης ρυθμιζόμενων πληροφοριών», και
- διεύρυνση των εξουσιών επιβολής κυρώσεων από τις αρμόδιες αρχές.

2.4.2 Χαρτογράφηση των επιλογών και διακριτικών ευχερειών

Στις 7 Ιουλίου 2011 η ESMA δημοσίευσε έκθεση, στην οποία καταγράφει το εύρος της χρήσης από τις ρυθμιστικές και εποπτικές αρχές των κρατών μελών των επιλογών και διακριτικών ευχερειών που

προβλέπονται στην Οδηγία 2004/109/ΕΚ. Η ESMA καταλήγει στο συμπέρασμα ότι η συντριπτική πλειοψηφία των κρατών μελών έχει επιβάλει πρόσθετες υποχρεώσεις. Ωστόσο, λόγω του ιδιαίτερα λεπτομερούς και αναλυτικού χαρακτήρα της έκθεσης, δεν είναι εύκολο να εξαχθεί ένα ενιαίο συμπέρασμα για την εφαρμογή του συνόλου των διατάξεων της Οδηγίας.

2.4.3 Κλήση για σχόλια αναφορικά με την «κενή ψήφο» (empty voting)

Στις 14 Σεπτεμβρίου 2011 η ESMA δημοσίευσε κλήση για σχόλια αναφορικά με το θέμα της «κενής ψήφου» (empty voting). Ο όρος αυτός αναφέρεται στην περίπτωση που ένας επενδυτής έχει στην κατοχή του μετοχές που φέρουν δικαιώματα ψήφου στη γενική συνέλευση μιας εταιρίας, χωρίς ωστόσο να έχει κάποιο οικονομικό ενδιαφέρον για την εταιρία. Η «κενή ψήφος» είναι δυνατό να χρησιμοποιηθεί για την άσκηση επιρροής σε μια εταιρία, καθώς και να προκαλέσει συγκρούσεις συμφερόντων με άλλους μετόχους που έχουν οικονομικό ενδιαφέρον για την εταιρία. Το φαινόμενο αυτό εμφανίζεται συχνά τα τελευταία χρόνια λόγω κυρίως της χρήσης παράγωγων χρηματοπιστωτικών μέσων και ορισμένων στρατηγικών διαπραγμάτευσης στις αγορές κινητών αξιών.

Μέσω της κλήσης για σχόλια η ESMA επιθυμεί να διερευνήσει σε πρώτο στάδιο την έκταση κατά την οποία εμφανίζεται η περίπτωση «κενής ψήφου» στην πρακτική και τις επιπτώσεις που μπορεί να έχει η χρήση της στις αγορές.

2.5 Κανονισμός για τις ανοικτές πωλήσεις και ορισμένες πτυχές των συμβολαίων ανταλλαγής πιστωτικής αθέτησης (CDS)

Στις 18 Οκτωβρίου 2011 επιτεύχθηκε συμφωνία μεταξύ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου αναφορικά με το κείμενο της πρότασης Κανονισμού για τις ανοικτές πωλήσεις και ορισμένες πτυχές των συμβάσεων αντιστάθμισης πιστωτικού κινδύνου. Ως ημερομηνία έναρξης εφαρμογής των διατάξεων του Κανονισμού ορίζεται η 1η Νοεμβρίου 2012. Με τον Κανονισμό ρυθμίζονται, μεταξύ άλλων, τα ακόλουθα:

- (α) Η καθιέρωση υποχρέωσης γνωστοποίησης στις αρμόδιες αρχές ή στο κοινό, κατά περίπτωση, σημαντικών ανοικτών θέσεων σε μετοχές και χρεωστικούς τίτλους κράτους μέλους, καθώς και ακάλυπτων θέσεων σε συμβάσεις αντιστάθμισης πιστωτικού κινδύνου.
- (β) Η καθιέρωση περιορισμών σε ό,τι αφορά τη διενέργεια ακάλυπτων ανοικτών πωλήσεων, όταν δηλαδή ο πωλητής δεν κατέχει κατά τη σύναψη της σύμβασης πώλησης τους τίτλους. Ειδικότερα, σύμφωνα με την πρόταση Κανονισμού κάθε φυσικό ή νομικό πρόσωπο απαιτείται πριν προβεί σε πράξη ανοικτής πώλησης τίτλων είτε να έχει δανειστεί τα συγκεκριμένα χρηματοπιστωτικά μέσα, είτε να έχει συνάψει συμφωνία για να τα δανειστεί, είτε να έχει προβεί σε σύναψη συμφωνίας με τρίτο μέρος, δυνάμει της οποίας το τρίτο μέρος έχει επιβεβαιώσει ότι έχει εξασφαλίσει τους τίτλους προκειμένου να τους δανείσει στο ανωτέρω (φυσικό ή νομικό) πρόσωπο.
- (γ) Η καθιέρωση διαδικασιών buy-in και επιβολής προστίμων σε περίπτωση καθυστερήσεων στο διακανονισμό.
- (δ) Η καθιέρωση δυνατότητας παρέμβασης των αρμοδίων αρχών, περιλαμβανομένης της δυνατότητας τους σε περίπτωση ακραίων εξελίξεων στις αγορές να απαγορεύουν τις ανοικτές πωλήσεις ή τις συναλλαγές με συμβάσεις αντιστάθμισης πιστωτικού κινδύνου και ο καθορισμός των σχετικών αρμοδιοτήτων της ESMA.

- (ε) Η καθιέρωση εξαιρέσεων από τις ως άνω υποχρεώσεις εφόσον ο κύριος τόπος διαπραγμάτευσης είναι εκτός της Ε.Ε. ή στις περιπτώσεις ειδικής διαπραγμάτευσης, οι οποίες γίνεται δεκτό ότι διαδραματίζουν σημαντικό ρόλο για την παροχή ρευστότητας.

2.6 Κεντρικά Αποθετήρια Τίτλων

Στις 13 Ιανουαρίου 2011 η Ευρωπαϊκή Επιτροπή δημοσίευσε κείμενο διαβούλευσης αναφορικά με την καθιέρωση ενός ενιαίου ρυθμιστικού πλαισίου για τα Κεντρικά Αποθετήρια Τίτλων και την εναρμόνιση ορισμένων πτυχών του διακανονισμού των κινητών αξιών στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Μεταξύ άλλων, στο εν λόγω κείμενο διαβούλευσης η Επιτροπή εξετάζει το ενδεχόμενο τα κεντρικά αποθετήρια να δύνανται, υπό τις προϋποθέσεις που ορίζονται σχετικά, να παρέχουν υπηρεσίες οι οποίες θεωρούνται δευτερεύουσες και στοχεύουν στη διευκόλυνση του διακανονισμού, όπως είναι για παράδειγμα η παροχή από τα αποθετήρια ορισμένων τραπεζικών υπηρεσιών και η επεξεργασία εταιρικών πράξεων. Το κείμενο διαβούλευσης περιλαμβάνει δύο μέρη, εκ των οποίων:

- (α) Το πρώτο μέρος επικεντρώνεται στην ανάγκη εφαρμογής ενός εναρμονισμένου ρυθμιστικού πλαισίου για τα αποθετήρια.
- (β) Το δεύτερο μέρος επικεντρώνεται στην ανάγκη εναρμόνισης ορισμένων ειδικών πτυχών κατά το διακανονισμό κινητών αξιών στην Ε.Ε., όπως:
- την εφαρμογή ενιαίων κανόνων κατά το διακανονισμό (settlement discipline),
 - την εναρμόνιση των κύκλων διακανονισμού σε ευρωπαϊκό επίπεδο (T+2), και
 - την εφαρμογή ενός ενιαίου καθεστώτος για την επιβολή κυρώσεων.

2.7 Φορολόγηση του χρηματοπιστωτικού τομέα

(α) Εργασίες του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου

Στις 8 Μαρτίου 2011 εγκρίθηκε από την ολομέλεια του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου (εφεξής ΕΚ) έκθεση της Επιτροπής Οικονομικής και Νομισματικής Πολιτικής του ΕΚ σχετικά με την καινοτόμο χρηματοδότηση σε παγκόσμιο και ευρωπαϊκό επίπεδο. Τα βασικά σημεία της έκθεσης αφορούν τη φορολόγηση του χρηματοπιστωτικού τομέα στην Ευρώπη και την έκδοση ευρωομολόγων για τη χρηματοδότηση έργων υποδομής.

Το ΕΚ υιοθέτησε την άποψη ότι η καθιέρωση ενός φόρου επί των χρηματοπιστωτικών συναλλαγών (εφεξής ΦΧΣ) θα μπορούσε να συμβάλει στην αντιμετώπιση των άκρως επιζήμιων εμπορικών πρακτικών στις χρηματοπιστωτικές αγορές, όπως ορισμένες αυτοματοποιημένες και πραγματοποιούμενες με υψηλή συχνότητα συναλλαγές (High Frequency Trading), καθώς και στην πάταξη της κερδοσκοπίας, ενώ θα μπορούσε παράλληλα να προσφέρει δυνατότητες για βελτίωση της αποτελεσματικότητας της αγοράς, αύξηση της διαφάνειας, περιορισμό της υπέρμετρης αστάθειας των τιμών και προσφορά κινήτρων στο χρηματοπιστωτικό τομέα, ώστε να πραγματοποιήσει μακροπρόθεσμες επενδύσεις με προσιθέμενη αξία για την πραγματική οικονομία. Για το σκοπό αυτό το ΕΚ καλεί την Ευρωπαϊκή Επιτροπή:

- να εκπονήσει άμεσα μελέτη σκοπιμότητας, λαμβάνοντας υπόψη την ανάγκη ίσων όρων ανταγωνισμού, προκειμένου να εξετάσει κατά πόσον ο φόρος αυτός θα μπορούσε να εφαρμοστεί σε

ευρωπαϊκό επίπεδο σαν ένα πρώτο βήμα χωρίς δυσμενείς συνέπειες στη διεθνή ανταγωνιστικότητα της Ευρώπης, και

- να προωθήσει την καθιέρωση ενός τέτοιου φόρου σε παγκόσμιο επίπεδο.

(β) Εργασίες Ευρωπαϊκής Επιτροπής

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή υπέβαλε στις 28 Σεπτεμβρίου 2011 πρόταση Οδηγίας του Συμβουλίου «για ένα κοινό σύστημα φορολόγησης των χρηματοπιστωτικών συναλλαγών και την τροποποίηση της Οδηγίας 2008/7/ΕΚ».

Στον ορισμό του «χρηματοπιστωτικού ιδρύματος» για τους σκοπούς της πρότασης Οδηγίας περιλαμβάνονται, μεταξύ άλλων, τα πιστωτικά ιδρύματα, οι επιχειρήσεις επενδύσεων, οι οργανωμένες αγορές, οι ασφαλιστικές και αντασφαλιστικές επιχειρήσεις, τα αμοιβαία κεφάλαια και οι διαχειριστές αυτών, τα συνταξιοδοτικά ταμεία και οι διαχειριστές αυτών, οι εταιρίες συμμετοχών, οι εταιρίες χρηματοδοτικής μίσθωσης, καθώς και οι εταιρίες ειδικού σκοπού. Τα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα μπορεί να ενεργούν είτε για ίδιο λογαριασμό, είτε για λογαριασμό τρίτων προσώπων. Από τον ορισμό των χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων εξαιρούνται οι κεντρικοί αντισυμβαλλόμενοι, τα κεντρικά αποθετήρια αξιών και τα διεθνή αποθετήρια αξιών (ICSDs).

Σύμφωνα με το άρθρο 8 της πρότασης Οδηγίας ο προτεινόμενος φόρος δεν μπορεί να είναι μικρότερος από:

- 0,1% για συναλλαγές επί χρηματοπιστωτικών μέσων (μετοχές, ομόλογα κ.λπ.), και
- 0,01% για συναλλαγές επί παράγωγων χρηματοπιστωτικών μέσων.

Τα κράτη μέλη θα είναι ελεύθερα να εφαρμόζουν υψηλότερα ποσοστά. Κατά τις αρχικές εκτιμήσεις της Επιτροπής, τα έσοδα από τον εν λόγω φόρο θα ανέλθουν στα 57 δισ. ευρώ ετησίως στο σύνολο της Ε.Ε., ποσό που αναμένεται να αποτελέσει μια νέα ροή εσόδων για τα κράτη μέλη και τον ενωσιακό προϋπολογισμό. Η πρόταση Οδηγίας αναμένεται να τεθεί σε ισχύ από την 1.1.2014.

2.8 Οργανισμοί Αξιολόγησης Πιστοληπτικής Ικανότητας

2.8.1 Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 513/2011 για τους Οργανισμούς Αξιολόγησης Πιστοληπτικής Ικανότητας

Στις 31 Μαΐου 2011 δημοσιεύτηκε ο Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 513/2011 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 11ης Μαΐου 2011 «για την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1060/2009 για τους οργανισμούς αξιολόγησης πιστοληπτικής ικανότητας». Οι νέοι κανόνες αποσκοπούν στην επίτευξη ενός απλούστερου εποπτικού καθεστώτος για τους Οργανισμούς Αξιολόγησης Πιστοληπτικής Ικανότητας (εφεξής ΟΑΠΙ), σε σχέση με τα ισχύοντα διαφορετικά εθνικά καθεστώτα. Η καθιέρωση ενιαίου πανευρωπαϊκού συστήματος εποπτείας των ΟΑΠΙ αναμένεται ότι θα έχει ως αποτέλεσμα τη μεγαλύτερη προστασία των χρηστών των αξιολογήσεων.

Με βάση τις καθιερούμενες αλλαγές, η ESMA από την 1η Ιουλίου 2011 αναλαμβάνει την άσκηση της αποκλειστικής εποπτείας των ΟΑΠΙ που έχουν εγγραφεί στα μητρώα της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Η εν λόγω Αρχή θα έχει την εξουσία να ζητεί πληροφορίες, να εκκινεί έρευνες και να διενεργεί επιτόπιες επιθεωρήσεις. Όλες οι αρμοδιότητες και τα καθήκοντα που σχετίζονται με την εποπτεία και

την επιβολή κυρώσεων στους ΟΑΠΙ, οι οποίες ανατέθηκαν στις εθνικές αρμόδιες αρχές δυνάμει του Κανονισμού 1060/2009 παύουν την 1η Ιουλίου 2011. Τα κράτη μέλη θα παραμείνουν πάντως αρμόδια για τον καθορισμό και την εφαρμογή των κανόνων σχετικά με τις κυρώσεις που ισχύουν για την παράβαση της υποχρέωσης των φορέων παροχής χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών να χρησιμοποιούν, για εποπτικούς σκοπούς, μόνον αξιολογήσεις πιστοληπτικής ικανότητας που εκδίδονται από ΟΑΠΙ που έχουν εγγραφεί σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1060/2009.

2.8.2 Αναθεώρηση Κανονισμού (ΕΚ) 1060/2009 και πρόταση Οδηγίας για τους Οργανισμούς Αξιολόγησης Πιστοληπτικής Ικανότητας

Στις 15 Νοεμβρίου 2011 η Ευρωπαϊκή Επιτροπή δημοσίευσε πρόταση Κανονισμού για την τροποποίηση του Κανονισμού (ΕΚ) 1060/2009 για τους ΟΑΠΙ. Παρά την πολύ πρόσφατη θέσπιση ευρωπαϊκής νομοθεσίας για τους ΟΑΠΙ (2009-2010), οι τρέχουσες εξελίξεις στο πλαίσιο της κρίσης χρέους στην ευρωζώνη κατέδειξαν ότι το υφιστάμενο ρυθμιστικό πλαίσιο θα πρέπει να καταστεί αυστηρότερο προκειμένου να αντιμετωπιστούν σημαντικές αδυναμίες που εντοπίστηκαν εν τω μεταξύ.

(α) Τα βασικά σημεία των τροποποιήσεων της πρότασης Κανονισμού αφορούν:

- τη διεύρυνση του πεδίου εφαρμογής του, ώστε να καλύπτει και την περίπτωση έκδοσης εκθέσεων πιστοληπτικών προοπτικών (rating outlooks),
- την καθιέρωση υποχρέωσης ορισμένοι χρηματοπιστωτικοί οργανισμοί να εκδίδουν (και) τις δικές τους πιστοληπτικές αξιολογήσεις, προκειμένου να αποφευχθεί η υπερβολική εξάρτηση και στήριξή τους σε εξωτερικές αξιολογήσεις που εκδίδονται από ΟΑΠΙ,
- τη θέσπιση αυστηρότερων κανόνων για την αντιμετώπιση καταστάσεων σύγκρουσης συμφερόντων σε ό,τι αφορά τη μετοχική σύνθεση των ΟΑΠΙ και την πληρωμή των αξιολογήσεων από τους εκδότες (issuer-pays model),
- τη θέσπιση αυστηρότερων κανόνων σε ό,τι αφορά τη δημοσιοποίηση των μεθοδολογιών που χρησιμοποιούνται από τους ΟΑΠΙ,
- τη θέσπιση μέτρων για τη βελτίωση της ποιότητας των πιστοληπτικών αξιολογήσεων κρατικού χρέους, όπως είναι η συχνότερη έκδοση αξιολογήσεων (εξαμηνιαίες εκθέσεις αντί ετήσιες) και η γνωστοποίηση περισσότερων πληροφοριών με στόχο την ενίσχυση της διαφάνειας,
- την ενίσχυση του ανταγωνισμού στην αγορά πιστοληπτικών αξιολογήσεων και τη βελτίωση της ποιότητάς τους καθιστώντας αυτές περισσότερο συγκρίσιμες και διαφανείς, και
- την καθιέρωση αστικής ευθύνης για τους ΟΑΠΙ σε περίπτωση που ο επενδυτής υποστεί ζημία εξαιτίας της αξιολόγησης στην οποία βασίστηκε προκειμένου να προβεί στη λήψη επενδυτικών αποφάσεων.

(β) Παράλληλα με την πρόταση Κανονισμού, υποβλήθηκε από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή και πρόταση Οδηγίας «σχετικά με την τροποποίηση της Οδηγίας 2009/65/ΕΚ για τον συντονισμό των νομοθετικών, κανονιστικών και διοικητικών διατάξεων σχετικά με ορισμένους οργανισμούς συλλογικών επενδύσεων σε κινητές αξίες (ΟΣΕΚΑ) και την Οδηγία 2011/61/ΕΕ σχετικά με τους διαχειριστές οργανισμών εναλλακτικών επενδύσεων σε ό,τι αφορά την αποφυγή υπερβολικής εξάρτησης από τις πιστοληπτικές αξιολογήσεις».

2.8.3 Έκδοση κατευθυντήριων γραμμών από την ESMA

Στις 18 Μαΐου 2011 η ESMA δημοσίευσε κατευθυντήριες γραμμές για την εφαρμογή του μηχανισμού προσυπογραφής (endorsement regime) των πιστοληπτικών αξιολογήσεων, οι οποίες έχουν εκδοθεί από ΟΑΠΙ τρίτων χωρών, σύμφωνα με το άρθρο 4, παρ. 3 του Κανονισμού (ΕΚ) 1060/2009 για τους ΟΑΠΙ.

2.9 Οδηγία 2011/61/ΕΕ για τους διαχειριστές οργανισμών εναλλακτικών επενδύσεων

(α) Την 1η Ιουλίου 2011 δημοσιεύτηκε η Οδηγία 2011/61/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου «σχετικά με τους διαχειριστές οργανισμών εναλλακτικών επενδύσεων και για την τροποποίηση των οδηγιών 2003/41/ΕΚ και 2009/65/ΕΚ και των κανονισμών (ΕΚ) αριθ. 1060/2009 και (ΕΕ) αριθ. 1095/2010». Στόχος της εν λόγω Οδηγίας είναι η καθιέρωση ενός εναρμονισμένου πλαισίου υποχρεώσεων για τις επιχειρήσεις που εμπλέκονται στη διαχείριση και τη διοίκηση των εναλλακτικών επενδυτικών κεφαλαίων, δηλαδή των κεφαλαίων που δεν εμπίπτουν στις διατάξεις της Οδηγίας για τους ΟΣΕΚΑ. Πρόκειται ειδικότερα για:

- τα κεφάλαια αντιστάθμισης κινδύνου (hedge funds),
- τα ιδιωτικά μετοχικά κεφάλαια (private equity),
- τα κεφάλαια που επενδύουν στην κτηματαγορά (real estate funds),
- τα κεφάλαια που επενδύουν στην αγορά εμπορευμάτων (commodity funds), και
- άλλες κατηγορίες θεσμικών κεφαλαίων (institutional funds).

Η Οδηγία εισάγει ένα νομικά δεσμευτικό καθεστώς αδειοδότησης, άσκησης δραστηριότητας και εποπτείας τους, το οποίο θα εφαρμόζεται ανεξάρτητα από τον τόπο της έδρας του επενδυτικού κεφαλαίου.

(β) Στις 13 Ιουλίου 2011 η ESMA δημοσίευσε, κατόπιν αιτήματος της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, κείμενο διαβούλευσης αναφορικά με την έκδοση εκτελεστικών μέτρων ως προς την Οδηγία 2011/61/ΕΕ, η οποία επικεντρώνεται στις ακόλουθες θεματικές:

- γενικές διατάξεις, χορήγηση άδειας λειτουργίας σε Διαχειριστές Οργανισμών Εναλλακτικών Επενδύσεων και προϋποθέσεις άσκησης δραστηριότητας,
- θεματοφύλακες, και
- απαιτήσεις διαφάνειας και χρήση μόχλευσης.

2.10 Λοιπές εργασίες της ESMA

2.10.1 Κατευθυντήριες γραμμές σχετικά με μεθόδους διαπραγμάτευσης υψηλής τεχνολογίας

Στις 20 Ιουλίου 2011 η ESMA έθεσε σε διαβούλευση κείμενο κατευθυντήριων γραμμών για τα συστήματα και τους μηχανισμούς ελέγχου που λειτουργούν σε αυτοματοποιημένο περιβάλλον διαπραγμάτευσης. Οι εν λόγω κατευθυντήριες γραμμές έχουν ως αποδέκτες τις πλατφόρμες διαπραγμάτευσης που λειτουργούν σε αυτές τις συνθήκες, τις επιχειρήσεις επενδύσεων και τα πιστωτικά ιδρύματα που δραστηριοποιούνται στις εν λόγω πλατφόρμες διαπραγμάτευσης και τις αρμόδιες αρχές. Οι προτεινό-

μενες κατευθυντήριες γραμμές αποσκοπούν στη διασφάλιση της ενιαίας και συνεπούς εφαρμογής των διατάξεων της Οδηγίας 2004/39/EK (MiFID) και της Οδηγίας 2003/6/EK για την κατάχρηση της αγοράς (MAD), προκειμένου οι αρμόδιες αρχές να είναι σε θέση να ελέγχουν τους κινδύνους που εγείρει η διαπραγμάτευση με αυτοματοποιημένα μέσα.

2.10.2 Κατευθυντήριες γραμμές σχετικά με τα διαπραγματεύσιμα και τα δομημένα αμοιβαία κεφάλαια

Στις 22 Ιουλίου 2011 η ESMA δημοσίευσε κείμενο εργασίας σχετικά με τα Διαπραγματεύσιμα Αμοιβαία Κεφάλαια (εφεξής ΔΑΚ) και τα δομημένα αμοιβαία κεφάλαια (structured UCITS). Η ESMA έχοντας διερευνήσει το ισχύον ρυθμιστικό καθεστώς που διέπει τα ΔΑΚ και τα δομημένα αμοιβαία κεφάλαια, κατέληξε στο συμπέρασμα ότι το ανωτέρω πλαίσιο δεν επαρκεί για την αντιμετώπιση των ιδιαίτερων χαρακτηριστικών και των κινδύνων που συνδέονται με τις εν λόγω κατηγορίες αμοιβαίων κεφαλαίων. Για το σκοπό αυτό αποφάσισε την έναρξη εργασιών για την καθιέρωση κατευθυντήριων γραμμών σχετικά με τα ΔΑΚ και τα δομημένα αμοιβαία κεφάλαια, καθώς και για τη διερεύνηση της ανάγκης υιοθέτησης πιθανών μέτρων για την άμβλυνση του κινδύνου που επιφέρει η προώθηση συγκεκριμένων σύνθετων χρηματοπιστωτικών μέσων σε ιδιώτες επενδυτές, οι οποίοι δεν είναι σε θέση να τα κατανοήσουν και να τα αξιολογήσουν.

3. Εθνικό επίπεδο

3.1 Απαγόρευση των ανοικτών πωλήσεων

- (α) Στις 8 Αυγούστου 2011 η Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς δημοσίευσε την Απόφαση 14/593/8.8.2011 του Διοικητικού Συμβουλίου σχετικά με την απαγόρευση των ανοικτών πωλήσεων. Στη διαμόρφωση της ανωτέρω απόφασης η Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς έλαβε υπόψη τις έκτακτες συνθήκες που επικράτησαν στην ελληνική κεφαλαιαγορά, αλλά και διεθνώς.
- (β) Στη συνέχεια, στις 29 Σεπτεμβρίου 2011 με Απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς 1/599/29.9.2011 αποφασίστηκε η παράταση της απαγόρευσης των ανοικτών πωλήσεων μετοχών εισηγμένων στο Χρηματιστήριο Αθηνών μέχρι τις 9 Δεκεμβρίου 2011. Για την έκδοση της ανωτέρω απόφασης η Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς έλαβε υπόψη τις αποφάσεις των αρμοδίων εποπτικών αρχών του Βελγίου, της Γαλλίας, της Ιταλίας και της Ισπανίας που έχουν επίσης προβεί σε περιορισμούς ή απαγόρευση των ανοικτών πωλήσεων, υπό το συντονισμό της ESMA, και αφού αξιολόγησε τις συνθήκες που επικρατούν στην αγορά, καθώς και τις επιπτώσεις της απαγόρευσης που βρίσκεται σε ισχύ από τις 8 Αυγούστου 2011.
- (γ) Τέλος, στις 8 Δεκεμβρίου 2011, εκδόθηκε νέα Απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς 605/8.12.2011, με την οποία τροποποιήθηκε εκ νέου η Απόφαση της 14/593/8.8.2011 για το ίδιο θέμα και με την οποία παρατάθηκε η απαγόρευση των ανοικτών πωλήσεων μετοχών εισηγμένων στο Χρηματιστήριο Αθηνών μέχρι τις 27 Ιανουαρίου 2012.

3.2 Τροποποίηση του Κανονισμού Λειτουργίας του Χ.Α.

Σε συνέχεια δημόσιας διαβούλευσης που πραγματοποιήθηκε την περίοδο από 28 Απριλίου έως 18 Μαΐου 2011, εγκρίθηκε με την υπ' αριθμ. 41/586/26.5.2011 απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς, το τελικό κείμενο του Κανονισμού Λειτουργίας του Χρηματιστηρίου Αθηνών, με έναρξη ισχύος την 1.6.2011. Σύμφωνα με το εγκριθέν κείμενο, τα βασικά σημεία των τροποποιήσεων έχουν ως εξής:

- (α) Δημιουργείται μια γενική κατηγορία εισαγωγής μετοχών, η *Κύρια Αγορά*, για την εισαγωγή στην οποία θα εφαρμόζονται οι προϋποθέσεις εισαγωγής που ίσχυαν μέχρι τη θέση σε ισχύ του νέου Κανονισμού για την κατηγορία μεσαίας και μικρής κεφαλαιοποίησης, με ορισμένες προσαρμογές.
- (β) Καταργούνται οι κατηγορίες «*Χαμηλής Διασποράς & Ειδικών Χαρακτηριστικών*» και «*Εβδομαδιαίας Διαπραγμάτευσης*» και διαμορφώνονται τρεις (3) Ειδικές κατηγορίες, ως εξής:
 - κατηγορία *Επιτήρησης*, για την οποία παραμένουν τα ίδια κριτήρια υπαγωγής,
 - κατηγορία *Χαμηλής Διασποράς*, στην οποία θα υπάγονται εταιρίες με διασπορά μικρότερη του 15% του συνόλου των κοινών μετοχών, εφόσον η διασπορά κατέλθει του 10% εξαιτίας έκτακτων γεγονότων που ανακοινώνονται από τον εκδότη, όπως ενδεικτικά δημόσια πρόταση ή άλλες αποκτήσεις συμμετοχών, και
 - κατηγορία *Προς Διαγραφή*, στην οποία θα υπάγονται εταιρίες εφόσον διαπιστωθεί ότι τα ετήσια συνολικά έσοδα του εκδότη είναι μικρότερα των 2.000.000 ευρώ (κριτήριο «χαμηλών εσόδων») ή αν διαπιστωθεί ότι η διασπορά των μετοχών του εκδότη είναι μικρότερη του 10% του συνόλου των κοινών μετοχών, κατανεμημένη, ταυτόχρονα, σε λιγότερους από 30 μετόχους (κριτήριο «πολύ χαμηλής διασποράς»).
- (γ) Υιοθετούνται προϋποθέσεις «*έμμεσης εισαγωγής*».
- (δ) Άλλες σημαντικές τροποποιήσεις αφορούν:
 - την εισαγωγή συγκεκριμένων διατάξεων για τη διαγραφή εταιριών από το Χ.Α.,
 - την υιοθέτηση βήματος τιμής (tick size) στην Αγορά Αξιών με περισσότερα δεκαδικά ψηφία (μέχρι τέσσερα), και
 - τη δυνατότητα διαπραγμάτευσης σε άλλο νόμισμα πέραν του ευρώ ή σε άλλο μετρήσιμο μέγεθος.

3.3 Τροποποίηση της απόφασης 1/462/7.2.2008 της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς «*Κανονισμός Συμπεριφοράς ΑΕΔΑΚ και ΑΕΕΧ*»

Με την Απόφαση του Δ.Σ. της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς 7/576/3.2.2011 αναφορικά με την τροποποίηση της Απόφασης 1/462/7.2.2008 καθορίζονται μεταξύ άλλων τα εξής:

- (α) Σε περίπτωση διαφήμισης ή ανακοίνωσης αποδόσεων αμοιβαίου κεφαλαίου, η Α.Ε.Δ.Α.Κ. οφείλει να αναφέρει, κατ' ελάχιστον, την ποσοστιαία απόδοση του τελευταίου δωδεκαμήνου που λήγει την τελευταία ημέρα του αμέσως προηγούμενου ημερολογιακού μήνα και τη σωρευτικά ποσοστιαία απόδοση για την προηγούμενη τριετία που λήγει την τελευταία ημέρα του αμέσως προηγούμενου ημερολογιακού μήνα.

- (β)** Τα αμοιβαία κεφάλαια τα οποία δεν έχουν συμπληρώσει τρία έτη λειτουργίας οφείλουν να αναφέρουν κατ' ελάχιστον την ποσοστιαία ετήσια απόδοση και τη σωρευτική απόδοση για το χρονικό διάστημα από την ημερομηνία σύστασης μέχρι την ημερομηνία λήξης του αμέσως προηγούμενου ημερολογιακού μήνα.
- (γ)** Τα αμοιβαία κεφάλαια τα οποία δεν έχουν συμπληρώσει δωδεκάμηνη περίοδο λειτουργίας δεν επιτρέπεται να διαφημίζουν την απόδοσή τους.
- (δ)** Σε περίπτωση που αποδίδεται μέρισμα πρέπει να γίνεται αναφορά στη μερισματική απόδοση.
- (ε)** Η Α.Ε.Δ.Α.Κ. οφείλει να αναγράφει στην αίτηση συμμετοχής και στην αίτηση εξαγοράς το ακριβές ποσοστό προμήθειας, με το οποίο επιβαρύνεται ο μεριδιούχος κατά τη διάθεση και την εξαγορά των μεριδίων αντίστοιχα.
- (στ)** Η Α.Ε.Δ.Α.Κ. οφείλει να ενημερώνει τους μεριδιούχους των υπό διαχείριση αμοιβαίων κεφαλαίων για την επένδυσή τους σε τακτή βάση, τουλάχιστον ανά ημερολογιακό τρίμηνο, αποστέλλοντάς τους σχετική ενημέρωση.

3.4 Απόφαση 6/587/2.6.2011 του Διοικητικού Συμβουλίου της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς για την κατηγοριοποίηση αμοιβαίων κεφαλαίων

Στις 14 Ιουνίου 2011 η Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς δημοσίευσε την Απόφαση 6/587/2.6.2011 του Διοικητικού της Συμβουλίου σχετικά με την κατηγοριοποίηση των αμοιβαίων κεφαλαίων. Στη διαμόρφωση της ανωτέρω απόφασης έχουν ληφθεί υπόψη, μεταξύ άλλων, οι κατευθυντήριες γραμμές της CESR (προκατόχου της ESMA) περί ενιαίου ορισμού των ευρωπαϊκών αμοιβαίων κεφαλαίων χρηματαγοράς, καθώς και της ESMA περί υπολογισμού του κινδύνου και της συνολικής έκθεσης για ορισμένους τύπους σύνθετων ΟΣΕΚΑ. Σύμφωνα με το κείμενο της Απόφασης, τα αμοιβαία κεφάλαια, ανάλογα με το είδος των χρηματοπιστωτικών μέσων στα οποία επενδύουν το ενεργητικό τους άμεσα ή έμμεσα (με τη χρήση παράγωγων χρηματοπιστωτικών μέσων), κατατάσσονται στις εξής κατηγορίες:

- Αμοιβαία Κεφάλαια Χρηματαγοράς,
- Ομολογιακά Αμοιβαία Κεφάλαια,
- Μικτά Αμοιβαία Κεφάλαια,
- Μετοχικά Αμοιβαία Κεφάλαια, και
- Σύνθετα Αμοιβαία Κεφάλαια.

3.5 Έναρξη διαπραγμάτευσης δικαιωμάτων εκπομπής αερίων θερμοκηπίου στο Χρηματιστήριο Αθηνών

Τον Ιούνιο 2011 πραγματοποιήθηκε η δημοπράτηση των αδιανέμπτων δικαιωμάτων εκπομπών αερίων θερμοκηπίου του Συστήματος Εμπορίας Δικαιωμάτων Εκπομπών της περιόδου 2008-2012 που έχει στην κατοχή του το Ελληνικό Δημόσιο. Η συνολική ποσότητα δικαιωμάτων για το έτος 2011 που είχε προγραμματιστεί να δημοπρατηθεί μέσω συναλλαγών άμεσης παράδοσης ήταν δέκα εκατομμύρια δικαιώματα (10.000.000).

3.6 Συναλλαγές εισηγμένης εταιρίας με συνδεδεμένα μέρη

Στις 21 Ιουλίου 2011 η Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς δημοσίευσε την Εγκύκλιο αρ. 45 αναφορικά με τις συναλλαγές εισηγμένης εταιρίας με συνδεδεμένα μέρη. Η εν λόγω εγκύκλιος απευθύνεται στους εκδότες κατά την έννοια του άρθρου 2 παρ. 3 του ν. 3340/2005 «για την προστασία της κεφαλαιαγοράς από πράξεις προσώπων που κατέχουν προνομιακές πληροφορίες και πράξεις χειραγώγησης της αγοράς», με σκοπό να αποσαφηνίσει τις υποχρεώσεις τους για τη δημοσιοποίηση προνομιακών πληροφοριών σύμφωνα με το άρθρο 10 του ν. 3340/2005 και το άρθρο 2 της υπ' αριθμ. 3/347/12.7.2005 Απόφασης του Διοικητικού Συμβουλίου της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς.

3.7 Αναβολή εφαρμογής του φόρου υπεραξίας μετοχών

Στις 31 Δεκεμβρίου 2011 δημοσιεύτηκε στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως η Πράξη Νομοθετικού Περιεχομένου «Ρυθμίσεις κατεπειγόντων θεμάτων εφαρμογής του ν. 4024/2011 «Συνταξιοδοτικές ρυθμίσεις, ενιαίο μισθολόγιο – βαθμολόγιο, εργασιακή εφεδρεία και άλλες διατάξεις εφαρμογής του μεσοπρόθεσμου πλαισίου δημοσιονομικής στρατηγικής 2012-2015» και των Υπουργείων Διοικητικής Μεταρρύθμισης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης, Εσωτερικών, Οικονομικών, Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής και Παιδείας, Δια Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων που αφορούν την εφαρμογή του μεσοπρόθεσμου πλαισίου δημοσιονομικής στρατηγικής 2012-2015» στο άρθρο 3 της οποίας περιέχονται νέες ρυθμίσεις αναφορικά με τη φορολόγηση της υπεραξίας. Ειδικότερα, σύμφωνα με το άρθρο 3 «Ρυθμίσεις θεμάτων του Γενικού Λογιστηρίου του Κράτους, της Γενικής Γραμματείας Φορολογικών και Τελωνειακών Θεμάτων και του Ταμείου Αξιοποίησης Ιδιωτικής Περιουσίας του Δημοσίου» η εφαρμογή του φόρου επί των κερδών τα οποία αποκτούν φυσικά πρόσωπα ή επιχειρήσεις από την πώληση μετοχών εισηγμένων στο Χρηματιστήριο Αθηνών σε τιμή ανώτερη της τιμής απόκτησής τους αναβάλλεται για περίοδο τριών μηνών. Ως νέα ημερομηνία έναρξης του νέου καθεστώτος φορολόγησης των χρηματιστηριακών συναλλαγών ορίστηκε η 1η Απριλίου 2012.

Δ. Συστήματα και μέσα πληρωμών

1. Ευρωπαϊκό επίπεδο

1.1 Πρόσβαση σε βασικό λογαριασμό πληρωμών

Στις 21 Ιουλίου 2011, δημοσιεύτηκε στην Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης η Σύσταση 2011/442/ΕΕ της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για την πρόσβαση σε βασικό λογαριασμό πληρωμών. Η Σύσταση περιέχει διατάξεις αναφορικά με τα ακόλουθα κυρίως ζητήματα:

(α) Δικαίωμα πρόσβασης

Καθιερώνεται δικαίωμα των καταναλωτών που διαμένουν μόνιμα στην Ευρωπαϊκή Ένωση, ανεξαρτήτως της οικονομικής δυνατότητάς τους, να ανοίξουν και να χρησιμοποιούν ένα βασικό λογαριασμό πληρωμών.

Τα κράτη μέλη πρέπει να εξασφαλίσουν ότι, στην περιοχή δικαιοδοσίας τους, τουλάχιστον ένας φορέας παροχής υπηρεσιών πληρωμών προσφέρει στο καταναλωτικό κοινό βασικούς λογαριασμούς πληρωμών.

(β) Χαρακτηριστικά του βασικού λογαριασμού πληρωμών

Στο βασικό λογαριασμό πληρωμών περιλαμβάνονται οι ακόλουθες υπηρεσίες πληρωμών:

- υπηρεσίες αναφορικά με το άνοιγμα, τη λειτουργία και το κλείσιμο του λογαριασμού,
- υπηρεσίες που επιτρέπουν την κατάθεση χρημάτων σε λογαριασμό πληρωμών και την ανάληψη χρημάτων αντίστοιχα, και
- εκτέλεση πράξεων πληρωμής, συμπεριλαμβανομένης της μεταφοράς χρηματικών ποσών προς ή από λογαριασμό πληρωμών του ιδίου δικαιούχου στον ίδιο ή και σε άλλο φορέα παροχής υπηρεσιών πληρωμών, μετά από εκτέλεση άμεσης χρέωσης, εκτέλεση πράξεων πληρωμής μέσω κάρτας πληρωμών και εκτέλεση μεταφορών πίστωσης.

Επιπλέον, ορίζεται ότι η παροχή βασικού λογαριασμού πληρωμών δεν πρέπει να συνδέεται με τον όρο αγοράς πρόσθετων υπηρεσιών ούτε με ρητή ή σιωπηρή παροχή δυνατότητας υπερανάληψης στο δικαιούχο.

(γ) Επιβαρύνσεις

Προβλέπεται ότι η υπηρεσία του βασικού λογαριασμού πληρωμών παρέχεται στον καταναλωτή είτε δωρεάν είτε με εύλογη χρέωση.

(δ) Γενικές υποχρεώσεις

Προβλέπεται υποχρέωση των κρατών μελών για ενημέρωση του καταναλωτικού κοινού αναφορικά με τη διαθεσιμότητα, την τιμολόγηση και λοιπές επιβαρύνσεις, τα χαρακτηριστικά και το δικαίωμα πρόσβασης σε βασικό λογαριασμό πληρωμών.

(ε) Εποπτεία και μηχανισμοί εξωδικαστικής επίλυσης διαφορών

Τα κράτη μέλη πρέπει να διασφαλίσουν ότι η αποτελεσματική συμμόρφωση με τις αρχές που αναφέρονται στη Σύσταση εποπτεύεται από αρχές ανεξάρτητες από τους φορείς παροχής υπηρεσιών

πληρωμών. Επιπλέον, προβλέπεται η θέσπιση ενδεδειγμένων και αποτελεσματικών διαδικασιών υποβολής ενστάσεων και προσφυγών για την εξωδικαστική επίλυση διαφορών που ενδέχεται να ανακύψουν από την εφαρμογή της Σύστασης.

Τα κράτη μέλη καλούνται να λάβουν τα απαραίτητα μέτρα για την εφαρμογή της Σύστασης το αργότερο έξι (6) μήνες από τη δημοσίευσή της και να προβούν σε ανάλογη ανακοίνωση προς την Ευρωπαϊκή Επιτροπή.

1.2 Επαγγελματική οδική διασυνοριακή μεταφορά μετρητών ευρώ μεταξύ κρατών μελών της ζώνης του ευρώ

Στις 29 Νοεμβρίου 2011, δημοσιεύτηκε ο Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 1214/2011 για την επαγγελματική διασυνοριακή οδική μεταφορά μετρητών ευρώ μεταξύ κρατών μελών της ζώνης του ευρώ. Ο διατάξεις του Κανονισμού αποσκοπούν στην εξάλειψη υφιστάμενων νομικών και διαδικαστικών εμποδίων, εξαιτίας των οποίων, μέχρι σήμερα, δεν ήταν εφικτή η διασυνοριακή οδική μεταφορά μετρητών σε ευρώ μεταξύ κρατών μελών της ζώνης του ευρώ. Ο Κανονισμός θα τεθεί σε ισχύ 12 μήνες μετά την ημερομηνία δημοσίευσής του στην Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης, δηλαδή, την 29η Νοεμβρίου 2012.

1.3 Έρευνα της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για πιθανή παραβίαση του κοινοτικού δικαίου ανταγωνισμού

Στις 27 Σεπτεμβρίου 2011, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή κίνησε διαδικασία έρευνας σχετικά με πιθανή παραβίαση του ενωσιακού δικαίου ανταγωνισμού στο υπό διαμόρφωση SEPA e-Payments Framework που επεξεργάζεται το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο Πληρωμών (εφεξής ΕΡC) κατόπιν καταγγελίας της γερμανικής εταιρίας Payment Network AG.

Το ΕΡC δημοσίευσε δελτίο τύπου, με το οποίο δήλωσε πως θα συνεργαστεί πλήρως με την αρμόδια Γενική Διεύθυνση Ανταγωνισμού της Ευρωπαϊκής Επιτροπής.

1.4 Απόφαση του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης σχετικά με τη μη απαλλαγή από τον Φ.Π.Α. υπηρεσιών SWIFT

Στις 28 Ιουλίου 2011, το Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΔΕΕ) εξέδωσε απόφαση επί προδικαστικού ερωτήματος Δικαστηρίου της Φινλανδίας σχετικά με την απαλλαγή από τον Φ.Π.Α. υπηρεσιών SWIFT οι οποίες χρησιμοποιούνται για τη διενέργεια πληρωμών και εκτέλεσης πράξεων σε τίτλους μεταξύ πιστωτικών ιδρυμάτων. Σύμφωνα με το διατακτικό της απόφασης του ΔΕΕ «Το άρθρο 13, Β, στοιχείο δ', σημεία 3 και 5, της έκτης οδηγίας 77/388/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 17ης Μαΐου 1977, περί εναρμονίσεως των νομοθεσιών των κρατών μελών, των σχετικών με τους φόρους κύκλου εργασιών - Κοινό σύστημα φόρου προστιθέμενης αξίας: ομοιόμορφη φορολογική βάση έχει την έννοια ότι, η προβλεπόμενη στην ως άνω διάταξη απαλλαγή από τον φόρο προστιθέμενης αξίας δεν καλύπτει υπηρεσίες ηλεκτρονικών μηνυμάτων για χρηματοπιστωτικά ιδρύματα, όπως οι επίμαχες στην κύρια δίκη».

2. Εθνικό επίπεδο

2.1 Διαχείριση κερμάτων ευρώ ακατάλληλων για κυκλοφορία

Τον Ιανουάριο 2011 δημοσιεύτηκε η Απόφαση του Υφυπουργού Οικονομικών αριθμ. οικ. 2/2047/0025, σχετικά με τη διαχείριση κερμάτων ευρώ ακατάλληλων για κυκλοφορία. Στην Απόφαση ορίζεται, ως εντεταλμένη εθνική αρχή για τη διαχείριση των κερμάτων ευρώ, η Τράπεζα της Ελλάδος και ειδικότερα για:

- τον έλεγχο των ακατάλληλων για κυκλοφορία κερμάτων ευρώ,
- την επιστροφή της αξίας ή την αντικατάσταση των κερμάτων ευρώ που έχουν καταστεί ακατάλληλα λόγω μακροχρόνιας κυκλοφορίας ή ατυχήματος ή που έχουν απορριφθεί κατά τη διαδικασία εξακρίβωσης της γνησιότητας για οποιονδήποτε άλλο λόγο,
- την επιβολή και είσπραξη τελών διεκπεραίωσης για την επιστροφή της αξίας ή την αντικατάσταση των ακατάλληλων για κυκλοφορία κερμάτων ευρώ, και
- την εισήγηση προς τον Υπουργό Οικονομικών για ορισμό με απόφασή του, γενικών ή μερικών απαλλαγών από τα τέλη διεκπεραίωσης σε περιπτώσεις που τα φυσικά ή τα νομικά πρόσωπα που παραδίδουν τα κέρματα ευρώ συνεργάζονται στενά και τακτικά με την Τράπεζα της Ελλάδος για την απόσυρση από την κυκλοφορία των κίβδηλων κερμάτων ευρώ και των κερμάτων ευρώ που είναι ακατάλληλα για κυκλοφορία ή όταν οι απαλλαγές αυτές εξυπηρετούν το δημόσιο συμφέρον.

Στις 3 Μαρτίου 2011 δημοσιεύτηκε από την Τράπεζα της Ελλάδος η σχετική διευκρινιστική εγκύκλιος αριθμ. 419 σχετικά με τις «Διαδικασίες εξακρίβωσης της γνησιότητας των κερμάτων ευρώ και της διαχείρισης κερμάτων ευρώ ακατάλληλων για κυκλοφορία».

2.2 Ανάθεση είσπραξης Φ.Π.Α. από δηλώσεις που υποβάλλονται μέσω διαδικτύου στις τράπεζες που συμμετέχουν στην εταιρία ΔΙΑΣ Α.Ε.

Στις 22 Μαρτίου 2011 δημοσιεύτηκε η Απόφαση του Υπουργού Οικονομικών αριθμ. Δ5 1043321 αναφορικά με την ανάθεση είσπραξης του Φόρου Προστιθέμενης Αξίας (Φ.Π.Α.) από δηλώσεις που υποβάλλονται μέσω διαδικτύου στις τράπεζες που συμμετέχουν στην εταιρία Διατραπεζικά Συστήματα Α.Ε. (ΔΙΑΣ Α.Ε.) και τα πιστωτικά ιδρύματα. Η Απόφαση ισχύει από 6 Δεκεμβρίου 2010.

2.3 Δυνατότητα πληρωμής στα νοσοκομεία του δημοσίου και του ευρύτερου δημοσίου τομέα με κάρτα πληρωμών

Σύμφωνα με την παρ. 2, του άρθρου 70, του νόμου 3918/2011 «Διαρθρωτικές αλλαγές στο σύστημα υγείας και άλλες διατάξεις», στα νοσοκομεία του ΕΣΥ και των αποκεντρωμένων μονάδων αυτών, στο Ωνάσειο Καρδιοχειρουργικό Κέντρο, στο Νοσοκομείο Παπαγεωργίου, καθώς και σε όλα τα νοσοκομεία του δημοσίου και του ευρύτερου δημοσίου τομέα οποιασδήποτε νομικής μορφής παρέχεται η δυνατότητα είσπραξης των πάσης φύσεως εσόδων που προέρχονται από νοσήλια, ιατροδιαγνωστικές εξετάσεις και λοιπές ιατρικές πράξεις μέσω καρτών πληρωμών.

2.4 Ιδρύματα ηλεκτρονικού χρήματος

Η Οδηγία 2009/110/EK για την ανάληψη, άσκηση και προληπτική εποπτεία της δραστηριότητας ιδρύματος ηλεκτρονικού χρήματος ενσωματώθηκε στο ελληνικό δίκαιο με τα άρθρα 9 έως 30 του ν. 4021/2011 «Ενισχυμένα μέτρα εποπτείας και εξυγίανσης των πιστωτικών ιδρυμάτων – Ρύθμιση θεμάτων χρηματοπιστωτικού χαρακτήρα – Κύρωση της Σύμβασης – Πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Ταμείου Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας και των τροποποιήσεών της και άλλες διατάξεις», ο οποίος δημοσιεύτηκε στις 3 Οκτωβρίου 2011.

Οι εργασίες της νομοπαρασκευαστικής επιτροπής, υπό την προεδρία της Τράπεζας της Ελλάδος, ολοκληρώθηκαν την 29η Απριλίου 2011, οπότε και απεστάλη το σχέδιο νόμου στο Υπουργείο Οικονομικών, το οποίο κατατέθηκε προς συζήτηση και ψήφιση στη Βουλή των Ελλήνων.

Οι βασικές αλλαγές που επέρχονται, σε σχέση με την υφιστάμενη εθνική νομοθεσία (άρθρα 51 έως 59 του ν. 3601/2007), μπορούν να συνοψιστούν στα ακόλουθα:

- τα ιδρύματα ηλεκτρονικού χρήματος θεωρούνται πλέον χρηματοδοτικά και όχι πιστωτικά ιδρύματα,
- τα ιδρύματα ηλεκτρονικού χρήματος δύνανται να διανέμουν και να εξαργυρώνουν ηλεκτρονικό χρήμα μέσω αντιπροσώπων --φυσικών ή νομικών προσώπων--, οι οποίοι ασκούν τις δραστηριότητες αυτές εξ ονόματος των ιδρυμάτων ηλεκτρονικού χρήματος,
- για τη χορήγηση από την Τράπεζα της Ελλάδος άδειας λειτουργίας ιδρύματος ηλεκτρονικού χρήματος απαιτείται αρχικό κεφάλαιο ποσού τουλάχιστον τριακοσίων πενήντα χιλιάδων (350.000) ευρώ (αντί του ενός έως τρία εκατομμύρια ευρώ που απαιτείτο σύμφωνα με το άρθρο 53 του ν. 3601/2007), και
- εφαρμόζονται στα ιδρύματα ηλεκτρονικού χρήματος συγκεκριμένες διατάξεις του ν. 3862/2010 για τις υπηρεσίες πληρωμών στην εσωτερική αγορά.

2.5 Ηλεκτρονική Διακυβέρνηση

Τον Ιανουάριο του 2011, το Υπουργείο Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης έθεσε σε δημόσια διαβούλευση το προσχέδιο νόμου για την ηλεκτρονική διακυβέρνηση. Στις 27 Απριλίου 2011, κατατέθηκε στη Βουλή το σχετικό σχέδιο νόμου, μετά και την ολοκλήρωση της δημόσιας διαβούλευσης. Στις 16 Ιουνίου δημοσιεύτηκε ο νόμος 3979/2011 «Για την ηλεκτρονική διακυβέρνηση και λοιπές διατάξεις».

2.6 Ηλεκτρονική υποβολή από τα πιστωτικά ιδρύματα στο Υπουργείο Οικονομικών στοιχείων οικονομικού και φορολογικού ενδιαφέροντος

Την 1η Ιουλίου 2011 δημοσιεύτηκε ο ν. 3986/2011 «Επείγοντα μέτρα εφαρμογής Μεσοπρόθεσμου Πλαισίου Δημοσιονομικής Στρατηγικής 2012-2015», στην παρ.3, άρθρο 32 του οποίου προβλέπονται τα ακόλουθα:

Η παρ. 2 του άρθρου 82 του Κ.Φ.Ε. αντικαθίσταται ως εξής:

«2. Οι φορείς της Γενικής Κυβέρνησης, όπως αυτή ορίζεται στο άρθρο 1B του ν.2362/1995, οι δικαστικές

αρχές, οι δημόσιες επιχειρήσεις και οργανισμοί και λοιποί φορείς του Δημοσίου, οι οργανισμοί κοινής ωφελείας, τα νομικά πρόσωπα δημοσίου ή ιδιωτικού δικαίου, οι οργανισμοί συλλογικών επενδύσεων σε κινητές αξίες, τα επιμελητήρια, οι συμβολαιογράφοι, οι υποθηκοφύλακες, οι προϊστάμενοι των κτηματολογικών γραφείων, οι οικονομικοί ή κοινωνικοί ή επαγγελματικοί φορείς ή οργανώσεις, τα πιστωτικά ιδρύματα, οι εταιρείες παροχής πιστώσεων, οι εταιρείες μεσολάβησης στη μεταφορά κεφαλαίων, τα ιδρύματα πληρωμών, τα χρηματοδοτικά ιδρύματα και τα ελληνικά ταχυδρομεία, οι συνεταιρισμοί και οι ενώσεις αυτών, οι ενώσεις προσώπων, καθώς και κάθε άλλος επαγγελματικός φορέας ή οργάνωση, υποχρεούνται να υποβάλλουν ηλεκτρονικά στο Υπουργείο Οικονομικών κάθε στοιχείο και πληροφορία οικονομικού και φορολογικού ενδιαφέροντος που τους ζητείται, όπως αμοιβές, αποζημιώσεις, οικονομικές ενισχύσεις, επιδοτήσεις, απαιτήσεις από δικαστικές διεκδικήσεις, στοιχεία για την παροχή αδειών άσκησης επαγγέλματος, στοιχεία λογαριασμών ενεργών ή μη, που άνοιξαν ή χρησιμοποιούνται ή έκλεισαν, στοιχεία για μεταφορές πίστωσης, εμβάσματα, άμεσες χρεώσεις, τραπεζικές επιταγές, εισπράξεις μέσω πιστωτικών καρτών, καθώς και δάνεια προς νοικοκυριά και επιχειρήσεις, κατ' εξαίρεση των διατάξεων για το επαγγελματικό και τραπεζικό απόρρητο, καθώς και στοιχεία και πληροφορίες για ακίνητη και κινητή περιουσία, ιδίως ακίνητα, αυτοκίνητα, αεροσκάφη, πλοία ή σκάφη αναψυχής και λοιπά περιουσιακά στοιχεία, καθώς και κάθε άλλου στοιχείου αναγκαίου στις διαδικασίες βεβαίωσης και είσπραξης του φόρου καθώς και στις διαδικασίες του ελέγχου και των διασταυρώσεων. Η επεξεργασία προσωπικών δεδομένων για τους σκοπούς της διάταξης αυτής δεν προϋποθέτει ενημέρωση και συγκατάθεση του φυσικού προσώπου του οποίου τα δεδομένα διαβιβάζονται, ούτε άδεια της Αρχής Προστασίας Προσωπικών Δεδομένων. Με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών καθορίζεται το είδος των υποβαλλομένων στοιχείων και πληροφοριών, οι μορφώσιμοι ανταλλαγής τους, ο τρόπος και ο χρόνος υποβολής τους και κάθε άλλο αναγκαίο θέμα για την εφαρμογή της παρούσας παραγράφου.»

Στις 23 Αυγούστου 2011, δημοσιεύτηκε Απόφαση του Αναπληρωτή Υπουργού Οικονομικών, με την οποία καθορίζεται το είδος των υποβαλλόμενων στοιχείων και πληροφοριών, ο τρόπος διαβίβασης και ο χρόνος υποβολής τους, καθώς και κάθε άλλο αναγκαίο θέμα για την εφαρμογή των ανωτέρω. Ειδικότερα, σύμφωνα με το άρθρο 2.1 της Απόφασης, τα πιστωτικά και χρηματοδοτικά ιδρύματα, τα ιδρύματα πληρωμών και τα ελληνικά ταχυδρομεία διαβιβάζουν στη Γ.Γ.Π.Σ. του Υπουργείου Οικονομικών στοιχεία που αφορούν σε:

- (α) μεταφορές πίστωσης, εμβάσματα, άμεσες χρεώσεις και τραπεζικές επιταγές πελατών τους (φυσικών και νομικών προσώπων) για μεταφορά κεφαλαίων στο εξωτερικό, και
- (β) εισπράξεις συμβεβλημένων με αυτά επιχειρήσεων, μέσω πιστωτικών καρτών.

Σύμφωνα με την παρ. 3 του άρθρου 32 του ν. 3986/2011 «Η επεξεργασία προσωπικών δεδομένων για τους σκοπούς της διάταξης αυτής δεν προϋποθέτει ενημέρωση και συγκατάθεση του φυσικού προσώπου του οποίου τα δεδομένα διαβιβάζονται, ούτε άδεια της Αρχής Προστασίας Προσωπικών Δεδομένων.»

2.7 Εργόσημο - Τροποποίηση των παρ. 3 και 4, του άρθρου 20 του ν. 3863/2010

Στις 5 Αυγούστου 2011 δημοσιεύτηκε ο ν. 3996/2011 «Αναμόρφωση του Σώματος Επιθεώρησης Εργασίας, Ρυθμίσεις θεμάτων Κοινωνικής Ασφάλισης και άλλες διατάξεις», στην παρ. 8 του άρθρου 76 του οποίου αναφέρονται τα εξής:

- (α) Η καταβολή της αμοιβής των προσώπων που αναφέρονται στο άρθρο 20 του ν. 3863/2010 από κάθε νομικό πρόσωπο που πληροί τις προϋποθέσεις ή φυσικό πρόσωπο που δέχεται ή

χρησιμοποιεί τις εργασίες ή τις υπηρεσίες τους, καθώς και των εισφορών (εργοδότη και εργαζομένου) που αναλογούν και η απόδοσή τους υπέρ του οικείου φορέα κοινωνικής ασφάλισης (ΦΚΑ), γίνεται:

- με την έκδοση ειδικού εργοσήμου υπό τύπου επιταγής,
- μέσω λογαριασμών που τηρούν ο εργοδότης και ο εργαζόμενος σε παρόχους υπηρεσιών πληρωμών,
- με κατάθεση και είσπραξη μετρητών σε πάροχο υπηρεσιών πληρωμών, ή
- ειδικού τύπου έμβασμα κατά την έννοια των άρθρων 1 και 4 παρ. 3 του ν. 3862/2010.

Το ειδικό εργόσημο δύναται να διατίθεται στον εργοδότη με καταβολή του αντίστοιχου ποσού, από τα κατά τόπους υποκαταστήματα των Φ.Κ.Α., από τις συνεργαζόμενες με τους φορείς τράπεζες και τα υποκαταστήματά τους, από τα Ελληνικά Ταχυδρομεία και τα Κέντρα Εξυπηρέτησης Πολιτών και από οποιονδήποτε άλλο φορέα ή δίκτυο έπειτα από απόφαση του Υπουργού Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης.

2.8 Ρύθμιση της αγοράς παιγνίων

Στις 22 Αυγούστου 2011 δημοσιεύτηκε ο ν. 4002/2011 «*Τροποποίηση της συνταξιοδοτικής νομοθεσίας του Δημοσίου – Ρυθμίσεις για την ανάπτυξη και τη δημοσιονομική εξυγίανση – Θέματα αρμοδιότητας Υπουργείων Οικονομικών, Πολιτισμού και Τουρισμού και Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης*». Στο μέρος Δ του νόμου (άρθρα 25-54) περιλαμβάνονται διατάξεις για τη ρύθμιση της αγοράς παιγνίων. Ειδικού ενδιαφέροντος για τα πιστωτικά ιδρύματα είναι οι διατάξεις των ακόλουθων άρθρων:

- άρθρο 29, παρ. 3, σημείο ζ - Κανονισμοί της Επιτροπής Εποπτείας και Ελέγχου Παιγνίων - Ε.Ε.Ε.Π.),
- άρθρο 46, παρ. 2 - Προϋποθέσεις συμμετοχής στο διαγωνισμό,
- άρθρο 47, παρ. 8 - Υποχρεώσεις των κατόχων της άδειας,
- άρθρο 48, παρ. 1 - Υποχρεώσεις - Απαγορεύσεις - Στοιχεία παικτών,
- άρθρο 49 - Μεταφορές χρημάτων, και
- άρθρο 52, παρ. 9 και 11 - Ποινικές κυρώσεις.

Στις 20 Δεκεμβρίου 2011 δημοσιεύτηκε η Απόφαση του Υπουργού Οικονομικών, με αριθ. πρωτοκόλλου 55906/1673, για τη συγκρότηση της Επιτροπής Εποπτείας και Ελέγχου Παιγνίων (ΕΕΕΠ). Η ΕΕΕΠ συγκροτείται από πρόεδρο και οκτώ (8) μέλη και σύμφωνα με την παρ. 1 του άρθρου 28 του νόμου 4002/2011 είναι η Αρμόδια Αρχή για την έκδοση των αδειών, τις πιστοποιήσεις, την εποπτεία και τον έλεγχο διεξαγωγής και εκμετάλλευσης παιγνίων (τεχνικών-ψυχαγωγικών και τυχερών, κατά την έννοια του νόμου).

2.9 Τροποποίηση του ν. 3862/2010 για τις υπηρεσίες πληρωμών

Με τις παρ. 1, 2 και 3 του άρθρου 16 του ν. 4002/2011 τροποποιήθηκαν τα άρθρα 17, 32, 33, 43, 44 και 78 του ν. 3862/2010 για τις υπηρεσίες πληρωμών στην εσωτερική αγορά.

2.10 Περιβαλλοντική αδειοδότηση έργων και δραστηριοτήτων, ρύθμιση αυθαιρέτων σε συνάρτηση με δημιουργία περιβαλλοντικού ισοζυγίου

Στις 21 Σεπτεμβρίου 2011 δημοσιεύτηκε ο ν. 4014/2011 «Περιβαλλοντική αδειοδότηση έργων και δραστηριοτήτων, ρύθμιση αυθαιρέτων σε συνάρτηση με δημιουργία περιβαλλοντικού ισοζυγίου και άλλες διατάξεις αρμοδιότητας Υπουργείου Περιβάλλοντος». Στο άρθρο 24 του νόμου και ειδικότερα στο στοιχείο γ) της παρ. 2 περιγράφεται η διαδικασία είσπραξης του «Παραβόλου Υπαγωγής Ρύθμισης Αυθαιρέτων» και του «Ενιαίου Ειδικού Προστίμου Αυθαιρέτων» μέσω συμβεβλημένων τραπεζών.

2.11 Ανάθεση είσπραξης της ειδικής εισφοράς αλληλεγγύης, της έκτακτης εισφοράς σε αντικειμενικές δαπάνες και του τέλους επιτηδεύματος

Στις 16 Σεπτεμβρίου 2011 δημοσιεύτηκε η Απόφαση του Αναπληρωτή Υπουργού Οικονομικών, αριθμ. πρωτ. Δ5Α 1121325 ΕΞ 2011, σχετικά με την ανάθεση είσπραξης της ειδικής εισφοράς αλληλεγγύης, της έκτακτης εισφοράς σε αντικειμενικές δαπάνες και του τέλους επιτηδεύματος, που προβλέπονται με τις διατάξεις του ν. 3986/2011 μέσω των τραπεζών που συμμετέχουν στην εταιρία Διατραπεζικά Συστήματα Α.Ε. (ΔΙΑΣ Α.Ε.).

2.12 Τροποποίηση του Κανονισμού Λειτουργίας του Συστήματος Ταχείας Μεταφοράς Κεφαλαίων και διακανονισμού σε συνεχή χρόνο TARGET 2-GR

Στις 14 Νοεμβρίου 2011 δημοσιεύτηκε η Πράξη Συμβουλίου Νομισματικής Πολιτικής του Διοικητή της Τράπεζας της Ελλάδος, αριθμ. 80, σχετικά με την τροποποίηση του Κανονισμού Λειτουργίας του Συστήματος Ταχείας Μεταφοράς Κεφαλαίων και διακανονισμού σε συνεχή χρόνο TARGET 2-GR. Η πράξη τέθηκε σε ισχύ την 21η Νοεμβρίου 2011.

Ε. Θέματα προστασίας καταναλωτή

1. Διεθνές επίπεδο

1.1 Σχέδιο Αρχών του G-20 για την προστασία των καταναλωτών χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών

Κατά τη συνεδρίαση των Υπουργών Οικονομικών και των Διοικητών Κεντρικών Τραπεζών των κρατών μελών του G-20 που έλαβε χώρα τον Φεβρουάριο του 2011 στο Παρίσι, ο Οργανισμός Οικονομικής Συνεργασίας και Ανάπτυξης (εφεξής ΟΟΣΑ) και το FSB έλαβαν την εντολή να εκπονήσουν, από κοινού με άλλους σχετικούς διεθνείς φορείς, κείμενο κοινών αρχών σχετικά με την προστασία του καταναλωτή χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών. Σχέδιο των αρχών αυτών τέθηκε σε διαβούλευση στις αρχές Αυγούστου 2011 από τον ΟΟΣΑ και στη συνέχεια εγκρίθηκε κατά τη συνεδρίαση των Υπουργών Οικονομικών και των Διοικητών Κεντρικών Τραπεζών των κρατών μελών του G-20 στις 14-15 Οκτωβρίου 2011.

Οι δέκα (10) προτεινόμενες αρχές, οι οποίες δεν θα έχουν νομικά δεσμευτικό χαρακτήρα και θα εφαρμόζονται σε όλους τους τομείς χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών, αφορούν τα ακόλουθα:

- τη θέσπιση νομοθετικού και ρυθμιστικού πλαισίου για την προστασία των καταναλωτών χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών,
- το ρόλο των «φορέων επίβλεψης» (oversight bodies) της προστασίας των καταναλωτών χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών,
- την καθιέρωση αρχών για τη δίκαιη και ίση μεταχείριση των καταναλωτών,
- την παροχή πληροφόρησης στους καταναλωτές και τη διαφάνεια,
- τη χρηματοπιστωτική εκπαίδευση,
- την υπεύθυνη επαγγελματική συμπεριφορά που θα πρέπει να επιδεικνύουν οι φορείς παροχής χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών,
- την προστασία των δικαιωμάτων και των προσωπικών δεδομένων των καταναλωτών,
- τη διαχείριση παραπόνων, και
- την ενθάρρυνση του ανταγωνισμού σε εθνικό και διεθνές επίπεδο.

1.2 Προστασία του καταναλωτή χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών με έμφαση στη χορήγηση πιστώσεων

Στις 26 Οκτωβρίου 2011, το FSB έθεσε σε διαβούλευση έκθεση σχετικά με ορισμένες πτυχές της προστασίας καταναλωτή χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών. Η έκθεση εστιάζει σε ζητήματα που αφορούν τη χορήγηση πιστώσεων, συμπεριλαμβανομένης τόσο της καταναλωτικής όσο και της ενυπόθηκης πίστης, και βασίζεται στις απαντήσεις των κρατών μελών του FSB σε ερωτηματολόγιο που τους απεστάλη τον Μάιο του 2011. Η έκθεση αφορά θεματικά τα ακόλουθα:

- αποτύπωση των υφιστάμενων και εκκρεμών πολιτικών για την προστασία του καταναλωτή χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών σε παγκόσμιο επίπεδο,
- αξιολόγηση των υφιστάμενων θεσμών και μηχανισμών προστασίας του καταναλωτή, και
- χαρακτηριστικά του ρυθμιστικού και εποπτικού πλαισίου της προστασίας του καταναλωτή χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών που απαντώνται στις περισσότερες έννομες τάξεις.

Βάσει των πορισμάτων της έρευνας, το FSB προβαίνει στις εξής συστάσεις:

- προώθηση της προστασίας των καταναλωτών σε διεθνές επίπεδο μέσω της δημιουργίας διεθνούς οργανισμού, ο οποίος θα διαθέτει σαφή εντολή και επαρκείς εξουσίες για το σκοπό αυτό,
- θεσμική ενίσχυση των εθνικών αρχών που είναι επιφορτισμένες με αρμοδιότητες για την προστασία των καταναλωτών, και
- ενίσχυση των εποπτικών εργαλείων για τον εντοπισμό τυχόν κενών και αδυναμιών σε ό,τι αφορά την προστασία των καταναλωτών χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών.

1.3 Πρακτικές «εξασφάλισης» (underwriting) στο πλαίσιο της ενυπόθηκης πίστης

Στις 26 Οκτωβρίου 2011, το FSB έθεσε σε διαβούλευση κείμενο αρχών σε σχέση με τους ελάχιστους κανόνες «εξασφάλισης» (underwriting practices) των τραπεζών κατά τη χορήγηση ενυπόθηκων δανείων. Η παρούσα πρωτοβουλία βασίζεται σε σχετική έρευνα που διενεργήθηκε από το FSB τον Μάρτιο του 2011 και έχει ως στόχο τη θέσπιση ενός πλαισίου κοινών αρχών που θα προωθούν τη συνετή χορήγηση ενυπόθηκων δανείων στις έννομες τάξεις των κρατών μελών του, ιδίως, σε περιόδους στις οποίες η αγορά ακινήτων παρουσιάζει άνηση. Οι αρχές, οι οποίες προτείνεται να διέπουν τη χορήγηση δανείων προς καταναλωτές, τα οποία εξασφαλίζονται με εγγραφή εμπράγματος βάρους σε ακίνητο, αφορούν τα ακόλουθα:

- επαλήθευση του εισοδήματος του καταναλωτή,
- αξιολόγηση της ικανότητας του δανειολήπτη να εξυπηρετήσει το δάνειό του,
- υιοθέτηση κατάλληλου συντελεστή ύψους του δανείου προς την αξία του ενυπόθηκου ακινήτου (loan-to-value (LTV) ratio),
- αποτελεσματική διαχείριση της εμπράγματης ασφάλειας,
- συνετή «χρήση» της ασφάλισης του ενυπόθηκου δανείου, και
- κατάλληλο εποπτικό πλαίσιο.

2. Ευρωπαϊκό επίπεδο

2.1 Ενυπόθηκη πίστη - Πρόταση Οδηγίας σχετικά με τις συμβάσεις πίστωσης για ακίνητα κατοικίας

Στις 31 Μαρτίου 2011 η Ευρωπαϊκή Επιτροπή εξέδωσε πρόταση Οδηγίας στον τομέα της ενυπόθηκης πίστης και συγκεκριμένα για τις συμβάσεις παροχής πίστωσης για ακίνητα κατοικίας. Η πρόταση Οδηγίας βασίζεται σε μεγάλο βαθμό στις διατάξεις της Οδηγίας 2008/48/EK για την καταναλωτική πίστη, με ορισμένες όμως τροποποιήσεις ιδίως, αλλά όχι μόνον, λόγω των ιδιομορφιών της ενυπόθηκης πίστης. Τα κυριότερα σημεία της πρότασης Οδηγίας συνοψίζονται στα ακόλουθα:

- (α)** Καθιέρωση υποχρεώσεων επαγγελματικής δεοντολογίας κατά την παροχή πιστώσεων σε καταναλωτές και υποχρέωσης καθορισμού συγκεκριμένων επαγγελματικών προσόντων για το προσωπικό που εμπλέκεται στη χορήγηση ενυπόθηκων δανείων.
- (β)** Θέσπιση διατάξεων για τις πληροφορίες και πρακτικές που προηγούνται της σύναψης της σύμβασης πίστωσης, και, ειδικότερα, καθιέρωση διατάξεων για:
- τη διαφήμιση και την εμπορική προώθηση των εν λόγω υπηρεσιών,
 - την παροχή προσυμβατικής πληροφόρησης και την παροχή εξατομικευμένων επαρκών εξηγήσεων στον καταναλωτή (βάσει του Τυποποιημένου Ευρωπαϊκού Δελτίου Πληροφοριών - ESIS) αναφορικά με τα χαρακτηριστικά της πίστωσης λαμβάνοντας υπόψη το επίπεδο γνώσεων και εξοικείωσης του τελευταίου με τα θέματα παροχής πιστώσεων, και
 - την παροχή πληροφόρησης αναφορικά με τους μεσίτες πιστώσεων.
- (γ)** Καθιέρωση ρυθμίσεων για τον υπολογισμό του Συνολικού Ετήσιου Πραγματικού Ποσοστού Επιβάρυνσης και την παροχή πληροφόρησης για το επιτόκιο χορηγήσεων.
- (δ)** Καθιέρωση υποχρέωσης αξιολόγησης της πιστοληπτικής ικανότητας του καταναλωτή πριν από τη σύναψη της σύμβασης ενυπόθηκτης πίστης και, αν τα αποτελέσματα του ελέγχου αυτού είναι αρνητικά, καθιέρωση υποχρέωσης άρνησης της χορήγησης του δανείου στον καταναλωτή.
- (ε)** Καθιέρωση υποχρέωσης του καταναλωτή να παρέχει πλήρεις και ορθές πληροφορίες αναφορικά με την προσωπική και οικονομική του κατάσταση, οι οποίες θα πρέπει να υποστηρίζονται, αν χρειαστεί, με αποδεικτικά έγγραφα.
- (στ)** Διάταξη για την πρόσβαση σε βάση δεδομένων.
- (ζ)** Καθιέρωση προτύπων για την παροχή συμβουλών στον καταναλωτή.
- (η)** Καθιέρωση δικαιώματος πρόωρης εξόφλησης της πίστωσης, σύμφωνα με το οποίο ο καταναλωτής δικαιούται μείωση του συνολικού κόστους της πίστωσης κατά το ποσό των τόκων και των επιβαρύνσεων που αντιστοιχούν στο εναπομένον διάστημα μέχρι τη λήξη της σύμβασης.
- (θ)** Καθιέρωση πλαισίου άσκησης δραστηριότητας από τους μεσίτες πιστώσεων (αδειοδότηση, τήρηση Μητρώου, επαγγελματικές απαιτήσεις, εποπτεία, ελευθερία εγκατάστασης).
- (ι)** Εκτεταμένη χρήση της διαδικασίας επιτροπολογίας, σύμφωνα με την οποία η Ευρωπαϊκή Επιτροπή εξουσιοδοτείται για την έκδοση κανόνων που θα εξειδικεύουν επιμέρους διατάξεις της Οδηγίας.

2.2 Εναλλακτική και ηλεκτρονική επίλυση διαφορών

Στις 29 Νοεμβρίου 2011, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή ανακοίνωσε δέσμη νομοθετικών προτάσεων που αποσκοπούν στην ενδυνάμωση και συμπλήρωση του νομοθετικού πλαισίου που διέπει την εναλλακτική και ηλεκτρονική επίλυση διαφορών στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Πρόκειται ειδικότερα για μια πρόταση Οδηγίας (υπό α) και μια πρόταση Κανονισμού (υπό β).

(α) Πρόταση Οδηγίας

Η πρόταση Οδηγίας του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου «για την εναλλακτική επίλυση καταναλωτικών διαφορών και την τροποποίηση του Κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 2006/2004 και της Οδηγίας 2009/22/ΕΚ (οδηγία ΕΕΚΔ)» περιλαμβάνει διατάξεις αναφορικά με τα ακόλουθα:

(i) το πεδίο εφαρμογής της μελλοντικής Οδηγίας θα καταλαμβάνει κατά βάση τις διαδικασίες εξω-δικαστικής επίλυσης συμβατικών διαφορών (εγχώριων ή διασυνοριακών) μεταξύ καταναλωτών και εμπόρων, οι οποίες προκύπτουν από την πώληση αγαθών ή την παροχή υπηρεσιών, εφόσον και τα δύο μέρη έχουν την εγκατάσταση ή διαμονή τους στην Ευρωπαϊκή Ένωση και προσφεύγουν σε φορέα εναλλακτικής επίλυσης διαφορών (εφεξής ΕΕΔ).

(ii) διατάξεις που διευκολύνουν την πρόσβαση των ενδιαφερομένων στην εναλλακτική επίλυση διαφορών,

(iii) διατάξεις που ενισχύουν τη διαφάνεια και την αποτελεσματικότητα της λειτουργίας των φορέων ΕΕΔ, όπως:

- η διαδικασία ΕΕΔ είναι δωρεάν ή χαμηλού κόστους για τους καταναλωτές, και
- η διαφορά επιλύεται μέσα σε ενενήντα (90) ημέρες από την ημερομηνία κατά την οποία ο φορέας ΕΕΔ έλαβε την καταγγελία,

(iv) την ενημέρωση των καταναλωτών από τους εμπόρους μέσω της ιστοσελίδας της επιχείρησης, των γενικών όρων των συμβάσεων πώλησης αγαθών ή παροχής υπηρεσιών μεταξύ του εμπόρου και του καταναλωτή και των τιμολογίων ή των αποδείξεων που αφορούν τις εν λόγω συμβάσεις,

(v) τον ορισμό αρμοδίων αρχών, και

(vi) τη συνεργασία μεταξύ των φορέων ΕΕΔ για την επίλυση διασυνοριακών διαφορών, τις πληροφορίες που πρέπει να παρέχουν οι φορείς ΕΕΔ στις αρμόδιες αρχές και την επιβολή κυρώσεων.

(β) Πρόταση Κανονισμού

Με την πρόταση Κανονισμού του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου «για την ηλεκτρονική επίλυση καταναλωτικών διαφορών» προβλέπεται η δημιουργία μιας πλατφόρμας που θα διευκολύνει την αμερόληπτη, διαφανή, αποτελεσματική και δίκαιη εξωδικαστική επίλυση των διαφορών μεταξύ καταναλωτών και εμπόρων ηλεκτρονικά. Τα σημαντικότερα σημεία της εν λόγω πρότασης Κανονισμού συνοψίζονται στα εξής:

(i) την εφαρμογή του Κανονισμού σε διαφορές μεταξύ καταναλωτών και εμπόρων, οι οποίες ανακύπτουν από τη διασυνοριακή ηλεκτρονική πώληση αγαθών ή παροχή υπηρεσιών,

(ii) τη δημιουργία της ευρωπαϊκής ηλεκτρονικής πλατφόρμας επίλυσης διαφορών,

(iii) διατάξεις σχετικά με την υποβολή, την επεξεργασία και τη διαβίβαση της καταγγελίας μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας, και

(iv) τη δημιουργία και την τήρηση ηλεκτρονικής βάσης δεδομένων από τους φορείς ΕΕΔ, την εμπιστευτικότητα και την ασφάλεια των δεδομένων και την ενημέρωση των καταναλωτών από τους εμπόρους που πωλούν αγαθά ή παρέχουν υπηρεσίες στο πλαίσιο διασυνοριακών ηλεκτρονικών συναλλαγών.

2.3 Καταναλωτική πίστη

Εντός του 2011, ανέκυψαν οι ακόλουθες εξελίξεις σε σχέση με την εφαρμογή της Οδηγίας 2008/48/EK:

(α) Διορθωτικό στην Οδηγία 2008/48/EK

Στις 10 Σεπτεμβρίου 2011 δημοσιεύτηκε στην Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης διορθωτικό της Οδηγίας 2008/48/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 23ης Απριλίου 2008, για τις συμβάσεις καταναλωτικής πίστης και την κατάργηση της Οδηγίας 87/102/ΕΟΚ του Συμβουλίου. Με το ως άνω διορθωτικό ακυρώνεται το προγενέστερο διορθωτικό της 31ης Ιουλίου 2010 και αντικαθίσταται ο τίτλος 3 «Κόστος της πίστωσης» που περιέχεται στο Παράρτημα II της Οδηγίας 2008/48/EK αναφορικά με τις «Τυποποιημένες Ευρωπαϊκές Πιστωτικές Πληροφορίες». Οι τροποποιήσεις εντοπίζονται στην ενότητα του τίτλου 3 που αφορά τη σύναψη σύμβασης ασφάλισης που εξασφαλίζει την πίστωση ή την παροχή άλλης συμπληρωματικής υπηρεσίας μαζί με τη σύμβαση πίστωσης.

(β) Οδηγία 2011/90/ΕΕ για τον υπολογισμό του Συνολικού Ετήσιου Πραγματικού Επιτοκίου

Στις 15 Νοεμβρίου 2011, δημοσιεύτηκε στην Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης η Οδηγία 2011/90/ΕΕ της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για την τροποποίηση του Μέρους II του Παραρτήματος I της Οδηγίας 2008/48/EK σε ό,τι αφορά τις πρόσθετες παραδοχές για τον υπολογισμό του ΣΕΠΕ σύμφωνα με την Οδηγία 2008/48/EK. Με την εν λόγω Οδηγία προστίθενται νέα κριτήρια για τους κανόνες υπολογισμού του ΣΕΠΕ σε ό,τι αφορά τις πιστώσεις χωρίς σταθερή διάρκεια ή τις πιστώσεις που είναι πλήρως εξοφλητέες σε περιοδική βάση. Προστίθενται επίσης κανόνες για τη χρονική στιγμή της αρχικής ανάληψης της πίστωσης και τις πληρωμές που πρέπει να γίνουν από τον καταναλωτή.

(γ) Υπολογισμός του Συνολικού Ετήσιου Πραγματικού Επιτοκίου (ΣΕΠΕ) σύμφωνα με την Οδηγία 2008/48/EK

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, με γνώμονα την αποσαφήνιση ορισμένων ζητημάτων που τέθηκαν κατά την εφαρμογή των διατάξεων της Οδηγίας 2008/48/EK για την καταναλωτική πίστη σε ό,τι αφορά τον υπολογισμό του Συνολικού Ετήσιου Πραγματικού Επιτοκίου (ΣΕΠΕ), έθεσε σε διαβούλευση τα ακόλουθα θέματα:

- το ρόλο του ΣΕΠΕ σε σύγκριση με το χρεωστικό επιτόκιο,
- τους κανόνες γνωστοποίησης του ΣΕΠΕ στο στάδιο της διαφήμισης, σε προσυμβατικό στάδιο και κατά τη σύναψη της σύμβασης,
- την αποσαφήνιση στοιχείων κόστους που περιλαμβάνονται στον υπολογισμό του ΣΕΠΕ,
- τον τρόπο μέτρησης του χρόνου που μεσολαβεί μεταξύ των ημερομηνιών που λαμβάνονται υπόψη κατά τον υπολογισμό του ΣΕΠΕ, και
- την αποσαφήνιση ορισμένων από τις παραδοχές που περιέχονται στο Παράρτημα I, τμήμα II της Οδηγίας 2008/48/EK.

2.4 Περιορισμοί επιτοκίων στην Ευρωπαϊκή Ένωση

Στις 25 Ιανουαρίου 2011, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή έθεσε σε διαβούλευση μελέτη που διενεργήθηκε με δική της πρωτοβουλία, αναφορικά με το καθεστώς που διέπει ανά κράτος μέλος τυχόν περιορισμούς σε σχέση με τα επιτόκια. Στόχος της Επιτροπής είναι η εξαγωγή συμπερασμάτων σχετικά με την ανάγκη ανάληψης νομοθετικής πρωτοβουλίας εκ μέρους της.

Ως «περιορισμοί επιτοκίων» ορίζονται όλοι οι κανόνες δικαίου που περιορίζουν άμεσα ή έμμεσα το κόστος του δανεισμού υπέρ του δανειολήπτη. Οι κατηγορίες δανείων που εξετάζονται αφορούν δάνεια γενικού σκοπού (general-purpose credit: installment, revolving, small secured, micro) και ενυπόθηκα δάνεια. Οι περιορισμοί των επιτοκίων διακρίνονται σε άμεσους (συμβατικά επιτόκια και επιτόκια υπερημερίας) και έμμεσους, οι οποίοι αφορούν τη μέθοδο υπολογισμού του ΣΕΠΠΕ και άλλα στοιχεία κόστους.

- (α) Στο πρώτο μέρος της μελέτης καταγράφονται αναλυτικά οι υφιστάμενοι περιορισμοί επιτοκίων στα 27 κράτη μέλη και γίνεται ανάλυση των μηχανισμών επιβολής τους, αλλά και του ύψους των σχετικών περιορισμών.
- (β) Στο δεύτερο μέρος της μελέτης γίνεται μια οικονομική ανάλυση των περιορισμών των επιτοκίων, ως παρεμβάσεων στην αγορά, και των επιπτώσεών τους στον ανταγωνισμό και στην κοινωνική και οικονομική ευημερία. Παράλληλα παρουσιάζονται οι σχετικές αγορές και των 27 κρατών μελών (με ιδιαίτερη έμφαση σε έξι από αυτά). Τέλος, προκειμένου να αξιολογηθούν οι επιπτώσεις των περιορισμών επιτοκίων, ελέγχονται προς επαλήθευση μια σειρά διαφορετικών υποθέσεων αναφορικά με τη λειτουργία των εν λόγω περιορισμών.

2.5 Ευρωπαϊκή προσέγγιση στις συλλογικές προσφυγές

Στις 4 Φεβρουαρίου 2011, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή έθεσε σε διαβούλευση κείμενο εργασίας σχετικά με την υιοθέτηση μιας ενιαίας ευρωπαϊκής προσέγγισης για τις συλλογικές προσφυγές. Ως συλλογική προσφυγή νοείται κάθε είδους μηχανισμός με την ενεργοποίηση του οποίου μπορεί να επιτευχθεί είτε η παύση ή αποτροπή παράνομων εμπορικών πρακτικών που πλήττουν τα έννομα συμφέροντα περισσότερων προσώπων είτε η επιδίκαση αποζημίωσης για ζημία που απορρέει από τις εν λόγω πρακτικές. Η διαδικασία της συλλογικής προσφυγής μπορεί να περιλαμβάνει και μηχανισμούς εξωδικαστικής επίλυσης διαφορών ή την ανάθεση της επίλυσης των αξιώσεων σε δημόσιους ή άλλους αντιπροσωπευτικούς φορείς. Αντικείμενο της διαβούλευσης αποτελούν, κυρίως, τα ακόλουθα θέματα:

- οι προϋποθέσεις που θα πρέπει να πληρούν οι μηχανισμοί συλλογικής προσφυγής ώστε να είναι αποτελεσματικοί,
- οι τρόποι διασφάλισης της έγκαιρης και πλήρους πληροφόρησης των εκάστοτε θιγόμενων προσώπων και η αποσαφήνιση του ρόλου που θα πρέπει να διαδραματίζουν οι φορείς αντιπροσωπευσης των θιγόμενων προσώπων, ιδίως σε διασυννοριακό επίπεδο,
- η ανάδειξη των μηχανισμών συναινετικής (εξωδικαστικής) επίλυσης διαφορών ως εναλλακτικού τρόπου επίλυσης διαφορών,
- η αποθάρρυνση της καταχρηστικής προσφυγής στη δικαιοσύνη, και
- η εξεύρεση κατάλληλων μηχανισμών χρηματοδότησης.

2.6 Κοινές Αρχές της EBIC για τη διαφάνεια τραπεζικών χρεώσεων σε τρεχούμενους λογαριασμούς

Τον Μάιο του 2011, η Ολομέλεια της Ευρωπαϊκής Ομοσπονδίας του Τραπεζικού Κλάδου (European Banking Industry Committee, εφεξής EBIC) εξέδωσε κείμενο Κοινών Αρχών αναφορικά με τη διαφάνεια και συγκρισιμότητα των χρεώσεων σε προσωπικούς τρεχούμενους λογαριασμούς. Η εν λόγω πρωτοβουλία αποτέλεσε απάντηση στη σχετική παρότρυνση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής προς την EBIC, να λάβει μέτρα για την ενίσχυση της διαφάνειας και της συγκρισιμότητας των διαφόρων χρεώσεων σε τραπεζικούς λογαριασμούς.

Ανταποκρινόμενη στη σύσταση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, η EBIC διατύπωσε μια σειρά αρχών μέσω των οποίων επιδιώκεται η διασφάλιση της διαφάνειας και συγκρισιμότητας των χρεώσεων που επιβάλλουν τα πιστωτικά ιδρύματα σε τρεχούμενους τραπεζικούς λογαριασμούς (personal current accounts).

3. Εθνικό επίπεδο

3.1 Ρύθμιση οφειλών υπερχρεωμένων φυσικών προσώπων

Εντός του 2011, η εφαρμογή των ρυθμίσεων του ν. 3869/2010 «Ρύθμιση των οφειλών υπερχρεωμένων φυσικών προσώπων» υποστηρίχτηκαν και εξειδικεύτηκαν με μια σειρά πρωτοβουλιών. Ειδικότερα:

(α) Σύστημα διαχείρισης, παρακολούθησης, αξιολόγησης και ελέγχου για τη συνδρομή στην επιδίωξη για εξωδικαστικό συμβιβασμό

Στις 15 Μαρτίου 2011 δημοσιεύτηκε η Κοινή Υπουργική Απόφαση 1.3120/οικ.3.630 αναφορικά με την «Υποστήριξη εφαρμογής του Ν. 3869/2010 / Συνδρομή στην επιδίωξη για εξωδικαστικό συμβιβασμό». Με την απόφαση αυτή προβλέπεται η λειτουργία Πανελληνίου Δικτύου υποστήριξης των καταναλωτών που επιθυμούν να υπαχθούν στις διατάξεις του ν. 3869/2010, με την παροχή σε αυτούς δωρεάν νομικής συνδρομής κατά το στάδιο της προσπάθειας επίτευξης εξωδικαστικού συμβιβασμού με τους πιστωτές τους, όπως προβλέπεται από τις διατάξεις του ίδιου αυτού νόμου.

Στο Δίκτυο συμμετέχουν δικηγορικοί σύλλογοι και ενώσεις καταναλωτών από όλη τη χώρα, ενώ για την εφαρμογή της εν λόγω δράσης προβλέπονται επίσης αρμοδιότητες για τον Συνήγορο του Καταναλωτή και την Ειδική Υπηρεσία Εφαρμογής Συγχρηματοδοτούμενων Ενεργειών από το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης. Για τις υπηρεσίες τους αυτές, οι ενώσεις καταναλωτών και οι δικηγόροι που αποδέχονται τους όρους της εν λόγω Κοινής Υπουργικής Απόφασης θα αποζημιώνονται από πόρους του προγράμματος ΕΣΠΑ. Η χρηματοδότηση του Δικτύου επρόκειτο να διαρκέσει καταρχήν για ολόκληρο το 2011.

(β) Διευκρίνιση των διατάξεων του ν. 3869/2010

Με το άρθρο 85 του ν. 3996/2011 με τίτλο «Αναμόρφωση του Σώματος Επιθεώρησης Εργασίας, Ρυθμίσεις θεμάτων Κοινωνικής Ασφάλισης και άλλες διατάξεις» αποσαφηνίζεται το περιεχόμενο ορισμένων διατάξεων του ν. 3869/2010 για τη ρύθμιση των οφειλών υπερχρεωμένων φυσικών προσώπων. Ειδικότερα, με το άρθρο αυτό διευκρινίζονται, μεταξύ άλλων, τα ακόλουθα:

- (i) Η ρύθμιση των οφειλών αναφέρεται σε όλο το παθητικό του οφειλέτη, αφορά δηλαδή τόσο τις ληξιπρόθεσμες όσο και τις μη ληξιπρόθεσμες οφειλές.
- (ii) Το αρμόδιο Ειρηνοδικείο μπορεί με την κατάθεση της αίτησης να εκδίδει προσωρινή διαταγή ή να διατάσσει προληπτικά μέτρα μέχρι την έκδοση της οριστικής απόφασης.
- (iii) Η αίτηση για υποκατάσταση της συναίνεσης του πιστωτή στο πλαίσιο της επιδίωξης δικαστικού συμβιβασμού εκδικάζεται στη δικάσιμο που έχει οριστεί για τη συζήτηση της αίτησης δικαστικής ρύθμισης των χρεών.
- (iv) Η ρύθμιση της οφειλής για την προστασία της κύριας κατοικίας μέχρι είκοσι έτη μπορεί να γίνει και με σταθερό επιτόκιο (και όχι μόνο με κυμαινόμενο επιτόκιο) προκειμένου να μη δυσχεραίνεται ο υπολογισμός του ύψους των υποχρεώσεων του οφειλέτη προς τους πιστωτές του κατά τη διάρκεια της ρύθμισης.
- (v) Το ακίνητο που χρησιμοποιείται ως κύρια κατοικία προστατεύεται και όταν ο οφειλέτης έχει την επικαρπία ή την ψιλή κυριότητα αυτού.
- (vi) Το πιστωτικό ίδρυμα, στην κατάσταση οφειλών που χορηγεί στον οφειλέτη, θα πρέπει να μνημονεύει και το επιτόκιο με το οποίο εξυπηρετείται η οφειλή, ώστε να μπορεί να προσδιορίζεται πληρέστερα το ύψος των υποχρεώσεων του οφειλέτη μέχρι το χρόνο εκδίκασης της αίτησης.
- (vii) Δεν θίγονται οι απαιτήσεις των πιστωτών οι οποίοι δεν περιλαμβάνονται στην αίτηση για δικαστική ρύθμιση των χρεών.

3.2 Απαγόρευση αναγραφής Γενικών Όρων Συναλλαγών που έχουν κριθεί καταχρηστικοί με αμετάκλητες δικαστικές αποφάσεις

Στις 18 Ιανουαρίου 2011 δημοσιεύτηκε η Απόφαση Ζ1-21/2011 του Υφυπουργού Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης «Τροποποίηση - συμπλήρωση της υπ' αριθμ. Ζ1-798/25.06.2008 (ΦΕΚ Β 1353) Απόφασης του Υπουργού Ανάπτυξης για την απαγόρευση αναγραφής Γενικών Όρων Συναλλαγών που έχουν κριθεί καταχρηστικοί με αμετάκλητες δικαστικές αποφάσεις» με την οποία απαγορεύεται η χρήση οκτώ (8) Γενικών Όρων Συναλλαγών που έχουν κριθεί ως καταχρηστικοί με αμετάκλητες δικαστικές αποφάσεις.

Οι Γενικοί Όροι Συναλλαγών των οποίων η χρήση απαγορεύτηκε με την εν λόγω Απόφαση είναι οι εξής:

- Όρος που προβλέπει, στην περίπτωση στεγαστικού δανείου που χρησιμοποιείται για κατασκευή ή ανέγερση κατοικίας ότι, το δάνειο θα κατατίθεται σε δεσμευμένο λογαριασμό του οφειλέτη και ενώ η αποδέσμευση γίνεται σταδιακά, ανάλογα με την πρόοδο των εργασιών, ο δανειολήπτης επιβαρύνεται με τους τόκους του δανείου από την ημέρα που κατατίθεται το ποσό στο δεσμευμένο λογαριασμό. Ο όρος απαγορεύεται ανεξάρτητα αν το ποσό που κατατίθεται στο λογαριασμό του δανειολήπτη εκτοκίζεται με τόκο καταθέσεως.
- Όρος που προβλέπει ότι σε περίπτωση ανάληψης μετρητών από κατάστημα ή Αυτόματο Ταμειολογικό Μηχάνημα (ΑΤΜ) του ιδίου πιστωτικού ιδρύματος την καταβολή προμήθειας ή λειτουργικών εξόδων στο πιστωτικό ίδρυμα.
- Όρος που προβλέπει ότι οι λογαριασμοί με μέσο μηνιαίο υπόλοιπο μικρότερο από εκείνο που ορίζει το πιστωτικό ίδρυμα, βαρύνονται με έξοδα τήρησης και παρακολούθησης των κινήσεων.

- Όρος που προβλέπει ότι υποχρεώνεται ο καταθέτης να ειδοποιήσει αμέσως το πιστωτικό ίδρυμα, σε περίπτωση απώλειας του βιβλιαρίου καταθέσεων και ορίζει ότι το πιστωτικό ίδρυμα δεν ευθύνεται σε περίπτωση που πραγματοποιήσει πληρωμή σε άλλο πρόσωπο, πριν λάβει την προαναφερομένη ειδοποίηση.
- Όρος που προβλέπει την επιβολή εξόδων αδράνειας σε καταθετικούς λογαριασμούς που παραμένουν ακίνητοι για χρονικό διάστημα μεγαλύτερο από το ελάχιστο διάστημα που ορίζει το πιστωτικό ίδρυμα.
- Όρος που προβλέπει ότι επιβάλλονται προμήθεια ή έξοδα για την κατάθεση σε λογαριασμό τρίτου που είναι πελάτης του πιστωτικού ιδρύματος.
- Όρος με τον οποίο επιβάλλονται προμήθεια ή έξοδα σε κάθε κίνηση λογαριασμού ταμειυτηρίου ή τρεχούμενου, αναφορικά με ανάληψη ή κατάθεση μετρητών ή επιταγής στα ταμεία, όταν οι κινήσεις υπερβαίνουν ορισμένο όριο που ορίζει η τράπεζα.
- Όρος που περιορίζει την ευθύνη του πιστωτικού ιδρύματος μόνο για δόλο ή βαριά αμέλεια του υπαλλήλου του σε περίπτωση μη γνήσιας υπογραφής σε δελτία ή σε εντολές πληρωμής, αποκλείοντας κατ' αυτόν τον τρόπο την ευθύνη του για ελαφρά αμέλεια.

ΣΤ. Πρόληψη και καταστολή της νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες και χρηματοδότησης της τρομοκρατίας – Θέματα φυσικής ασφάλειας

1. Διεθνές επίπεδο - Διαγραφή της Ελλάδας από τον κατάλογο των εθνικών δικαιοδοσιών υψηλού κινδύνου σε θέματα καταπολέμησης της νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες και χρηματοδότησης της τρομοκρατίας

Στις 27 Ιουνίου 2011, η Ομάδα Χρηματοοικονομικής Δράσης (εφεξής FATF) δημοσίευσε, για τέταρτη φορά από τον Φεβρουάριο του 2010, τους δύο καταλόγους με τις εθνικές δικαιοδοσίες υψηλού κινδύνου σε θέματα καταπολέμησης της νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες και χρηματοδότησης της τρομοκρατίας.

(α) Στον πρώτο κατάλογο, με τίτλο “FATF Public Statement” εξακολουθούν να περιλαμβάνονται δύο (2) χώρες εξαιρετικά υψηλού κινδύνου (Ιράν και Βόρεια Κορέα). Ωστόσο, στο εν λόγω κείμενο, έχουν προστεθεί ακόμα οκτώ (8) χώρες με στρατηγικής σημασίας παραλείψεις οι οποίες δεν έχουν παρουσιάσει καμία πρόοδο αντιμετώπισής τους από την προηγούμενη αξιολόγηση της FATF. Ειδικότερα, πρόκειται για τις ακόλουθες χώρες: Αιθιοπία, Βιρμανία, Βολιβία, Κένυα, Κούβα, Σρι Λάνκα, Συρία και Τουρκία.

(β) Στο δεύτερο κατάλογο με τίτλο “Improving Global AML/CTF Compliance: On-Going Process” περιλαμβάνονται τριάντα (30) χώρες, μεταξύ των οποίων δεν βρίσκεται, για πρώτη φορά από τον Φεβρουάριο του 2010, η Ελλάδα. Οι εν λόγω 30 χώρες κατηγοριοποιούνται σε αυτές που έχουν εμφανίσει πρόοδο στη λήψη μέτρων για την προσαρμογή τους στις συστάσεις της FATF και σε αυτές όπου δεν έχει επέλθει κάποια πρόοδος σε σχέση με τον Φεβρουάριο του 2011.

2. Ευρωπαϊκό επίπεδο

2.1 Τρίτες χώρες που επιβάλλουν απαιτήσεις ισοδύναμες με αυτές που θεσπίζει η Οδηγία 2005/60/EK

Η Επιτροπή για την πρόληψη της νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες και χρηματοδότησης της τρομοκρατίας της Ευρωπαϊκής Επιτροπής (Committee on the Prevention of Money Laundering and Terrorist Financing) δημοσίευσε κείμενο αναφορικά με τις τρίτες χώρες, οι οποίες επιβάλλουν απαιτήσεις ισοδύναμες με αυτές που θεσπίζει η Οδηγία 2005/60/EK σχετικά με την πρόληψη της χρησιμοποίησης του χρηματοπιστωτικού συστήματος για τη νομιμοποίηση εσόδων από παράνομες δραστηριότητες και τη χρηματοδότηση της τρομοκρατίας.

Ταυτόχρονα, μαζί με το ως άνω κείμενο υιοθετήθηκε επικαιροποιημένος, σε σχέση με αυτόν του 2008, κατάλογος με τις τρίτες χώρες που επιβάλλουν απαιτήσεις ισοδύναμες με αυτές που θεσπίζει η Οδηγία 2005/60/EK. Ο εν λόγω κατάλογος χωρών, το καθεστώς ισοδυναμίας των οποίων θα επαναξιολογείται περιοδικά, περιλαμβάνει πλέον τις ακόλουθες δώδεκα (12) τρίτες χώρες: Αυστραλία,

Βραζιλία, Ελβετία, Ηνωμένες Πολιτείες της Αμερικής, Ιαπωνία, Ινδία, Καναδά, Μεξικό, Νότια Αφρική, Νότια Κορέα, Σιγκαπούρη και Χονγκ Κονγκ.

Σε σχέση με τον προηγούμενο πίνακα τρίτων χωρών, έχουν πλέον διαγραφεί από το καθεστώς ισοδυναμίας η Αργεντινή, η Νέα Ζηλανδία και η Ρωσία, ενώ έχουν προστεθεί η Ινδία και η Νότια Κορέα.

2.2 Προστασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και καταπολέμηση νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες και χρηματοδότησης της τρομοκρατίας

Τον Σεπτέμβριο 2011 δημοσιεύθηκαν η γνώμη και οι συνοδευτικές αυτής σαράντα τέσσερις (44) Συστάσεις του “Article 29 Data Protection Working Party”, σχετικά με την προστασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και την καταπολέμηση της νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες και χρηματοδότησης της τρομοκρατίας. Σκοπός των συστάσεων είναι η παροχή πρακτικών κατευθυντήριων γραμμών προς τις νομοθετικές και εποπτικές αρχές, τις εθνικές μονάδες για την καταπολέμηση της νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες και της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας (FIUs), τα υπόχρεα εκ της νομοθεσίας πρόσωπα για την αποστολή ύποπτων ή/και ασυνήθιστων συναλλαγών και τους λοιπούς εμπλεκόμενους.

Το “Article 29 Data Protection Working Party” έχει συγκροτηθεί στο πλαίσιο της Οδηγίας 95/46/ΕΚ «για την προστασία των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και για την ελεύθερη κυκλοφορία των δεδομένων αυτών» και είναι ανεξάρτητο συμβουλευτικό όργανο. Απαρτίζεται από έναν εκπρόσωπο της αρχής ή των αρχών ελέγχου που έχει ορίσει κάθε κράτος μέλος, έναν εκπρόσωπο της European Data Protection Supervisor (EDPS), καθώς και έναν εκπρόσωπο της Ευρωπαϊκής Επιτροπής.

3. Εθνικό επίπεδο

3.1 Σύσταση αρχής καταπολέμησης της νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες και της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας και ελέγχου των δηλώσεων περιουσιακής κατάστασης

Στις 10 Μαρτίου 2011 δημοσιεύτηκε ο ν. 3932/2011 «Σύσταση αρχής καταπολέμησης της νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες και της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας, και ελέγχου των δηλώσεων περιουσιακής κατάστασης». Σύμφωνα με το νόμο αυτό, η υφιστάμενη Επιτροπή του άρθρου 7 του ν. 3691/2008 «Πρόληψη και καταστολή της νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες και της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας και άλλες διατάξεις» μετονομάζεται σε «Αρχή Καταπολέμησης της Νομιμοποίησης Εσόδων από Εγκληματικές Δραστηριότητες και της Χρηματοδότησης της Τρομοκρατίας και Ελέγχου των Δηλώσεων Περιουσιακής Κατάστασης». Η Αρχή συγκροτείται από τρεις αυτοτελείς Μονάδες, με διακριτές αρμοδιότητες, προσωπικό και υποδομές, υπό κοινό όμως Πρόεδρο. Επίσης, με το νόμο τροποποιούνται ή καταργούνται μια σειρά άρθρων των νόμων 3691/2008 και 3213/2003 «Δήλωση και έλεγχος περιουσιακής κατάστασης βουλευτών, δημοσίων λειτουργών και υπαλλήλων, ιδιοκτητών μέσων μαζικής ενημέρωσης και άλλων κατηγοριών προσώπων».

3.2 Χρήση συστημάτων βιντεοεπιτήρησης για την προστασία προσώπων και αγαθών

Στις 13 Απριλίου 2011 δημοσιεύτηκε από την Αρχή Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα η Οδηγία αριθμ. 1/2011 «Χρήση συστημάτων βιντεοεπιτήρησης για την προστασία προσώπων και αγαθών». Οι σχετικές για τα πιστωτικά ιδρύματα διατάξεις περιλαμβάνονται στο άρθρο 16 της Οδηγίας. Ειδικότερα:

- (α) Η εγκατάσταση συστημάτων βιντεοεπιτήρησης επιτρέπεται σε όλους τους χώρους των τραπεζών εκτός από τους χώρους που αναφέρονται στην παρ. 3 του άρθρου 6 της παρούσας Οδηγίας, όπου η βιντεοεπιτήρηση προσβάλλει το σκληρό πυρήνα του δικαιώματος στην ιδιωτική ζωή.
- (β) Οι τράπεζες και τα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα δύνανται να διατηρούν τα δεδομένα για χρονικό διάστημα όχι μεγαλύτερο των σαράντα πέντε (45) ημερών. Αν κατά το χρονικό αυτό διάστημα καταγραφούν περιστατικά οργανωμένης οικονομικής απάτης ή αμφισβητήσιμης οικονομικής συναλλαγής, τα σχετικά τμήματα των δεδομένων του συστήματος βιντεοεπιτήρησης δύνανται να διατηρηθούν σε ξεχωριστό αρχείο με ανάλογα μέτρα ασφαλείας για όσο διάστημα απαιτείται για τη διερεύνηση και την πειθαρχική ή δικαστική δίωξη των περιστατικών αυτών.
- (γ) Ειδικά για τις εταιρίες εκτύπωσης πιστωτικών καρτών και προσωπικών αναγνωριστικών στοιχείων, επιτρέπεται η τήρηση των δεδομένων που καταγράφονται αποκλειστικά από τους χώρους όπου πραγματοποιείται η διαδικασία εκτύπωσης και αποστολής των πιστωτικών καρτών και των σχετικών κωδικών, για διάστημα έως ενενήντα (90) ημέρες.

Από την έκδοση και δημοσίευση στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως της Οδηγίας αριθμ. 1/2011 καταργείται η Οδηγία αριθμ. 1122/2000 για τα κλειστά κυκλώματα τηλεόρασης, όπως τροποποιήθηκε με τις αποφάσεις 40/2001 και 46/2009 της Αρχής.

3.3 Όροι ασφαλείας των καταστημάτων των πιστωτικών ιδρυμάτων

Στις 29 Απριλίου 2011 δημοσιεύτηκε η απόφαση αριθμ. 3015/30/6-η του Υφυπουργού Προστασίας του Πολίτη με την οποία τροποποιείται η υπ' αριθμ. 3015/30/6 από 23-3-2009 απόφαση Αναπληρωτή Υπουργού Εσωτερικών «Καθορισμός όρων ασφαλείας καταστημάτων πιστωτικών ιδρυμάτων».

3.4 Άρση φορολογικού, τραπεζικού, χρηματιστηριακού ή επιχειρηματικού απορρήτου

Την 1η Ιουλίου 2011 δημοσιεύτηκε ο ν. 3986/2011 «Επείγοντα μέτρα εφαρμογής Μεσοπρόθεσμου Πλαισίου Δημοσιονομικής Στρατηγικής 2012-2015», στην παρ. 3, του άρθρου 32 του οποίου προβλέπονται τα ακόλουθα:

Η παράγραφος 2 του άρθρου 82 του Κ.Φ.Ε. αντικαθίσταται ως εξής:

«4. α) Στις περιπτώσεις που από την Υποδιεύθυνση Οικονομικής Αστυνομίας διενεργείται προκαταρκτική εξέταση ή προανάκριση δεν ισχύει το φορολογικό, τραπεζικό, χρηματιστηριακό ή επιχειρηματικό απόρρητο.

β) Η Υποδιεύθυνση Οικονομικής Αστυνομίας με την ολοκλήρωση των ερευνών της διαβιβάζει στις αρμόδιες αρχές του Υπουργείου Οικονομικών στοιχεία που συγκέντρωσε κατά την άσκηση των αρμοδιοτήτων της και από τα οποία προκύπτει η τέλεση φορολογικών και τελωνειακών παραβάσεων, προκειμένου να επιβληθούν και οι προβλεπόμενες από τις οικείες διατάξεις διοικητικές κυρώσεις.

γ) Με απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Προστασίας του Πολίτη καθορίζεται ο τρόπος ενημέρωσης, η διαδικασία ανταλλαγής πληροφοριακών στοιχείων και κάθε άλλο αναγκαίο θέμα για την εφαρμογή της φορολογικής και τελωνειακής νομοθεσίας μεταξύ της Υποδιεύθυνσης Οικονομικής Αστυνομίας και των υπηρεσιών του Υπουργείου Οικονομικών.»

3.5 Διοικητικές κυρώσεις σε περίπτωση παραβίασης της νομοθεσίας κατά της νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες και χρηματοδότησης της τρομοκρατίας

Στις 25 Ιουλίου 2011 δημοσιεύτηκε ο ν. 3994/2011 «Εξορθολογισμός και βελτίωση στην απονομή της πολιτικής δικαιοσύνης και άλλες διατάξεις», με το άρθρο 76 του οποίου αντικαθίσταται η παρ. 1 του άρθρου 52 του ν. 3691/2008, όπως ισχύει, προκειμένου:

(α) Να καταστεί δυνατή η επιβολή διοικητικών κυρώσεων σε όλα τα υπόχρεα πρόσωπα του άρθρου 5 – και όχι μόνο στις εταιρίες που ανήκουν στον χρηματοπιστωτικό τομέα, όπως ίσχυε μέχρι σήμερα – που παραβαίνουν τις υποχρεώσεις της ισχύουσας νομοθεσίας κατά της νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες.

(β) Να αναπροσαρμοστούν τα διοικητικά πρόστιμα σε βάρος φυσικών προσώπων.

Τέλος, με την παρ. 2 του ίδιου άρθρου προβλέπεται πως στο άρθρο 3 του Ν.Δ. 1059/1971 προστίθεται τελευταίο εδάφιο, σύμφωνα με το οποίο «Οι σχετικές αποφάσεις και τα βουλεύματα αποστέλλονται από τις δικαστικές αρχές στην Τράπεζα της Ελλάδος, η οποία, με ευθύνη της, τα διαβιβάζει αμέσως στις διατασσόμενες από αυτές τράπεζες».

3.6 Τροποποίηση του ν. 3691/2008

Με το άρθρο 29 του ν. 4021/2011 «Ενισχυμένα μέτρα εποπτείας και εξυγίανσης των Πιστωτικών Ιδρυμάτων – Ρύθμιση θεμάτων χρηματοπιστωτικού χαρακτήρα – Κύρωση της Σύμβασης – Πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Ταμείου Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας και των τροποποιήσεών της και άλλες διατάξεις» τροποποιήθηκαν τα άρθρα 4, 6 και 17 του ν. 3691/2008 για την πρόληψη και καταστολή της νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες και της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας.

3.7 Επαναπατριsmός κεφαλαίων

Η διαδικασία επαναπατριsmού κεφαλαίων που προβλεπόταν στην παρ. 1 του αρθ. 18 του ν. 3842/2010 «Αποκατάσταση φορολογικής δικαιοσύνης, αντιμετώπιση της φοροδιαφυγής και άλλες διατάξεις», όπως τροποποιήθηκε με την παρ. 19 του άρθρου 21 του ν. 3943/2011 «Καταπολέμηση της φοροδιαφυγής, στελέχωση των ελεγκτικών υπηρεσιών και άλλες διατάξεις αρμοδιότητας Υπουργείου Οικονομικών», έπαυσε να ισχύει από τις 3 Οκτωβρίου 2011 δεδομένου ότι φυσικά ή νομικά πρόσωπα που υπόκεινται σε φόρο εισοδήματος στην Ελλάδα μπορούσαν να μεταφέρουν ή να δηλώσουν, μέχρι την 30ή Σεπτεμβρίου 2011, κεφάλαια για τα οποία συνέτρεχε είτε υποχρέωση δήλωσής τους είτε υποχρέωση καταβολής φόρου σύμφωνα με τις εκάστοτε ισχύουσες διατάξεις.

Ζ. Νομικά - Φορολογικά θέματα

1. Ευρωπαϊκό επίπεδο

1.1 Διαχείριση κρίσεων στο χρηματοπιστωτικό τομέα: διευθέτηση και εξυγίανση πιστωτικών ιδρυμάτων

Στις 6 Ιανουαρίου 2011 τέθηκε σε διαβούλευση από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή έγγραφο εργασίας, το οποίο περιέχει τις τεχνικές λεπτομέρειες που απαρτίζουν το πλαίσιο διαχείρισης κρίσεων σύμφωνα την προηγηθείσα Ανακοίνωση (Οκτώβριος 2010) αναφορικά με τη διαχείριση κρίσεων στο χρηματοπιστωτικό τομέα. Ακολουθώντας τις γενικές αρχές που προτάσσει η Ανακοίνωση, το έγγραφο εργασίας περιέχει προτάσεις αναφορικά με τα ακόλουθα ζητήματα:

(α) Πεδίο εφαρμογής: Προτείνεται να καταλαμβάνονται πιστωτικά ιδρύματα και συστημικά σημαντικές εταιρίες παροχής επενδυτικών υπηρεσιών. Επιπλέον, προτείνεται να καταλαμβάνονται μητρικά πιστωτικά ιδρύματα και μητρικές χρηματοπιστωτικές εταιρίες holding με έδρα εντός της Ευρωπαϊκής Ένωσης, σε περιπτώσεις όπου μία από τις θυγατρικές εταιρίες πληροί τα κριτήρια εξυγίανσης και η εφαρμογή του πλαισίου διαχείρισης κρίσεων στη μητρική εταιρία είναι απαραίτητη.

(β) Εποπτεία, προετοιμασία και πρόληψη: Προτείνεται να θεσπιστεί υποχρέωση των εποπτικών αρχών και των πιστωτικών ιδρυμάτων να προετοιμάζουν σχέδια ανάκαμψης (recovery) και διευθέτησης (resolution). Σε περίπτωση που οι εποπτικές αρχές, κατά το στάδιο κατάρτισης του σχεδίου, αντιληφθούν ότι υπάρχουν παράγοντες που εμποδίζουν τη διαδικασία διευθέτησης σύμφωνα με το σχέδιο, θα πρέπει να έχουν τις κατάλληλες αρμοδιότητες και εξουσίες, ώστε να αξιώνουν από το πιστωτικό ίδρυμα την άρση των εμποδίων αυτών.

Περιλαμβάνονται επίσης τεχνικές λεπτομέρειες αναφορικά με την παροχή οικονομικής στήριξης από ένα μέλος του ομίλου σε άλλο (ενδο-ομιλικές συναλλαγές) και αναφορικά με τη θέσπιση ενός αποτελεσματικού πλαισίου συνεργασίας μεταξύ των εποπτικών αρχών.

(γ) Έγκαιρη παρέμβαση: Σε ό,τι αφορά τα μέτρα που θα μπορούν να ληφθούν κατά το στάδιο της έγκαιρης παρέμβασης, οι αρμόδιες αρχές θα μπορούν να διατάξουν την απαγόρευση πληρωμής μερισμάτων, την αντικατάσταση της διοίκησης, τη διακοπή εκ μέρους του ιδρύματος συγκεκριμένων ενεργειών ή επιχειρηματικών δραστηριοτήτων, τη θέση σε εφαρμογή του σχεδίου ανάκαμψης, αλλά και το διορισμό ειδικού διοικητή (special manager) για περιορισμένο χρονικό διάστημα.

(δ) Εργαλεία εξυγίανσης, αρμοδιότητες και μηχανισμοί: Τα μέτρα που προτείνονται προς διαβούλευση περιλαμβάνουν τη δυνατότητα πώληση μέρους του πιστωτικού ιδρύματος ή μέρους της επιχείρησης χωρίς τη συναίνεση των μετόχων (sale of business tool), τη μεταβίβαση μέρους ή όλης της δραστηριότητας του ιδρύματος σε προσωρινή «τράπεζα-γέφυρα» (bridge-bank tool) και το διαχωρισμό και μεταβίβαση των «τοξικών» περιουσιακών στοιχείων του ιδρύματος σε ξεχωριστό «όχημα» (asset separation tool).

(ε) Εξυγίανση σε επίπεδο ομίλου: Προτείνεται η δημιουργία σωμάτων αρμοδίων αρχών για την εξυγίανση πιστωτικών ιδρυμάτων (resolution colleges) για κάθε ίδρυμα με διασυνοριακή δραστηριότητα, επί τη βάση των υπάρχοντων σωμάτων εποπτών που προβλέπονται από την

Οδηγία CRD 2. Τα σώματα αυτά θα έχουν, μεταξύ άλλων, την ευθύνη προετοιμασίας των σχεδίων διευθέτησης και αποκρυστάλλωσης των αρχών βάσει των οποίων θα γίνει η κατανομή οικονομικών βαρών (burden sharing).

(στ) Λοιπά ζητήματα: Πλην των ανωτέρω αναφερόμενων ζητημάτων, στο έγγραφο εργασίας προτείνονται λύσεις σε σχέση με τη χρηματοδότηση της διαδικασίας διευθέτησης μέσω ταμείων εξυγίανσης τραπεζών και τη θέσπιση μηχανισμών διαγραφής ή μετατροπής χρέους σε μετοχικό κεφάλαιο (debt write-down, bail-in mechanisms).

1.2 Προστασία προσωπικών δεδομένων

Εντός του 2011, έλαβαν χώρα δύο πρωτοβουλίες αναφορικά με την αναμόρφωση του ισχύοντος νομοθετικού πλαισίου για την προστασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα. Ειδικότερα:

(α) Ανακοίνωση Ευρωπαϊκής Επιτροπής

Στις 4 Νοεμβρίου 2011, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή σε Ανακοίνωσή της έθεσε σε δημόσια διαβούλευση τις προτάσεις της για την υιοθέτηση μιας συνολικής προσέγγισης αναφορικά με την προστασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Τα σημαντικότερα σημεία της Ανακοίνωσης συνοψίζονται στα ακόλουθα, μεταξύ άλλων, θέματα:

- ενίσχυση των δικαιωμάτων των φυσικών προσώπων,
- ελεύθερη και εν πλήρη επιγνώσει συγκατάθεση και προστασία ευαίσθητων δεδομένων, και
- εναρμόνιση των κανόνων προστασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα σε ευρωπαϊκό επίπεδο.

(β) Διαβούλευση του Συμβουλίου της Ευρώπης

Η Ευρωπαϊκή Σύμβαση 108 για την προστασία του ατόμου από την αυτοματοποιημένη επεξεργασία προσωπικών δεδομένων του Συμβουλίου της Ευρώπης (Σύμβαση 108), αποτελεί το πρώτο νομικά δεσμευτικό κείμενο του ευρωπαϊκού χώρου με σκοπό την προστασία των προσωπικών δεδομένων. Από την έναρξη εφαρμογής της μέχρι σήμερα αποτέλεσε βάση για κάθε σχετική νομοθετική πρωτοβουλία τόσο σε επίπεδο Ευρωπαϊκής Ένωσης (Οδηγία 95/46/EK) όσο και σε εθνικό επίπεδο (ν. 2068/1992). Τα ερωτήματα της διαβούλευσης του Συμβουλίου της Ευρώπης για την προστασία του ατόμου από την αυτοματοποιημένη επεξεργασία προσωπικών δεδομένων καλύπτουν όλο το εύρος των διατάξεων της Σύμβασης. Τα ζητήματα που τίθενται αφορούν ιδίως:

- την ενίσχυση της αρχής της ελαχιστοποίησης επεξεργασίας δεδομένων (δηλαδή τον περιορισμό της επεξεργασίας με βάση το σκοπό για τον οποίο διενεργείται),
- την καθιέρωση της αρχής της διαφάνειας και της υποχρέωσης ενημέρωσης των ενδιαφερόμενων προσώπων ως απαραίτητη προϋπόθεση της νομιμότητας της επεξεργασίας των δεδομένων,
- την προηγούμενη συγκατάθεση των ενδιαφερόμενων προσώπων στην επεξεργασία των δεδομένων,
- τη δημιουργία κατηγοριών ευαίσθητων δεδομένων που χρήζουν αυστηρότερης προστασίας, και
- την προστασία ευαίσθητων κοινωνικών ομάδων (π.χ. παιδιά).

1.3 Εταιρική διακυβέρνηση

Στις 5 Απριλίου 2011, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή έδωσε προς διαβούλευση Πράσινη Βίβλο με τίτλο «Το ενωσιακό πλαίσιο εταιρικής διακυβέρνησης». Η παρούσα Πράσινη Βίβλος αποτελεί συνέχεια της Πράσινης Βίβλου για την εταιρική διακυβέρνηση στους χρηματοπιστωτικούς οργανισμούς και τις πολιτικές αποδοχών του Ιουνίου 2010. Επισημαίνεται, ωστόσο, ότι οι χρηματοπιστωτικοί οργανισμοί αποτελούν ειδική περίπτωση εταιριών, λόγω των ιδιαίτερων προκλήσεων που αντιμετωπίζουν αναφορικά με τη διασφάλιση της αποτελεσματικής διαχείρισης των κινδύνων και τους συστημικούς κινδύνους που μπορούν να προκαλέσουν για το χρηματοπιστωτικό σύστημα. Κατά συνέπεια, η παρούσα Πράσινη Βίβλος εξετάζει τις ακόλουθες τρεις (3) θεματικές που βρίσκονται στο επίκεντρο της χρηστής εταιρικής διακυβέρνησης για κάθε είδους επιχειρήσεις:

- ποικιλομορφία στη σύνθεση του Διοικητικού Συμβουλίου,
- ενίσχυση της συμμετοχής των μετόχων στη διακυβέρνηση της εταιρίας, και
- εφαρμογή της αρχής «συμμόρφωση ή αιτιολόγηση» (“comply or explain”).

Εν κατακλείδι, στη διαβούλευση τίθενται τα ερωτήματα αν το ενωσιακό πλαίσιο εταιρικής διακυβέρνησης οφείλει να λαμβάνει υπόψη το μέγεθος των εισηγμένων εταιριών και, ιδίως, αν θα πρέπει να θεσπιστεί ένα διαφοροποιημένο και αναλογικό καθεστώς για τις μικρές και μεσαίες εισηγμένες εταιρίες, καθώς και αν θα πρέπει να ληφθούν μέτρα για την εταιρική διακυβέρνηση σε επίπεδο ΕΕ για τις μη εισηγμένες εταιρίες.

1.4 Πρόταση Κανονισμού «Ευρωπαϊκή διαταγή διατήρησης λογαριασμού με σκοπό τη διευκόλυνση της διασυννοριακής ανάκτησης οφειλών σε αστικές και εμπορικές υποθέσεις»

Στις 25 Ιουλίου 2011, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή υπέβαλε πρόταση Κανονισμού του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου «για τη θέσπιση ευρωπαϊκής διαταγής διατήρησης λογαριασμού με σκοπό τη διευκόλυνση της διασυννοριακής ανάκτησης οφειλών σε αστικές και εμπορικές υποθέσεις». Ειδικότερα, η εν λόγω νομοθετική πρωτοβουλία αποσκοπεί στην απλοποίηση της είσπραξης οφειλών από οφειλέτες, που εμπίπτουν στη δικαιοδοσία άλλης χώρας.

Η νέα αυτή διαδικασία συνίσταται στην καθιέρωση προσωρινών μέτρων προστασίας, καθώς θα εμποδίζει τους οφειλέτες να μεταφέρουν ή να αποκρύπτουν τα περιουσιακά τους στοιχεία για όσο χρονικό διάστημα απαιτείται για την έκδοση και την εκτέλεση της αποφάσεως επί της ουσίας.

Οι πιστωτές θα έχουν στη διάθεσή τους την ευρωπαϊκή διαταγή διατήρησης λογαριασμού ως εναλλακτική δυνατότητα πέραν των μέσων που προβλέπουν οι εθνικές νομοθεσίες. Θα είναι συντηρητικού χαρακτήρα, δηλαδή απλώς θα δεσμεύει το λογαριασμό του οφειλέτη, αλλά δεν θα επιτρέπει την καταβολή χρημάτων στον πιστωτή. Το μέσο αυτό θα εφαρμόζεται αποκλειστικά σε διασυννοριακές υποθέσεις. Η ευρωπαϊκή διαταγή διατήρησης λογαριασμού θα εκδίδεται με διαδικασία άνευ κλητεύσεως του αντιδίκου (ex parte). Αυτό σημαίνει ότι θα εκδίδεται χωρίς να το γνωρίζει ο οφειλέτης, δηλαδή θα μπορεί να λειτουργεί αιφνιδιαστικά.

1.5 Νομοθετικό πλαίσιο που διέπει την παροχή ελεγκτικών υπηρεσιών

Στις 30 Νοεμβρίου 2011, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή εξέδωσε:

- πρόταση Οδηγίας (υπό α), και
- πρόταση Κανονισμού (υπό β),

με τις οποίες επιδιώκεται η θέσπιση αυστηρότερων κανόνων αναφορικά με την άσκηση του ελεγκτικού επαγγέλματος και τη διενέργεια λογιστικών ελέγχων.

(α) Πρόταση Οδηγίας

Τα σημαντικότερα σημεία της πρότασης Οδηγίας του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου «σχετικά με την τροποποίηση της Οδηγίας 2006/43/EK για τους υποχρεωτικούς ελέγχους των ετήσιων και των ενοποιημένων λογαριασμών», συνοψίζονται στα εξής:

(i) Σύμφωνα με την πρόταση για την τροποποίηση της Οδηγίας 2006/43/EK, όσες ισχύουσες διατάξεις της αφορούν ειδικώς τη διενέργεια υποχρεωτικών ελέγχων σε οντότητες δημοσίου συμφέροντος καταργούνται και εντάσσονται στο μελλοντικό (υπό β) Κανονισμό.

(ii) Προτείνεται η διεύρυνση του ορισμού του «υποχρεωτικού ελέγχου», ώστε να περιλαμβάνει και περιπτώσεις κατά τις οποίες ο έλεγχος των ετήσιων ή ενοποιημένων λογαριασμών απαιτείται είτε από την ενωσιακή νομοθεσία, είτε από την εθνική νομοθεσία εφόσον πρόκειται για μικρές επιχειρήσεις, είτε διενεργείται εθελοντικώς από μικρές επιχειρήσεις.

(iii) Τα ελεγκτικά γραφεία θα μπορούν να αναλαμβάνουν τη διενέργεια υποχρεωτικών ελέγχων και σε κράτη μέλη εκτός εκείνου στο οποίο τους έχει χορηγηθεί άδεια, υπό την προϋπόθεση ότι ο κύριος εταίρος εποπτείας που προϊσταται του ελέγχου έχει αδειοδοτηθεί από το εν λόγω κράτος μέλος.

(iv) Προβλέπεται η χρήση των διεθνών ελεγκτικών προτύπων.

(v) Σύμφωνα με την πρόταση Οδηγίας, η δημόσια αρχή που είναι αρμόδια για την άσκηση επίβλεψης επί νόμιμων ελεγκτών και ελεγκτικών γραφείων, θα είναι επίσης επιφορτισμένη για την αδειοδότηση, την τήρηση του Μητρώου και τη διασφάλιση ποιότητας.

(β) Πρόταση Κανονισμού

Η πρόταση Κανονισμού του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου «για τις ιδιαίτερες απαιτήσεις σχετικά με τον υποχρεωτικό έλεγχο οντοτήτων δημοσίου συμφέροντος» θέτει:

- τους όρους και τις προϋποθέσεις που πρέπει να διέπουν τη διενέργεια υποχρεωτικών ελέγχων σε ετήσιους και ενοποιημένους λογαριασμούς οντοτήτων δημοσίου συμφέροντος (εφεξής ΟΔΣ), και
- τους κανόνες για την επιλογή και την οργάνωση των νομίμων ελεγκτών και των ελεγκτικών γραφείων από τις εν λόγω οντότητες, καθώς και για την άσκηση εποπτείας.

Σε ό,τι αφορά τις προϋποθέσεις που διέπουν τη διενέργεια υποχρεωτικών ελέγχων σε ΟΔΣ, περιλαμβάνονται διατάξεις αναφορικά με:

- την ανεξαρτησία των ελεγκτών και την αποφυγή συγκρούσεων, όπου, μεταξύ άλλων, προβλέπεται ότι η αμοιβή για την παροχή σχετικών με τον έλεγχο υπηρεσιών πρέπει να ανέρχεται μέχρι το 10% της συνολικής αμοιβής του νόμιμου ελεγκτή,

- την υποχρέωση εκπόνησης έκθεσης διαφάνειας εκ μέρους των νόμιμων ελεγκτών, στην οποία παρουσιάζουν ανάλυση της προέλευσης των αμοιβών τους (από ΟΔΣ, άλλου είδους οντότητες ή από παροχή άλλων υπηρεσιών εκτός των ελεγκτικών), αλλά και τήρησης αρχείων για τουλάχιστον 5 έτη.

Περαιτέρω, σύμφωνα με το άρθρο 33 της πρότασης Κανονισμού, καθιερώνεται υποχρεωτική εναλλαγή των νομίμων ελεγκτών της ΟΔΣ μετά την πάροδο μιας περιόδου συνεχούς απασχόλησής τους μέγιστης διάρκειας έξι (6) ετών και, σε περίπτωση παράλληλης ενασχόλησης δύο διαφορετικών ελεγκτών ή ελεγκτικών γραφείων, μετά από εννέα (9) συνεχή έτη. Επίσης, προβλέπεται υποχρεωτική αποχή από την πρόσληψη του ιδίου ελεγκτή ή ελεγκτικού γραφείου για μια περίοδο τουλάχιστον τεσσάρων (4) ετών.

1.6 Κρατικές ενισχύσεις στα μέτρα στήριξης των τραπεζών λόγω της χρηματοπιστωτικής κρίσης

Την 1η Δεκεμβρίου 2011, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή με Ανακοίνωσή της επικαιροποίησε και παρέτεινε την ισχύ του προσωρινού νομοθετικού πλαισίου για τον έλεγχο των κρατικών ενισχύσεων προς τράπεζες εντός του πλαισίου της κρίσης. Σύμφωνα με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, η έξαρση των εντάσεων στις αγορές κρατικών χρεογράφων το 2011 έθεσε υπό αυξανόμενη πίεση τον τραπεζικό τομέα στην Ένωση, ιδίως από πλευράς πρόσβασης σε αγορές προθεσμιακής χρηματοδότησης. Παρά τη «δέσμη τραπεζικών μέτρων» που συμφώνησαν οι αρχηγοί κρατών και κυβερνήσεων στη σύνοδο της 26ης Οκτωβρίου 2011, η Επιτροπή θεωρεί ότι οι προϋποθέσεις για την έγκριση κρατικών ενισχύσεων δυνάμει του άρθρου 107, παρ. 3, στοιχείο β) θα συνεχίσουν να πληρούνται και μετά τη λήξη του 2011.

Με την παρούσα Ανακοίνωση καθορίζονται οι απαιτούμενες τροποποιήσεις των παραμέτρων βάσει των οποίων θα κρίνεται η συμβατότητα των κρατικών ενισχύσεων που χορηγούνται σε τράπεζες λόγω της κρίσης από 1ης Ιανουαρίου 2012. Ειδικότερα:

- συμπληρώνεται η ισχύουσα ανακοίνωση της Επιτροπής (ΕΕ C 10 της 15.1.2009) περί ανακεφαλαιοποίησης με λεπτομερέστερες κατευθύνσεις για τον τρόπο εξασφάλισης κατάλληλης αμοιβής για τα κεφαλαιακά μέσα που δεν έχουν σταθερή απόδοση,
- αποσαφηνίζεται ο τρόπος με τον οποίο η Επιτροπή θα προβαίνει σε αναλογική αξιολόγηση της μακροπρόθεσμης βιωσιμότητας των τραπεζών στο πλαίσιο της λήψης δέσμης τραπεζικών μέτρων, και
- εισάγεται αναθεωρημένη μέθοδος υπολογισμού των πληρωτέων αμοιβών για τη χορήγηση κρατικών εγγυήσεων επί τραπεζικών υποχρεώσεων που να εξασφαλίζει ότι, οι εν λόγω αμοιβές είναι επαρκείς για τον περιορισμό της εκάστοτε ενίσχυσης στο ελάχιστο.

2. Εθνικό επίπεδο

2.1 Αναστολή πλειστηριασμών

Καθ' όλη τη διάρκεια του 2011, η αναστολή της διενέργειας πλειστηριασμών παρατάθηκε ως εξής:

- (α) 1η παράταση:** Στις 4 Ιανουαρίου 2011 εκδόθηκε Πράξη Νομοθετικού Περιεχομένου σύμφωνα με την οποία παρατείνεται η αναστολή πλειστηριασμών, οι οποίοι επισπεύδονται για την ικα-

νοποίηση απαιτήσεων που δεν υπερβαίνουν το ποσό των διακοσίων χιλιάδων (200.000) ευρώ από πιστωτικά ιδρύματα, εταιρίες παροχής πιστώσεων και τους εκδοχείς των απαιτήσεων αυτών από την 1η Ιανουαρίου 2011 έως τις 30 Ιουνίου 2011.

(β) 2η παράταση: Με το ν. 3986/2011 «Επείγοντα Μέτρα Εφαρμογής Μεσοπρόθεσμου Πλαισίου Δημοσιονομικής Στρατηγικής 2012-2015», προβλέπεται αναστολή των πλειστηριασμών, οι οποίοι επισπεύδονται για την ικανοποίηση χρηματικών απαιτήσεων που δεν υπερβαίνουν το ποσό των διακοσίων χιλιάδων (200.000) ευρώ από πιστωτικά ιδρύματα, εταιρίες παροχής πιστώσεων και από τους εκδοχείς των απαιτήσεων αυτών, από την 1η Ιουλίου έως την 31η Δεκεμβρίου 2011.

2.2 Τροποποίηση Πτωχευτικού Κώδικα

Στις 15 Σεπτεμβρίου 2011 δημοσιεύτηκε ο ν. 4013/2011 «Σύσταση Ενιαίας Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Συμβάσεων και κεντρικού Ηλεκτρονικού Μητρώου Δημοσίων Συμβάσεων-Αντικατάσταση του έκτου κεφαλαίου του ν. 3588/2007 (Πτωχευτικός Κώδικας)-Προπτωχευτική διαδικασία εξυγίανσης και άλλες διατάξεις». Με το νόμο αυτό:

- (α)** Θεσπίζεται η σύσταση Ενιαίας Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Συμβάσεων, ως μια ανεξάρτητη νομοθετικά κατοχυρωμένη διοικητική αρχή, η οποία θα είναι αρμόδια για την εποπτεία και τη διασφάλιση της νομιμότητας κατά την τήρηση και εφαρμογή του νομικού πλαισίου επί των δημοσίων συμβάσεων εκ μέρους όλων των δημοσίων οργάνων και φορέων (άρθρα 1-11).
- (β)** Αντικαθίσταται το έκτο κεφάλαιο του ν. 3588/2007 για τη διαδικασία συνδιαλλαγής και εισάγεται η προπτωχευτική διαδικασία εξυγίανσης (άρθρα 12-14). Ειδικότερα, με τις σχετικές διατάξεις, μεταξύ άλλων:
- ορίζονται οι προϋποθέσεις υπαγωγής ενός οφειλέτη στη διαδικασία εξυγίανσης, περιλαμβανομένων των οφειλετών που βρίσκονται ήδη σε παύση πληρωμών,
 - ρυθμίζεται το περιεχόμενο της αίτησης για το άνοιγμα της διαδικασίας εξυγίανσης και θεσπίζεται η υποχρέωση η αίτηση να συνοδεύεται από έκθεση εμπειρογνώμονα,
 - ορίζονται οι προϋποθέσεις για την έκδοση της απόφασης αναφορικά με το άνοιγμα της διαδικασίας εξυγίανσης, η δημοσιότητα που πρέπει να λαμβάνει η απόφαση αυτή και η δυνατότητα έφεσης μόνον κατά τυχόν απορριπτικής απόφασης,
 - προβλέπεται η δυνατότητα διορισμού μεσολαβητή και ειδικού εντολοδόχου ιδίως σε ό,τι αφορά τη διαφύλαξη της περιουσίας του οφειλέτη και ορίζονται τα καθήκοντά τους,
 - προβλέπεται η δυνατότητα λήψης προληπτικών μέτρων κατά τη διάρκεια της διαδικασίας εξυγίανσης, ώστε να αποφευχθεί η επιδείνωση της οικονομικής θέσης του οφειλέτη,
 - ορίζεται προθεσμία για τη σύναψη συμφωνίας με τους πιστωτές με την τυχόν άπρακτη πάροδο της οποίας η διαδικασία εξυγίανσης θεωρείται περαιωμένη,
 - δίδεται η δυνατότητα σύγκλησης συνέλευσης πιστωτών και καθορίζεται η διαδικασία της συνέλευσης,
 - παρέχεται η δυνατότητα να συναφθεί συμφωνία με τους πιστωτές χωρίς να προηγηθεί διαδικασία εξυγίανσης, εφόσον είναι δυνατή η επίτευξη συμφωνίας με εμπιστευτικές διαπραγματεύσεις μεταξύ οφειλέτη και πιστωτών,

- ορίζεται το αντικείμενο της συμφωνίας του οφειλέτη και πιστωτών, που μπορεί να είναι οποιαδήποτε ρύθμιση του ενεργητικού και του παθητικού του οφειλέτη, και
- ρυθμίζονται τα της επικύρωσης της συμφωνίας εξυγίανσης, περιλαμβανομένων των συνεπειών της, με κυριότερη τη δέσμευση των πιστωτών που δεν έχουν συμπράξει σε αυτήν.

2.3 Υποχρέωση εφαρμογής κώδικα εταιρικής διακυβέρνησης από τις εισηγμένες εταιρίες

Στις 10 Φεβρουαρίου 2011 η Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς δημοσίευσε ανακοίνωση με την οποία ενημέρωνε τους συμμετέχοντες φορείς σχετικά με την υποχρέωση εφαρμογής κώδικα εταιρικής διακυβέρνησης από τις εισηγμένες εταιρίες. Σύμφωνα με την ανακοίνωση, βάσει των διατάξεων του ν. 3873/2010, κάθε εταιρία, οι μετοχές ή άλλες κινητές αξίες της οποίας έχουν εισαχθεί προς διαπραγμάτευση σε οργανωμένη αγορά, οφείλει από την οικονομική χρήση 2010 να συμπεριλαμβάνει στην ετήσια έκθεση διαχείρισής της και δήλωση εταιρικής διακυβέρνησης, στην οποία μεταξύ άλλων, θα αναφέρει τον κώδικα και τις πρακτικές εταιρικής διακυβέρνησης, στις οποίες υπάγεται ή που έχει αποφασίσει αυτοβούλως να εφαρμόζει.

Εταιρίες που θα επιλέξουν να διαμορφώσουν και να εφαρμόσουν δικό τους κώδικα εταιρικής διακυβέρνησης όφειλαν να τον υποβάλουν εγγράφως στην Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς μέχρι τις 31 Μαρτίου 2011.

2.4 Προστασία του ελεύθερου ανταγωνισμού

2.4.1 Ν. 3959/2011 «Προστασία του ελεύθερου ανταγωνισμού»

Στις 20 Απριλίου 2011, δημοσιεύτηκε ο ν. 3959/2011 για την προστασία του ελεύθερου ανταγωνισμού. Ο ν. 3959/2011 κωδικοποιεί την υφιστάμενη νομοθεσία περί ανταγωνισμού (κυρίως το ν. 703/1977, ο οποίος τροποποιήθηκε 15 φορές από την ψήφισή του) και την εμπλουτίζει με νέες διατάξεις σε σχέση με το θεσμικό ρόλο και τη λειτουργία της Επιτροπής Ανταγωνισμού. Μεταξύ άλλων, οι διατάξεις του νόμου αφορούν τα ακόλουθα:

- (α)** Την καθιέρωση αυστηρότερου μηχανισμού επιβολής κυρώσεων και την εισαγωγή πρόσθετων κινήτρων συνεργασίας, ήτοι:
- επιβολή προστίμου μέχρι ποσοστού 10% του συνολικού κύκλου εργασιών της επιχείρησης της χρήσης κατά την οποία έπαυσε η παράβαση, ενώ για φυσικά πρόσωπα - υπεύθυνους για την τήρηση των διατάξεων περί ανταγωνισμού στις εμπλεκόμενες επιχειρήσεις μπορεί να φτάσει τα 2.000.000 ευρώ,
 - τη δυνατότητα της Επιτροπής να επιβάλλει αυτοτελές πρόστιμο και σε φυσικά πρόσωπα και την επέκταση του προγράμματος επιείκειας και σε φυσικά πρόσωπα.
- (β)** Την ενίσχυση του κύρους και της διαφάνειας στη λειτουργία της Επιτροπής Ανταγωνισμού.
- (γ)** Την καθιέρωση αρμοδιότητας της Επιτροπής Ανταγωνισμού να γνωμοδοτεί για κάθε νόμο που μπορεί να εισάγει στρεβλώσεις στην αγορά.

2.4.2 Ζητήματα εφαρμογής του προγράμματος «επιείκειας»

Στις 4 Νοεμβρίου 2011 δημοσιεύτηκε απόφαση της Επιτροπής Ανταγωνισμού για τους όρους και τις προϋποθέσεις απαλλαγής ή μείωσης των προστίμων που επιβάλλονται σε βάρος επιχειρήσεων και φυσικών προσώπων που συμβάλλουν στη διερεύνηση οριζοντίων συμπράξεων του άρθρου 1 του ν. 3959/2011 ή του άρθρου 101 της ΣΛΕΕ «Πρόγραμμα Επιείκειας». Με την εν λόγω απόφαση:

- αφενός μεν οριοθετείται το νέο Πρόγραμμα Επιείκειας σε εναρμόνιση με το αντίστοιχο πρότυπο της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, και
- αφετέρου, εξειδικεύονται διατάξεις του ως άνω ν. 3959/2011 για την προστασία του Ελεύθερου Ανταγωνισμού που τέθηκε σε εφαρμογή στα τέλη Απριλίου 2011.

2.5 Ν. 3943/2011 «Καταπολέμηση της φοροδιαφυγής, στελέχωση των Ελεγκτικών Υπηρεσιών και άλλες διατάξεις αρμοδιότητας Υπουργείου Οικονομικών»

Στις 31 Μαρτίου 2011 δημοσιεύτηκε ο ν. 3943/31.3.2011 «Καταπολέμηση της φοροδιαφυγής, στελέχωση των Ελεγκτικών Υπηρεσιών και άλλες διατάξεις αρμοδιότητας Υπουργείου Οικονομικών». Ο νόμος περιλαμβάνει, μεταξύ άλλων:

- δράσεις για την αντιμετώπιση της φοροδιαφυγής,
- την αναδιοργάνωση του ελεγκτικού και εισπρακτικού μηχανισμού, και
- μέτρα για τη βελτίωση του πλαισίου φορολόγησης και τη διευκόλυνση της επιχειρηματικότητας.

2.6 Ν. 4024/2011 «Συνταξιοδοτικές ρυθμίσεις, ενιαίο μισθολόγιο-βαθμολόγιο, εργασιακή εφεδρεία και άλλες διατάξεις εφαρμογής του μεσοπρόθεσμου πλαισίου δημοσιονομικής στρατηγικής 2012-2015»

Με την παράγραφο 11 του άρθρου 34 του Νόμου 4024/2011 (ΦΕΚ Α΄, 226/27.10.2011) ορίζεται ότι: «με προγραμματική σύμβαση που συνάπτει το Ελληνικό Δημόσιο εκπροσωπούμενο από τον Υπουργό Οικονομικών με την Ένωση Ελληνικών Τραπεζών ρυθμίζονται θέματα σχετικά με τη διευκόλυνση της εξυπηρέτησης και αποπληρωμής δανείων που έχουν λάβει πρόσωπα που εντάσσονται στην προσυνταξιακή διαθεσιμότητα του προηγούμενου άρθρου ή στην εργασιακή εφεδρεία του παρόντος άρθρου, καθώς και στο πεδίο εφαρμογής του Κεφαλαίου Β΄ του παρόντος νόμου, ανάλογα με το συνολικό οικογενειακό εισόδημα και την περιουσιακή κατάσταση καθενός από αυτά».

2.7 Ν. 3994/2011 «Εξορθολογισμός και βελτίωση στην απονομή της πολιτικής δικαιοσύνης και άλλες διατάξεις»

Στις 25 Ιουλίου 2011 δημοσιεύτηκε ο ν. 3994/2011 με τίτλο «Εξορθολογισμός και βελτίωση στην απονομή της πολιτικής δικαιοσύνης και άλλες διατάξεις» με τις διατάξεις του οποίου επιδιώκεται η επιτάχυνση της διαδικασίας.

Ενότητα Δεύτερη
Οι δραστηριότητες της ΕΕΤ

A. Λειτουργία και εποπτεία πιστωτικών ιδρυμάτων

1. Διεθνές και ευρωπαϊκό επίπεδο

Η ΕΕΤ παρακολούθησε ανελλιπώς τις ρυθμιστικές εξελίξεις που επήλθαν σύμφωνα με τα προαναφερθέντα στην πρώτη ενότητα του παρόντος σε ευρωπαϊκό επίπεδο, ενημερώνοντας τα μέλη της και συμμετέχοντας στις διαβουλεύσεις που πραγματοποιήθηκαν μέσω, ιδίως, της εκπροσώπησης της στην Ευρωπαϊκή Τραπεζική Ομοσπονδία και στην Ευρωπαϊκή Τραπεζική Ομοσπονδία Ενυπόθηκτης Πίστης. Στο πλαίσιο της δραστηριότητάς της αυτής η ΕΕΤ:

- ενημέρωσε λεπτομερώς τις τράπεζες-μέλη της αναφορικά με όλες τις ανωτέρω αναφερόμενες ρυθμιστικές εξελίξεις,
- παρέιχε τα απαιτούμενα στοιχεία αναφορικά με το ελληνικό τραπεζικό σύστημα σε όλες τις σχετικές μελέτες και έρευνες της Ευρωπαϊκής Τραπεζικής Ομοσπονδίας και της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, και
- έλαβε μέριμνα για την αξιολόγηση των επιπτώσεων τόσο των εξελίξεων που έλαβαν χώρα όσο και των εξελίξεων που δρομολογούνται σε ό,τι αφορά τη λειτουργία των ελληνικών πιστωτικών ιδρυμάτων.

2. Εθνικό επίπεδο

2.1 Ενισχυμένα μέτρα εποπτείας και εξυγίανσης των πιστωτικών ιδρυμάτων

Η ΕΕΤ συμμετείχε ενεργά σε όλα τα στάδια διαβούλευσης του σχεδίου νόμου «*Ενισχυμένα μέτρα εποπτείας και εξυγίανσης των πιστωτικών ιδρυμάτων - Ρύθμιση θεμάτων χρηματοπιστωτικού χαρακτήρα - Κύρωση της σύμβασης - Πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Ταμείου Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας και των τροποποιήσεών της και άλλες διατάξεις*», με το οποίο, μεταξύ άλλων, τροποποιήθηκε ο ν. 3601/2007 για την «*Ανάληψη και άσκηση δραστηριοτήτων από τα πιστωτικά ιδρύματα, επάρκεια ιδίων κεφαλαίων των πιστωτικών ιδρυμάτων και των επιχειρήσεων παροχής επενδυτικών υπηρεσιών και λοιπές διατάξεις*».

Η ΕΕΤ υπέβαλε διεξοδικές παρατηρήσεις επί του σχεδίου νόμου, τόσο επί της αρχής όσο και κατ' άρθρο. Αντικείμενο παρατηρήσεων αποτέλεσαν αφενός μεν η συμβατότητα διατάξεων του σχεδίου νόμου με την ευρωπαϊκή νομοθεσία και η σαφήνεια και πληρότητα των προτεινόμενων διατάξεων, και αφετέρου οι εκτιμώμενες αρνητικές επιπτώσεις ορισμένων εκ των προβλέψεων του σχεδίου νόμου για το ελληνικό τραπεζικό σύστημα. Ενδεικτικώς, οι παρατηρήσεις της ΕΕΤ αφορούσαν τα ακόλουθα ζητήματα:

- (α) Την αυστηρότητα του νέου άρθρου 62Α του ν. 3601/2007 για την αύξηση κεφαλαίου ως διορθωτικού μέτρου και, ιδίως, της παρ. 2, με την οποία ορίζεται ότι εντός τριών (3) εργάσιμων ημερών από την κοινοποίηση της αποφάσεως της Τράπεζας της Ελλάδος, με την οποία ζητείται από πιστωτικό ίδρυμα η αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου, το πιστωτικό ίδρυμα ανακοινώνει στην Τράπεζα της Ελλάδος τα μέτρα που έχει λάβει ή προτίθεται να λάβει προς συμμόρφωση με την απόφαση αυτή, όπως και το σχετικό χρονοδιάγραμμα. Εάν το διοικητικό συμβούλιο του πιστωτικού ιδρύματος δεν συγκαλέσει τη γενική συνέλευση ή δεν αποφασίσει αύξηση

κεφαλαίου, αν και είχε εξουσιοδοτηθεί προς τούτο, η Τράπεζα της Ελλάδος «επιβάλλει σε κάθε μέλος του διοικητικού συμβουλίου, που δεν ενήργησε τα δέοντα για τη σύγκληση της γενικής συνέλευσης ή την αύξηση του κεφαλαίου, πρόστιμο μέχρι ένα εκατομμύριο (1.000.000) ευρώ».

(β) Τα ζητήματα που αναφύονται από ορισμένες εκ των προτεινόμενων διατάξεων σε ό,τι αφορά τη συμβατότητά τους με το ευρωπαϊκό εταιρικό δίκαιο.

(γ) Σχετικά με την προταθείσα τροποποίηση του ν. 3746/2009, επισημάνθηκε ιδίως ότι:

- κατά πρώτον, δεν προσδιορίζονται ο τρόπος υπολογισμού της εισφοράς των πιστωτικών ιδρυμάτων στο Σκέλος Εξυγίανσης, και τα κριτήρια βάσει των οποίων αποφασίστηκε το ύψος της εισφοράς, και
- κατά δεύτερον, η πολύ μεγάλη επιβάρυνση που συνεπάγεται για τα πιστωτικά ιδρύματα η προβλεπόμενη υποχρεωτική εισφορά τους στο νέο Σκέλος Εξυγίανσης του ΤΕΚΕ.

2.2 Σύσταση νομοπαρασκευαστικής επιτροπής για την ενσωμάτωση της Οδηγίας 2010/76/ΕΕ

Τον Ιούνιο του 2011 εκδόθηκε η Απόφαση 26554/Β΄ 994/16.6.2011 του Υπουργού Οικονομικών αναφορικά με τη σύσταση νομοπαρασκευαστικής επιτροπής για την ενσωμάτωση της Οδηγίας 2010/76/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου «για την τροποποίηση των οδηγιών 2006/48/ΕΚ και 2006/49/ΕΚ όσον αφορά τις κεφαλαιακές απαιτήσεις για το χαρτοφυλάκιο συναλλαγών και για τις πράξεις επανατιλοποίησης, καθώς και τον εποπτικό έλεγχο των πολιτικών αποδοχών», γνωστής ως “CRD III”.

Η επιτροπή, στην οποία συμμετείχε ενεργά η Γενική Γραμματεία της ΕΕΤ είχε ως αποστολή τη σύνταξη σχεδίου νόμου και σχετικής αιτιολογικής έκθεσης για την ενσωμάτωση της οδηγίας 2010/76/ΕΕ στην ελληνική έννομη τάξη. Το έργο της επιτροπής ολοκληρώθηκε στις 31 Οκτωβρίου 2011.

2.3 Σχέδια Πράξεων Διοικητή της Τράπεζας της Ελλάδος για την ενσωμάτωση της Οδηγίας 2010/76/ΕΕ

Στις 5 Ιουλίου 2011 τέθηκαν σε διαβούλευση δύο σχέδια Πράξεων του Διοικητή της Τράπεζας της Ελλάδος για την ενσωμάτωση διατάξεων της Οδηγίας 2010/76/ΕΕ, γνωστής ως “CRD III”, τα οποία αφορούσαν:

- τον υπολογισμό των κεφαλαιακών απαιτήσεων των πιστωτικών ιδρυμάτων για τον κίνδυνο αγοράς και την κατάργηση της ΠΔ/ΤΕ 2591/20.8.2007, και
- τον υπολογισμό των σταθμισμένων ανοιγμάτων για θέσεις σε τιτλοποίηση και την κατάργηση της ΠΔ/ΤΕ 2633/29.10.2010.

Η ΕΕΤ συμμετείχε ενεργά στη διαβούλευση με την ανταλλαγή απόψεων και την υποβολή παρατηρήσεων στην Τράπεζα της Ελλάδος.

2.4 Σχέδιο ανάκαμψης

Την 1η Δεκεμβρίου 2011 η Γενική Γραμματεία της ΕΕΤ υπέβαλε διεξοδικό κείμενο παρατηρήσεων προς την Τράπεζα της Ελλάδος αναφορικά με το σχέδιο ΠΔ/ΤΕ «Εκπόνηση από τα πιστωτικά ιδρύματα

σχεδίου ανάκαμψης κατά την έννοια της παρ. 7 του άρθρου 62 του ν. 3601/2007», αρκετές από τις οποίες έγιναν δεκτές. Ειδικότερα, η ΕΕΤ εστίασε κυρίως στα ακόλουθα:

- (α) Τις προϋποθέσεις, οι οποίες θα πρέπει να πληρούνται σε ό,τι αφορά την υποχρέωση των πιστωτικών ιδρυμάτων να εκπονούν και να υποβάλλουν στην Τράπεζα της Ελλάδος σχέδιο ανάκαμψης.
- (β) Τις προϋποθέσεις που θα πρέπει να συντρέχουν για την υποχρέωση υποβολής του σχεδίου ανάκαμψης σε ενοποιημένη βάση.
- (γ) Την ανάγκη παροχής διευκρινίσεων σε ό,τι αφορά τις υποθέσεις που θα πρέπει να λαμβάνονται υπόψη στα σενάρια προσομοίωσης στα οποία βασίζεται το σχέδιο ανάκαμψης.

2.5 Πολιτικές αποδοχών

Στις 29 Αυγούστου 2011, η Γενική Γραμματεία της ΕΕΤ υπέβαλε προς την Τράπεζα της Ελλάδος διεξοδικό κείμενο παρατηρήσεων αναφορικά με το σχέδιο ΠΔ/ΤΕ για την «πολιτική αποδοχών που εφαρμόζεται από τα πιστωτικά ιδρύματα - Τροποποίηση των ΠΔ/ΤΕ 2577/9.3.2006 και 2592/20.8.2007», αρκετές από τις οποίες έγιναν δεκτές. Η ΕΕΤ εστίασε ιδίως στα ακόλουθα ζητήματα:

- (α) Την αναδρομικότητα της έναρξης ισχύος της ΠΔ/ΤΕ από την 1η Ιανουαρίου 2011. Λαμβάνοντας υπόψη ότι η θέσπιση και υιοθέτηση των προβλεπόμενων πολιτικών, ο προσδιορισμός των προσώπων που καλύπτονται από τις σχετικές διατάξεις και εν γένει η θέσπιση σε εφαρμογή των προτεινόμενων διατάξεων, λαμβανομένης υπόψη και της αρχής της αναλογικότητας, προϋποθέτουν τη θέσπιση ή, στην καλύτερη περίπτωση, την προσαρμογή εσωτερικών διαδικασιών στα πιστωτικά ιδρύματα, ζητήθηκε αντίθετα να προβλεφθεί ένα εύλογο χρονικό διάστημα προσαρμογής τεσσάρων (4) μηνών.
- (β) Κατ' αναλογία με τις σχετικές διατάξεις των κατευθυντήριων γραμμών της CEBS του 2010 (Guidelines on Remuneration Policies and Practices, December 2010), ζητήθηκε η ενίσχυση των διατάξεων περί αναλογικότητας σε ό,τι αφορά την εφαρμογή της Πράξης και η διάκριση σε σχέση με την εφαρμογή της εν λόγω αρχής μεταξύ:
 - των πιστωτικών ιδρυμάτων, και
 - του προσωπικού των πιστωτικών ιδρυμάτων, που υπόκειται στο πεδίο εφαρμογής της Πράξης.

Για παράδειγμα, θα ήταν σκόπιμη μια πιο διεξοδική αναφορά στο κριτήριο του μεγέθους του πιστωτικού ιδρύματος. Αντίστοιχα, επισημάνθηκε ότι για την εφαρμογή των κανόνων περί αποδοχών στο προσωπικό του πιστωτικού ιδρύματος σύμφωνα με την αρχή της αναλογικότητας, θα πρέπει να λαμβάνονται υπόψη η ιεραρχική βαθμίδα, το μέγεθος των κινδύνων που δύναται να αναλαμβάνει ένα πρόσωπο για λογαριασμό του πιστωτικού ιδρύματος, το μέγεθος της ομάδας προσώπων που μπορούν μόνο συλλογικά να αναλαμβάνουν κινδύνους, το επιχειρηματικό μοντέλο του πιστωτικού ιδρύματος (π.χ. σταθερές αποδοχές με bonus ή συμμετοχή στα κέρδη του πιστωτικού ιδρύματος) και η αναλογία μεταξύ σταθερών και μεταβλητών αποδοχών.

- (γ) Ζητήθηκε να υπάρξει πρόβλεψη σχετική με την περίπτωση της ανάθεσης δραστηριοτήτων σε τρίτους, κατ' αναλογία με την παρ. 3 του κεφαλαίου Ι της Εγκυκλίου Διοίκησης Νο 7.

- (δ) Προτάθηκαν ορισμένες τροποποιήσεις σε ό,τι αφορά τις προτεινόμενες αρμοδιότητες του Διοικητικού Συμβουλίου αναφορικά με την πολιτική αποδοχών και την ανάθεσή τους αποκλειστικά σε μη εκτελεστικά μέλη του, ώστε αφενός μεν να μην αλλοιώνεται η ουσία του περιεχομένου των προτεινόμενων διατάξεων περί ανάθεσης των αρμοδιοτήτων σχετικά με τις αποδοχές σε μη εκτελεστικά μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου, και αφετέρου να συνάδουν με το συλλογικό χαρακτήρα του Διοικητικού Συμβουλίου ως οργάνου.
- (ε) Προτάθηκαν ορισμένες τροποποιήσεις σε ό,τι αφορά τόσο τη λειτουργία όσο και τις αρμοδιότητες της Επιτροπής Αποδοχών, ενώ ζητήθηκαν διευκρινίσεις σε σχέση με την εμπλοκή άλλων μονάδων και επιτροπών του πιστωτικού ιδρύματος για την πολιτική αποδοχών.
- (στ) Ιδιαίτερη έμφαση δόθηκε στο πεδίο εφαρμογής των σχετικών διατάξεων και ιδίως στις κατηγορίες προσωπικού του πιστωτικού ιδρύματος στα οποία πρέπει να εφαρμόζεται η πολιτική αποδοχών.

2.6 Σκέλος Εξυγίανσης

Με το ν. 4021/2011 «Ενισχυμένα μέτρα εποπτείας και εξυγίανσης των πιστωτικών ιδρυμάτων – Ρύθμιση θεμάτων χρηματοπιστωτικού χαρακτήρα – Κύρωση της Σύμβασης Πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Ταμείου Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας και των τροποποιήσεών της και άλλες διατάξεις» τροποποιήθηκε ο ν. 3746/16.2.2009 «Ταμείο Εγγύησης Καταθέσεων και Επενδύσεων» και συστάθηκε νέο Σκέλος Εξυγίανσης στο ΤΕΚΕ, στο οποίο συμμετέχουν υποχρεωτικά όλα τα πιστωτικά ιδρύματα, με εξαίρεση την Τράπεζα της Ελλάδος και το Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων.

Η υποχρεωτική συμμετοχή των πιστωτικών ιδρυμάτων συνίσταται στην καταβολή ετήσιων εισφορών οι οποίες, με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών, κατόπιν εισήγησης της Τράπεζας της Ελλάδος, ανέρχονται σε ποσοστό 0,09% επί του μέσου όρου του ύψους του συνόλου του Παθητικού του μηνός Ιουνίου κάθε έτους, με εξαίρεση τις εγγυημένες καταθέσεις και τα στοιχεία των εποπτικών ιδίων κεφαλαίων.

Η Γενική Γραμματεία της ΕΕΤ επισήμανε εν προκειμένω στο ΤΕΚΕ ζητήματα που ανακύπτουν σε ό,τι αφορά τα θέματα λογιστικού χειρισμού των εισφορών, καθώς και ζητήματα της μεθόδου υπολογισμού των εισφορών των πιστωτικών ιδρυμάτων στο Σκέλος Εξυγίανσης.

B. Λειτουργία και εποπτεία κεφαλαιαγορών

1. Ευρωπαϊκό επίπεδο

1.1 Συμμετοχή σε διαβουλεύσεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής και ενημέρωση μελών

Η ΕΕΤ ενημέρωσε διεξοδικά τα μέλη της αναφορικά με όλες τις ρυθμιστικές εξελίξεις που έλαβαν χώρα κατά τη διάρκεια του έτους 2011 στο πλαίσιο των εργασιών της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, του Συμβουλίου και της ESMA αναφορικά με:

- την πρόταση αναθεώρησης της Οδηγίας 2004/39/EK για τις αγορές χρηματοπιστωτικών μέσων (MiFID),
- την πρόταση αναθεώρησης της Οδηγίας 2003/6/EK για την κατάχρηση αγοράς (MAD),
- την αναθέωση των Οδηγιών για το ενημερωτικό δελτίο και τη διαφάνεια,
- την πρόταση κανονισμού για τις ανοικτές πωλήσεις και τις συμβάσεις αντιστάθμισης πιστωτικού κινδύνου,
- τις εξελίξεις γύρω από την επιβολή φορολόγησης στο χρηματοπιστωτικό τομέα,
- τους Οργανισμούς Αξιολόγησης Πιστοληπτικής Ικανότητας, και
- τις λοιπές εξελίξεις που δρομολογούνται σε ευρωπαϊκό επίπεδο στον τομέα των κεφαλαιαγορών,

σύμφωνα με τα προαναφερθέντα στην πρώτη ενότητα του παρόντος.

Επίσης, η ΕΕΤ συμμετείχε στις διαβουλεύσεις, μεταξύ άλλων, για την αναθεώρηση της Οδηγίας για το ενημερωτικό δελτίο και για την αναθεώρηση της Οδηγίας 2004/39/EK (MiFID), μέσω ιδίως της εκπροσώπησης της στην Ευρωπαϊκή Τραπεζική Ομοσπονδία.

Σε ό,τι αφορά τη διαμόρφωση του ευρωπαϊκού μετα-συναλλακτικού περιβάλλοντος, η ΕΕΤ συμμετείχε στη διαβούλευση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής αναφορικά με την καθιέρωση ενός ενιαίου ρυθμιστικού πλαισίου για τα Κεντρικά Αποθετήρια Τίτλων και την εναρμόνιση ορισμένων πτυχών του διακανονισμού των κινητών αξιών στην Ευρωπαϊκή Ένωση.

1.2 Εναρμόνιση των εταιρικών πράξεων

Σε ό,τι αφορά την εναρμόνιση των εταιρικών πράξεων στο πλαίσιο των εργασιών αυτορρύθμισης που λαμβάνουν χώρα για την άρση των εμποδίων Γιουαννίνι και την ολοκλήρωση των αγορών εκκαθάρισης και διακανονισμού (*Giovannini Barrier 3*), η ΕΕΤ συμμετείχε και αυτή τη χρονιά στις εργασίες για την παρακολούθηση της εφαρμογής των προτύπων της αγοράς (Market Standards):

- για τις διαδικασίες των εταιρικών πράξεων (*Market Standards for Corporate Actions Processing*), και
- για τις διαδικασίες που σχετίζονται με τις Γενικές Συνελεύσεις (*Market Standards for General Meetings*),

ως συντονιστής της ελληνικής ομάδας φορέων της αγοράς (ΕΕΤ, Ελληνικά Χρηματιστήρια Α.Ε. και Ένωση Εισηγμένων Εταιριών).

1.3 Target2-Securities

Η ΕΕΤ συμμετείχε στις εργασίες που διεξήχθησαν σε εθνικό επίπεδο στο πλαίσιο της Εθνικής Ομάδας Χρηστών (National User Group – GR) του Target2-Securities υπό την αιγίδα της Τράπεζας της Ελλάδος.

2. Εθνικό επίπεδο

2.1 Τροποποίηση του Κανονισμού Λειτουργίας του Χρηματιστηρίου Αθηνών

Η ΕΕΤ συμμετείχε στις εργασίες τροποποίησης του Κανονισμού Λειτουργίας του Χρηματιστηρίου Αθηνών που πραγματοποιήθηκε την περίοδο από 28 Απριλίου έως 18 Μαΐου 2011, με βασικότερες αλλαγές:

- (α) τη δημιουργία μιας γενικής κατηγορίας εισαγωγής μετοχών (Κύρια Αγορά) στην οποία θα εφαρμόζονται οι προϋποθέσεις εισαγωγής που ίσχυαν μέχρι τη θέση σε ισχύ του νέου Κανονισμού για την κατηγορία μεσαίας και μικρής κεφαλαιοποίησης,
- (β) την κατάργηση των κατηγοριών «Χαμηλής Διασποράς & Ειδικών Χαρακτηριστικών» και «Εβδομαδιαίας Διαπραγμάτευσης» και τη διαμόρφωση τριών (3) νέων Ειδικών κατηγοριών, ως εξής:
 - Κατηγορία *Επιτήρησης*,
 - Κατηγορία *Χαμηλής Διασποράς*, και
 - Κατηγορία *Προς Διαγραφή*,
- (γ) την υιοθέτηση προϋποθέσεων «έμμεσης εισαγωγής»,
- (δ) την εισαγωγή συγκεκριμένων διατάξεων για τη διαγραφή εταιριών από το Χ.Α.,
- (ε) την υιοθέτηση βήματος τιμής (tick size) στην Αγορά Αξιών με περισσότερα δεκαδικά ψηφία (μέχρι τέσσερα), και
- (στ) τη δυνατότητα διαπραγμάτευσης σε άλλο νόμισμα πέραν του ευρώ ή σε άλλο μετρήσιμο μέγεθος.

2.2 Μετάβαση του χρηματικού διακανονισμού συναλλαγών επί Αξιών και Παραγώγων σε περιβάλλον Επικουρικού Συστήματος (Ancillary System) στο Target2

Η ΕΕΤ συμμετείχε ενεργά στις εργασίες της ΕΧΑΕ αναφορικά με τη μετάβαση του χρηματικού διακανονισμού συναλλαγών επί Αξιών και Παραγώγων σε περιβάλλον Επικουρικού Συστήματος (Ancillary System) στο Target2. Στις 19 Μαΐου 2011 ολοκληρώθηκε η μεταβατική περίοδος για τη συμμετοχή στο Target2, της ΕΧΑΕ (ως Σύστημα Διακανονισμού Συναλλαγών επί Αξιών) και της ΕΤΕΚ (ως Σύστημα Διακανονισμού Συναλλαγών επί Παραγώγων). Ως αποτέλεσμα, το αργότερο μέχρι την ανωτέρω ημερομηνία, κρινόταν απαραίτητο να ολοκληρωθεί η συμμετοχή των Συστημάτων Διακανονισμού Συναλλαγών της ΕΧΑΕ και της ΕΤΕΚ στο Target2, με τη μορφή Επικουρικού Συστήματος (Ancillary System).

2.3 Συμμετοχή στη διαβούλευση του σχεδίου νόμου: «Καταπολέμηση της φοροδιαφυγής, στελέχωση των Ελεγκτικών Υπηρεσιών και άλλες διατάξεις αρμοδιότητας Υπουργείου Οικονομικών»

Η ΕΕΤ εντός του 2011 συμμετείχε στη διαβούλευση επί του σχεδίου νόμου: «Καταπολέμηση της φοροδιαφυγής, στελέχωση των Ελεγκτικών Υπηρεσιών και άλλες διατάξεις αρμοδιότητας Υπουργείου Οικονομικών», το οποίο περιελάμβανε μεταξύ άλλων την αύξηση του συντελεστή φορολόγησης από 1,5%ο σε 2%ο για πωλήσεις μετοχών που πραγματοποιούνται είτε στο Χ.Α. είτε σε αλλοδαπά χρηματιστήρια από την 1.1.2011 και μετά, ενώ ρητά προέβλεπε ότι για μετοχές που αποκτώνται από 1.1.2012 και μετά δεν επιβάλλεται φόρος συναλλαγών, αλλά έχουν εφαρμογή οι διατάξεις για τη φορολόγηση της υπεραξίας.

2.4 Ενημερωτικό δελτίο

Η ΕΕΤ συμμετείχε στις εργασίες της νομοπαρασκευαστικής επιτροπής που συνέστησε το Υπουργείο Οικονομικών με σκοπό την ενσωμάτωση στην ελληνική έννομη τάξη της Οδηγίας 2010/73/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 24ης Νοεμβρίου 2010 «για τροποποίηση των οδηγιών 2003/71/ΕΚ σχετικά με το ενημερωτικό δελτίο που πρέπει να δημοσιεύεται κατά τη δημόσια προσφορά κινητών αξιών ή την εισαγωγή τους προς διαπραγμάτευση και 2004/109/ΕΚ για την εναρμόνιση των προϋποθέσεων διαφάνειας αναφορικά με την πληροφόρηση σχετικά με εκδότες των οποίων οι κινητές αξίες έχουν εισαχθεί προς διαπραγμάτευση σε ρυθμιζόμενη αγορά».

Γ. Συστήματα και μέσα πληρωμών

1. Ευρωπαϊκό επίπεδο

1.1 Ενιαίος Χώρος Πληρωμών σε Ευρώ (SEPA)

Κατά τη διάρκεια του 2011 συνεχίστηκαν οι προσπάθειες ενδυνάμωσης του στόχου δημιουργίας μιας ενιαίας ευρωπαϊκής αγοράς πληρωμών. Οι βασικότερες εξελίξεις, τις οποίες παρακολούθησε ενεργά η ΕΕΤ, αφορούσαν τα ακόλουθα:

- την προετοιμασία του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου Πληρωμών για την ενίσχυση του e-SEPA, με προώθηση πρωτοβουλιών για τη χρήση των SEPA εργαλείων πληρωμών μέσω εναλλακτικών καναλιών τραπεζικής εξυπηρέτησης της πελατείας (διαδίκτυο και φορητά τηλέφωνα),
- την εντατικοποίηση των προσπαθειών, στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου Πληρωμών, για τη δημιουργία μιας ενιαίας αγοράς καρτών πληρωμών (πιστωτικών και χρεωστικών) στη βάση κοινών προτύπων διαλειτουργικότητας, ασφάλειας και ομοιόμορφης χρήσης των συγκεκριμένων μέσων πληρωμής,
- την ολοκλήρωση της διαδικασίας διαβούλευσης για την έναρξη εφαρμογής, από τη 19η Νοεμβρίου 2011, των επικαιροποιημένων εκδόσεων των συστημάτων SEPA μεταφορών πίστωσης και άμεσης χρέωσης με ταυτόχρονη κατάργηση των προγενέστερων εκδόσεων,
- τη διαμόρφωση των θέσεων του ευρωπαϊκού τραπεζικού συστήματος στο πλαίσιο της διαβούλευσης του ευρωπαϊκού τραπεζικού κλάδου με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο επί της πρότασης Κανονισμού σχετικά με την καθιέρωση τεχνικών απαιτήσεων για τις μεταφορές πίστωσης και τις άμεσες χρεώσεις σε ευρώ και την τροποποίηση του Κανονισμού (ΕΚ) αριθμ. 924/2009,
- την έναρξη λειτουργίας, στις 13 Σεπτεμβρίου 2011, του πανευρωπαϊκού forum ηλεκτρονικής τιμολόγησης στο οποίο συμμετέχουν εκπρόσωποι της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας και των αντίστοιχων εθνικών fora των 27 κρατών μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης, και
- τη διαβούλευση με την IOSCO και τη CPSS επί του κειμένου διαβούλευσης με τίτλο “Principles for Financial Market Infrastructures”, οι οποίες, μετά την οριστικοποίησή τους θα αντικαταστήσουν τις υφιστάμενες βασικές αρχές και συστάσεις για τα συστημικά σημαντικά συστήματα πληρωμών, για τα συστήματα διακανονισμού αξιών και για τους κεντρικούς αντισυμβαλλομένους.

1.2 Πέμπτη έκδοση του συστήματος πληρωμών TARGET2

Από τις 22 Νοεμβρίου 2011 άρχισε να εφαρμόζεται η πέμπτη (5.0) έκδοση του συστήματος TARGET2. Η σχετική διαβούλευση ολοκληρώθηκε τον Μάιο του 2011, οπότε και δημοσιεύτηκαν από το Ευρωσύστημα τα κείμενα για τις απαιτούμενες δοκιμές της έκδοσης 5.0, οι οποίες θα πραγματοποιηθούν από την 22α Αυγούστου έως και τη 18η Νοεμβρίου 2011. Ταυτόχρονα, στα μέσα Οκτωβρίου 2011, ολοκληρώθηκε ο τρίτος, και τελευταίος, προγραμματισμένος κύκλος διαβούλευσης για την έκτη (6.0) έκδοση του συστήματος TARGET2, η οποία θα αρχίσει να εφαρμόζεται από τη 19η Νοεμβρίου 2012.

1.3 Μηχανισμοί ελάφρυνσης ισολογισμού

Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο Πληρωμών και η European Security Transport Association (ESTA), συνέστησαν κοινή ομάδα έργου για να εξεταστούν τα υπάρχοντα σχήματα Μηχανισμών Ελάφρυνσης Ισολογισμού (γνωστά παλαιότερα ως Notes Held to Order schemes – ΝΗΤΟ). Στην εν λόγω ομάδα έργου προσκλήθηκαν να συμμετέχουν με εκπροσώπους τους και οι Εθνικές Κεντρικές Τράπεζες των κρατών μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Η κοινή ομάδα έργου προχώρησε, κατά τη διάρκεια του 2011, στη διεξαγωγή ενημερωτικών ημερίδων, με τη συμμετοχή εκπροσώπων των εθνικών κεντρικών τραπεζών που ήδη δραστηριοποιούνται σε μηχανισμούς ελάφρυνσης ισολογισμού. Ειδικότερα:

- τον Μάιο πραγματοποιήθηκε η παρουσίαση του συστήματος Depot της Κεντρικής Τράπεζας της Σουηδίας,
- τον Ιούνιο η παρουσίαση του συστήματος Notes Circulation Scheme της Κεντρικής Τράπεζας της Αγγλίας,
- τον Ιούλιο η παρουσίαση του συστήματος Stock in Consignment της Ολλανδίας, και
- τον Σεπτέμβριο το σύστημα Notes Held to Order της Σλοβενίας.

1.4 Σύγκλιση των παρεχόμενων από τις Εθνικές Κεντρικές Τράπεζες υπηρεσιών μετρητών σε ευρώ

Σε συνέχεια των έξι (6) σημείων σύγκλισης που είχαν τεθεί το 2007 από το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο Πληρωμών, υιοθετήθηκαν και έχουν επιτευχθεί για τα περισσότερα κράτη μέλη της ευρωζώνης, τα τέσσερα από αυτά:

- εφαρμογή της «εξ αποστάσεως» πρόσβασης σε υπηρεσίες Εθνικών Κεντρικών Τραπεζών,
- αποδοχή καταθέσεων κερμάτων από επαγγελματίες πελάτες στα ταμεία της Εθνικής Κεντρικής Τράπεζας,
- επέκταση του ωραρίου λειτουργίας των Εθνικών Κεντρικών Τραπεζών ή υιοθέτηση μέτρων με αντίστοιχα αποτελέσματα, και
- κατάργηση της απαίτησης για παρουσίαση των τραπεζογραμματίων κατ' όψη κατά την κατάθεση/ανάληψη στις Εθνικές Κεντρικές Τράπεζες.

Για τα υπόλοιπα δύο προτεινόμενα σημεία σύγκλισης συνεχίστηκαν, κατά τη διάρκεια του έτους, οι σχετικές προσπάθειες διαβούλευσης με την ΕΚΤ και τις ΕθνΚΤ:

- ανταλλαγή ηλεκτρονικών δεδομένων μεταξύ Εθνικών Κεντρικών Τραπεζών και επαγγελματιών πελατών για καταθέσεις και αναλήψεις μετρητών, και
- κοινές (εθνικές) προδιαγραφές συσκευασίας για τις δωρεάν υπηρεσίες μετρητών των Εθνικών Κεντρικών Τραπεζών.

1.5 Ηλεκτρονική τιμολόγηση – Δημιουργία εθνικών fora ηλεκτρονικής τιμολόγησης

Η Γενική Γραμματεία της ΕΕΤ, σε συνέχεια της πρόσκλησης της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για θέσπιση, έως τον Ιούνιο του 2011, εθνικών fora ηλεκτρονικής τιμολόγησης με τη συμμετοχή εκπροσώπων από διάφορους εμπλεκόμενους φορείς της αγοράς, απέστειλε, τον Μάρτιο 2011, επιστολή προς τον αρμόδιο Υφυπουργό Οικονομικών προτείνοντας την έγκαιρη συγκρότηση του ελληνικού forum ηλεκτρονικής τιμολόγησης, υπό την αιγίδα του Υπουργείου Οικονομικών, με τη συμμετοχή και εκπροσώπηση της Τράπεζας της Ελλάδος, της Ελληνικής Ένωσης Τραπεζών, της εταιρίας ΔΙΑΣ Α.Ε., του Συνδέσμου Επιχειρήσεων Πληροφορικής & Επικοινωνιών Ελλάδος, της Κεντρικής Ένωσης Επιμελητηρίων Ελλάδος και του Συνδέσμου Επιχειρήσεων και Βιομηχανιών.

Στις 13 Σεπτεμβρίου 2011 πραγματοποιήθηκε η εναρκτήρια συνεδρίαση του πανευρωπαϊκού forum της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για την ηλεκτρονική τιμολόγηση, το οποίο δημιουργήθηκε με σκοπό την αξιοποίηση των ωφελειών της ηλεκτρονικής τιμολόγησης για την Ευρώπη.

2. Εθνικό επίπεδο

2.1 Εθνικές τραπεζικές αργίες για το έτος 2012

Τον Ιούλιο του 2011 η Τράπεζα της Ελλάδος ανακοίνωσε τις εθνικές τραπεζικές αργίες για το έτος 2012.

Αργίες Τραπεζών για το έτος 2012			
Μήνας	Ημερομηνία	Μέρα	Αιτιολογία
Ιανουάριος	6	Παρασκευή	Άγια Θεοφάνια
Φεβρουάριος	27	Δευτέρα	Καθαρά Δευτέρα
Απρίλιος	13	Παρασκευή	Μεγάλη Παρασκευή
Απρίλιος	16	Δευτέρα	Δευτέρα του Πάσχα
Ιούνιος	4	Δευτέρα	Αγίου Πνεύματος
Αύγουστος	15	Τετάρτη	Κοίμηση της Θεοτόκου
Δεκέμβριος	25	Τρίτη	Χριστούγεννα
Δεκέμβριος	26	Τετάρτη	Δεύτερη ημέρα Χριστουγέννων

Η Γενική Γραμματεία της ΕΕΤ ενημέρωσε άμεσα τις τράπεζες μέλη της και την Ευρωπαϊκή Τραπεζική Ομοσπονδία.

2.2 Συστήματα και μέσα πληρωμών πλην μετρητών

2.2.1 Ηλεκτρονική τιμολόγηση

Σε υλοποίηση σχετικών αποφάσεων των τραπεζών μελών της, η Γενική Γραμματεία της ΕΕΤ ολοκλήρωσε τον Μάιο 2011, με τη συνδρομή εξειδικευμένης εταιρίας, τη μελέτη σκοπιμότητας για τον προσδιορισμό διατραπεζικού επιχειρηματικού σχήματος ηλεκτρονικής τιμολόγησης, το οποίο, αφενός

μεν θα είναι κατάλληλο για την ελληνική οικονομία και αφετέρου θα προσφέρει επιχειρηματικά οφέλη στις τράπεζες.

Τον Σεπτέμβριο 2011 συγκροτήθηκε διατραπεζική ομάδα έργου με αντικείμενο έργο να επεξεργαστεί και προτείνει, έως το τέλος Μαρτίου 2012:

- τις λειτουργικές προδιαγραφές της διατραπεζικής πλατφόρμας ηλεκτρονικής τιμολόγησης που θα οδηγήσουν στη διαμόρφωση του επιχειρηματικού σχεδίου δράσης τόσο των τραπεζών όσο και της ΔΙΑΣ, και
- το χρονοδιάγραμμα υλοποίησης του έργου και τον ορισμό δοκιμαστικής περιόδου.

Τέλος, κατά τη διάρκεια του 2011, η Γενική Γραμματεία της ΕΕΤ συνεργάστηκε τόσο με τα συναρμόδια Υπουργεία και τη μόνιμη Ομάδα Εργασίας που αυτά έχουν συγκροτήσει, όσο και με λοιπούς φορείς εκπροσώπησης της αγοράς, όπως ο Σύνδεσμος Επιχειρήσεων Πληροφορικής & Επικοινωνιών Ελλάδας (ΣΕΠΕ) και ο Σύνδεσμος Επιχειρήσεων και Βιομηχανιών (ΣΕΒ).

2.2.2 Ανάπτυξη κοινού δικτύου off-site ATM από τη ΔΙΑΣ

Σε υλοποίηση αποφάσεων των τραπεζών μελών της ΕΕΤ, η ΔΙΑΣ ΑΕ προχώρησε σε εκπόνηση μελέτης σκοπιμότητας για την ανάπτυξη κοινού δικτύου off-site ATM. Τα συμπεράσματα της μελέτης, τα οποία παρουσιάστηκαν στα μέλη του Διοικητικού της Συμβουλίου της ΔΙΑΣ τον Μάιο του 2011, θα αξιολογηθούν από τα πιστωτικά ιδρύματα σε κοστολογικό, οργανωτικό, επιχειρηματικό και νομικό επίπεδο, πριν ληφθεί η όποια απόφαση για την υλοποίηση του έργου.

2.2.3 Προσχώρηση της Τράπεζας της Ελλάδος ως άμεσο μέλος στο STEP2 SEPA Credit Transfer Service της Euro Banking Association

Κατόπιν σχετικού αιτήματος της ΕΕΤ, η Τράπεζα της Ελλάδος δρομολόγησε όλες τις απαιτούμενες ενέργειες προκειμένου να λειτουργήσει, από 5 Μαρτίου 2012, ως άμεσο μέλος στο STEP2 SEPA Credit Transfer Service της Euro Banking Association. Η σχετική διαδικασία ολοκληρώθηκε με επιτυχία και πλέον τα εγκατεστημένα στη χώρα μας πιστωτικά ιδρύματα, σύμφωνα με την επιχειρηματική τους πολιτική, δύνανται να επιλέξουν να γίνουν έμμεσα μέλη του STEP2 SEPA Credit Transfer Service, με άμεσο μέλος την Τράπεζα της Ελλάδος.

2.2.4 Διατραπεζικές ενέργειες για την προσαρμογή των τραπεζών μελών της ΕΕΤ στις διατάξεις της Σύστασης 2011/442/ΕΕ για την πρόσβαση σε βασικό λογαριασμό πληρωμών

Δεδομένου ότι, οι τράπεζες μέλη της ΕΕΤ προσφέρουν στην πελατεία τους λογαριασμούς πληρωμών που ικανοποιούν τα χαρακτηριστικά του βασικού λογαριασμού πληρωμών, έτσι όπως αυτά περιγράφονται στη Σύσταση 2011/442/ΕΕ, αποφασίστηκε η ανάληψη διατραπεζικής πρωτοβουλίας προκειμένου να ενημερωθούν σχετικά οι αρμόδιες αρχές της χώρας μας (Υπουργείο Οικονομικών, Γενική Γραμματεία Καταναλωτή και Τράπεζα της Ελλάδος).

Στις 7 Δεκεμβρίου 2011, η Γενική Γραμματεία της ΕΕΤ απέστειλε επιστολή στον Αναπληρωτή Υπουργό Οικονομικών, δηλώνοντας την αυτοδέσμευση των μελών της για πλήρη ικανοποίηση, από την 23η Ιανουαρίου 2012, με υφιστάμενο ή νέο προϊόν τους, της πρόσβασης οποιουδήποτε φυσικού προσώπου/καταναλωτή σε υπηρεσίες βασικού λογαριασμού πληρωμών.

2.2.5 Προτάσεις της ΕΕΤ και παροχή διευκρινίσεων επί της ΠΟΛ 1177/2011

Μετά το τέλος της διαδικασίας αποστολής στοιχείων οικονομικού και φορολογικού ενδιαφέροντος, για τα έτη 2009, 2010 και 2011, από τις τράπεζες στο Υπουργείο Οικονομικών και δεδομένης της σχετικής εμπειρίας που αποκόμισαν, αποφασίστηκε η διαμόρφωση επιστολής με προτάσεις βελτίωσης της όλης διαδικασίας. Η σχετική επιστολή της ΕΕΤ απεστάλη στο ΥΠΟΙΚ στο τέλος Νοεμβρίου.

2.2.6 Έναρξη της διαδικασίας έκδοσης και εξαργύρωσης «Εργοσήμου»

Στις αρχές Σεπτεμβρίου 2011 ξεκίνησε η έκδοση και εξαργύρωση εργοσήμου από το τραπεζικό σύστημα της χώρας μας, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο νόμο 3863/2011 και τη σχετική Υπουργική Απόφαση του Υπουργού Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης.

2.2.7 Κάρτα συλλογής αποδείξεων και αξιοποίηση καρτών πληρωμής

Στις αρχές Οκτωβρίου 2011 ξεκίνησε η διάθεση της κάρτας συλλογής αποδείξεων (φοροκάρτα) από το τραπεζικό σύστημα της χώρας μας. Μέχρι το τέλος του έτους είχαν ενεργοποιηθεί περίπου 36.500 κάρτες αποδείξεων από 30.000 φορολογούμενους. Με γνώμονα την ενίσχυση του μέτρου της φοροκάρτας, η Γενική Γραμματεία της ΕΕΤ επεξεργάστηκε πρόταση, την οποία και υπέβαλε στο Υπουργείο Οικονομικών, με βασικούς στόχους:

- τη χρησιμοποίηση της φοροκάρτας αποκλειστικά για συναλλαγές με μετρητά,
- τη χρησιμοποίηση της φοροκάρτας εφόσον έχει χρησιμοποιηθεί από τον πελάτη/φορολογούμενο κάρτα πληρωμής (χρεωστική, πιστωτική, προπληρωμένη, κ.λπ.),
- την παροχή κινήτρων στους κατόχους καρτών πληρωμών με σκοπό την ενίσχυση της χρήσης τους (π.χ. έκπτωση επί του συνολικού ποσού της συναλλαγής ή επί του αποδιδόμενου Φ.Π.Α.), και
- την ανταποδοτικότητα των τυχόν οικονομικών κινήτρων για το Ελληνικό Δημόσιο.

2.2.8 Καταγραφή της φυσικής παρουσίας των συνταξιούχων του Δημοσίου

Κατόπιν σχετικού αιτήματος του Υπουργείου Οικονομικών (Γενικό Λογιστήριο του Κράτους) διαμορφώθηκε, εντός του 2011, η διατραπεζική πρόταση της ΕΕΤ για την καταγραφή της φυσικής παρουσίας των συνταξιούχων του Δημοσίου. Η σχετική διαδικασία ξεκίνησε στις 15 Μαρτίου 2012 και ολοκληρώθηκε τρεις μήνες αργότερα με περισσότερους από 400.000 συνταξιούχους του Δημοσίου να καταγράφονται από το δίκτυο καταστημάτων των τραπεζών της χώρας μας.

2.2.9 Διατραπεζικό έργο πιστοποίησης της συμμόρφωσης επιλεγμένων επιχειρήσεων που αποδέχονται συναλλαγές με κάρτες με διεθνές πρότυπο ασφαλείας “Payment Card Industry Data Security Standard, PCI DSS”

Το διατραπεζικό έργο διανύει το 3ο έτος υλοποίησής του, αφού ξεκίνησε τον Μάιο του 2009. Στις 31 Δεκεμβρίου 2011 η εξέλιξη του έργου στις 129 διατραπεζικά επιλεγμένες επιχειρήσεις είχε ως εξής:

Κατάσταση Συμμετοχής Επιχειρήσεων στο έργο PCI DSS (Συνολικά)		
Κατάσταση Συμμετοχής	31 Δεκεμβρίου 2011	
	Πλήθος	Ποσοστό
Ολοκληρωμένο έργο	21	16,3%
Έργο σε εξέλιξη	76	58,9%
Δήλωση πρόθεσης συμμετοχής	9	7%
Αναμονή λήψης απόφασης	23	17,8%
Σύνολο	129	100%

2.2.10 Πρόοδος υιοθέτησης του EMV chip από τις ελληνικές τράπεζες

Έως την 31η Δεκεμβρίου 2011, οι εγκατεστημένες στη χώρα μας τράπεζες, βάσει στοιχείων που γνωστοποίησαν στην ΕΕΤ, παρουσίασαν βελτίωση, σε ετήσια βάση, των ποσοστών υιοθέτησης του προτύπου EMV chip, τόσο στις κάρτες πληρωμών όσο και στα τερματικά αποδοχής τους (ATM και POS), όπως καταδεικνύεται κατωτέρω.

	Ημερομηνία	Ποσοστό χρεωστικών καρτών με τεχνολογία EMV	Ποσοστό πιστωτικών καρτών με τεχνολογία EMV	Ποσοστό POS με τεχνολογία EMV	Ποσοστό ATM με τεχνολογία EMV
Ελλάδα	31.12.2011	83,48%		80,43%	100%
		82%	87,21%		
	31.12.2010	58,3%		75,83%	99,8%

2.2.11 Υποχρεωτική χρήση του PIN στις συναλλαγές με πιστωτικές και χρεωστικές κάρτες

Τον Σεπτέμβριο 2011 ολοκληρώθηκαν τα διατραπεζικά έντυπα ενημέρωσης των κατόχων καρτών πληρωμής και των επιχειρήσεων. Επίσης, διαμορφώθηκε σχετική ενημερωτική ενότητα στην ιστοσελίδα της ΕΕΤ.

Ταυτόχρονα, συνεχίστηκε η διαδικασία συλλογής στατιστικών στοιχείων από τις τράπεζες σχετικά με την πρόοδο της υιοθέτησης του PIN στο χαρτοφυλάκιο καρτών πληρωμών τους και δρομολογήθηκαν οι απαιτούμενες ενέργειες για την υλοποίηση της διατραπεζικής υπηρεσίας συγχρονισμού και απεμπλοκής PIN στα ATM άλλων τραπεζών, μέσω του διατραπεζικού συστήματος DIASATM της ΔΙΑΣ. Η νέα υπηρεσία άρχισε να παρέχεται σταδιακά από τον Απρίλιο του 2012. Έως την 31η Δεκεμβρίου 2011, η πρόοδος μετάπτωσης στο EMV Chip & PIN ήταν η εξής:

	Ημερομηνία	Ποσοστό χρεωστικών καρτών Chip & PIN	Ποσοστό πιστωτικών καρτών Chip & PIN	Ποσοστό POS Chip & PIN	Ποσοστό ATM Chip & PIN
Έργο υποχρεωτικής υιοθέτησης Chip & PIN σε συναλλαγές με κάρτες πληρωμών	31.12.2011	70%	6%	Visa: 82%	100%
				MasterCard: 74%	

Σύμφωνα με τις σχετικές διατραπεζικές αποφάσεις εντός του Απριλίου του 2014 το αργότερο, όλες οι συναλλαγές με πιστωτικές και χρεωστικές κάρτες που θα κυκλοφορούν και θα είναι έκδοσης τραπεζών που θα προσχωρήσουν στο διατραπεζικό έργο, θα πρέπει να πραγματοποιούνται με τη χρήση EMV chip και PIN και θα απορρίπτονται συναλλαγές με PIN bypass, τουλάχιστον από τις τράπεζες που εκδίδουν πιστωτικές κάρτες και έχουν προσχωρήσει στο έργο.

2.3 Μετρητά

2.3.1 Τυποποίηση της διακίνησης μετρητών μεταξύ υποκαταστημάτων τραπεζών

Η Γενική Γραμματεία της ΕΕΤ επεξεργάστηκε κατά τη διάρκεια του πρώτου εξαμήνου 2011, το περιεχόμενο του Κώδικα Καλής Πρακτικής των τραπεζών μελών της ΕΕΤ για την τυποποίηση της διαδικασίας διακίνησης μετρητών μεταξύ υποκαταστημάτων τραπεζών. Ο Κώδικας, μετά την έγκρισή του από τα καταστατικά όργανα της ΕΕΤ, γνωστοποιήθηκε στην Τράπεζα της Ελλάδος και στα μέλη της ΕΕΤ προκειμένου να εφαρμοστεί από τις τυχόν ενδιαφερόμενες τράπεζες.

Σκοπός του Κώδικα είναι η τυποποίηση και βελτίωση του τρόπου διακίνησης μετρητών μεταξύ τραπεζών και η αντιμετώπιση των προβλημάτων που ανακύπτουν καθημερινά λόγω του υψηλού κόστους των χρηματαποστολών και του υψηλού κινδύνου ληστειών τόσο σε τραπεζικά καταστήματα όσο και σε οχήματα χρηματαποστολών.

Ο Κώδικας εφαρμόζεται ιδίως σε ό,τι αφορά την τυχόν ανάγκη άμεσης κάλυψης ενός τραπεζικού καταστήματος σε μετρητά και μόνο για τη διακίνηση μετρητών σε ευρώ και όχι σε ξένο νόμισμα. Επίσης, ο Κώδικας εφαρμόζεται αποκλειστικά μεταξύ τραπεζικών καταστημάτων εγκατεστημένων στην ελληνική επικράτεια, με εξαίρεση τα τραπεζικά καταστήματα στις περιφέρειες Αττικής και Θεσσαλονίκης.

2.3.2 Διερεύνηση δυνατοτήτων υλοποίησης διατραπεζικών ταμειακών κέντρων τραπεζών

Με στόχο τη μείωση του κόστους διαχείρισης των μετρητών και τη βελτίωση της ασφάλειας κατά τη μεταφορά τους, η Γενική Γραμματεία της ΕΕΤ διερεύνησε τρόπους με τους οποίους οι τράπεζες μέλη της θα μπορούσαν να υλοποιήσουν μια νέα ή να χρησιμοποιήσουν μια υφιστάμενη υποδομή για τη δημιουργία ενός ή περισσότερων διατραπεζικών ταμειακών κέντρων φύλαξης και επεξεργασίας (ποιοτική διαλογή) μετρητών σε διάφορες γεωγραφικές περιοχές της χώρας μας.

Σε αυτό το πλαίσιο, η Γενική Γραμματεία επεξεργάστηκε πρόσκληση υποβολής πληροφοριών (RFI) για την υλοποίηση διατραπεζικού ταμειακού κέντρου τραπεζών. Σκοπός της πρόσκλησης ήταν η λήψη πληροφοριών από φορείς που κατ' επάγγελμα χειρίζονται μετρητά προκειμένου να αξιολογηθεί, στο πλαίσιο ανάλυσης των προϋποθέσεων και του τρόπου υλοποίησης και διαχείρισης του ταμειακού αυτού κέντρου, το επιχειρησιακό μοντέλο και το νομικό πλαίσιο στο οποίο θα μπορούσε να λειτουργήσει αυτό, ικανοποιώντας το βασικό στόχο περιορισμού των χρηματαποστολών και του κόστους διαχείρισης των μετρητών.

Η πρόσκληση υποβολής πληροφοριών (RFI) απεστάλη, τον Ιούνιο 2011, στους ενδιαφερόμενους φορείς, μεταξύ των οποίων πιστωτικά ιδρύματα που διαθέτουν ιδιόκτητα ταμειακά κέντρα και εταιρίες χρηματαποστολών που δραστηριοποιούνται στο χώρο.

Η διαμόρφωση δεσμευτικής για τα μέρη πρόσκλησης εκδήλωσης ενδιαφέροντος (RFP) αποφασίστηκε να διερευνηθεί σε μεταγενέστερο στάδιο.

2.3.3 Διερεύνηση δυνατοτήτων πραγματοποίησης συνδυαστικών χρηματοποστολών σε συγκεκριμένες γεωγραφικές περιοχές της νησιωτικής Ελλάδας

Η Γενική Γραμματεία της ΕΕΤ, μετά από αίτημα των τραπεζών μελών της για διερεύνηση της δυνατότητας και του τρόπου πραγματοποίησης συνδυαστικών χρηματοποστολών σε συγκεκριμένες περιοχές της νησιωτικής Ελλάδας με αντικειμενικό σκοπό τη μείωση του υφιστάμενου κόστους χρηματοποστολών, επεξεργάστηκε και απέστειλε, τον Ιούνιο 2011, σχετική πρόσκληση υποβολής πληροφοριών (RFI) σε εξειδικευμένους ενδιαφερόμενους φορείς, αδειοδοτημένους προς το σκοπό αυτό από τις αρμόδιες αρχές της χώρας μας.

Ως συνδυαστικές χρηματοποστολές νοούνται αυτές που διενεργούνται την ίδια ημερομηνία, από και προς συγκεκριμένα κάθε φορά καταμετρητικά κέντρα και αφορούν εξυπηρέτηση καταστημάτων δύο (2) ή και περισσότερων διαφορετικών πιστωτικών ιδρυμάτων σε 29 νησιά και 30 περιοχές.

Η διαμόρφωση δεσμευτικής για τα μέρη πρόσκλησης εκδήλωσης ενδιαφέροντος (RFP) αποφασίστηκε να διερευνηθεί σε μεταγενέστερο στάδιο.

2.3.4 Διερεύνηση της σκοπιμότητας δημιουργίας σχήματος Ταμειακών Αποθεμάτων (Μηχανισμός ελάφρυνσης ισολογισμού)

Σε συνέχεια σχετικής πρωτοβουλίας της ΕΕΤ αποφασίστηκε, από κοινού με την Τράπεζα της Ελλάδος, η διερεύνηση από μηδενική βάση της σκοπιμότητας δημιουργίας κάποιου ή κάποιων σχημάτων Ταμειακών Αποθεμάτων (γνωστά και ως μηχανισμοί ελάφρυνσης ισολογισμού ή σχήματα ΝΗΤΟ). Προς το σκοπό αυτό αποφασίστηκε η δημιουργία κοινής ομάδας έργου ΕΕΤ-ΤτΕ με σκοπό την τεχνική και επιχειρηματική ανάλυση του θέματος και τη διενέργεια μελέτης σκοπιμότητας, η οποία θα βοηθήσει τις διοικήσεις των πιστωτικών ιδρυμάτων και της ΤτΕ στη λήψη σχετικών αποφάσεων.

Στο πλαίσιο αυτό η ΕΕΤ, σε συνεργασία με τον Σύνδεσμο Τραπεζών Κύπρου και την Εθνική Κεντρική Τράπεζα Κύπρου, δρομολόγησε την παρουσίαση του συστήματος ΝΗΤΟ που ήδη λειτουργεί στην Κύπρο, καθώς και παρουσίαση της πλατφόρμας CashSSP που χρησιμοποιείται για την ηλεκτρονική διασύνδεση μεταξύ των εγκατεστημένων στην Κύπρο πιστωτικών ιδρυμάτων και της Κεντρικής Τράπεζας Κύπρου για τις παραγγελίες ανάληψης/κατάθεσης μετρητών.

2.3.5 Προτάσεις της ΕΕΤ για τον εξορθολογισμό του κόστους διαχείρισης και διακίνησης των μετρητών

Η Γενική Γραμματεία της ΕΕΤ στο πλαίσιο της διαρκούς συνεργασίας της με την αρμόδια διεύθυνση της Τράπεζας της Ελλάδος, απέστειλε, τον Ιούνιο του 2011, ενημερωτική επιστολή με τις πρωτοβουλίες που έχει αναλάβει με σκοπό τον εξορθολογισμό του κόστους διαχείρισης και διακίνησης των μετρητών. Συγκεκριμένα, ενημέρωσε τη Διοίκηση της ΤτΕ:

- για την έναρξη εφαρμογής του Κώδικα Καλής Πρακτικής των τραπεζών μελών της ΕΕΤ για τη διακίνηση μετρητών μεταξύ καταστημάτων τραπεζών,
- για την πρόσκληση υποβολής πληροφοριών σχετικά με την πραγματοποίηση συνδυαστικών χρηματοποστολών σε συγκεκριμένες περιοχές της νησιωτικής Ελλάδας,
- για την πρόσκληση υποβολής πληροφοριών σχετικά με την υλοποίηση διατραπεζικού ταμειακού κέντρου τραπεζών, και

- για την προγραμματισμένη παρουσίαση του συστήματος ΝΗΤΟ που λειτουργεί στην Κύπρο σε συνεργασία με τον Σύνδεσμο Τραπεζών Κύπρου και την Εθνική Κεντρική Τράπεζα Κύπρου.

2.3.6 Προγραμματισμός χρηματοεφοδιασμού ή/και αποσυμφόρησης των TATE

Η Γενική Γραμματεία της ΕΕΤ, μετά από αίτημα των τραπεζών μελών της, απέστειλε στην Τράπεζα της Ελλάδος επιστολή με σκοπό την εκ μέρους της διερεύνηση της σκοπιμότητας έκδοσης επικαιροποιημένων οδηγιών προκειμένου να εξασφαλιστεί:

- η αύξηση του ορίου αποδοχής καταθέσεων συγκεκριμένων TATE, και
- η τροποποίηση του δεκαπενθήμερου προγραμματισμού χρηματοεφοδιασμού/αποσυμφόρησης όλων των TATE σε επτάήμερο, τουλάχιστον μέχρι το τέλος της τουριστικής περιόδου (ήτοι την 30ή Σεπτεμβρίου 2011).

Η Τράπεζα της Ελλάδος ανταποκρίθηκε θετικά στις ανωτέρω δύο προτάσεις της ΕΕΤ.

2.3.7 Πρακτική εφαρμογή της Απόφασης της ΕΚΤ για την ανακύκλωση τραπεζογραμματίων ευρώ από Μηχανήματα Αυτόματων Πληρωμών / APS

Η Απόφαση 14/2010 της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας, της 16ης Σεπτεμβρίου 2010 (Απόφαση ΕΚΤ), σχετικά με τους ελέγχους γνησιότητας και καταλληλότητας των τραπεζογραμματίων ευρώ και την εκ νέου θέση αυτών σε κυκλοφορία, εφαρμόζεται από την 1η Ιανουαρίου 2011.

Οι έλεγχοι γνησιότητας και καταλληλότητας διενεργούνται από τύπο μηχανήματος επεξεργασίας τραπεζογραμματίων που έχει ελεγχθεί επιτυχώς από μία Εθνική Κεντρική Τράπεζα. Στο Παράρτημα της Απόφασης ΕΚΤ αναφέρονται οι κατηγορίες μηχανημάτων επεξεργασίας τραπεζογραμματίων οι οποίες εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής της.

Η Γενική Γραμματεία της ΕΕΤ, λαμβάνοντας υπόψη το ισχύον ρυθμιστικό πλαίσιο προετοίμασε και απέστειλε στην Τράπεζα της Ελλάδος επιστολή, με συνοδευτικό κείμενο τεκμηρίωσης, για την παροχή διευκρινίσεων σχετικά με τη συμπερίληψη ή μη στο πεδίο εφαρμογής της Απόφασης ΕΚΤ και της ΠΣΝΠ 77/17.12.2010 των Μηχανημάτων Αυτόματων Πληρωμών. Η Τράπεζα της Ελλάδος, απαντώντας στο σχετικό ερώτημα της ΕΕΤ, αποσαφίνισε πως οι Μηχανές Αυτόματων Πληρωμών εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του ισχύοντος ρυθμιστικού πλαισίου.

2.3.8 Εφαρμογή του Κανονισμού 1210/2010 σχετικά με την εξακρίβωση της γνησιότητας των κερμάτων ευρώ και τη διαχείριση κερμάτων ευρώ ακατάλληλων για κυκλοφορία

Στις 22 Δεκεμβρίου 2010 εκδόθηκε ο Κανονισμός (ΕΕ) 1210/2010 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 15ης Δεκεμβρίου 2010 «σχετικά με την εξακρίβωση της γνησιότητας των κερμάτων ευρώ και τη διαχείριση κερμάτων ευρώ ακατάλληλων για κυκλοφορία». Δεδομένου ότι, από την 1η Ιανουαρίου 2012 αρχίζει η εφαρμογή πολλών ουσιαστικών διατάξεων του Κανονισμού, η Γενική Γραμματεία της ΕΕΤ κατά το χρονικό διάστημα Σεπτεμβρίου-Οκτωβρίου 2011, κατέγραψε τα πρακτικά θέματα υλοποίησης του Κανονισμού και προχώρησε στις ακόλουθες διατραπεζικές ενέργειες:

- (α) Απέστειλε επιστολή στη Διεύθυνση Ταμείων της Τράπεζας της Ελλάδος, προτείνοντας την όσο το δυνατόν συντομότερη διεξαγωγή ειδικών σεμιναρίων στους εκπαιδευτές των τραπεζών σχετικά με την πλαστικότητα και την ποιοτική διαλογή των κερμάτων ευρώ.

- (β) Απέστειλε επιστολή στο Γενικό Λογιστήριο του Κράτους, με αντικείμενο την εξασφάλιση ειδικής, προβλεπόμενης στον Κανονισμό, παρέκκλισης, μέχρι την 31η Δεκεμβρίου 2014, για μηχανές επεξεργασίας κερμάτων τραπεζών-μελών της ΕΕΤ.
- (γ) Ενημέρωσε και διαβίβασε στις τράπεζες μέλη της την προς συμπλήρωση αίτηση παρέκκλισης του Γενικού Λογιστηρίου του Κράτους, προκειμένου, σύμφωνα με επιστολή του, να απαντήσουν απ' ευθείας σε αυτό για να εξασφαλιστεί η ειδική παρέκκλιση των μηχανών που κατέχουν.

2.3.9 Σύσταση της Τράπεζας της Ελλάδος για την έγκαιρη παράδοση των αμφιβόλου γνησιότητας τραπεζογραμμάτων ευρώ

Η Τράπεζα της Ελλάδος απέστειλε τον Δεκέμβριο 2011 στις Διοικήσεις των πιστωτικών ιδρυμάτων και στην ΕΕΤ, επιστολή/σύσταση για την έγκαιρη, το αργότερο εντός δέκα εργάσιμων ημερών, παράδοση των αμφιβόλου γνησιότητας τραπεζογραμμάτων ευρώ που εντοπίζονται. Η Γραμματεία της ΕΕΤ απέστειλε σχετική επιστολή προς τη Διεύθυνση Ταμείων της Τράπεζας της Ελλάδος, ενημερώνοντάς την για ορισμένα πρακτικά προβλήματα που αντιμετωπίζουν οι τράπεζες κατά τη διαδικασία αναγγελίας-παράδοσης, εντός δέκα (10) εργάσιμων ημερών, των αμφιβόλου γνησιότητας τραπεζογραμμάτων ευρώ στις κατά τόπους αρμόδιες Αστυνομικές Αρχές. Τα εν λόγω πρακτικά προβλήματα καθιστούν, σε πολλές περιπτώσεις, ανέφικτη την πιστή τήρηση της σύστασης της Τράπεζας της Ελλάδος, για λόγους που υπερβαίνουν τις ενέργειες δέουσας επιμέλειας των τραπεζών.

2.4 Πρόληψη και αντιμετώπιση της απάτης στα μέσα και συστήματα πληρωμών

2.4.1 Πλαίσιο παρακολούθησης των περιστατικών παραβίασης της ασφάλειας και δυσλειτουργίας στις ηλεκτρονικές πληρωμές

Τον Δεκέμβριο του 2010 παρουσιάστηκε στους εκπροσώπους των τραπεζών, από τη Διεύθυνση Συστημάτων Πληρωμών της Τράπεζας της Ελλάδος, σχέδιο ερωτηματολογίου αναφορικά με τις βασικές αρχές για το πλαίσιο παρακολούθησης των περιστατικών παραβίασης της ασφάλειας και δυσλειτουργίας στις ηλεκτρονικές πληρωμές. Το ερωτηματολόγιο αποσκοπεί στην καταγραφή της κίνησης και των περιστατικών παραβίασης της ασφάλειας και δυσλειτουργίας στις υπηρεσίες ηλεκτρονικών πληρωμών με χρήση εντολής μεταφοράς πίστωσης και ηλεκτρονικής εξουσιοδότησης για άμεση χρέωση που προσφέρει ο Φορέας Παροχής Υπηρεσιών Πληρωμών (ΦΠΥΠ). Συγκεκριμένα, στο πεδίο εφαρμογής του εμπίπτουν οι υπηρεσίες που παρέχουν ηλεκτρονικές πληρωμές κατά την ακόλουθη έννοια:

- ηλεκτρονική εντολή μεταφοράς πίστωσης, και
- ηλεκτρονική υποβολή εξουσιοδότησης για άμεση χρέωση.

Ηλεκτρονικές πληρωμές με χρήση άλλων μέσων πληρωμής, όπως κάρτες πληρωμών, εξαιρούνται από το πεδίο εφαρμογής του πλαισίου. Το σχέδιο ερωτηματολογίου τέθηκε σε διαδικασία διαβούλευσης με τις τράπεζες, οι οποίες και θα καλούνται να το συμπληρώνουν και αποστέλλουν στην ΤτΕ κάθε εξάμηνο.

Η ΕΕΤ συντόνισε τη διαδικασία διαβούλευσης επί του σχεδίου ερωτηματολογίου και τον Απρίλιο 2011 οριστικοποιήθηκε το περιεχόμενο και οι συνοδευτικές αυτού οδηγίες συμπλήρωσης.

2.4.2 Ειδικό διατραπεζικό μήνυμα για τις συναλλαγές μεταφοράς υπολοίπου δανείων

Με σκοπό τη μείωση περιστατικών πιθανής απάτης στις συναλλαγές μεταφοράς υπολοίπου δανείων αναπτύχθηκε και άρχισε να λειτουργεί, από τον Απρίλιο 2011, το νέο ειδικού σκοπού διατραπεζικό μήνυμα του συστήματος πληρωμών Dias Credit Transfer (LOAN-TR).

Με την αξιοποίηση του συγκεκριμένου διατραπεζικού μηνύματος μεταφοράς κεφαλαίων από τις τράπεζες επιδιώκεται η εξειδίκευση της πληρωμής (αποκλειστικά για αποπληρωμή δανείου) και η, εξ αυτού του λόγου, καλύτερη αντιμετώπιση περιστατικών πιθανής απάτης.

2.4.3 Συνεργασία ΕΕΤ-Ελληνικής Αστυνομίας

Στο πλαίσιο της διαρκούς συνεργασίας της Γενικής Γραμματείας της ΕΕΤ και της Ελληνικής Αστυνομίας για θέματα πρόληψης και αντιμετώπισης της απάτης στα μέσα και συστήματα πληρωμών έχει αναπτυχθεί ένας ιδιαίτερα χρήσιμος δίαυλος επικοινωνίας, ο οποίος αξιοποιήθηκε δέκα (10) φορές κατά τη διάρκεια του 2011. Ειδικότερα, όταν συλλαμβάνονται εγκληματικές ομάδες που αντιγράφουν κάρτες, η Αστυνομία κοινοποιεί άμεσα στη Γενική Γραμματεία κατάσταση με τα νούμερα των καρτών που κατάσχονται και η Γενική Γραμματεία, με τη σειρά της, ενημερώνει τα μέλη της με σκοπό την ανάληψη άμεσων δράσεων προστασίας της πελατείας τους.

2.4.4 Ενημέρωση των τραπεζών σχετικά με τις εξελίξεις για την αντιμετώπιση του οικονομικού εγκλήματος και συλλογή στατιστικών στοιχείων

Η ΕΕΤ ενημερώνει συστηματικά τα μέλη της με το σύνολο του υλικού που έρχεται σε γνώση της από διεθνείς, ευρωπαϊκούς και εθνικούς φορείς και έχει σχέση με την αντιμετώπιση του οικονομικού εγκλήματος στα μέσα και τα συστήματα πληρωμών. Επίσης, σε συνεργασία με τις τράπεζες μέλη της, συνέλεξε, επεξεργάστηκε και απέστειλε:

- αναλυτικές πληροφορίες για το κάθε περιστατικό αντιγραφής καρτών (skimming) που συνέβη στην Ελλάδα κατά τη διάρκεια του 2011 (μια διαδικασία που έχει ξεκινήσει από το 2003),
- συγκεντρωτικά στατιστικά στοιχεία για τα περιστατικά skimming που έλαβαν χώρα στην Ελλάδα το 2011,
- συγκεντρωτικά στατιστικά στοιχεία από περιστατικά skimming που κοινοποιούνται στην ΕΕΤ και αφορούν λοιπές ευρωπαϊκές χώρες, και
- χρηματικές απώλειες που είχαν οι τράπεζες από αντιγραφές καρτών στο εξωτερικό και στην Ελλάδα.

Δ. Θέματα προστασίας καταναλωτή

1. Ευρωπαϊκό επίπεδο

1.1 Διαφάνεια και συγκρισιμότητα τραπεζικών χρεώσεων σε τρεχούμενους λογαριασμούς

(α) Η Γενική Γραμματεία της ΕΕΤ συνεργάστηκε στενά με την Ευρωπαϊκή Τραπεζική Ομοσπονδία (εφεξής ΕΤΟ) κατά την εκπόνηση και διαμόρφωση των Κοινών Αρχών της EBIC για τη διαφάνεια και συγκρισιμότητα τραπεζικών χρεώσεων (εφεξής Κοινές Αρχές). Ήδη από τον Αύγουστο του 2010, με την πρόσκληση του αρμόδιου Ευρωπαίου Επιτρόπου προς την EBIC όπως αυτή προτείνει και λάβει μέτρα ενίσχυσης της διαφάνειας, η ΕΕΤ συμμετείχε σε κάθε στάδιο εξέλιξης της πρωτοβουλίας.

Ανταποκρινόμενη στην πρόσκληση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, η EBIC διενέργησε ενδελεχή έρευνα αναφορικά με τις κάθε είδους υφιστάμενες εθνικές ρυθμίσεις. Η ΕΕΤ συγκέντρωσε και απέστειλε τα σχετικά στοιχεία αναφορικά με την Ελλάδα και, επιπλέον, παρείχε συμπληρωματική πληροφόρηση σχετικά με τις υφιστάμενες πολιτικές των τραπεζών-μελών της αναφορικά με το εν λόγω ζήτημα. Παράλληλα, συνέβαλε στη διαμόρφωση της τελικής μορφής των Κοινών Αρχών σχολιάζοντας και αξιολογώντας όλες τις προτεινόμενες διατυπώσεις εκ μέρους της ΕΤΟ.

(β) Ομάδα Εργασίας της ΕΕΤ για τη διαφάνεια και συγκρισιμότητα τραπεζικών χρεώσεων σε τρεχούμενους λογαριασμούς

Από τις αρχές του 2011 συνεστήθη και λειτούργησε η Ομάδα Εργασίας της ΕΕΤ για τη διαφάνεια τραπεζικών χρεώσεων. Η Ομάδα Εργασίας παρακολούθησε την εξέλιξη των εργασιών της ΕΤΟ και εργάστηκε με σκοπό την προσχώρηση στις Κοινές Αρχές. Στο πλαίσιο των εργασιών της, η Ομάδα Εργασίας:

- επεξεργάστηκε σχέδιο Κώδικα Δεοντολογίας για την εφαρμογή των Κοινών Αρχών της EBIC από τα ελληνικά πιστωτικά ιδρύματα,
- μελέτησε το υφιστάμενο ρυθμιστικό πλαίσιο σχετικά με τη διαφάνεια των τραπεζικών συναλλαγών,
- επεξεργάστηκε σχέδιο γλωσσάριου επεξήγησης βασικών τραπεζικών όρων σύμφωνα με την ελληνική νομοθεσία για την προστασία του καταναλωτή και την κρατούσα πρακτική στις τραπεζικές συναλλαγές, και
- μελέτησε πιθανά σχέδια τυποποίησης του τιμολογίου για τις δέκα (10) βασικότερες υπηρεσίες που προσφέρονται μέσω τρεχούμενων λογαριασμών.

(γ) Συμμετοχή στην έρευνα της Ευρωπαϊκής Επιτροπής αναφορικά με τη διαθέσιμη πληροφόρηση προς καταναλωτές μέσω του διαδικτύου για τραπεζικά προϊόντα

Τον Ιούλιο του 2011, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή διεξήγαγε έρευνα σχετικά τις πληροφορίες που διατίθενται στο διαδίκτυο αναφορικά με τις τραπεζικές υπηρεσίες. Η έρευνα εστίαζε γύρω από την αξιολόγηση υφιστάμενων ιστοσελίδων και διαδικτυακών εργαλείων σύγκρισης των διαφόρων προϊόντων. Η ΕΕΤ εξέτασε ενδελεχώς τις καταγεγραμμένες από την Επιτροπή ιστο-

σελίδες, επιστώντας την προσοχή στο γεγονός ότι αρκετές εξ αυτών ήταν από ανεπίσημους φορείς. Επιπλέον, συμπλήρωσε την έρευνα με λεπτομέρειες που είχαν παραλειφθεί και απέστειλε πρόσθετη πληροφόρηση σχετικά με την ισχύουσα ελληνική νομοθεσία και νομολογία.

1.2 Εφαρμογή της Οδηγίας 2008/48/ΕΚ για τις συμβάσεις καταναλωτικής πίστης

(α) Στις αρχές του 2011 διεξήχθη από την Ευρωπαϊκή Τραπεζική Ομοσπονδία έρευνα αναφορικά με την ενσωμάτωση και εφαρμογή της Οδηγίας 2008/48/ΕΚ από τα κράτη μέλη. Η έρευνα αφορούσε κυρίως το πεδίο εφαρμογής των επιμέρους εθνικών νομοθετημάτων καθώς, σύμφωνα με την ως άνω Οδηγία, αρκετά ζητήματα επαφίενται στη διακριτική ευχέρεια του εθνικού νομοθέτη με αποτέλεσμα να παρουσιάζονται αρκετές διαφοροποιήσεις μεταξύ των κρατών μελών. Η ΕΕΤ γνωστοποίησε όλα τα σχετικά στοιχεία αναφορικά με το πεδίο εφαρμογής της ΚΥΑ Ζ1-699/2010, η οποία ενσωματώνει στην ελληνική έννομη τάξη τις διατάξεις της Οδηγίας 2008/48/ΕΚ.

(β) Τον Φεβρουάριο του 2011, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή διεξήγαγε έρευνα σχετικά με τον τρόπο υπολογισμού του συνολικού ετήσιου πραγματικού ποσοστού επιβάρυνσης (εφεξής ΣΕΠΠΕ), όπως αυτός προβλέπεται από την Οδηγία 2008/48/ΕΚ. Προκειμένου να εντοπιστούν τυχόν αδυναμίες ή αστοχίες του τρόπου υπολογισμού του ΣΕΠΠΕ, με συνεπακόλουθα προβλήματα στις συναλλαγές, η Επιτροπή απέστειλε σχετικό ερωτηματολόγιο, με το οποίο κάλεσε τους ενδιαφερομένους να λάβουν θέση. Η ΕΕΤ, σε συνεργασία με τις τράπεζες μέλη της, ανέλαβε τη διεξαγωγή της εν λόγω έρευνας στο ελληνικό τραπεζικό σύστημα. Τα στοιχεία που συγκεντρώθηκαν αφορούσαν τα ακόλουθα ζητήματα:

- τι είδους προβλήματα έχουν δημιουργηθεί από την έναρξη εφαρμογής της Οδηγίας 2008/48/ΕΚ και ποια θα ήταν η ενδεδειγμένη αντιμετώπιση των προβλημάτων αυτών εκ μέρους της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, και
- τη συγκέντρωση στοιχείων σχετικά με επιμέρους καταναλωτικά προϊόντα (π.χ. charge cards, πιστωτικές κάρτες, δικαίωμα υπερανάληψης), αλλά και τον ορισμό της έννοιας της «ασήμαντης καταβλητέας επιβάρυνσης» των συμβάσεων πίστωσης του άρθρου 2 παρ.2 στοιχ. στ της Οδηγίας, και
- τον εντοπισμό περιπτώσεων συμβάσεων πίστωσης οι οποίες δεν καταλαμβάνονται από το άρθρο 19 και το Παράρτημα 1 της Οδηγίας (υπολογισμός ΣΕΠΠΕ).

Στο πλαίσιο της ως άνω έρευνας, η ΕΕΤ προώθησε τις θέσεις των τραπεζών μελών της και προς το Υπουργείο Οικονομικών.

1.3 Διαβούλευση επί της πρότασης Οδηγίας σχετικά με τις συμβάσεις πίστωσης για ακίνητα κατοικίας (ενυπόθηκη πίστη)

Η ΕΕΤ παρακολούθησε στενά την εξέλιξη των εργασιών σε ευρωπαϊκό επίπεδο καθ' όλη τη διάρκεια της διαβούλευσης επί της ως άνω πρότασης Οδηγίας. Εντός του πλαισίου αυτού, προώθησε τις θέσεις των ελληνικών τραπεζών ως ακολούθως:

- μέσω της συμμετοχής της στις σχετικές εργασίες της Ευρωπαϊκής Τραπεζικής Ομοσπονδίας,
- με την προώθηση σχολίων και αξιολογήσεων προς το Υπουργείο Οικονομικών σχετικά με τις προτεινόμενες διατάξεις και τις τροποποιήσεις αυτών, και
- με την αποστολή σχολίων απευθείας προς την ελληνική αντιπροσωπεία στο Ευρωπαϊκό Συμβούλιο.

1.4 Μεταφορά τραπεζικών λογαριασμών

Οι κοινές αρχές για τη μεταφορά τραπεζικών λογαριασμών υιοθετήθηκαν σε ευρωπαϊκό επίπεδο στο πλαίσιο της αυτορρύθμισης του τραπεζικού κλάδου και αποσκοπούν στη διευκόλυνση των καταναλωτών που επιθυμούν να μεταφέρουν τον τραπεζικό τους λογαριασμό από ένα πιστωτικό ίδρυμα σε ένα άλλο. Η δυνατότητα μεταφοράς τραπεζικού λογαριασμού αφορά τρεχούμενους λογαριασμούς και επαναλαμβανόμενες άμεσες χρεώσεις, πάγιες εντολές για μεταφορά πιστώσεων και επαναλαμβανόμενες μεταφορές εισερχόμενων μεταφορών πιστώσεων που συνδέονται με τους λογαριασμούς αυτούς. Τόσο το «νέο» όσο και το «παλαιό» πιστωτικό ίδρυμα θα πρέπει να διευκολύνουν τους καταναλωτές σε όλες τις απαραίτητες διευθετήσεις που αποτελούν μέρος της διαδικασίας.

Η ΕΕΤ στο παρελθόν συντόνισε επιτυχώς την προσχώρηση των πιστωτικών ιδρυμάτων που δραστηριοποιούνται στην Ελλάδα στις κοινές αρχές, βρίσκεται σε διάλογο με τις ενώσεις καταναλωτών σε ό,τι αφορά ζητήματα που σχετίζονται με την εφαρμογή τους και παρακολουθεί την εφαρμογή τους. Περί τα μέσα του 2011, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή διενέργησε αξιολόγηση της εφαρμογής τους στα διάφορα κράτη μέλη. Η ΕΕΤ, σε συνεννόηση με τον Μεσολαβητή Τραπεζικών και Επενδυτικών Υπηρεσιών και τις τράπεζες μέλη της, συγκέντρωσε όλα τα απαραίτητα στοιχεία σε σχέση με την εφαρμογή των Κοινών Αρχών από τα ελληνικά πιστωτικά ιδρύματα.

1.5 Συνεργασία με την Ευρωπαϊκή Ομοσπονδία Ενυπόθηκης Πίστης

(α) Περί τα τέλη Ιανουαρίου 2011, η Ευρωπαϊκή Ομοσπονδία Ενυπόθηκης Πίστης ξεκίνησε την αναθεώρηση των κατευθυντηρίων αρχών της αναφορικά με την ποιότητα και χρήση των Αυτοματοποιημένων Μοντέλων Αποτίμησης ακινήτων AVMs (EMF's Guidelines on AVM Quality & Use in the EU). Προς το σκοπό κάλεσε τα μέλη της να συμμετέχουν σε έρευνα αναφορικά με τη χρήση των AVMs στην Ευρώπη. Η έρευνα αφορούσε τις ακόλουθες θεματικές:

- τη χρήση των AVMs στην ελληνική αγορά μέχρι στιγμής,
- τις χρησιμοποιούμενες μεθόδους αποτίμησης,
- τους ισχύοντες κανόνες, κατευθύνσεις και πρότυπα, και
- την πιθανή μελλοντική εξέλιξη στη χρήση των AVMs από τα ελληνικά πιστωτικά ιδρύματα.

Η ΕΕΤ έλαβε μέρος στην ως άνω έρευνα και, σε συνεργασία με αρμόδιους εκπροσώπους των τραπεζών μελών της, συγκέντρωσε τα απαιτούμενα στοιχεία.

(β) Συνέδριο με θέμα «Τρέχουσες εξελίξεις και προοπτικές στην αγορά ενυπόθηκης πίστης» (Συν-διοργάνωση ΕΕΤ-European Mortgage Federation)

Στις 10 Ιουνίου 2011, έλαβε χώρα στην Αθήνα, συνέδριο της Ευρωπαϊκής Ομοσπονδίας Ενυπόθηκης Πίστης και της Ελληνικής Ένωσης Τραπεζών με θέμα τις τρέχουσες εξελίξεις και προοπτικές στην αγορά ενυπόθηκης πίστης. Τη διοργάνωση παρακολούθησαν στελέχη και εκπρόσωποι χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων από την Ελλάδα και το εξωτερικό. Στο συνέδριο έλαβαν μέρος εκπρόσωποι του χρηματοπιστωτικού κλάδου και ακαδημαϊκοί τόσο από την Ελλάδα όσο και από άλλες ευρωπαϊκές χώρες. Οι πλείονες εισηγήσεις των ομιλητών εντάχθηκαν στις ακόλουθες τρεις θεματικές:

- Οικονομικοί και πιστωτικοί κύκλοι στην Ευρωπαϊκή Ένωση (EU business and credit cycles).
- Επιπτώσεις της Βασιλείας III στην αγορά ενυπόθηκης πίστης.
- Επιπτώσεις του Υπεύθυνου Δανεισμού στην αγορά ενυπόθηκης πίστης.

1.6 Έρευνα της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για τις αθέμιτες εμπορικές πρακτικές και την εφαρμογή της Οδηγίας 2005/29/EK

Τον Απρίλιο του 2011, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή ξεκίνησε έρευνα σχετικά με την εφαρμογή της Οδηγίας 2005/29/EK για τις αθέμιτες εμπορικές πρακτικές από τα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα. Στην εν λόγω έρευνα, η EET συνέλεξε και απέστειλε στοιχεία σχετικά με τα ακόλουθα ζητήματα:

- την ενσωμάτωση της Οδηγίας 2005/29/EK στην ελληνική έννομη τάξη,
- τις αποφάσεις που έχουν εκδοθεί μέχρι στιγμής σε σχέση με το ελληνικό τραπεζικό σύστημα, και
- την πρόσβαση των καταναλωτών σε μηχανισμούς επίλυσης διαφορών σε περιπτώσεις κατά τις οποίες θιγούν τα συμφέροντά τους από επιθετικές ή αθέμιτες εμπορικές πρακτικές των επιχειρήσεων.

2. Εθνικό επίπεδο

2.1 Ν. 3869/2010 «Ρύθμιση οφειλών υπερχρεωμένων φυσικών προσώπων»

Η EET συμμετείχε ενεργά σε όλα τα στάδια διαβούλευσης του σχεδίου νόμου για τη ρύθμιση των οφειλών υπερχρεωμένων φυσικών προσώπων με την υποβολή διεξοδικών παρατηρήσεων, αρκετές από τις οποίες έγιναν δεκτές. Η συνεργασία της EET με τη Γενική Γραμματεία Καταναλωτή κατά το έτος 2011, αφορούσε επίσης ζητήματα σε σχέση με την επιδίωξη του εξωδικαστικού συμβιβασμού μεταξύ οφειλέτη και πιστωτών.

Ε. Πρόληψη και καταστολή της νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες και χρηματοδότησης της τρομοκρατίας – Θέματα φυσικής ασφάλειας

1. Διεθνές και ευρωπαϊκό επίπεδο

Κατά τη διάρκεια του 2011 έλαβαν χώρα αρκετές διεθνείς και ευρωπαϊκές εξελίξεις στη θεματική της πρόληψης της χρησιμοποίησης του χρηματοπιστωτικού συστήματος για τη νομιμοποίηση εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες και τη χρηματοδότηση της τρομοκρατίας. Η Γενική Γραμματεία της ΕΕΤ παρακολούθησε στενά τις εν λόγω εξελίξεις ενημερώνοντας τα μέλη της και συμμετέχοντας στις σχετικές διαβουλεύσεις ιδίως μέσω της συμμετοχής της στην Ευρωπαϊκή Τραπεζική Ομοσπονδία. Τα βασικότερα διεθνή και ευρωπαϊκά θέματα που απασχόλησαν το ελληνικό τραπεζικό σύστημα ήταν τα ακόλουθα:

- (α) Η έναρξη της διαδικασίας διαβούλευσης από την Ομάδα Χρηματοοικονομικής Δράσης (FATF) για την αναθεώρηση ορισμένων Συστάσεων και Ειδικών Συστάσεων σχετικών με την καταπολέμηση της νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες και χρηματοδότησης της τρομοκρατίας.
- (β) Η διαβούλευση, στο πλαίσιο της FATF, για τη χρηματοπιστωτική ενσωμάτωση και την πρακτική εφαρμογή των κανόνων καταπολέμησης της νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες και χρηματοδότησης της τρομοκρατίας.
- (γ) Η επανεξέταση, από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, της Οδηγίας 2005/60/ΕΚ για την καταπολέμηση της νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες και χρηματοδότησης της τρομοκρατίας.
- (δ) Η Ανακοίνωση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής σχετικά με τις διαθέσιμες επιλογές του υπό διαμόρφωση Ευρωπαϊκού Συστήματος Παρακολούθησης της Χρηματοδότησης της Τρομοκρατίας (European Terrorist Finance Tracking System).
- (ε) Η συμπλήρωση της έκθεσης της Ευρωπαϊκής Τραπεζικής Ομοσπονδίας (ΕΤΟ) σχετικά με το κανονιστικό πλαίσιο των ευρωπαϊκών χωρών για την καταπολέμηση της νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες και τη χρηματοδότηση της τρομοκρατίας (“EBF Anti Money Laundering Report, 2011”). Στην έκθεση της ΕΤΟ υπάρχουν αναλυτικές πληροφορίες σχετικά με το κανονιστικό πλαίσιο που διέπει τις εθνικές νομοθεσίες 26 ευρωπαϊκών χωρών, εκ των οποίων 23 κρατών μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης, στη θεματική που αφορά την καταπολέμηση της νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες και τη χρηματοδότηση της τρομοκρατίας. Η εν λόγω έκθεση επικαιροποιείται σε διετή βάση από την ΕΤΟ.

2. Εθνικό επίπεδο

2.1 Πρακτική υλοποίηση από τα εγκατεστημένα στη χώρα μας πιστωτικά ιδρύματα της νομοθεσίας των ΗΠΑ Foreign Accounts Tax Compliance Act (FATCA)

Τον Νοέμβριο του 2011, συγκροτήθηκε υπό την αιγίδα της ΕΕΤ, ad hoc διατραπεζική ομάδα έργου με αντικείμενο την πρακτική υλοποίηση από τα εγκατεστημένα στη χώρα μας πιστωτικά ιδρύματα της νομοθεσίας των ΗΠΑ Foreign Accounts Tax Compliance Act, γνωστής με το ακρωνύμιο FATCA. Αντικείμενο της ομάδας έργου είναι:

- η αξιολόγηση των νομικών, φορολογικών και κανονιστικής συμμόρφωσης θεμάτων που ανακύπτουν από την υλοποίηση του Foreign Accounts Tax Compliance Act (FATCA),
- η ενδεχόμενη υποβολή προτάσεων προς την ελληνική πολιτεία, την αρμόδια εποπτική αρχή (Τράπεζα της Ελλάδος) και την Αρχή Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα, και
- ο προσδιορισμός της διαδικασίας δήλωσης προσαρμογής και υπογραφής των σχετικών συμφωνιών μεταξύ IRS και πιστωτικών ιδρυμάτων που λειτουργούν στην Ελλάδα.

2.2 Διαχείριση αιτημάτων άρσης τραπεζικού απορρήτου από ΣΔΟΕ

Με αφορμή την έξαρση των αιτημάτων του Σώματος Δίωξης Οικονομικού Εγκλήματος (ΣΔΟΕ) προς τα πιστωτικά ιδρύματα για άρση τραπεζικού απορρήτου, η Γενική Γραμματεία της ΕΕΤ, με επιστολή της προς τον Ειδικό Γραμματέα ΣΔΟΕ, πρότεινε, για τη διευκόλυνση της διαχείρισης των αιτημάτων αυτών, τα ακόλουθα:

- να χρησιμοποιείται, σε κάθε αίτημα, η ίδια τυποποιημένη φόρμα αναζήτησης στοιχείων και άρσης τραπεζικού απορρήτου η οποία να φέρει συγκεκριμένα χαρακτηριστικά,
- τα αιτήματα που αφορούν σε ίδια χαρακτηριστικά αναζήτησης (ενδεχομένως να ανάγονται στην ίδια υπόθεση) και προέρχονται από την ίδια Περιφερειακή Διεύθυνση του ΣΔΟΕ, να ενοποιούνται σε ένα μόνο αίτημα,
- να προβλεφθεί από το ΣΔΟΕ η δυνατότητα αποστολής των αιτημάτων άρσης τραπεζικού απορρήτου προς τις Μονάδες Κανονιστικής Συμμόρφωσης των πιστωτικών ιδρυμάτων σε ηλεκτρονική μορφή, με τη μεσολάβηση ασφαλών μηνυμάτων ηλεκτρονικού ταχυδρομείου, όπως ισχύει με την Τράπεζα της Ελλάδος. Επιπροσθέτως, να προβλεφθεί η δυνατότητα των πιστωτικών ιδρυμάτων να αποστέλλουν τις απαντήσεις τους, εφόσον είναι αρνητικές, μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου, ψηφιακά υπογεγραμμένου, βάσει των οριζόμενων στο Προεδρικό Διάταγμα 150/2001.

2.3 Στατιστικά στοιχεία ληστειών τραπεζικών καταστημάτων και ATM για το έτος 2011

Όπως κάθε χρόνο, έτσι και το 2011 η Γενική Γραμματεία της ΕΕΤ συγκέντρωσε και επεξεργάστηκε στατιστικά στοιχεία που της γνωστοποίησαν οι τράπεζες μέλη της και η αρμόδια διεύθυνση της Ελληνικής Αστυνομίας σχετικά με τις ληστείες και άλλου τύπου παραβιάσεις των τραπεζών που πραγματοποιήθηκαν κατά τη διάρκεια του έτους. Τα εν λόγω στοιχεία χρησιμοποιήθηκαν για την ενημέρωση

των διοικήσεων των τραπεζών μελών της ΕΕΤ, των καταστατικών οργάνων της Γενικής Γραμματείας, και των αρμόδιων διατραπεζικών επιτροπών της.

Επίσης, η Γενική Γραμματεία της ΕΕΤ απέστειλε στατιστικά στοιχεία που αφορούν τη χώρα μας στο πλαίσιο διαμόρφωσης της 19ης ετήσιας έκθεσης της Ευρωπαϊκής Τραπεζικής Ομοσπονδίας με τίτλο “Bank robberies and other raid types”, η οποία δημοσιεύτηκε τον Νοέμβριο του 2011 και περιλαμβάνει στατιστικά στοιχεία των ληστειών σε τραπεζικά καταστήματα, ΑΤΜ και χρηματοποστολές από 34 χώρες και για το χρονικό διάστημα από 1η Ιανουαρίου έως 31 Δεκεμβρίου 2010.

2.4 Αίτημα παροχής διευκρινίσεων επί της ισχύουσας νομοθεσίας πυροπροστασίας καταστημάτων πιστωτικών ιδρυμάτων

Με δεδομένη την επιθυμία των πιστωτικών ιδρυμάτων της χώρας μας να λειτουργούν καθ’ όλα σύννομα και προκειμένου να διασφαλιστεί:

- η όσο το δυνατόν συντομότερη έκδοση των απαραίτητων διευκρινίσεων επί της ισχύουσας νομοθεσίας πυροπροστασίας, τόσο προς τις αρμόδιες υπηρεσίες των δύο σωμάτων (Ελληνική Αστυνομία και Πυροσβεστική) όσο και προς τα πιστωτικά ιδρύματα, και
- η έγκαιρη χορήγηση εκ μέρους της αρμόδιας Πυροσβεστικής υπηρεσίας, των απαιτούμενων πιστοποιητικών πυρασφάλειας των καταστημάτων των πιστωτικών ιδρυμάτων,

ζητήθηκε από τη Γενική Γραμματεία της ΕΕΤ η συνδρομή της πολιτικής ηγεσίας του Υπουργείου Προστασίας του Πολίτη προκειμένου να υπάρξει ο απαραίτητος συντονισμός μεταξύ των Αρχηγείων της Ελληνικής Αστυνομίας και του Πυροσβεστικού Σώματος.

Τον Νοέμβριο 2011, δημοσιεύτηκε η σχετική εγκύκλιος του Αρχηγείου Πυροσβεστικού Σώματος με την οποία παρέχονταν οι απαραίτητες διευκρινίσεις επί της ισχύουσας νομοθεσίας.

2.5 Εναλλακτικοί τρόποι απευθείας σύνδεσης των καταστημάτων των πιστωτικών ιδρυμάτων με τις Αστυνομικές Διευθύνσεις της χώρας μας

Η Γενική Γραμματεία της ΕΕΤ, λαμβάνοντας υπόψη την ισχύουσα νομοθεσία, τις εμπειρίες από τη δεκαετή και πλέον εφαρμογή της σύνδεσης των τραπεζικών καταστημάτων με τις κατά τόπους αστυνομικές αρχές και τις τεχνολογικές εξελίξεις που έχουν επέλθει από τότε, πρότεινε, τον Φεβρουάριο του 2011, εναλλακτικές λύσεις και τρόπους υλοποίησης αυτών για την απευθείας σύνδεση των καταστημάτων των πιστωτικών ιδρυμάτων με τις Αστυνομικές Διευθύνσεις της χώρας μας με σκοπό την άμεση ειδοποίησή τους στις περιπτώσεις ληστειών ή διαρρήξεων τραπεζικών καταστημάτων.

ΣΤ. Νομικά - Φορολογικά θέματα

1. Ευρωπαϊκό επίπεδο

1.1 Έρευνα για τις εθνικές ρυθμίσεις εταιρικής διακυβέρνησης σε πιστωτικά ιδρύματα

Στις αρχές του 2011, η Ευρωπαϊκή Τραπεζική Ομοσπονδία κάλεσε τα μέλη της να συμμετέχουν σε έρευνα με σκοπό να αποτυπωθούν οι ισχύουσες ρυθμίσεις εταιρικής διακυβέρνησης σε πιστωτικά ιδρύματα σε κάθε κράτος μέλος. Η έρευνα εστίασε στις εξής θεματικές:

- το ρόλο, τις αρμοδιότητες και την ευθύνη του διοικητικού συμβουλίου και των μελών της διοίκησης,
- τις λειτουργίες της Μονάδας Διαχείρισης Κινδύνων,
- τις λειτουργίες της Μονάδας Εσωτερικού Ελέγχου,
- τη συμμετοχή των μετόχων στην εταιρική διακυβέρνηση,
- το ρόλο των εξωτερικών ελεγκτών, και
- τις υποχρεώσεις αποστολής στοιχείων στην αρμόδια εποπτική αρχή.

Η ΕΕΤ έλαβε μέρος και συγκέντρωσε τα στοιχεία αναφορικά με τα ισχύοντα στην Ελλάδα.

1.2 Αιτήματα παροχής πληροφοριών εκ μέρους εθνικών τραπεζικών ενώσεων κρατών μελών της ΕΕ

Επιδιώκοντας πάντοτε αποτελεσματική συνεργασία με τις ομόλογες τραπεζικές ενώσεις των κρατών μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης, η ΕΕΤ ανταποκρίθηκε και κατά τη διάρκεια του έτους 2011 σε αιτήματα παροχής πληροφόρησης σχετικά με την ελληνική νομοθεσία και το ελληνικό τραπεζικό σύστημα.

2. Εθνικό επίπεδο

2.1 Παρατηρήσεις της ΕΕΤ επί του σχεδίου διαβούλευσης αναφορικά με τον Κώδικα Εταιρικής Διακυβέρνησης του ΣΕΒ για τις Εισηγμένες Εταιρίες

Τον Ιανουάριο του 2011, η Γενική Γραμματεία της ΕΕΤ υπέβαλε διεξοδικές παρατηρήσεις επί του σχεδίου διαβούλευσης αναφορικά με τον Κώδικα Εταιρικής Διακυβέρνησης του ΣΕΒ για τις εισηγμένες εταιρίες. Η ΕΕΤ εστίασε ιδίως στα ακόλουθα με βάση τις διατάξεις του Κώδικα:

- το ρόλο και τις αρμοδιότητες του Διοικητικού Συμβουλίου,
- μέγεθος και σύνθεση του ΔΣ: Ειδικές πρακτικές για εισηγμένες εταιρίες,
- ρόλο και απαιτούμενες ιδιότητες του προέδρου του Διοικητικού Συμβουλίου,
- καθήκοντα και συμπεριφορά των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου,
- λειτουργία του Διοικητικού Συμβουλίου, και
- επίπεδο και διάρθρωση των αμοιβών.

2.2 Εφαρμογή των διατάξεων της παρ. 1 του άρθρου 6 του ν. 2946/2001 για τις διαφημιστικές επιγραφές

Η ως άνω διάταξη προβλέπει ότι οι επιγραφές με τις οποίες προσδιορίζεται η θέση, η διεύθυνση, η ιδιότητα ή η επαγγελματική δραστηριότητα φυσικού προσώπου, ή η επωνυμία και το αντικείμενο δραστηριότητας, ενώσεως φυσικών προσώπων ή νομικών προσώπων δημοσίου ή ιδιωτικού δικαίου γράφονται υποχρεωτικώς στην ελληνική γλώσσα, η δε πρόσθετη αναγραφή και σε άλλη γλώσσα με μικρότερα στοιχεία είναι επιτρεπτή.

Με αφορμή την αποστολή εγγράφων σε τράπεζες μέλη της ΕΕΤ από τον Δήμο Αθηναίων, με θέμα «διόρθωση διαφημιστικής πινακίδας», εξετάστηκε το ανωτέρω ζήτημα στο πλαίσιο της Γενικής Γραμματείας της ΕΕΤ και τον Φεβρουάριο του 2011 η ΕΕΤ απέστειλε επιστολή στον Υπουργό Εσωτερικών, Αποκέντρωσης & Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης, με κοινοποίηση στον Δήμο Αθηναίων, στην οποία αναλύθηκαν τα επιχειρήματα βάσει των οποίων η συγκεκριμένη διάταξη δεν μπορεί να τύχει εφαρμογής στο χώρο των πιστωτικών ιδρυμάτων και προτάθηκε η κατάργησή της.

Στην ανωτέρω ενέργεια της ΕΕΤ, το Υπουργείο Εσωτερικών απάντησε διά του Γενικού Γραμματέα του ότι το σχετικό υποβληθέν αίτημα θα εξεταστεί στο πλαίσιο της νομοθετικής πρωτοβουλίας του Υπουργείου, αναφορικά με την αναμόρφωση του θεσμικού πλαισίου που διέπει την υπαίθρια διαφήμιση και έπειτα από διαβούλευση με τους συναρμόδιους φορείς.

2.3 Ζητήματα που ανέκυψαν από το νομοσχέδιο «Για την ηλεκτρονική διακυβέρνηση»

Τον Φεβρουάριο του 2011 τέθηκε σε διαβούλευση το σχέδιο νόμου του Υπουργείου Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης «Για την ηλεκτρονική διακυβέρνηση». Η ΕΕΤ υπέβαλε παρατηρήσεις επί του νομοσχεδίου στο αρμόδιο Υπουργείο, τόσο γενικού περιεχομένου όσο και κατ' άρθρο.

2.4 Ζητήματα που προκύπτουν από την παρ. 4 του άρθρου 31 του νομοσχεδίου «Περί ρύθμισης της αγοράς παιγνίων»

Τον Απρίλιο του 2011 η ΕΕΤ απέστειλε επιστολή στον Υπουργό Οικονομικών αναφορικά με τα ζητήματα που προκύπτουν από την εφαρμογή της ως άνω διάταξης. Με τη διάταξη αυτή είχε απαγορευθεί στα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα με έδρα την Ελλάδα να πραγματοποιούν πληρωμές των ποσών συμμετοχής και απόδοσης κέρδους, που απορρέουν από τη συμμετοχή σε τυχερά παίγνια στους λογαριασμούς που τηρούν σε αυτά «παράνομοι» πάροχοι τυχερών παιγνίων μέσω διαδικτύου. Στην επιστολή της ΕΕΤ επισημάνθηκαν, μεταξύ άλλων, τα ακόλουθα:

- (α) Η τιθέμενη απαγόρευση μπορεί πιθανόν να εφαρμοσθεί μόνο στις περιπτώσεις εμβάσματος, μεταφοράς πίστωσης ή απευθείας τοποθέτησης μετρητών, εφόσον οι προαναφερθείσες πράξεις πληρωμής διενεργούνται στην Ελλάδα και ο λογαριασμός τηρείται σε πιστωτικό ίδρυμα που λειτουργεί στην Ελλάδα. Ωστόσο, σε περίπτωση που ο λογαριασμός τηρείται εκτός Ελλάδας, αλλά εντός Ευρωπαϊκής Ένωσης, τότε ενδεχομένως η ως άνω διάταξη να κριθεί ανεφάρμοστη, ως αντιβαίνουσα στην αρχή της ελεύθερης κυκλοφορίας των κεφαλαίων εντός Ε.Ε.
- (β) Περαιτέρω, η ανωτέρω απαγόρευση είναι αδύνατον να εφαρμοσθεί εάν η πληρωμή γίνεται με χρήση κάρτας, δεδομένου ότι ένα μεγάλο πλήθος των εγχώριων συναλλαγών και το σύνολο

των διεθνών συναλλαγών των κατόχων καρτών έκδοσης μιας τράπεζας ή οποιουδήποτε παρόχου υπηρεσιών πληρωμών πραγματοποιούνται σε επιχειρήσεις που δεν έχουν κανένα συμβατικό δεσμό με την εκδότρια τράπεζα ή τον πάροχο υπηρεσιών πληρωμών.

- (γ) Σύμφωνα με τους κανονισμούς των οργανισμών MASTERCARD, VISA, AMERICAN EXPRESS, η εκδότρια τράπεζα έχει δικαίωμα να μην περιλάβει στο δίκτυο επιχειρήσεων, στις οποίες οι αντίστοιχες κάρτες γίνονται αποδεκτές για την εξόφληση του τιμήματος των συναλλαγών, μια επιχείρηση στην Ελλάδα, εάν κρίνει ότι δεν ασκεί νόμιμη δραστηριότητα, αλλά δεν έχει δικαίωμα να μην εξοφλήσει μια επιχείρηση στο εξωτερικό, στην οποία χρησιμοποιήθηκε μια κάρτα που έχει εκδοθεί στην Ελλάδα.

Ενόψει των ανωτέρω, προτάθηκε από την ΕΕΤ η απόσυρση της παρ. 4 του άρθρου 31 του ως άνω νομοσχεδίου, δεδομένου ότι η προτεινόμενη προς θεσμοθέτηση «black list» θα έπρεπε να καταστεί διεθνής, γεγονός το οποίο πιθανολογείτο ότι δεν θα συμβεί καθώς οι αρμόδιες εταιρίες για τη χορήγηση αδειών αποδοχής καρτών προς τις τράπεζες διεθνώς, λειτουργούν νόμιμα στη χώρα τους.

2.5 Δημόσια διαβούλευση για το νομοσχέδιο «Εξορθολογισμός και βελτίωση στην απονομή της πολιτικής δικαιοσύνης»

Αναφορικά με το ως άνω σχέδιο νόμου, που τροποποιεί τον Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας, η ΕΕΤ εξέθεσε τις απόψεις της με επιστολή προς τον αρμόδιο Υπουργό. Οι σημαντικότερες παρατηρήσεις της ΕΕΤ αφορούσαν στα κάτωθι θέματα:

- (α) Με το άρθρο 3 του νομοσχεδίου προστίθεται άρθρο 17Α με το οποίο ορίζεται ότι στην αρμοδιότητα των μονομελών πρωτοδικείων υπάγονται και οι εφέσεις κατά των αποφάσεων των ειρηνοδικείων της περιφέρειάς τους. Η ΕΕΤ είχε προτείνει την απόσυρση του ανωτέρω άρθρου με επιχείρημα ότι η έφεση πρέπει να κρίνεται από πολυμελές δικαστήριο, καθώς η γνώμη περισσότερων δικαστών και η διάσκεψή τους δίνουν εκέγγυα ορθής κρίσης, σε αντίθεση με την κρίση ενός μόνο πρωτοδίκη, που πιθανόν να μην έχει και την απαραίτητη εμπειρία.
- (β) Το άρθρο 48 του υπό διαβούλευση νομοσχεδίου αντικαθιστά το άρθρο 693 Κ.Πολ.Δ. Με τη διάταξη αυτή τροποποιείται η παράγραφος 1 του εν λόγω άρθρου και πλέον, αν το ασφαλιστικό μέτρο έχει διαταχθεί πριν από την άσκηση αγωγής, ο δικαστής, που το διατάζει, μπορεί να ορίσει, κατά την κρίση του, προθεσμία για την άσκησή της. Με τη δεύτερη παράγραφο, θεσμοθετείται παρόμοια διάταξη με την ισχύουσα, οπότε και αίρεται αυτοδικαίως το ασφαλιστικό μέτρο, αν παρέλθει άπρακτη η προθεσμία που έχει ορίσει ο δικαστής, εκτός αν ο αιτών έχει πετύχει την έκδοση διαταγής πληρωμής. Λαμβανομένης όμως υπόψη της μεγάλης καθυστέρησης για την έκδοση διαταγής πληρωμής, που σε πολλές περιπτώσεις υπερβαίνει το τρίμηνο από την αίτηση, η ΕΕΤ πρότεινε ότι, κατ' αναλογία με την απαίτηση για την άσκηση αγωγής, θα έπρεπε να αρκεί η υποβολή αίτησης για την έκδοση διαταγής πληρωμής και για το λόγο αυτό πρότεινε η διάταξη της παραγράφου του άρθρου 693 να διαμορφωθεί ως εξής: «*Αν παρέλθει άπρακτη η προθεσμία που έχει οριστεί κατά την παράγραφο 1, αίρεται αυτοδικαίως το ασφαλιστικό μέτρο, εκτός αν ο αιτών μέσα στην προθεσμία αυτή υπέβαλε αίτηση για την έκδοση διαταγής πληρωμής. Υποβολή νέας αίτησης δεν αποκλείεται.*»
- (γ) Με το άρθρο 55 του νομοσχεδίου αντικαθίσταται η περίπτωση 3 του άρθρου 975 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας. Με την προτεινόμενη διάταξη επαναδιατυπώνονται οι προνομιακές

απαιτήσεις, μεταξύ των οποίων και η ένταξη στην τάξη αυτή των απαιτήσεων των Οργανισμών Κοινωνικής Ασφάλισης, όπως θεσμοθετήθηκε πρόσφατα με το άρθρο 41 του ν. 3863/2010.

Η ΕΕΤ τόνισε ότι, η ως άνω ρύθμιση είναι αντισυνταγματική και ασύμβατη με την ΕΣΔΑ, καθόσον εκμηδενίζει τις απαιτήσεις των ενυπόθηκων δανειστών χάριν των φορέων κοινωνικής ασφάλισης και μάλιστα χωρίς χρονικό ή ποσοτικό περιορισμό, ερχόμενη σε αντίθεση με τις αρχές της αναλογικότητας και ισότητας. Μάλιστα, όσον αφορά τις υφιστάμενες εμπράγματα ασφάλειες, με τη ρύθμιση αυτή ανατρέπονται αιφνιδίως τα θεμελιώδη δεδομένα, στα οποία οι συμβαλλόμενοι στήριξαν τη δικαιοπρακτική τους βούληση, και παραβιάζονται εκτός της αρχής της αναλογικότητας και οι αρχές της προστατευμένης εμπιστοσύνης και της ασφάλειας δικαίου.

- (δ)** Με το άρθρο 56 του σχεδίου νόμου, προστίθεται παράγραφος στο άρθρο 983 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας, σύμφωνα με την οποία, για την κατάσχεση στα χέρια πιστωτικού ιδρύματος ως τρίτου, το κατασχετήριο έγγραφο επιδίδεται στην έδρα του ή στο κατάστημα στο οποίο τηρείται ο λογαριασμός του καθ' ου η κατάσχεση.

Με την προτεινόμενη αυτή διάταξη, εφόσον το κατασχετήριο επιδοθεί στην έδρα, τότε το πιστωτικό ίδρυμα ευλόγως θα απαντήσει εντός της νομίμου προθεσμίας για το σύνολο των υφιστάμενων λογαριασμών του καθ' ου η κατάσχεση. Αν όμως γίνει επίδοση στο κατάστημα, στο οποίο τηρείται ο λογαριασμός του καθ' ου η κατάσχεση, γεννάται ερμηνευτικό ζήτημα για το αν το κατάστημα απαντήσει μόνο για το λογαριασμό που υφίσταται στο κατάστημα ή το πιστωτικό ίδρυμα εν γένει απαντήσει για κάθε λογαριασμό.

Για την επίλυση του ως άνω ζητήματος προτάθηκε από την ΕΕΤ είτε η κατάργηση του άρθρου 90 του ν.δ. 17 Ιουλίου/13 Αυγούστου 1923, οπότε και ισχύουν και για τα πιστωτικά ιδρύματα οι γενικές διατάξεις του Κ.Πολ.Δ., είτε η υιοθέτηση της λύσης του άρθρου 30Α του ΚΕΔΕ, σύμφωνα με το οποίο το κατασχετήριο έγγραφο μπορεί να επιδοθεί σε οποιοδήποτε κατάστημα.

- (ε)** Τέλος, στο πλαίσιο της αναμόρφωσης του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας, προτάθηκε από την ΕΕΤ η τροποποίηση των διατάξεων των άρθρων 118, 305, 630 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας. Προς την κατεύθυνση αυτή, εστάλη στο αρμόδιο Υπουργείο το κείμενο των προτεινόμενων προς τροποποίηση διατάξεων, καθώς και η επ' αυτών εισηγητική έκθεση. Βασικός σκοπός των προτεινόμενων τροποποιήσεων ήταν να καταστεί υποχρεωτική η αναγραφή Α.Φ.Μ. στα δικόγραφα, στις δικαστικές αποφάσεις και στις διαταγές πληρωμής.

2.6 Παρατηρήσεις στο σχέδιο νόμου «Αντικατάσταση του έκτου κεφαλαίου του ν. 3588/2007 (Πτωχευτικός Κώδικας) – Προπτωχευτική διαδικασία εξυγίανσης και λοιπές διατάξεις»

Τον Απρίλιο του 2011 υποβλήθηκαν από την ΕΕΤ στον αρμόδιο Υπουργό Περιφερειακής Ανάπτυξης & Ανταγωνιστικότητας παρατηρήσεις επί του ως άνω σχεδίου νόμου. Οι βασικότερες εξ αυτών αφορούσαν τα ακόλουθα άρθρα του ν. 3588/2007:

- (α) Άρθρο 99 παρ. 2:** Προτάθηκε η διαμόρφωση του τελευταίου εδαφίου της ανωτέρω διάταξης με τέτοιο τρόπο, ώστε να προηγείται της εκτίμησης των ανταλλαγμάτων, ο ακριβής προσδιορισμός των πιστωτών και των απαιτήσεών τους, ο οποίος θα εξασφαλίζει τον αποκλεισμό των εικονικών απαιτήσεων, οι οποίες αλλοιώνουν την εικόνα σε βάρος των πραγματικών πιστωτών και της διαδικασίας εξυγίανσης.

(β) Άρθρο 103 παρ. 2: Προτάθηκε η διαμόρφωση του ανωτέρω άρθρου, το οποίο αναφέρεται στα προληπτικά μέτρα που μπορούν να ληφθούν από το πτωχευτικό δικαστήριο, με τέτοιο τρόπο, ώστε αφενός να απαλειφθεί η ενδεικτική αναφορά σε αυτά και αφετέρου να προβλεφθεί ρητά ότι, εφόσον διαταχθούν προληπτικά μέτρα, σε αυτά αυτοδίκαια περιλαμβάνεται και η απαγόρευση οποιασδήποτε μεταβολής της νομικής και πραγματικής κατάστασης των ακινήτων, του εξοπλισμού της επιχείρησης, καθώς και των ακινήτων των εγγυητών, στην οικονομική επιφάνεια των οποίων προφανώς απέβλεψαν οι πιστωτές.

2.7 Ζητήματα που προκύπτουν από την εφαρμογή του νομοθετικού πλαισίου για την πρόληψη και καταστολή της νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες

Στο τέλος του 2010 συγκροτήθηκε Ομάδα Εργασίας της ΕΕΤ με έργο την επεξεργασία του νομοθετικού πλαισίου που διέπει τα ζητήματα πρόληψης και καταστολής της νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες. Η ως άνω Ομάδα Εργασίας κατά το έτος 2011 εξέτασε ζητήματα σχετικά με φορολογικά ποινικά αδικήματα. Περαιτέρω, στο πλαίσιο της ως άνω Ομάδας Εργασίας, εκπονήθηκαν από τη Γενική Γραμματεία της ΕΕΤ τα κάτωθι κείμενα εργασίας, τα οποία θα τεθούν στη διάθεση των νομικών υπηρεσιών και των υπηρεσιών κανονιστικής συμμόρφωσης των τραπεζών μελών της ΕΕΤ εντός του 2012:

- (α)** Κωδικοποίηση των άρθρων 1 έως 55 του ν. 3691/2008 «Πρόληψη και καταστολή της νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες και της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας και άλλες διατάξεις» μετά τις τροποποιήσεις του από τους νόμους 3763/2009, 3842/2010, 3862/2010, 3875/2010, 3932/2011.
- (β)** Διατάξεις των εγκληματικών δραστηριοτήτων - βασικών αδικημάτων που προβλέπονται στις περιπτώσεις α' έως ιθ' του άρθρου 3 του ν. 3691/2008, όπως ισχύει.
- (γ)** Διατάξεις εγκληματικών δραστηριοτήτων που πληρούν το κριτήριο της ελάχιστης προβλεπόμενης ποινής (ποινή στερητική της ελευθερίας, της οποίας το ελάχιστο όριο είναι άνω των έξι μηνών) που προβλέπεται στην περίπτωση ιθ' του άρθρου 3 του ν. 3691/2008 και πλήττουν τα έννομα αγαθά της περιουσίας και της ιδιοκτησίας.
- (δ)** Διατάξεις εγκληματικών δραστηριοτήτων που πληρούν το κριτήριο της ελάχιστης προβλεπόμενης ποινής (ποινή στερητική της ελευθερίας, της οποίας το ελάχιστο όριο είναι άνω των έξι μηνών) που προβλέπεται στην περίπτωση ιθ του άρθρου 3 του ν. 3691/2008. Από τις εγκληματικές δραστηριότητες αυτές ενδέχεται να προκύψει περιουσιακό προϊόν, αλλά αυτές δεν πλήττουν άμεσα τα έννομα αγαθά της περιουσίας και της ιδιοκτησίας.
- (ε)** Διατάξεις που θεμελιώνουν το τραπεζικό απόρρητο.
- (στ)** Διατάξεις που προβλέπουν την άρση του τραπεζικού απορρήτου.
- (ζ)** Διατάξεις που προβλέπουν κυρώσεις σε περίπτωση άρνησης παροχής πληροφοριών.

2.8 Επιβολή Φ.Π.Α. επί των αμοιβών των έμμισθων δικηγόρων

Με την υπ' αριθμ. 909/2011 απόφαση του Β' Τμήματος του Συμβουλίου της Επικρατείας, ακυρώθηκε η ΠΟΛ 1100/24.6.2010, καθ' ο μέρος αυτή όριζε ότι οι αμοιβές των έμμισθων δικηγόρων δεν υπάγονται σε Φ.Π.Α., για τον τυπικό λόγο ότι η σχετική ρύθμιση έχει κανονιστικό χαρακτήρα και, ως εκ τούτου, θα έπρεπε να είχε δημοσιευθεί στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, για να λάβει νόμιμη υπόσταση.

Η Γενική Γραμματεία της ΕΕΤ επεξεργάστηκε το ζήτημα και εκπόνησε επιστολή προς το Υπουργείο Οικονομικών στην οποία αναλύονταν τα ζητήματα τα οποία γεννώνται από την ενδεχόμενη υπαγωγή σε Φ.Π.Α. των αμοιβών που λαμβάνουν οι δικηγόροι ως πάγια αντιμισθία για τη διαρκή παροχή υπηρεσιών προς τους εντολείς τους. Εκπονήθηκε, επίσης, και απεστάλη συνημμένα με την ανωτέρω επιστολή σχετική νομοθετική διάταξη, καθώς και σχέδιο εισηγητικής έκθεσης.

Επί της ουσίας του θέματος, στην επιστολή της ΕΕΤ επισημάνθηκε, μεταξύ άλλων, ότι οι δικηγόροι που αμείβονται με πάγια αντιμισθία έχουν ελευθερία ως προς την έκφραση της επιστημονικής τους άποψης, ωστόσο, υφίσταται η νομική σχέση που δημιουργεί δεσμούς εξάρτησης, η οποία είναι η αποκλειστικότητα της σχέσης του έμμισθου δικηγόρου με τον εντολέα του, την οποία γεννά η απαγόρευση, κατά το άρθρο 63Α του Κώδικα Περί Δικηγόρων, της παροχής υπηρεσιών με πάγια αντιμισθία σε περισσότερους από έναν εντολείς. Περαιτέρω, το άρθρο 45 παρ. 1 του Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος αντιμετωπίζει την πάγια αντιμισθία των δικηγόρων ως εισόδημα από μισθωτές υπηρεσίες, σε αρμονία με τη νομολογία του Συμβουλίου της Επικρατείας, το οποίο είχε κατ' επανάληψη κρίνει ότι η πάγια αντιμισθία των δικηγόρων δεν υπέκειτο στην έκτακτη εισφορά επί του εισοδήματος από ελευθέρια επαγγέλματα.

Μεταξύ των προβλημάτων τα οποία θα γεννηθούν από τη μερική ακύρωση της ΠΟΛ. 1100/24.6.2010, τόσο στους δικηγόρους που αμείβονται με πάγια αντιμισθία, όσο και στους εντολείς τους, συγκαταλέγονται τα ακόλουθα:

- αιφνιδιαστική και αντίθετη προς το γράμμα των σχετικών διατάξεων επιβάρυνση του κόστους παροχής των εν λόγω υπηρεσιών,
- τροποποίηση των σχετικών διατάξεων της φορολογίας εισοδήματος, καθώς θα αποτελεί στρέβλωση η αναγνώριση δαπανών των δικηγόρων αυτών για σκοπούς Φ.Π.Α. και συγχρόνως η μη έκπτωσή τους για τον προσδιορισμό του φόρου εισοδήματος, και
- ανατροπή του παγιωμένου έως σήμερα συστήματος καταβολής των πάγιων αμοιβών μέσω της μισθοδοσίας της επιχείρησης-εντολέα και της παρακράτησης φόρου εισοδήματος και ασφαλιστικών εισφορών για τις υπηρεσίες αυτές, το οποίο λειτουργεί με αποτελεσματικό τρόπο για μακρό χρονικό διάστημα.

2.9 Ζητήματα που ανακύπτουν από την εφαρμογή του άρθρου 2 του ν. 3919/2011

Το Υπουργείο Οικονομικών έθεσε σε διαβούλευση το προσχέδιο νόμου «Για την αρχή της επαγγελματικής ελευθερίας και την κατάργηση αδικαιολόγητων περιορισμών στην πρόσβαση και άσκηση επαγγελμάτων» και στην κατεύθυνση αυτή η ΕΕΤ υπέβαλε τις παρατηρήσεις της στο αρμόδιο Υπουργείο.

Ειδικότερα, προτάθηκε, μεταξύ άλλων, η προσθήκη άρθρου με ρυθμίσεις για το επάγγελμα του δικαστικού επιμελητή. Στο πλαίσιο αυτό, προτάθηκε η άρση των γεωγραφικών περιορισμών στην άσκηση

του επαγγέλματος του δικαστικού επιμελητή, οι οποίοι προβλέπονται στην παράγραφο 3 του άρθρου 1 του «Κώδικα Δικαστικών Επιμελητών». Περαιτέρω, προτάθηκε η κατάργηση της αναλογικής αμοιβής των συμβολαιογράφων, η οποία διατηρήθηκε σε ισχύ με το άρθρο 4 του νομοσχεδίου.

Στη συνέχεια, σύμφωνα με ανακοίνωση του Υπουργείου Οικονομικών από 2 Ιουλίου 2011 καταργούνταν όλοι οι αδικαιολόγητοι περιορισμοί στην άσκηση οποιουδήποτε επαγγέλματος, δυνάμει του άρθρου 2 του ν. 3919/2011. Στους περιορισμούς αυτούς εντάσσεται, σύμφωνα με την περίπτωση γ' της παραγράφου 2 του ν. 3919/2011, και η απαγόρευση άσκησης επαγγέλματος εκτός ορισμένου γεωγραφικού διαμερίσματος. Στον ενδεικτικό κατάλογο των επαγγελμάτων, τα οποία εμπίπτουν στις διατάξεις του ως άνω νόμου, δεν είχε συμπεριληφθεί το επάγγελμα του δικαστικού επιμελητή.

Η ΕΕΤ απέστειλε επιστολή στον Υπουργό Οικονομικών στην οποία αναφέρονταν οι λόγοι για τους οποίους ήταν αναγκαίο να αρθούν άμεσα οι γεωγραφικοί περιορισμοί στην άσκηση του επαγγέλματος του δικαστικού επιμελητή, οι οποίοι προβλέπονται στην παράγραφο 3 του άρθρου 1 του Κώδικα Δικαστικών Επιμελητών (ν. 2318/1995). Πιο συγκεκριμένα, προτάθηκε η τροποποίηση της παρ. 3 του άρθρου 1 του Κώδικα Δικαστικών Επιμελητών (ν. 2318/1995) κατ' αναλογία με τα οριζόμενα στην παρ. 1 του άρθρου 5 του ν. 3919/2011, με το οποίο τροποποιείται το άρθρο 44 του Κώδικα περί Δικηγόρων.

2.10 Ζητήματα τροποποίησης του κ.ν. 2190/1920

Τον Μάιο του 2011 συγκροτήθηκε νομοπαρασκευαστική επιτροπή για τον εκσυγχρονισμό και κωδικοποίηση του δικαίου των ανωνύμων εταιριών (κ.ν. 2190/1920, ως ισχύει). Παρότι η ΕΕΤ δεν μετείχε στην ως άνω επιτροπή, αφενός μεν εκπόνησε κείμενο προτεινόμενων τροποποιήσεων του κ.ν. 2190/1920, με σχέδια διατάξεων και τις αιτιολογικές εκθέσεις επ' αυτών και αφετέρου τοποθετήθηκε εγγράφως σε επιμέρους θέματα του εν λόγω νόμου, τα οποία κοινοποίησε στη νομοπαρασκευαστική επιτροπή.

2.11 Ζητήματα ερμηνείας και εφαρμογής του άρθρου 23 του ν. 4014/2011

Τον Οκτώβριο του 2011 παρατηρήθηκε ένα πρόβλημα στις συναλλαγές και συγκεκριμένα στις εγγραφές προσημειώσεων στα υποθηκοφυλακεία, λόγω εσφαλμένης ερμηνείας του άρθρου 23 του ν. 4014/2011 από ορισμένους υποθηκοφύλακες, οι οποίοι θεωρούσαν ότι από την έναρξη ισχύος του ν. 4014/2011, για την εγγραφή προσημείωσης απαιτείται η προβλεπόμενη στο ως άνω άρθρο βεβαίωση μηχανικού, με αποτέλεσμα να αρνούνται την εγγραφή προσημειώσεων στα βιβλία υποθηκών.

Η ΕΕΤ απέστειλε επιστολή στους αρμόδιους υπουργούς, Περιβάλλοντος, Ενέργειας & Κλιματικής Αλλαγής και Δικαιοσύνης, Διαφάνειας & Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων με την οποία ανέλυε το ζήτημα και υπέβαλε συγκεκριμένες προτάσεις για την επίλυσή του. Ειδικότερα, προτάθηκε από την ΕΕΤ η εκπόνηση ερμηνευτικής εγκυκλίου, άλλως πρόκλησης επείγουσας γνωμοδότησης από τον Εισαγγελέα του Αρείου Πάγου. Εναλλακτικά, προτάθηκε η κατάθεση προς ψήφιση ερμηνευτικής διάταξης σχετικά με το ανωτέρω ζήτημα.

2.12 Εφαρμογή της παρ. 5 του άρθρου 691 ΚΠολΔ

Με την παρ. 2 του άρθρου 48 του ν. 3994/2011 προστέθηκε παράγραφος 5 στο άρθρο 691 Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας με την οποία καθιερώνεται η επίδοση στα Υποθηκοφυλακεία της προσωρινής

διαταγής, η οποία αφορά την απαγόρευση μεταβολής της πραγματικής ή νομικής κατάστασης ακινήτου. Σκοπός της διάταξης ήταν ο προσδιορισμός του ειδικού δημόσιου βιβλίου εγγραφής. Εάν ήθελε ο νομοθέτης να προβλέψει τέλος εγγραφής ή αμοιβή του Υποθηκοφύλακα, θα το όριζε ρητά.

Ωστόσο, ορισμένοι υποθηκοφύλακες ερμήνευαν την ανωτέρω διάταξη εσφαλμένα και απαιτούσαν την καταβολή αναλογικού τέλους 7,75% επί της αναφερόμενης στο δικόγραφο των ασφαλιστικών μέτρων απαίτησης, πλέον του αναλογούντος Φ.Π.Α., εξομοιώνοντας την προσωρινή διαταγή με συντηρητική κατάσχεση.

Η ΕΕΤ απέστειλε επιστολή προς τον Γενικό Γραμματέα του Υπουργείου Δικαιοσύνης, Διαφάνειας & Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων σχετικά με το ανωτέρω ζήτημα και πρότεινε την παρέμβαση του αρμόδιου Υπουργείου με την έκδοση ερμηνευτικής εγκυκλίου για την άρση των παρερμηνειών και την απρόσκοπτη εφαρμογή του νόμου σε όλη την επικράτεια.

2.13 Λοιπά νομικά θέματα

Άλλα νομικά θέματα που απασχόλησαν τη Γενική Γραμματεία της ΕΕΤ κατά τη διάρκεια του 2011 είναι τα ακόλουθα:

- κωδικοί απόρριψης πληρωμής επιταγών ΔΗΣΣΕ,
- Foreign Account Tax Compliance Act (FATCA),
- Σύσταση του Συνηγόρου του Καταναλωτή με θέμα «Αυθαίρετη έκδοση πιστωτικών καρτών»,
- αυτεπάγγελτη έρευνα του Συνηγόρου του Καταναλωτή για τα «έξοδα καθυστέρησης»,
- ζητήματα εφαρμογής του ν. 3869/2010 (αποκλεισμός δανειστών από τη ρύθμιση και ένταξη εγγυητών για επιχειρηματικές αποφάσεις στη ρύθμιση),
- κόστος εγγραφής προσωρινής διαταγής στο Υποθηκοφυλακείο,
- ζητήματα κτηματολογίου (προθεσμία τακτοποίησης δικαιωμάτων και τέλη κτηματογράφησης,
- δέσμευση προϊόντος εγκλήματος και σύσταση ενεχύρου επ' αυτού,
- Ευρωπαϊκό Συμβούλιο Εργαζομένων,
- σχέση τραπεζικών με τα εξωτραπεζικά επιτόκια,
- Δελτίο Τύπου της Γενικής Γραμματείας Καταναλωτή σχετικά με χρηματικά πρόστιμα σε τράπεζες για παρακράτηση μισθών από τους λογαριασμούς μισθοδοσίας,
- έλεγχος της Τράπεζας της Ελλάδος για τις χρεώσεις καθυστερήσεων, και
- δημιουργία νέας εταιρικής μορφής – Ιδιωτική Κεφαλαιουχική Εταιρία.

2.14 Φορολογική και εποπτική μεταχείριση της ανταλλαγής Ομολόγων του Ελληνικού Δημοσίου (ΟΕΔ) στο πλαίσιο της εθελοντικής συμμετοχής του ιδιωτικού τομέα στην αναδιάρθρωση του ελληνικού χρέους

Η ΕΕΤ εργάστηκε συστηματικά για την ανάδειξη των φορολογικών επιπτώσεων για τις τράπεζες από την ανταλλαγή Ομολόγων του Ελληνικού Δημοσίου (ΟΕΔ) στο πλαίσιο της εθελοντικής συμμετοχής

του ιδιωτικού τομέα στο πρόγραμμα αναδιάρθρωσης του ελληνικού χρέους (PSI και PSI plus). Ειδικότερα, στο πλαίσιο του αρχικά σχεδιαζόμενου PSI, η ΕΕΤ σε συνεργασία με την PwC, από τον Αύγουστο του 2011 επεξεργάστηκε και απέστειλε στην πολιτική ηγεσία και στα αρμόδια στελέχη του Υπουργείου Οικονομικών αναλυτικό σχέδιο προτάσεων για τα εξής ζητήματα:

- (α) μεταχείριση της φορολογικής και της λογιστικής ζημίας από ανταλλαγή ΟΕΔ.
- (β) φορολογική μεταχείριση των παρακρατούμενων φόρων από τους τόκους ΟΕΔ. Σε συνέχεια της επιβολής παρακράτησης φόρου στους δεδουλευμένους τόκους των μεταβιβαζόμενων ΟΕΔ, η ΕΕΤ διαβίβασε στο Υπουργείο Οικονομικών το τελικό σχέδιο για την πρόταση ειδικών διατάξεων για τη φορολογική αντιμετώπιση των ζημιών από την ανταλλαγή ΟΕΔ, καθώς και την αιτιολογική έκθεση αυτού.
- (γ) Μεταφορά των ζημιών από το PSI σε περίπτωση μετασχηματισμού πιστωτικών ιδρυμάτων.
- (δ) Διατήρηση της φορολογικής ζημίας σε περίπτωση λογιστικών τακτοποιήσεων.

Περαιτέρω, στο πλαίσιο του επικαιροποιημένου PSI, η ΕΕΤ σε συνεργασία με την PwC, καθώς και με την Τράπεζα της Ελλάδος, από τον Οκτώβριο του 2011 εργάστηκε εντατικά για την εκπόνηση σχεδίου διατάξεων, οι οποίες θα αντιμετώπιζαν τόσο τα φορολογικά ζητήματα από την ανταλλαγή των ΟΕΔ που κατείχαν οι τράπεζες με νέα μικρότερης ονομαστικής αξίας, όσο και τα ζητήματα επάρκειας των εποπτικών κεφαλαίων των τραπεζών που θα προέκυπταν από την απομείωση του ενεργητικού των τραπεζών λόγω της ανταλλαγής των ΟΕΔ. Οι προσπάθειες της ΕΕΤ ευοδώθηκαν σε μεγάλο βαθμό, καθώς με τους εφαρμοστικούς νόμους του PSI προβλέφθηκε η μεταφορά της χρεωστικής διαφοράς (ζημίας) από την ανταλλαγή ΟΕΔ στο χρόνο ζωής των νέων ομολόγων. Περαιτέρω, απετράπη η νομοθετική επανάληψη της απώλειας των πιστωτικών υπολοίπων των τραπεζών από τους τόκους ΟΕΔ για τις χρήσεις 2010 και επόμενες, που είχε προβλεφθεί για τη χρήση 2009 με το ν. 3842/2010, καθώς προβλέφθηκε η μεταφορά των πιστωτικών υπολοίπων αυτών για συμψηφισμό με φόρο εισοδήματος των επόμενων πέντε χρήσεων. Επίσης, με το ν. 4072/2012 προβλέφθηκε η διατήρηση των φορολογικών ζημιών της απορροφώσας εταιρίας, σε περίπτωση μετασχηματισμού επιχειρήσεων.

2.15 Φορολογία υπεραξίας από τη μεταβίβαση εισηγμένων μετοχών

Η ΕΕΤ επιδίωξε και πέτυχε την αναβολή της εφαρμογής των διατάξεων του άρθρου 16 του ν. 3943/2011 για τη φορολογία της υπεραξίας από τη μεταβίβαση εισηγμένων μετοχών.

2.16 Εξορθολογισμός της φορολογίας των τραπεζικών εσόδων

Κατά το 2011, η ΕΕΤ εξακολούθησε να προβάλλει τις αναλυτικές προτάσεις και το σχέδιο νομοθετικής ρύθμισης που έχει εκπονήσει για τον εξορθολογισμό της φορολογίας των τραπεζικών εσόδων, αποσκοπώντας στην άρση των στρεβλώσεων από την υποβολή δύο φορολογικών δηλώσεων για τα τραπεζικά έσοδα εντός του ίδιου έτους και τη μη επιστροφή στις τράπεζες των πιστωτικών υπολοίπων από παρακρατήσεις φόρου σε τόκους ομολόγων κάθε είδους.

2.17 Παρατηρήσεις της ΕΕΤ στο σχέδιο νόμου «Καταπολέμηση της φοροδιαφυγής, στελέχωση των ελεγκτικών υπηρεσιών και άλλες διατάξεις αρμοδιότητας Υπουργείου Οικονομικών»

Η ΕΕΤ υπέβαλε παρατηρήσεις και προτάσεις στο σχέδιο νόμου «Καταπολέμηση της φοροδιαφυγής, στελέχωση των ελεγκτικών υπηρεσιών και άλλες διατάξεις αρμοδιότητας Υπουργείου Οικονομικών» (ήδη ν. 3943/2011) για τα ακόλουθα θέματα:

- παρακράτηση φόρου στα Ομόλογα Ελληνικού Δημοσίου (άρθρο 15§ 1),
- παρακράτηση φόρου στα εταιρικά ομόλογα – ημερομηνία έναρξης εφαρμογής (άρθρο 15§2,3),
- ειδικές περιπτώσεις συμψηφισμού (Μερίσματα, Υπεραξία μετοχών),
- μερίσματα από μετοχές αλλοδαπής προέλευσης (άρθρο 14 § 3)
- εφαρμογή καθεστώτος μητρικών θυγατρικών και μεταξύ των ημεδαπών εταιριών,
- φορολογική διαιτησία (άρθρο 31),
- αύξηση ποσοστού προβεβαίωσης από 25% σε 50% σε περίπτωση άσκησης φορολογικής προσφυγής (άρθρο 21, 24§7 κ.ά.),
- φορολογία με βάση τη «συνήθη διαμονή» (άρθρο 12),
- αύξηση σε 60% επί του φορολογικού συντελεστή για το χαρακτηρισμό των χωρών με προνομιακό καθεστώς (άρθρα 51Α και 51Β ΚΦΕ),
- φόρος επί των πωλήσεων μετοχών,
- φορολογία Εταιριών Χρηματοδοτικής Μίσθωσης (Leasing) και λήψη εικονικών τιμολογίων από αυτές,
- φορολογία Εταιριών Επενδύσεων Ακίνητης Περιουσίας (ΑΕΕΑΠ),
- ειδικός τρόπος τεκμηρίωσης των ενδοομιλικών συναλλαγών των πιστωτικών ιδρυμάτων (Transfer Pricing),
- ειδικές περιπτώσεις πλαστών τιμολογίων, και
- μεταφορά ζημιών στην περίπτωση εταιρικών μετασχηματισμών.

2.18 Συμμετοχή της ΕΕΤ στις διαβουλεύσεις για τη διαμόρφωση ενός νέου φορολογικού συστήματος

Η ΕΕΤ ανταποκρίθηκε στις προσκλήσεις του Υπουργείου Οικονομικών για συμμετοχή στις διαβουλεύσεις για τη διαμόρφωση ενός νέου φορολογικού συστήματος και υπέβαλε αναλυτικές προτάσεις προς την πολιτική και υπηρεσιακή ηγεσία του Υπουργείου για τα ακόλουθα κυρίως θέματα:

- τον εξορθολογισμό της φορολογίας των τραπεζικών εσόδων,
- την πρόβλεψη της μεταφοράς ζημίας στους μετασχηματισμούς εταιριών,
- την εξομοίωση της φορολογικής αντιμετώπισης των διανομών κερδών από ημεδαπές θυγατρικές σε ημεδαπές μητρικές εταιρίες με αυτή των διανομών προς εταιρίες που εδρεύουν σε άλλα κράτη μέλη της Ε.Ε., και
- την εξομοίωση υποκαταστημάτων αλλοδαπών τραπεζών με τις ημεδαπές τραπεζικές εταιρίες.

2.19 Λοιπά φορολογικά θέματα

Άλλα φορολογικά θέματα που απασχόλησαν την ΕΕΤ κατά το έτος 2011 ήταν τα ακόλουθα:

- κοινό σύστημα φόρου χρηματοπιστωτικών συναλλαγών (πρόταση Οδηγίας - έγγραφο υπ' αριθμ. 2/70728A0041/7.10.2011, αναφορικά με ένα κοινό σύστημα φόρου χρηματοπιστωτικών συναλλαγών,
- μνημόνιο της ανεπίσημης συνάντησης της 27ης Οκτωβρίου 2011, μεταξύ της Ευρωπαϊκής Τραπεζικής Ομοσπονδίας (EFB) και της Γενικής Διεύθυνσης Φορολογίας και Τελωνιακής Ένωσης της Ευρωπαϊκής Επιτροπής (TAXUD) σχετικά με τον Foreign Accounts Tax Compliance Act (FACTA),
- εξαγωγή κερδών υποκαταστημάτων. Ζητήματα που αφορούσαν, κατά βάση, τις παροχές σε χρήμα πιστωτικών ιδρυμάτων, χρόνο υποβολής συγκεντρωτικών καταστάσεων, φόρο ακίνητης περιουσίας σε εταιρίες,
- Πράσινη Βίβλος για το μέλλον του Φ.Π.Α.,
- Οδηγία για τη φορολόγηση των αποταμιεύσεων/αναθεώρησή της,
- κοινή ενοποιημένη φορολογική βάση (Common Consolidated Tax Base),
- Cost Sharing Agreements στο πλαίσιο της πολιτικής Τιμολόγησης (Transfer Pricing - Ειδικός τρόπος τεκμηρίωσης ενδοομιλικών συναλλαγών, και
- θέματα Φορολογίας Η.Π.Α.

Ζ. Θέματα Διεθνούς Εμπορικού Επιμελητηρίου (ΔΕΕ)

Η Επιτροπή για θέματα Διεθνούς Εμπορικού Επιμελητηρίου της ΕΕΤ κατά το έτος 2011, μεταξύ άλλων εξέτασε τα ακόλουθα ζητήματα:

- (α) Εναλλακτικές δυνατότητες για την αναθεώρηση της έκδοσης Νο 681 του ΔΕΕ «Διεθνής τυποποιημένη τραπεζική πρακτική για τον έλεγχο των εγγράφων βάσει Εγγύων Πιστώσεων» (ISBP).
- (β) Ζητήματα εφαρμογής και ερμηνείας των κατευθυντήριων γραμμών για τα έγγραφα που άπτονται των INCOTERMS 2010.
- (γ) Ζητήματα που αφορούν στις γνωμοδοτήσεις της Τραπεζικής Επιτροπής του Διεθνούς Εμπορικού Επιμελητηρίου.
- (δ) Επεξεργασία και διατύπωση παρατηρήσεων επί της αναθεώρησης των Ομοιόμορφων Κανόνων για το Forfaiting.

Η Επιτροπή για θέματα ΔΕΕ, επίσης, ενέκρινε, κατά το 2010, τις μεταφράσεις των κάτωθι εκδόσεων του ΔΕΕ, οι οποίες και κυκλοφόρησαν εντός του 2011:

- έκδοση Νο 758 «Ομοιόμορφοι κανόνες για τις εγγυητικές επιστολές σε πρώτη ζήτηση» (Uniform Rules for Demand Guarantees - URDG - 758).
- έκδοση Νο 681 «Διεθνής τυποποιημένη τραπεζική πρακτική για τον έλεγχο των εγγράφων βάσει ενέγγυων πιστώσεων» (International Standard Banking Practice for the Examination of Documents under Documentary Credits - ISBP).

Η. Αναπτυξιακή δραστηριότητα

1. Συνεργασία ΕΕΤ - Υπουργείου Οικονομίας, Ανταγωνιστικότητας & Ναυτιλίας

1.1 Προτάσεις ενίσχυσης της ρευστότητας της οικονομίας

Η ΕΕΤ απέστειλε κείμενο προτάσεων στο Υπουργείο Οικονομίας & Ανταγωνιστικότητας με στόχο να συνδράμει την προσπάθεια του Υπουργείου για την επανεκκίνηση της οικονομίας και την τόνωση της ρευστότητας στην αγορά. Στο πλαίσιο αυτό πρότείνει τη χρησιμοποίηση ανακυκλούμενων πόρων του ΕΣΠΑ ως εγγυήσεις στην Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων για την χορήγηση δανειακών κεφαλαίων που θα διοχετευθούν, μέσω του τραπεζικού συστήματος, στις ΜμΕ της χώρας με συγκεκριμένο προσανατολισμό, υπό συγκεκριμένες προϋποθέσεις, υπό ένα ενιαίο πλαίσιο κινήτρων, ενιαία αρχή διαχείρισης/υλοποίησης και ενιαίο πλαίσιο κανονισμών, αιτήσεων και δικαιολογητικών.

1.2 Συνεργασία ΕΕΤ - Υπ. Οικονομίας και Ευρωπαϊκής Τράπεζας Επενδύσεων (ΕΤΕπ)

Η ΕΕΤ υπέβαλε τις προτάσεις της και συνεργάστηκε με το Υπ. Οικονομίας και την ΕΤΕπ προκειμένου να καθοριστεί η διαδικασία παροχής της εγγύησης του Ελληνικού Δημοσίου προς την ΕΤΕπ για τη χορήγηση δανείων στα πιστωτικά ιδρύματα. Τα κεφάλαια των εν λόγω δανείων ακολούθως θα διοχετευθούν σε επιχειρήσεις της χώρας με σκοπό την ενίσχυση της ρευστότητας της πραγματικής οικονομίας.

1.3 Επενδυτικός (Αναπτυξιακός) Νόμος

Η ΕΕΤ, κατά το στάδιο της διαβούλευσης του νέου επενδυτικού νόμου ανταποκρίθηκε στο αίτημα του Υπουργείου και απέστειλε τις προτάσεις-παρατηρήσεις της προκειμένου να επιτευχθεί ο στόχος προσέλκυσης επενδυτικών κεφαλαίων που θα οδηγήσουν στην ενίσχυση και ανάπτυξη της οικονομίας της χώρας μας. Συγκεκριμένα η ΕΕΤ μεταξύ άλλων πρότείνει την ενίσχυση ολοκληρωμένων και τεκμηριωμένων επιχειρηματικών σχεδίων ανάπτυξης επιχειρήσεων, την κάλυψη μεγάλου εύρους κλάδων της οικονομίας με έμφαση σε αναπτυσσόμενους, την επιτάχυνση και συστηματοποίηση των διαδικασιών αξιολόγησης και παρακολούθησης των επενδύσεων, καθώς και προτάσεις που αφορούν στους χρόνους αξιολόγησης και έγκρισης των προτάσεων, παρακολούθησης και πιστοποίησης των έργων κ.ά.

Παράλληλα πρότείνει να συζητηθεί η δυνατότητα συνολικότερης εμπλοκής των τραπεζών σε όλα τα στάδια υλοποίησης του Αναπτυξιακού Νόμου – από την αξιολόγηση μέχρι την παρακολούθηση των επενδύσεων και την καταβολή των ενισχύσεων – στα πρότυπα της εμπλοκής των τραπεζών στη διαχείριση κονδυλίων των ΠΕΠ του ΕΣΠΑ.

Επίσης η ΕΕΤ κατά το 2ο εξάμηνο του 2011 και μετά την πρώτη εφαρμογή του νόμου, επεξεργάστηκε και υπέβαλε στη Γενική Γραμματεία Επενδύσεων και Ανάπτυξης συμπληρωματικές προτάσεις της για τις αναγκαίες βελτιώσεις και την προσέλκυση μεγαλύτερου πλήθους επενδυτών.

1.4 Συμμετοχή τραπεζών στην υλοποίηση δράσεων κρατικών ενισχύσεων ΜμΕ στα πλαίσια των ΠΕΠ του ΕΣΠΑ

Η ΕΕΤ συνεργάστηκε με τα στελέχη της Ειδικής Υπηρεσίας Συντονισμού της εφαρμογής των επιχειρησιακών προγραμμάτων του Υπουργείου Οικονομίας, Ανταγωνιστικότητας και Ναυτιλίας με σκοπό την επίλυση θεμάτων που αφορούν στην ολοκλήρωση της Α΄ δράσης του ΕΣΠΑ. Η εν λόγω δράση – συνολικού αρχικού προϋπολογισμού 1,1 δισ. € – αφορούσε τις θεματικές ενότητες: Μεταποίηση, Τουρισμό, Εμπόριο, Παροχή Υπηρεσιών.

1.5 Συμμετοχή των τραπεζών στη διαδικασία διάθεσης των ειδικών σημάτων τελών κυκλοφορίας ΙΧ αυτοκινήτων και μοτοσικλετών

Η ΕΕΤ συνεργάστηκε με την αρμόδια υπηρεσία του Υπουργείου Οικονομίας, Ανταγωνιστικότητας και Ναυτιλίας αναφορικά με τη συμμετοχή των τραπεζών στη διαδικασία διάθεσης των ειδικών σημάτων κυκλοφορίας ΙΧ αυτοκινήτων και μοτοσικλετών έτους 2012. Στην εν λόγω διαδικασία συμμετείχαν 19 τράπεζες. Επισημαίνεται ότι, προηγουμένως η ΕΕΤ υπέβαλε προτάσεις εκσυγχρονισμού της διαδικασίας διάθεσης των σημάτων με σημαντικό περιορισμό κόστους και γραφειοκρατίας για αμφότερες τις πλευρές (Δημόσιο και τράπεζες) που όμως δεν υιοθετήθηκαν.

1.6 Εθνικό Συμβούλιο Μικρομεσαίων Επιχειρήσεων (ΕΣΜΕ)

Η ΕΕΤ συμμετείχε στις εργασίες του Εθνικού Συμβουλίου Μικρομεσαίων Επιχειρήσεων (ΕΣΜΕ), με σκοπό να συνδράμει την προσπάθεια του Υπουργείου Ανάπτυξης για τη στήριξη των ΜΜΕ και την επίλυση προβλημάτων που αντιμετωπίζουν στη συνεργασία τους με τα πιστωτικά ιδρύματα.

1.7 Εγγυητικές επιστολές τραπεζών

Η ΕΕΤ ανταποκρίθηκε στο αίτημα του ΥΠΟΙΑΝ για την εξεύρεση διαδικασίας ελέγχου της γνησιότητας των εγγυητικών επιστολών τραπεζών από τις υπηρεσίες του Υπουργείου.

2. Συνεργασία ΕΕΤ με το Υπουργείο Οικονομικών

2.1 Προσωρινό Πλαίσιο Στήριξης (ΥΑ 55608 & 64312/2011)

Η ΕΕΤ συνεργάστηκε με τη Γενική Γραμματεία Δημοσιονομικής Πολιτικής και την αρμόδια Διεύθυνση του Γενικού Λογιστηρίου του Κράτους, με σκοπό την επίσπευση των προβλεπόμενων διαδικασιών και την άμεση εφαρμογή των ως άνω αποφάσεων με τις οποίες τροποποιήθηκαν οι αντίστοιχες ΥΑ του έτους 2009.

2.2 Ρυθμίσεις στεγαστικών δανείων

Η ΕΕΤ, ανταποκρινόμενη σε αίτημα του Υπ. Οικονομικών, παρείχε ποιοτικά και ποσοστικά στοιχεία αναφορικά με χορηγηθέντα δάνεια στεγαστικής πίστης σε δημόσιους και ιδιωτικούς υπαλλήλους,

για όλο το τραπεζικό σύστημα. Επίσης παρείχε ανάλογη πληροφόρηση σχετική με το καθεστώς που διέπει και το πλαίσιο ρυθμίσεων των οφειλετών στεγαστικών δανείων.

2.3 Εγγύηση του Ελληνικού Δημοσίου σε δάνεια επιχειρήσεων οι οποίες εμφανίζουν δυσμενή στοιχεία ή έχουν υπαχθεί στις διατάξεις του εθνικού πτωχευτικού δικαίου

Η ΕΕΤ σε συνεργασία με την αρμόδια (25η) Δ/νση του Γενικού Λογιστηρίου του Κράτους εξέτασε το πλαίσιο συνεργασίας που προτάθηκε από πλευράς Υπ. Οικονομικών αναφορικά με την αντιμετώπιση επιχειρήσεων οι οποίες εμφανίζουν δυσμενή στοιχεία και έχουν λάβει δάνεια με την εγγύηση του ΕΛ.ΔΗ. εγγυημένων δανείων. Στο πλαίσιο αυτό και μετά από διατραπεζική συνεργασία η ΕΕΤ απέστειλε στο Υπ. Οικονομικών τις παρατηρήσεις της επί του περιεχομένου της σχετικής εγκυκλίου.

2.4 Παροχή της εγγύησης του Ελληνικού Δημοσίου σε δάνεια που χορηγήθηκαν σε επιχειρήσεις βιοτεχνικές, βιομηχανικές, μεταλλευτικές, ξενοδοχειακές, κ.ά., καθώς και επιχειρήσεις του πρωτογενή τομέα σε διάφορους νομούς της χώρας

Η ΕΕΤ συνεργάστηκε με τη Διεύθυνση Πιστωτικών και Δημοσιονομικών Υποθέσεων του Υπουργείου Οικονομικών καθώς και την 25η Διεύθυνση του Γενικού Λογιστηρίου του Κράτους με σκοπό την εφαρμογή των σχετικών Υπουργικών Αποφάσεων για την ενίσχυση επιχειρήσεων που λειτουργούν στη χώρα, με τη χορήγηση κεφαλαίων εγγυημένων από το Ελληνικό Δημόσιο. Στο πλαίσιο αυτό εξετάστηκε και επιλύθηκε ικανός αριθμός σχετικών θεμάτων.

2.5 Συγκρότηση Ομάδας Έργου για την τροποποίηση της διαδικασίας βεβαίωσης ληξιπρόθεσμων οφειλών εγγυημένων, από το Ελληνικό Δημόσιο, δανείων

Συγκροτήθηκε κοινή Ομάδα Έργου στελεχών των τραπεζών, της ΕΕΤ και του Γενικού Λογιστηρίου του Κράτους, με σκοπό την τροποποίηση της διαδικασίας βεβαίωσης ληξιπρόθεσμων οφειλών εγγυημένων, από το Ελληνικό Δημόσιο, δανείων. Στόχος της εν λόγω Ομάδας Έργου είναι η απλοποίηση της διαδικασίας και της μείωσης του κόστους. Υπεβλήθησαν οι προτάσεις της ΕΕΤ και ήδη βρίσκεται σε εξέλιξη η διαδικασία ανάπτυξης και εφαρμογής από το Υπουργείο, ολοκληρωμένου πληροφοριακού συστήματος που θα επιτρέψει τη διακίνηση, καταγραφή και την ολοκλήρωση των απαιτούμενων ενεργειών ηλεκτρονικά (σε ψηφιοποιημένη μορφή).

3. Συνεργασία ΕΕΤ - Υπ. Οικονομικών και Τράπεζας της Ελλάδος (ΤτΕ)

Η ΕΕΤ συνεργάστηκε με την ΤτΕ και τη Γενική Διεύθυνση Οικονομικής Πολιτικής του Υπ. Οικονομικών προκειμένου να εφαρμοσθεί η από 19.10.2011 απόφαση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής σχετική με τα καθεστώτα κρατικών ενισχύσεων υπό μορφή ρύθμισης οφειλών σε διάφορους νομούς της χώρας.

Στο πλαίσιο αυτό πραγματοποιήθηκαν συναντήσεις με στελέχη τραπεζών, καθώς και σχετική αλληλογραφία με τις αρμόδιες Διευθύνσεις τόσο του Υπ. Οικονομικών όσο και της ΤτΕ.

4. Συνεργασία ΕΕΤ με το Υπουργείο Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής

Η ΕΕΤ συνεργάστηκε με το Υπουργείο Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Ενέργειας με σκοπό την εφαρμογή του Προγράμματος: «Εξοικονόμηση κατ' οίκον». Στο πλαίσιο αυτό η ΕΕΤ υπέβαλε προτάσεις για την τροποποίηση των αρχικών όρων του προγράμματος με σκοπό να καταστεί εφικτή η δυνατότητα συμμετοχής περισσότερων ιδιωτών, να αυξηθεί η ζήτηση και να απορροφηθούν ταχύτερα τα κονδύλια του διαθέσιμου προϋπολογισμού.

5. Συνεργασία ΕΕΤ με την Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων - Χρηματοδοτικός μηχανισμός Jessica (Joint European Support for Sustainable Investment in City Areas)

Η ΕΕΤ, σε συνεργασία με την ΕΤΕπ και τις τράπεζες που αναδείχθηκαν προσωρινοί ανάδοχοι για τη διαχείριση των υπό σύσταση Ταμείων Αστικής Ανάπτυξης (ΤΑΑ) για την υλοποίηση του προγράμματος JESSICA, εξέτασαν και συνέβαλαν στην επίλυση ζητημάτων που αναφέρονται στη Σύμβαση Διαχείρισης των ΤΑΑ.

Επισημαίνεται ότι, η πρωτοβουλία JESSICA είναι ένα κοινοτικό πρόγραμμα που έχει στόχο την παροχή ευχέρειας στα κράτη μέλη να χρησιμοποιήσουν μέρος των επιχορηγήσεων μέσω διαρθρωτικών ταμείων για τη χρηματοδότηση έργων ολοκληρωμένων σχεδίων βιώσιμης ανάπτυξης.

6. Συνεργασία ΕΕΤ με το Ευρωπαϊκό Ταμείο Επενδύσεων (Joint European Resources for micro to medium enterprises)

Η ΕΕΤ συνεργάστηκε με το Ευρωπαϊκό Ταμείο Επενδύσεων (φορέας υλοποίησης του Jeremie) και το Υπ. Οικονομίας (συντονιστική αρχή) με σκοπό την επίλυση θεμάτων που αφορούν τη ταχύτερη προώθηση των κονδυλίων του Ταμείου μέσω των συνεργαζόμενων με αυτό τραπεζών. Στο πλαίσιο αυτό, κατά το τρέχον έτος, το Ταμείο εξέδωσε και νέο προϊόν (χρηματοδότηση Κεφαλαίου Κίνησης για την ανάπτυξη και επέκταση των δραστηριοτήτων των επιχειρήσεων), με στόχο τη ενίσχυση ΜμΕ από την εξεύρεση κεφαλαίων μειωμένου επιτοκίου και εξασφαλίσεων.

7. Προώθηση σχέσεων της ΕΕΤ με παραγωγικές τάξεις

Η ΕΕΤ, στα πλαίσια της προώθησης του διαλόγου που έχει καθιερώσει με φορείς των παραγωγικών τάξεων:

- (α)** Έχει συγκροτήσει ad hoc (Τεχνική) Επιτροπή, στην οποία συμμετέχουν εκπρόσωποι τραπεζών και φορέων παραγωγικών τάξεων (ΕΒΕΑ, ΓΣΕΒΕΕ, ΕΣΕΕ και Κεντρική Ένωση Επιμελητηρίων), με κύριο στόχο την ενίσχυση των μικρομεσαίων επιχειρήσεων δεδομένης και της δυσμενούς οικονομικής συγκυρίας. Τα θέματα που απασχόλησαν την Επιτροπή κατά το έτος 2011 ήταν, μεταξύ άλλων:
- η αντιμετώπιση των προβλημάτων ρευστότητας των ΜμΕ,
 - η ενίσχυση των εξαγωγικών επιχειρήσεων,

- η ενίσχυση της επιχειρηματικότητας,
- η δυνατότητα παροχής εγγύησης εγγυητικών επιστολών υπέρ ΜμΕ, και
- η αντιμετώπιση του θέματος της αύξησης ακάλυπτων επιταγών.

(β) Στο πεδίο συνεργασίας της με τις παραγωγικές τάξεις, η ΕΕΤ συμμετείχε σε ικανό αριθμό συναντήσεων των φορέων αυτών και έδωσε τις απαραίτητες διευκρινίσεις και απαντήσεις σε ερωτήματα και προβλήματα που απασχολούν τα μέλη των φορέων στις σχέσεις τους με το τραπεζικό σύστημα και ειδικότερα σε θέματα που αφορούν: χρηματοδότηση ΜμΕ, επιδοτήσεις μέσω κοινοτικών προγραμμάτων, κ.λπ.).

8. Συνεργασία ΕΕΤ - ΕΤΕΑΝ ΑΕ

Η ΕΕΤ συνεργάστηκε με το Υπουργείο Οικονομίας, Ανταγωνιστικότητας και Ανάπτυξης και Το Εθνικό Ταμείο Επιχειρηματικότητας και Ανάπτυξης ΑΕ (ΕΤΕΑΝ ΑΕ), προκειμένου:

(α) Να καταρτιστεί το περιεχόμενο της σύμβασης συνεργασίας μεταξύ ΕΤΕΑΝ και Τραπεζών (Συμφωνία Χρηματοδότησης και Συνεπένδυσης) για τη συνεργασία των πιστωτικών ιδρυμάτων με το Ταμείο Επιχειρηματικότητας (ΤΕΠΙΧ), με σκοπό την παροχή δανείων με ευνοϊκούς όρους σε επιλέξιμες επιχειρήσεις από κοινά κεφάλαια τραπεζών και του Ταμείου Επιχειρηματικότητας. Το ΤΕΠΙΧ συστήθηκε ως χωριστή χρηματοδοτική μονάδα εντός της ΕΤΕΑΝ ΑΕ το οποίο και αυτή διαχειρίζεται. Οι δράσεις του Ταμείου αφορούν στις θεματικές ενότητες:

- γενική επιχειρηματικότητα (επενδύσεις ν. 3908/2011),
- τεχνολογική ανάπτυξη, περιφερειακή συνοχή, ολοκληρωμένα πολυετή επιχειρηματικά σχέδια και συνέργεια - δικτύωση (επενδύσεις ν. 3908/2011),
- επιχειρηματικότητα των νέων,
- εξωστρέφεια,
- θεματικός τουρισμός, αφαλάτωση, διαχείριση απορριμμάτων, πράσινες υποδομές, πράσινες εφαρμογές, ΑΠΕ, και
- καινοτόμα επιχειρηματικότητα, εφοδιαστική αλυσίδα, τρόφιμα, ποτά.

(β) Να επιλυθούν θέματα αναφορικά με την εφαρμογή των προγραμμάτων του Ταμείου που αφορούν στην παροχή εγγύησης από την ΕΤΕΑΝ ΑΕ χαμηλότοκων δανείων για την κάλυψη φορολογικών και ασφαλιστικών υποχρεώσεων ΜμΕ και δαπανών αγοράς πρώτων υλών, εμπορευμάτων, προκειμένου να επιτευχθούν οι στόχοι:

- αύξησης του βαθμού πρόσβασης των ΜμΕ σε πηγές χρηματοδότησης,
- μείωσης του κόστους δανεισμού των ΜμΕ μέσω προκαθορισμένου χαμηλού επιτοκίου και παροχής ελάχιστων ή μηδενικών εξασφαλίσεων, βελτιώνοντας κατ' αυτό τον τρόπο την ανταγωνιστικότητά τους,
- απελευθέρωσης πόρων για την ανάπτυξη της επιχειρηματικής δραστηριότητας των ΜμΕ.

Θ. Επικοινωνιακή δραστηριότητα

Η επικοινωνιακή δραστηριότητα της ΕΕΤ κατά το έτος 2011 συνοψίζεται στις ακόλουθες ενέργειες:

1. Συνεντεύξεις - Παρουσιάσεις - Ενημερώσεις

Συνολικά για θέματα επικαιρότητας (διεθνής χρηματοπιστωτική κρίση και επιπτώσεις της στην Ελλάδα, μέτρα ενίσχυσης ρευστότητας της οικονομίας, εγγύησης καταθέσεων και λειτουργία του Ταμείου Εγγύησης Καταθέσεων και Επενδύσεων, επιτόκια, χρηματοδότηση μικρομεσαίων επιχειρήσεων, καταναλωτική πίστη, πλειστηριασμοί, προστασία καταναλωτή, χρηματοπιστωτική εκπαίδευση, πτωχεύσεις ιδιωτών, φυσική ασφάλεια τραπεζών και ασφάλεια συναλλαγών, εγγυήσεις, αναχρηματοδοτήσεις και ρυθμίσεις οφειλών νοικοκυριών και μικρομεσαίων επιχειρήσεων, ηλεκτρονικές συναλλαγές) έγιναν:

- παρουσίες στη Βουλή,
- ραδιοφωνικές συνεντεύξεις και παρεμβάσεις σε ραδιοφωνικούς σταθμούς, και
- ενυπόγραφα άρθρα στον ημερήσιο και περιοδικό ελληνικό τύπο.

2. Εκδόσεις

Κατά τη διάρκεια του έτους 2011 εκδόθηκαν:

- η μελέτη «Το Ελληνικό Τραπεζικό Σύστημα το 2012» (Ιούλιος 2011), και
- ο συλλογικός τόμος «Η διεθνής κρίση, η κρίση στην ευρωζώνη και το ελληνικό χρηματοπιστωτικό σύστημα» (Ιούλιος 2011).

3. Οργάνωση συνεδρίων/ημερίδων/εκδηλώσεων από την ΕΕΤ κατά το έτος 2011

Ιανουάριος 2011

- Αθήνα 27/01, Ημερίδα με θέμα «Η χρηματοδότηση της επιχειρηματικότητας στη νέα Ελληνική Οικονομία: α) ΕΤΕΑΝ και Επενδυτικός Νόμος β) Εγγυήσεις του Ελληνικού Δημοσίου για δάνεια της ΕΤΕπ προς τις εμπορικές τράπεζες» (Συνδιοργάνωση Υπουργείο Ανάπτυξης, Υπουργείο Οικονομικών, Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων και ΕΕΤ)

Ιούνιος 2011

- Αθήνα 10/06, Συνέδριο με θέμα «Τρέχουσες εξελίξεις και προκλήσεις για την ενυπόθηκη πίστη» (Συνδιοργάνωση ΕΕΤ-ΕΜΦ)
- Αθήνα 28/06, Ετήσια Γενική Συνέλευση ΕΕΤ

Ιούλιος 2011

- Αθήνα 06/07, Εκδήλωση για την παρουσίαση του συλλογικού τόμου της ΕΕΤ με θέμα «Η διεθνής κρίση, η κρίση στην Ευρωζώνη και το ελληνικό χρηματοπιστωτικό σύστημα» (Συνδιοργάνωση ΕΕΤ-EFG Eurobank)

Σεπτέμβριος 2011

- Θεσσαλονίκη 28/09, Εκδήλωση για την παρουσίαση του συλλογικού τόμου της ΕΕΤ με θέμα «Η διεθνής κρίση, η κρίση στην Ευρωζώνη και το ελληνικό χρηματοπιστωτικό σύστημα» (Συνδιοργάνωση ΕΕΤ-Αμερικανικό Κολλέγιο Ανατόλια Θεσσαλονίκης)

Νοέμβριος 2011

- Αθήνα 02/11, Banking Money Conference 2011 με θέμα “Greek banking system: Finding the way out of the eye of the cyclone” (Υπό την αιγίδα της ΕΕΤ)

Δεκέμβριος 2011

- Αθήνα 22/12, Ενημερωτική συνάντηση με εκπροσώπους της Κινεζικής Ένωσης Τραπεζών

4. Λοιπές επικοινωνιακές ενέργειες

- Παρουσιάσεις/Ομιλίες Γενικού Γραμματέα και συμμετοχή εκπροσώπων ΕΕΤ σε εκδηλώσεις τρίτων φορέων, όπως παραγωγικών τάξεων, φορέων του ευρύτερου δημόσιου τομέα, και Επιμελητηρίων.
- Χορηγίες επιλεγμένων εκδηλώσεων και επιστημονικών συνεδρίων.
- Υποστήριξη εκδηλώσεων για βράβευση φοιτητών και απονομές υποτροφιών:
 - (i) Παρουσία στην εκδήλωση και οικονομική συμβολή για τη βράβευση φοιτητών οι οποίοι έλαβαν μέρος στον 17ο Πανελλήνιο Φοιτητικό Διαγωνισμό του Ομίλου Economía με θέμα «Οικονομία και Πολιτισμός»
 - (ii) Χορηγία υποτροφιών σε προπτυχιακούς φοιτητές του Τμήματος Χρηματοοικονομικής και Τραπεζικής Διοικητικής του Πανεπιστημίου Πειραιώς
- Συνεργασία με ΣΕΝ για την προώθηση της χρηματοοικονομικής εκπαίδευσης (financial literacy) σε μαθητές σχολείων με στόχευση τη λειτουργία και εξέλιξη του τραπεζικού συστήματος: Το Σωματείο ΣΕΝ υλοποιεί προγράμματα του διεθνούς οργανισμού Junior Achievement Worldwide με στόχο την ευαισθητοποίηση των μαθητών σε οικονομικά και επιχειρηματικά θέματα. Η ΕΕΤ, μέλος του ΣΕΝ ήδη από το 2007, εκπροσωπείται από το 2010 στο Διοικητικό του Συμβούλιο και προωθεί το πρόγραμμα «Τράπεζες σε Δράση» (Banks in Action), το οποίο απευθύνεται σε μαθητές δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης με στόχο να εξοικειώσει τους μαθητές με τη λειτουργία της τραπεζικής επιχείρησης. Για τη σχολική χρονιά 2010-2011 το πρόγραμμα εφαρμόστηκε με μεγάλη επιτυχία στο 2ο Αρσάκειο Λύκειο Ψυχικού, στο Κολλέγιο Αθηνών και στο Αμερικανικό Κολλέγιο Ανατόλια (Θεσσαλονίκη). Η ΕΕΤ πρότεινε στο ΣΕΝ τραπεζικά στελέχη-εθελοντές για τη διδασκαλία του προγράμματος.

Διεθνείς Δραστηριότητες

Από 9 έως και 11 Ιουνίου 2011 φιλοξενήθηκε στην Αθήνα η θερινή συνεδρίαση της Εκτελεστικής Επιτροπής της European Mortgage Federation (EMF).

Στο πλαίσιο της συνεδρίασης διοργανώθηκε από την ΕΕΤ στις 10 Ιουνίου εσπερίδα με θέμα “Current developments and challenges in the mortgage market” την οποία παρακολούθησαν τόσο τα μέλη της EMF όσο και στελέχη ελληνικών τραπεζών.

Επίσης, η ΕΕΤ εκπροσωπήθηκε σε όλες τις συνεδριάσεις του Executive Committee της Ευρωπαϊκής Τραπεζικής Ομοσπονδίας (ΕΤΟ) στις Βρυξέλλες, που πραγματοποιήθηκαν το έτος 2011.

Ενότητα Τρίτη
Εκπροσώπηση της ΕΕΤ

A. Στην Ελλάδα

Ταμείο Εγγύησης Καταθέσεων (Διοικητικό Συμβούλιο)

Εθνικό Συμβούλιο Μικρομεσαίων Επιχειρήσεων

Εθνικό Συμβούλιο Εξαγωγών

Μεσολαβητής Τραπεζικών Επενδυτικών Υπηρεσιών (Διοικητικό Συμβούλιο)

Διατραπεζικά Συστήματα Α.Ε. (Διοικητικό Συμβούλιο)

Επιτροπή ΕΣΠΑ

Επιτροπή Παρακολούθησης του Επιχειρησιακού Προγράμματος Ανταγωνιστικότητα

Κεντρική Γνωμοδοτική Επιτροπή του άρθρου 7, παρ. α του ν. 3299/2004 (Υπουργείο Οικονομικών)

Κεντρική Γνωμοδοτική Επιτροπή του άρθρου 7, παρ. β του Ν. 3299/2004 (Υπουργείο Οικονομίας, Ανταγωνιστικότητας και Ναυτιλίας)

Τριτοβάθμιο Διατραπεζικό Συμβούλιο (Πειθαρχικό) (Υπουργείο Απασχόλησης και Κοινωνικής Προστασίας)

Επιτροπή παρακολούθησης των επιτοκίων (Δράση 2.10.2 ΤΕΜΠΜΕ (Υπουργείο Οικονομίας, Ανταγωνιστικότητας και Ναυτιλίας)

Μόνιμη Επιτροπή για τη διευκόλυνση και την απλούστευση των διαδικασιών του διεθνούς εμπορίου

Επιτροπή Παρακολούθησης του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Ψηφιακή Σύγκλιση» (Υπουργείο Οικονομίας και Οικονομικών)

Τοπική Διοικητική Επιτροπή του ΙΚΑ για θέματα εντασσομένων ταμείων στο Ενιαίο Ταμείο Ασφάλισης Τραπεζών (ΕΤΑΤ)

Διοικητικό Συμβούλιο Ενιαίου Ταμείου Ασφάλισης Τραπεζοϋπαλλήλων (ΕΤΑΤ) Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης

Υπουργείο Απασχόλησης και Κοινωνικής Προστασίας - Διοικητικό Συμβούλιο (ΤΑΥΤΕΚΩ)

Ομάδα Εργασίας για την ανάπτυξη της Ελλάδας ως διεθνούς χρηματοπιστωτικού κέντρου στην ευρύτερη περιοχή της Ν.Α. Ευρώπης και Ανατολικής Μεσογείου

Επενδυτικό Συμβούλιο ΤΕΠΙΧ

Επενδυτικό Συμβούλιο JEREMIE

Διοικητικό Συμβούλιο ΕΤΕΑΝ

Νομοπαρασκευαστική επιτροπή για την ενσωμάτωση στο ελληνικό δίκαιο της Οδηγίας 2010/76/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου «για τροποποίηση των οδηγιών 2006/48/ΕΚ και 2006/49/ΕΚ όσον αφορά τις κεφαλαιακές απαιτήσεις για το χαρτοφυλάκιο συναλλαγών και για τις πράξεις επανατιλοποίησης, καθώς και τον εποπτικό έλεγχο των πολιτικών αποδοχών» Νομοπαρασκευαστική επιτροπή για την ενσωμάτωση στο ελληνικό δίκαιο της Οδηγία 2010/73/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου «για τροποποίηση των οδηγιών 2003/71/ΕΚ σχετικά με το ενημερωτικό δελτίο που πρέπει να δημοσιεύεται κατά τη δημόσια προσφορά κινητών αξιών ή την εισαγωγή τους

προς διαπραγμάτευση και 2004/109/ΕΚ για την εναρμόνιση των προϋποθέσεων διαφάνειας αναφορικά με την πληροφόρηση σχετικά με εκδότες των οποίων οι κινητές αξίες έχουν εισαχθεί προς διαπραγμάτευση σε ρυθμιζόμενη αγορά».

B. Στο εξωτερικό

Ευρωπαϊκή Τραπεζική Ομοσπονδία (European Banking Federation)

Ευρωπαϊκή Ομοσπονδία Ενυπόθηκης Πίστης (European Mortgage Federation)

Ευρωπαϊκή Επιτροπή Τραπεζικού Τομέα (European Banking Industry Committee)

Ευρωπαϊκό Συμβούλιο Πληρωμών (European Payments Council)

European Banking & Financial Services Training Association (EBTN)

Ενότητα Τέταρτη
Εκπαιδευτικές υπηρεσίες

Το 2011 σημειώθηκε έντονη δραστηριότητα σε όλους τους τομείς δραστηριοποίησης του ΕΤΙ. Η προσφερόμενη εκπαίδευση, σε διατραπεζικό και ενδοεπιχειρησιακό επίπεδο, εμπλουτίστηκε με νέα αντικείμενα για να ανταποκριθεί στις εκπαιδευτικές ανάγκες που προέβλεπαν οι εγχώριες και ευρωπαϊκές εξελίξεις. Η διοργάνωση εξετάσεων, είτε για λογαριασμό των εποπτικών αρχών είτε για την κάλυψη ειδικών αναγκών αξιολόγησης σε ενδοεπιχειρησιακό επίπεδο είτε και για τα ανοικτά προγράμματα του ίδιου του ΕΤΙ διευρύνθηκε σημαντικά. Οι εκπαιδευτικές εκδόσεις του Ινστιτούτου παρουσίασαν αυξημένη ζήτηση, με έμφαση στα εγχειρίδια που στηρίζουν την προετοιμασία υποψηφίων για τις εξετάσεις πιστοποίησης επαγγελματικής επάρκειας για την παροχή επενδυτικών υπηρεσιών και υπηρεσιών ασφαλιστικής διαμεσολάβησης. Τέλος, οι δραστηριότητες του ΕΤΙ στο πλαίσιο του θεσμικού ρόλου του ως αναπόσπαστου μέρους της ΕΕΤ ενισχύθηκαν επίσης, τόσο σε εθνικό επίπεδο όσο και σε ευρωπαϊκό.

A. Εκπαιδευτικές υπηρεσίες

Συγκριτικά στοιχεία

ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ	ΣΥΜΜΕΤΟΧΕΣ			
	2011		2010	
Ανοικτά (διατραπεζικά) προγράμματα στην αίθουσα	1.341	37,75%	1.445	40,68%
Ανοικτά (διατραπεζικά) προγράμματα εξ αποστάσεως	195	5,49%	324	9,12%
Ενδοεπιχειρησιακά προγράμματα	2.016	56,76%	1.783	50,20%
ΣΥΝΟΛΟ	3.552	100,00%	3.552	100,00%

1. Ανοικτή (διατραπεζική) εκπαίδευση

Όσον αφορά τα εξειδικευμένα σεμινάρια αίθουσας, 14 νέα αντικείμενα προστέθηκαν στο πρόγραμμα του ΕΤΙ το 2011. Ενδεικτικά αναφέρονται οι τίτλοι: Χρηματοοικονομική αξιολόγηση μικρομεσαίων επιχειρήσεων, Τεχνικές αναδιάρθρωσης επιχειρηματικών δανείων, Στρατηγικές διαχείρισης προσωρινών καθυστερήσεων λιανικής τραπεζικής, Η λιανική τραπεζική στις αγορές της νοτιο-ανατολικής Ευρώπης, Αξίες ως μέσο διασφάλισης του διεθνούς εμπορίου, Η ενέγγυος πίστωση ως μέσο διασφάλισης συναλλαγών του διεθνούς εμπορίου, Σχεδιασμός ασφαλείας των data centers, Ασφάλεια πληροφοριακών συστημάτων για μη τεχνικούς, Βασικές γνώσεις κανονιστικής συμμόρφωσης, Ολοκληρωμένο πρόγραμμα εσωτερικού ελέγχου, Εισαγωγή στη Βασιλεία III, και Το νέο ευρωπαϊκό σύστημα χρηματοπιστωτικής εποπτείας και η ευρωπαϊκή αρχή τραπεζών.

Επίσης, συνεχίστηκε η διοργάνωση Σεμιναρίων Πιστοποίησης για την ειδικότητα της «λήψης και δι-αβίβασης εντολών σε κινητές αξίες», τα οποία προσφέρει το ETI, σύμφωνα με την Κοινή Απόφαση 3130/2006 της Τραπεζής της Ελλάδος και της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς. Με εκπαιδευτικό πρό-γραμμα και εκπαιδευτές πιστοποιημένους από τις εν λόγω εποπτικές αρχές, το ETI πραγματοποίησε 13 ανοικτές και ενδοεπιχειρησιακές διοργανώσεις, με 210 συμμετέχοντες.

Στο πλαίσιο της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης, το 2011 αναπτύχθηκε νέο πρόγραμμα εξειδικευμένων γνώσεων, με τίτλο *Αποτροπή ξεπλύματος χρήματος και χρηματοδότησης της τρομοκρατίας*. Σκοπός του προγράμματος είναι η παροχή συστηματοποιημένης γνώσης του φαινομένου του ξεπλύματος βρώμι-κου χρήματος και της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας, η παρουσίαση του διεθνούς, κοινοτικού και εθνικού κανονιστικού πλαισίου, η ανάλυση τρόπων αντιμετώπισης πρακτικών θεμάτων που απασχο-λούν το προσωπικό των πιστωτικών ιδρυμάτων, καθώς και η αντιμετώπιση ζητημάτων ερμηνείας του κανονιστικού πλαισίου. Το πρόγραμμα υποστηρίζεται από εγχειρίδιο που εκδόθηκε το 2011 ειδικά για τον σκοπό αυτό.

2. Ενδοεπιχειρησιακά προγράμματα

Όπως φαίνεται στον ενδεικτικό πίνακα που ακολουθεί, πολλά από τα ενδοεπιχειρησιακά προγράμμα-τα που προσφέρθηκαν το 2011 αφορούσαν την προετοιμασία υποψηφίων για τις εξετάσεις πιστοποί-ησης για την παροχή επενδυτικών υπηρεσιών.

Ιδιαίτερα σημαντικό στοιχείο που τεκμηριώνει την αποτελεσματικότητα της εκπαίδευσης που παρέχει το ETI, αλλά και την καθιέρωσή του ως εταίρου των Διευθύνσεων Εκπαίδευσης & Ανάπτυξης Αν-θρώπινου Δυναμικού των τραπεζών αποτελούν τα νέα ενδοεπιχειρησιακά προγράμματα που σχεδιά-στηκαν για να καλύψουν τις ανάγκες συγκεκριμένων ομάδων, όπως τα προγράμματα *Χρηματοδότηση μικρομεσαίων επιχειρήσεων* για την Eurobank EFG και *Τραπεζικές και χρηματοοικονομικές έννοιες* για την Τράπεζα Πειραιώς, αλλά και οι επαναληπτικές διοργανώσεις εκπαιδευτικών προγραμμάτων του ETI που καλύπτουν στοχευμένα τις ανάγκες συγκεκριμένων τραπεζών, όπως το πρόγραμμα *European Foundation Certificate in Banking* που προσφέρεται σταθερά στην Alpha Bank.

Συγκεκριμένα για το πρόγραμμα ενδοεπιχειρησιακής πιστοποίησης γνώσεων στο αντικείμενο *Χρημα-τοδότηση μικρών και μεσαίων επιχειρήσεων*, αξίζει να σημειωθεί ότι πρόκειται για ένα σύστημα εκπαί-δευσης και αξιολόγησης γνώσεων, για τον σχεδιασμό του οποίου απαιτήθηκε στενή και μακροχρόνια συνεργασία του ETI και της Διεύθυνσης Εκπαίδευσης και Διοίκησης της Απόδοσης της Eurobank EFG. Αποτέλεσμα της συνεργασίας αυτής ήταν η δημιουργία ενός συστήματος εκπαίδευσης δύο επι-πέδων, το οποίο βασίστηκε τόσο στα αποτελέσματα ειδικής αξιολόγησης εκπαιδευτικών αναγκών που διενεργήθηκε σε όλον τον προς εκπαίδευση πληθυσμό όσο και στην ενεργή συμβολή των αρμόδιων για τις χρηματοδοτήσεις Διευθύνσεων της τράπεζας και των εμπειρων εκπαιδευτών του ETI. Έτσι διασφαλίστηκε ο ακριβής προσδιορισμός των προσδοκώμενων μαθησιακών αποτελεσμάτων, καθώς και η απόλυτη εναρμόνιση αυτών με τους στρατηγικούς στόχους της τράπεζας. Κατά τη διάρκεια του 2011 υλοποιήθηκε επιτυχώς η εκπαίδευση και εσωτερική πιστοποίηση περίπου 700 στελεχών και υπαλλήλων της τράπεζας στο επίπεδο γνώσεων Α.

Ιδιαίτερη αναφορά θα πρέπει να γίνει επίσης στο πρόγραμμα «Διαδικασίες διαχείρισης πιστωτικού κινδύνου» που σχεδιάστηκε ειδικά για τη Συνεργατική Κεντρική Τράπεζα Κύπρου. Το διήμερο αυτό πρόγραμμα παρακολούθησαν συνολικά 218 συμμετέχοντες, στη Λευκωσία και τη Λεμεσό. Το πρό-

γραμμα εστιάστηκε σε μια συνολική θεώρηση των διαδικασιών διαχείρισης του πιστωτικού κινδύνου, με έμφαση στα δάνεια προς ιδιώτες, τόσο από πλευράς διαδικασιών της τράπεζας όσο και από την άποψη της συμμόρφωσης προς το ισχύον ρυθμιστικό πλαίσιο. Η αξιολόγηση που έλαβε από τους συμμετέχοντες ήταν άριστη.

Τέλος, ξεχωριστή μνεία οφείλεται σε δύο προγράμματα του ETI που ανασχεδιάστηκαν και υλοποιήθηκαν ενδοεπιχειρησιακά, για στελέχη της Τραπέζης της Ελλάδος. Πρόκειται για τα προγράμματα *Η Μονάδα Κανονιστικής Συμμόρφωσης στην Κεντρική Τράπεζα και Διεθνή Πρότυπα Εσωτερικού Ελέγχου*. Η ανάθεση των δύο αυτών έργων από την Τράπεζα της Ελλάδος, τα οποία έλαβαν άριστη αξιολόγηση, αποτέλεσε ιδιαίτερη τιμή για το ETI.

ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ   • Σεμινάρια Πιστοποίησης α1 (λήψη και διαβίβαση εντολών σε κινητές αξίες)• Προετοιμασία για εξετάσεις πιστοποίησης β1 (παροχή επενδυτικών συμβουλών σε κινητές αξίες)• Προετοιμασία για εξετάσεις πιστοποίησης β (παροχή επενδυτικών συμβουλών)
ΤΑΧΥΔΡΟΜΙΚΟ ΤΑΜΙΕΥΤΗΡΙΟ   • Προετοιμασία για εξετάσεις πιστοποίησης α1 (λήψη και διαβίβαση εντολών σε κινητές αξίες)• Υπηρεσίες πληρωμών στην εσωτερική αγορά: ανάλυση βασικών διατάξεων του ν. 3862/2010
ΤΡΑΠΕΖΑ ΠΕΙΡΑΙΩΣ   • Τραπεζικές και χρηματοοικονομικές έννοιες• Σεμινάρια Πιστοποίησης α1 (λήψη και διαβίβαση εντολών σε κινητές αξίες)• Προετοιμασία για εξετάσεις πιστοποίησης β1 (παροχή επενδυτικών συμβουλών σε κινητές αξίες)
ALPHA BANK   • European Foundation Certificate in Banking• Προετοιμασία για εξετάσεις πιστοποίησης β (παροχή επενδυτικών συμβουλών)• Σεμινάρια Πιστοποίησης α1 (λήψη και διαβίβαση εντολών σε κινητές αξίες)• Τα αξιόγραφα στο διεθνές εμπόριο
ATTICA BANK   • Προετοιμασία για εξετάσεις πιστοποίησης α1 (λήψη και διαβίβαση εντολών σε κινητές αξίες)• Προετοιμασία για εξετάσεις πιστοποίησης β1 (παροχή επενδυτικών συμβουλών σε κινητές αξίες)
CITIBANK Προετοιμασία για εξετάσεις πιστοποίησης α1 (λήψη και διαβίβαση εντολών σε κινητές αξίες) και α2 (λήψη και διαβίβαση εντολών σε παράγωγα προϊόντα)

ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΒΑΝΚΑ   • Πρόγραμμα πιστοποίησης για Πωλητές Αμοιβαίων Κεφαλαίων • Προετοιμασία για εξετάσεις πιστοποίησης β1 (παροχή επενδυτικών συμβουλών σε κινητές αξίες) • Αποτελεσματική διαχείριση ληξιπρόθεσμου χαρτοφυλακίου
ΕΥΡΟΒΑΝΚ ΕΦΓ   Χρηματοδότηση μικρών και μεσαίων επιχειρήσεων: μεθοδολογία και πρακτική
ΓΕΝΙΚΗ ΒΑΝΚΑ   Προετοιμασία για εξετάσεις πιστοποίησης β (παροχή επενδυτικών συμβουλών)
ΜΑΡΦΙΝ ΕΓΝΑΤΙΑ ΤΡΑΠΕΖΑ   • Ανάλυση ισολογισμών-αξιολόγηση ποσοτικών στοιχείων επιχείρησης-αριθμοδείκτες • Βασικές νομικές γνώσεις και θέματα για μη νομικούς • Διαχείριση καθυστερήσεων • Οικονομικά για μη οικονομολόγους • Έλεγχος, πρόληψη και καταπολέμηση της απάτης
ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ   • Η μονάδα κανονιστικής συμμόρφωσης στην Κεντρική Τράπεζα • Διεθνή Πρότυπα Εσωτερικού Ελέγχου
ΣΥΝΕΡΓΑΤΙΚΗ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΚΥΠΡΟΥ   Διαδικασίες διαχείρισης πιστωτικού κινδύνου

3. Προγράμματα πιστοποίησης γνώσεων

3.1 Η κανονιστική συμμόρφωση στις τράπεζες

Τη χρονιά αυτή το ΕΤΙ συνέχισε να προσφέρει το συγκεκριμένο πρόγραμμα διατραπεζικά. Οι νέοι κάτοχοι του σχετικού τίτλου, το 2011, ανήλθαν σε 24, ανεβάζοντας τον συνολικό αριθμό των κατόχων σε 154.

Ειδικά για τα στελέχη που δεν είχαν την ευκαιρία να συμμετάσχουν στο ολοκληρωμένο πρόγραμμα, το ΕΤΙ σχεδίασε και ξεκίνησε να προσφέρει διατραπεζικά, το 2011, εισαγωγικό σεμινάριο διάρκειας 24 ωρών, με τίτλο *Βασικές γνώσεις κανονιστικής συμμόρφωσης*. Στόχος του σεμιναρίου είναι η παροχή βασικών γνώσεων για την οργάνωση και διαχείριση της Μονάδας Κανονιστικής Συμμόρφωσης, καθώς και την καταπολέμηση της νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες και της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας.

3.2 European Foundation Certificate in Banking

Σε συνέχεια των εξετάσεων που πραγματοποιήθηκαν το 2011 για την απόκτηση του ως άνω ευρωπαϊκού πιστοποιητικού (EFCB), το οποίο συνυπογράφουν το ETI και το EBTN (European Banking & Financial Services Training Association), ο τίτλος απονεμήθηκε σε 25 επιτυχόντες, ανεβάζοντας τον συνολικό αριθμό των κατόχων, στην Ελλάδα, σε 746.

4. Προγράμματα προετοιμασίας για τις εξετάσεις CFA (Chartered Financial Analyst)

Για τέταρτη συνεχή χρονιά το ETI συνέχισε να προσφέρει, σε συνεργασία με την Hellenic CFA Society, εκπαιδευτικό πρόγραμμα προετοιμασίας υποψηφίων για τις εξετάσεις πιστοποίησης CFA–level I και, για δεύτερη χρονιά, το αντίστοιχο πρόγραμμα προετοιμασίας για τις εξετάσεις CFA–level II.

Με εισηγητές κατόχους του πιστοποιητικού CFA και ενεργά στελέχη της αγοράς, ειδικά σχεδιασμένα εντατικά προγράμματα 100 περίπου ωρών και επιλεγμένο εκπαιδευτικό υλικό που διανέμεται δωρεάν στους υποψηφίους, τα εν λόγω προγράμματα παρουσιάζουν σταθερά αυξητική τάση στον αριθμό των συμμετεχόντων.

5. Εκπαιδευτικές εκδόσεις

Κατά τη διάρκεια του 2011, εκδόθηκε η τρίτη αναθεώρηση του εγχειριδίου *Λειτουργία και υπηρεσίες των Τραπεζικών Συστημάτων Πληροφοριών ΤΕΙΡΕΣΙΑΣ ΤΡΑΠΕΖΙΚΑ ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΩΝ ΑΕ (Γ΄ έκδοση)*.

Επιπλέον, στο πλαίσιο του νέου, ομώνυμου προγράμματος εξ αποστάσεως κατάρτισης, εκδόθηκε το ειδικό εγχειρίδιο *Αποτροπή ξεπλύματος χρήματος και χρηματοδότησης της τρομοκρατίας*.

Β. Εξεταστικό κέντρο για πιστοποιήσεις επαγγελματικής επάρκειας

1. Επενδυτικές υπηρεσίες

Σύμφωνα με την Κοινή Απόφαση 3130/2006 του ΔΣ της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς και του Διοικητή της Τραπέζης της Ελλάδος για την πιστοποίηση της επαγγελματικής επάρκειας των απασχολούμενων στα πιστωτικά ιδρύματα που παρέχουν επενδυτικές υπηρεσίες, η οποία ορίζει το ΕΤΙ ως φορέα διοργάνωσης εξετάσεων πιστοποίησης για όλα τα πιστοποιητικά, αλλά και Σεμιναρίων Πιστοποίησης για την ειδικότητα α1 (λήψη και διαβίβαση εντολών σε κινητές αξίες), το ΕΤΙ συνεργάστηκε με τις εποπτικές αρχές και την αρμόδια Επιτροπή Εξετάσεων για την πραγματοποίηση:

- 2 διοργανώσεων εξετάσεων για όλα τα πιστοποιητικά, στην Αθήνα και τη Θεσσαλονίκη, τον Μάιο και τον Νοέμβριο 2011, όπου έλαβαν μέρος 4.082 υποψήφιοι, και
- 3 διοργανώσεων εξετάσεων για τους συμμετέχοντες σε Σεμινάρια Πιστοποίησης του ΕΤΙ, οι οποίες πραγματοποιήθηκαν στην Αθήνα, με τη συμμετοχή 226 υποψηφίων.

2. Ασφαλιστική διαμεσολάβηση

Σε συνεργασία με την Τεχνική Επιτροπή Εκπαίδευσης και Εξετάσεων Διαμεσολαβητών στην Ασφάλιση, τον Μάρτιο 2011 πραγματοποιήθηκε μία διοργάνωση εξετάσεων πιστοποίησης για υπαλλήλους πιστωτικών ιδρυμάτων, στην Αθήνα και τη Θεσσαλονίκη. Στην εξέταση συμμετείχαν συνολικά 521 υποψήφιοι, από τους οποίους πιστοποιήθηκαν οι 420. Ως ένα από τα διαπιστευμένα εξεταστικά κέντρα, το ΕΤΙ διοργάνωσε εξετάσεις για 301 υποψηφίους.

Σημειώνεται ότι η προαναφερθείσα διοργάνωση εξετάσεων ήταν η τελευταία που πραγματοποιήθηκε με την ευθύνη της Τεχνικής Επιτροπής, καθώς από τον Μάιο 2011 η εν λόγω αρμοδιότητα πέρασε στην Τράπεζα της Ελλάδος (βλ. παρακάτω Γ.1.2).

Γ. Θεσμικές υπηρεσίες

1. Εθνικό επίπεδο

1.1 Πιστοποίηση για την παροχή επενδυτικών υπηρεσιών

Σε συνέχεια συνάντησης που πραγματοποιήθηκε τον Φεβρουάριο 2011, στην Τράπεζα της Ελλάδος, αναφορικά με το ως άνω θέμα, δημιουργήθηκε Ομάδα Εργασίας απαρτιζόμενη από στελέχη της Διεύθυνσης Εποπτείας Πιστωτικού Συστήματος και του Ελληνικού Τραπεζικού Ινστιτούτου της ΕΕΤ, με σκοπό την επεξεργασία προτάσεων και χρονικού πλαισίου υλοποίησής τους για εκκρεμή ζητήματα που είχαν τεθεί κατά καιρούς και αφορούν την εφαρμογή της Κοινής Απόφασης ΤτΕ και ΕΚ 4/505/3.4.2009.

Η Ομάδα Εργασίας κατέληξε σε προτάσεις σχετικά με την αρχική πιστοποίηση (αναθεώρηση της εξεταστέας ύλης, δημιουργία δεξαμενής ερωτήσεων για τις εξετάσεις, δημοσιοποίηση θεμάτων μετά από την εκάστοτε εξέταση, οργανωτικά ζητήματα) και με το υπό διαμόρφωση σύστημα επαναπιστοποίησης. Αποφάσεις επί των εν λόγω προτάσεων αναμένονται.

1.2 Πιστοποίηση για την παροχή υπηρεσιών ασφαλιστικής διαμεσολάβησης

Το ΕΤΙ εξακολούθησε να συμμετέχει στις τακτικές συνεδριάσεις της Τεχνικής Επιτροπής Εκπαίδευσης & Εξετάσεων Διαμεσολαβητών στην Ασφάλιση, συμβάλλοντας ενεργά στην ομαλή εφαρμογή της διαδικασίας πιστοποίησης των υπαλλήλων και στελεχών των πιστωτικών ιδρυμάτων, έως τον Μάιο 2011, οπότε και έληξε η θητεία της.

Από 1.12.2010, σύμφωνα με τον ν. 3867/10, η εποπτεία της ιδιωτικής ασφάλισης πέρασε στην Τράπεζα της Ελλάδος (ΤτΕ). Στο πλαίσιο αυτό, στις αρμοδιότητες της ΤτΕ εντάχθηκαν όλα τα θέματα που άπτονται της εκπαίδευσης, του γνωστικού αντικείμενου και της πιστοποίησης κατοχής αυτού από τους (αντ)ασφαλιστικούς διαμεσολαβητές. Με στόχο την πλήρη αναμόρφωση του έως τότε ισχύοντος συστήματος πιστοποίησης, η ΤτΕ ξεκίνησε από τον Μάιο 2011 διαβουλεύσεις με τους φορείς της ασφαλιστικής αγοράς. Το ΕΤΙ συμμετείχε στις εν λόγω διαβουλεύσεις, συγκέντρωσε τις απόψεις των μελών της ΕΕΤ και υπέβαλε προτάσεις επί του σχετικού σχεδίου Πράξης Διοικητή (ΠΔ/ΤΕ). Μετά το πέρας των εν λόγω διαβουλεύσεων εκδόθηκε η ΠΔ/ΤΕ 2647/7.11.2011 «για την εκπαίδευση και πιστοποίηση γνώσεων των ασφαλιστικών και αντασφαλιστικών διαμεσολαβητών». Με την Πράξη αυτή καθιερώθηκαν, μεταξύ άλλων, τέσσερα επίπεδα πιστοποίησης:

- Α: για την παροχή υπηρεσιών ασφαλιστικού συμβούλου, συντονιστή ασφαλιστικού συμβούλου ή υπαλλήλου επιχείρησης (αντ)ασφαλιστικής διαμεσολάβησης, των αγροτικών συνεταιρισμών και των πιστωτικών ιδρυμάτων περιλαμβανομένων,
- Β: για την παροχή υπηρεσιών πράκτορα ασφαλίσεων και αντασφαλίσεων,
- Γ: για την παροχή υπηρεσιών μεσίτη ασφαλίσεων και αντασφαλίσεων,
- Δ: για την πώληση ασφαλιστικών προϊόντων συνδεδεμένων με επενδύσεις.

Από τα παραπάνω πιστοποιητικά, το Α και το Δ αφορούν το προσωπικό των πιστωτικών ιδρυμάτων. Προβλέφθηκε δε στην Πράξη (άρθρο 10) απαλλαγή από την υποβολή στις εξετάσεις για το πιστο-

ποιοτικό επίπεδο Δ όσων κατέχουν πιστοποιητικό επιπέδου β1 της Κοινής Απόφασης ΤτΕ και ΕΚ υπ' αριθ. 4/505/2009.

Στη συνέχεια και κατόπιν σχετικής πρόσκλησης της ΤτΕ, το ΕΤΙ συνέστησε Ομάδα Εργασίας, με τη συμμετοχή εκπροσώπων των μελών της ΕΕΤ, έργο της οποίας ήταν η εκπόνηση ερωτήσεων πολλών επιλογών για τις εξετάσεις πιστοποίησης επιπέδου Α. Τον Οκτώβριο 2011 υπεβλήθησαν στην ΤτΕ περίπου 400 ερωτήσεις για όλες τις θεματικές ενότητες, πολλές από τις οποίες εντάχθηκαν στη δεξαμενή ερωτήσεων που ανάρτησε στην ιστοσελίδα της η ΤτΕ στο τέλος του έτους.

1.3 Εγκύκλιος ΛΑΕΚ 2011

Από τα μέσα του 2010 και κατόπιν σχετικής προεργασίας που είχε γίνει στο πλαίσιο του Εκπαιδευτικού Συμβουλίου της ΕΕΤ, το ΕΤΙ είχε συνεργαστεί με τον ΣΕΒ (ο οποίος εκπροσωπείται στην Επιτροπή Διαχείρισης του ΛΑΕΚ), υποβάλλοντας προτάσεις για την αποτελεσματικότερη διαχείριση του προγράμματος επαγγελματικής κατάρτισης εργαζομένων (ΛΑΕΚ 0,45%) και την καλύτερη απορρόφηση των δικαιουμένων από τα πιστωτικά ιδρύματα κονδυλίων.

Τον Φεβρουάριο 2011 εκδόθηκε η ετήσια εγκύκλιος, η οποία συμπεριέλαβε ορισμένες από τις εν λόγω προτάσεις, όπως π.χ. η εξάλειψη του περιοριστικού όρου για δύο συμμετοχές σε χρηματοδοτούμενα προγράμματα κατά άτομο ανά έτος με διατήρηση του συνολικού χρονικού ορίου των 100 ωρών, καθώς και η χρηματοδότηση – για πρώτη φορά – προγραμμάτων σύγχρονου e-learning.

Η συνεργασία ΕΤΙ – ΣΕΒ συνεχίστηκε και το 2011 για την επεξεργασία και προώθηση περαιτέρω προτάσεων βελτίωσης του προγράμματος.

2. Διεθνές και ευρωπαϊκό επίπεδο

2.1 European Banking & Financial Services Training Association (EBTN)

Σε υλοποίηση των προθέσεων που είχε ανακοινώσει ο ολλανδός πρόεδρος του EBTN όταν εξελέγη (τον Οκτώβριο 2010), κατά τη διάρκεια του 2011 προχώρησαν μείζονες οργανωτικές αλλαγές που στόχο είχαν αφενός την ενίσχυση των δεσμών με την Ευρωπαϊκή Τραπεζική Ομοσπονδία (ΕΤΟ) και αφετέρου την πιο ευέλικτη, ταχεία και διαφανή διοίκηση της Ένωσης. Πιο συγκεκριμένα, μετά από πολύμηνη διαβούλευση, άλλαξε το καταστατικό του EBTN και, συνεπεία αυτού:

- μεταφέρθηκε η έδρα του EBTN από το Λουξεμβούργο στις Βρυξέλλες και πλέον στεγάζεται στο κτίριο της ΕΤΟ,
- περιορίστηκε ο αριθμός των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου από 26 σε 13, τα οποία εκλέγονται από τη Γενική Συνέλευση, και
- επαναπροσδιορίστηκαν (και ενισχύθηκαν) οι αρμοδιότητες της Εκτελεστικής Επιτροπής και του Διοικητικού Συμβουλίου, προκειμένου να διευκολυνθεί η καθημερινή διοίκηση της Ένωσης.

Τον Δεκέμβριο 2011 συνήλθε έκτακτη Γενική Συνέλευση των μελών του EBTN, προκειμένου να επικυρωθεί το νέο καταστατικό και να εκλεγούν τα νέα μέλη του ΔΣ. Η εκπρόσωπος του ΕΤΙ εξελέγη μέλος του νέου ΔΣ, με τριετή θητεία.

Προτεραιότητες του EBTN για το 2012 αποτελούν:

- η δραστηριοποίηση στην κατεύθυνση της εύρεσης μεθόδων διασύνδεσης της επαγγελματικής εκπαίδευσης του κλάδου με το Ευρωπαϊκό Πλαίσιο Προσόντων (European Qualifications Framework-EQF),
- η ενίσχυση και διεύρυνση του ρόλου του EBTN με τη δημιουργία πιστοποιητικών που ανταποκρίνονται στις εξελίξεις της αγοράς και τις πολιτικές της ΕΕ,
- η ανάληψη ή/και συμμετοχή σε κοινοτικά έργα συναφή με τους στόχους του EBTN, καθώς και
- η ενίσχυση της αναγνωρισιμότητας του EBTN και η διάδοση των τίτλων που εκδίδει.

2.2 Διακρατικές συνεργασίες Δίκτυο meTRA (Mediterranean Training Alliance)

Το ETI συμμετέχει σε πρωτοβουλία τραπεζικών ινστιτούτων των μεσογειακών ευρωπαϊκών χωρών (Γαλλία, Πορτογαλία, Ισπανία, Ιταλία και Ελλάδα) για τον σχεδιασμό και την υλοποίηση εκπαιδευτικών προγραμμάτων σε χώρες της Νότιας Μεσογείου. Τα προγράμματα προβλέπεται να υλοποιηθούν με την υποστήριξη Ενώσεων Τραπεζών των χωρών αυτών και της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕΕ).

Μετά την υπογραφή Μνημονίου Συνεργασίας και την οριστικοποίηση των προδιαγραφών της από κοινού ανάληψης εκπαιδευτικών προγραμμάτων σε χώρες της Βόρειας Αφρικής και της Μέσης Ανατολής, διαμορφώθηκε πολύγλωσσο υλικό προβολής του δικτύου και σχετική ιστοσελίδα. Το 2011 πραγματοποιήθηκαν διερευνητικές επαφές με αρμόδιες κρατικές αρχές και εκπαιδευτικούς οργανισμούς του χρηματοπιστωτικού τομέα στην Αλγερία, την Τυνησία, το Μαρόκο, τη Συρία, τον Λίβανο και την Αίγυπτο. Το Δίκτυο προσβλέπει στην ομαλοποίηση των συνθηκών στις χώρες αυτές, προκειμένου να αξιοποιήσει ευκαιρίες συνεργασίας που έχουν διαπιστωθεί.

